

KAAN KARITAN POKO KEHCAMHOKACHO

1

Estudo de Lições Bíblicas

Livro 1

Robert Hawkins
Florine Hawkins

Missão Evangélica da Amazônia

Boa Vista, Roraima

Lições e Aplicações Adicionais

Julie Champlin

Tradução de Lições e Aplicações Adicionais

Samuel Santos de Souza

Revisão

André de Oliveira
Valdemir de Souza
Onésimo Aaka Wai Wai

Coordenação Editorial

Charles Champlin

Publicação

MEVA - Missão Evangélica da Amazônia

Todos os direitos reservados a

© MEVA - Missão Evangélica da Amazônia
ISBN: 978-65-995445-2-1

Permissões de uso de ilustrações bíblicas

Ilustrações nas páginas 3, 10 (2ª), 11, 14, 15, 20, 24 (1ª), 25, 31, 37, 41, 42, 45, 46 (1ª, 2ª, 4ª), 49, 50, 54, 55, 56, 60, 63, 64, 68, 69, 73, 74, 75, 79, 84, 85 (1ª), 88, 89 (1ª, 2ª), 97, 98, 106, 115, 116, 120, 124, 128, 129, 132, 139, 140, 143, 144, 145, 148, 149 usadas com permissão de Cook Communications Ministries International. © 1996 David C. Cook.

Ilustrações nas páginas 24 (2ª), 59, 78, 85 (2ª), 86, 89 (3ª), 101 (1ª e 2ª) são da série de ilustrações da Chronological Pictures usadas com permissão da New Tribes Mission. © New Tribes Mission.

Ilustrações nas páginas 2, 10 (1ª), 101 (3ª), 102, 125 por Horace Knowles usadas com permissão da British and Foreign Bible Society. © The British and Foreign Bible Society 1954, 1967, 1972, 1995.

Ilustração na página 46 (3ª) por Horace Knowles, revisada por Louise Bass usada com permissão da British and Foreign Bible Society. © The British and Foreign Bible Society 1994.

(Edição 3)
Boa Vista, Roraima
2021

EKATÎNE KOMO NÊNÎRÎ ONÎ REHA

On wara cexpore nasî Kaan Karitan Poko Kehcamhokacho yekatîmne me awexitaw, Kaan yakro ka tîmtapotapore nasî ekatîmtome poko. On wara kasko, Apa kah yawno, apona makî weenasî kiřwañhe akaritan yawno yekatîmtopo owya. Aaxe wasî Apa, wara rma aaxe xa takî ow cirko ekatîmyataw. Enta xatî me marha cirko oyentañe komo, akaritan poko ceserepokaxmu me cirko, ewetîne me marha cirko. Ero wa amna cirko akaritan yekatîmyataw owya, kasko Kaan Ya.

Taa, ero yinhîrî takî ekatîmra ka awexitaw mewrexapu cexpore nasî. Cekatîmsom enko, kpanatanmetopo enko, ceyuhsom marha enko amoro makî cewne. Asakî ro cexpore nasî pohcirî wara xa ekatîmtome amne awentañe komo nentarî me. Esenmekiche so takî waano tarpore nasî cewne, asakî ha na. Ero yinhîrî Kaan yakro tîmtapotapore nasî yînentarî komo me. Ero yinhîrî tukukmaxmu yukukmapoko yîwya so. Asakî ro yukukmapoko yîwya so.

Ekatîmyataw takî awya yîwya so tahwore xa ekatîmko. Kaan pona enko tahwore xa ekatîmtome awya yîwya so. Eserepokakî Kaanî mtapotarî poko. Tahwore xa ekatîmko. Okre, kasko pahxan pen komo yetoponho yekatîmyataw, kiřwañhe ehtopo komo yekatîmyataw ha. Okwe kasko anarimaw hara kicicme ehtoponhîri komo yekatîmyaw hara. Kopi kasko anarimaw hara ahce wa na exitaw añekatîmrî hara. Kiřwanî ro tan okre Kaan Karitan yawno, kakîhtoñenhîrî komo karitan yawno ha, kasko esenmexapu komo ya.

On wara marha kapore nai awentañe komo ya. Ai okopuci komo (oyakno komo, oyepeka komo, ahce wa na metahcatu). Kaan Karitan encoko roro Ahnoro kaamo po roro encoko. Camkî awexitaw ero poko, awehcamhokacho poko amtapotacoko.

Kaan yakro. On wara kacoko. Apa kah yawno, akaritan poko ow yîhcamhokakî ñhe. Takîhso ñhe oyexi xe wasî ahce wa na awehtopo poko, ahce wa na oyehtopo poko marha. Awya otwermacho yenî xe marha wasî akaritan yawno, On wara ehcoko, kacho marha enî xe wasî, kacoko Kaan ya, ero wa kapore nai awentañe komo ya. On wara marha na mîlke yîwya so, Akaritanî ro yaw takî encoko wekatmo ero rma. Orotu na enî xe na matu amyamro rma, kasko yîwya so. Karitaci yosofî ekatîmko yîwya so, yîraconhîrî kuknon marha ekatîmko, yukwaiputhîrî kuknon marha. Ero warai ekatîmko yîwya so kiřwañhe entome takî yîwya so amne tîmîn komo yaw hara. Ero wa xa kapore nasî.

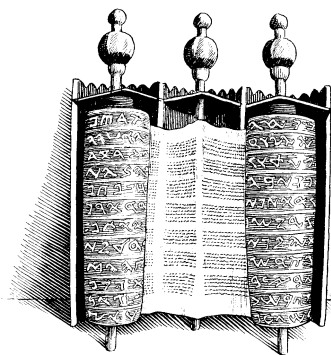
Kehcamhokacho 1

Kaan Karitan Pokono

2 Petru 1:20, 21; Xeremias 36:4-32; 2 Kayaritomo 24:1-3

Tukukmaxmu: Waano 119:11 – Amtapotarî weyamyé roro oropotaka kicicme exihra ro mak oyehtome apoko.

Meŕpora ro makî nasî karita roowo po. Kîŕwañhe nai anarî mko. Kîŕwanî ro xa takî mîn Kaan Karitan anarî mko yopo ro makî takî. Kaanî mtapotarî xa mîn Kaan Karitan. Noro rma mewrepekñe kñenîrî komo me, Ero wa xa nai Kaan hamî, kachome kîwya so. Kaan pokono xa mîn Noro karitan. Ahto nai Kaan? mîlketu na anarimaw. Ero wa kacho ñeyukyasî Noro karitan. Ahce pokono Mîkî Kaan? mîlketu na anarimaw hara. Ero wa kacho marha ñeyukyasî Noro Karitan. Ero yipu pokono mîn Kaan Karitan.



Kayaritomo komo yopono ro makî Mîkî Kaan, Kayaritomo xa takî Mîkî yîŕhkhathîrî. Wara rma tîmtapota xe nasî ahnoro tooto komo yakro. Rikomo komo yakro meero tîmtapotaxe nasî. Ero ke tîmtapotarî mewrepekñe tooto komo ya pahxa. Tponarono komo ya mewrepekñe, ekatîmñe komo ya. 40 yakenon mîkyam xatkeñe mewreñe komo. Moises pen ya mewrepekñe 5 karita Kaan Karitan me cehsom. Noro pen waipuche makî takî anarî xakñe hara mewreñe, Moises ponan me hara. Noro pen waipuche hara anarî takî xakñe xa hara Kaan Karitan mewreñe hara. Ero wa so xatkeñe Kaan Karitan mewreñe komo. Ero yinhîrî takî pahkî ro makî xakñe Kaan, tîkaritan mewrepora makî ka xakñe. Ero yinhîrî anarî xa hara meñekekñe Kaan, tîmtapotarî mewreñe xa hara. Pahkî ro makî xakñe mewretîkacho, meŕpora cimñipu xatkeñe ero poko. Amñe takî ñeexi, tmewretîkaxi takî tî xakñe. Ahnoro takî nasî kîhyaw so.

Taa, ahce wa tîmtapotarî ñekatîmyakñe Kaan mewreñe komo ya mewretome takî yîwya so? Wahra ciki makî tî mewrekñe Kaan tamorî ke rma. 10 mko kîtwermacho mko Kaan mewrekñe Sinai yîpîn po rma. Toh poko tî mewrekñe, enporexapu poko.

Anarimaw so centaxmu me rma nîmtapowakñe mewreñe komo yakro. Anarimaw so wosotoso makî nîmtapowakñe akro so yîwînikyataw so. Anarimaw so hara tîmtapotarî nîhtînomexpekñe makî yîropotaw so. Ero wara tîkaritan mewrepekñe Kaan tooto komo ya.

Tooto komo mtapotarî makî pîn mîn Kaan Karitan. Tanmero so makî Kaan Karitan mewrera ro makî xatkeñe mewreñe komo. Tooto rma mîkyam xatkeñe. Kaan ponarono komo makî ha tko, mewretkeñe pahxan pen komo. Kaanî mtapotarî xa mîn Kaan Karitan. Ero ke cenpore xa nasî ahnoro rma. Emapona roro cenpore nasî. Ceserepokaro cenpore. Cewetpore marha nasî.

Twerî marha cexpore nasî Kaan Karitan poko. Kîmtapotarî ke rma on yîhremara ro makî men cexpore nasî. Kicicme ro makî nasî Kaan ya Noro karitan yîhremetaw anarî komo ya tîmtapotarî ke. Kaanî mtapotarî ro xa on wekatîmyasî awya so, ketu na anarî komo tîmtapotarî komo poko rma kica. Kicicme ro makî nasî ero wa kacho. Ero wa kañe komo poko nîrwonasî men Kaan kopi.

Kaan Karitan yîraconkara ro makî cexpore marha nasî. Ahnoro rma nasî Kaanî mtapotarî me. Ero ke on wara kahra ro makî cexpore nasî, on wicakî makî nasî Kaan Karitan me, yîraconhîrî makî.

Kaanî mtapotarî pînî ro makî mîn ha, kahra marha cexpore nasî. Cewararîno rma mîn Kaanî mtapotarî.



Pahxa Ixaw Yana komo kayaritomon xakê. Ixaw Yana rma re mîkî xakê, Kaan ponarora ro makî tko tî xakê okwe. Noro yipu rma xakê kayaritomo me. Ero yimaw Kaanî mtapotarî yekatîmê tî xakê Xeremias. Kaanî mtapotarî mewrekê Xeremias meîpora. On wara kacho mewrekê, Kicicme ro makî naxe oyanan komo okwe. Ero ke ñexamro waparî men wekpesî okwe, kacho mewrekê. Amê takî ero wa kacho nîmtapotarekê kayaritomo maywen ñentarî me. Enta xera ro makî tî xakê

kayaritomo. Ero ke mewrexapu ñhkocekê mariya ke Kaan Karitanî rma kopi. Yîhkotoche nakîiyakê hara exihra cehso ro okwe. Twerîhra ro makî xakê Kaan Karitan poko okwe. Ero yinhîrî mokyatkeê takî waapa komo. Kayaritomo nahsîyatkeê, waihketkeê yohno rma. Okoputhîrî ahrura ro makî xatkeê. Miya makî tî ñihxikyatkeê peen cheka. Iito takî macekê. Ero wa xakê kayaritomo rma Kaan Karitan xatî pîn. Ero ke Kaan Karitan ponaro xa cexpore nasî. Cenpore roro nasî Kaan yîhtînotîkachome ñhe okre. Ero wa cexpore nasî.

KPANATANMETOPO

Riikomo komo panatanmetopo:

Kaan Karitan on Kaan yehtopo. Kaan Karitan marha ñekatîmyasî Kaan yehtopo, tooto komo yehtopo marha ñekatîmyasî meîpora. Kaan Karitan marha kesî on wara ahnoro kîrî komo, wooxam komo, riikomo komo roowo po ehxapu komo kicicme xatkeê ahnoro. Cewê makî reha xakê yikicicintanî ro Xesus.

Kaan meñekekê kîrî komo tîmtapotarî mewreê me yîhcamnopura kehtome so, Kaan kakro so tîmtapotaxe ehtopo ha. Kaan marha kîrî komo ya mewrepekê tîmtapotarî aknaman me ehtome anarî komo ya, towuhnî me ehtome marha. Kîwyam marha tîmtapotarepore Kaan Karitan kakro so tîmtapotaxe Kaan ehtopo yentacho me kîwya so. Xesus kekê ahnoro men Kaan mewrepotho yaw ro ro nasî amê Kaanî mtapotachonho yaw roro ha (Matews 5:18).

Xuaw, Xesus npanatanmekrî komo yakrono mewrekê: Poi ciki makî tan mewrei, Kristu xa Mîkî ham Xesus, Kaan Mumuru xa ham, kaê me awehtome so. Ero wa kaê me awexitaw so waipîn me ro makî takî maxe okre. Ero wa maxe Xesus yosotî ponaro awexirî ke so. Ero wa wîkesî. (Xuaw 20:31)

Kaan nasî tîmtapotarî yîmtapotareê me kexi xe so Xesus yîhtînotome kîwya so, waipîn me kehtopo komo yahsîtopo yîhtînotome marha Xesus yakro kehtopo komo miya roro ha.

Kaŋpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Yîhkotonhîrî tahsîsom: 2 Cimocu 3:16, 17

Kaan nîhtînoyasî ahce na komo yohno knîhcamnopathîrî komo. Kaan nîmyakê tîmtapotarî kîwya so. Ero ke noro nasî kîwya so yîmtapotarepoxe emapona. Yîmtapotareko Waano 19:7-11. Enko ahce wa nîke Kaanî mtapotarî poko. Kaanî mtapotacho mîn yarono xa. Kaanî mtapotarî kîhcamhokexe so kîrwan me kehtopo poko. Kaanî mtapotarî marha mîn tîkporem weenu wara. Kaanî mtapotarî yewehcataw kîwya so tahsîyaxe kwakrecho komo.

Waano 119:105, 160, 162 nîmtapowasî meŋpora Kaanî mtapotarî poko. Kaanî mtapotarî mîn weeyu warai kaaê komo. Kaanî mtapotarî mîn yarono xa, kemyawno meŋpono pîn warai.

Ebrew 4:12 yaw kesî Kaanî mtapotarî nasî kacipara ececokan iyohtoxapu warai me xa.

Kayaritomo XeoiaKin nîhkocekê Kaanî mtapotarî nakînyakê marha. On wara noro nîhtînoyakê yîhkotoche, akîipuche tîwya Kaanî mtapotarî, Kaan ya oyeêkacho Xeremias mewretho yaw roro takî exihra nasî kekê cma hare. Ahnoro Kaan êekatîmtho Xeremias ya mewrepoxapu ero yaw roro xakê XeoiaKin pen citopo rma. XeoiaKin pen takî naafatkeê yîrowonthîrî poi, waihyakê mooxe t̄poyeno komo yai. Ero ke kîwyam Kaanî mtapotarî yentaê me cexpore nasî.

Kaan nîmyakê tîmtapotarî kîwya so, kicicme kehtopo komo yenpotome kîwya so, kakîfwamaxi so Xesus mohtoponho yekatîmto me marha kîwya so (Xuaw 20:31). Kaan nîmyakê tîmtapotarî kiŋwaê kehtopo komo poko kîhcamhokatome (2 Cimocu 3:16, 17).

Wai Wai komo yaw nasî Kaanî mtapotarî yîmtapotarî komo yaw. Ero ke Wai Wai komo nasî tîmtapotarepore, cewetpore marha Kaanî mtapotarî.

- **Kaan nîiŋakê kîrî komo tîmtapotarî mewreê me kîwyam takî cewê so kehcamhokacho me so Noro poko.**
- **Centapore nasî, tîmtapotarepore nasî, cewetpore marha nasî Kaanî mtapotarî.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Onoke mtapotarî mîn Kaan Karitan? Kaanî mtapotarî
2. Onoke pokono mîn Kaan Karitan? Kaan pokono mîn ha.
3. Rikomo komo yakro tîmtapota xera nai Kaan kayaritomo imo me cexirî ke? Rikomo komo yakro tîmtapota xe rma nasî Kaan. Ahnoro tooto komo yakro tîmtapota xe nasî ha.
4. Atararo xatkeñe Kaan Karitan mewreñe komo? 40 xatkeñe Kaan Karitan mewreñe komo.
5. Cewñe cimñipu makî Kaan Karitan mewretîketkeñe mewreñe komo? Pîra, meîpora cimñipu xatkeñe Kaan Karitan mewretopo poko.
6. Tîkaritan me mewrekñe Kaan tamorî ke rma? Wahra makî tîmtapotarî mewrekñe Kaan tamorî ke rma. Miyani rma takî tooto komo ya mewrepekñe.
7. Ahce warai komo ya tîkaritan mewrepekñe Kaan? Kiîwan komo ya mewrepekñe tponarono komo ya ha.
8. Ahce wa ñentamexpekñe mewreñe komo ya? Anarimaw centaxmu me rma ñekatîmyakñe anarimaw wosoto so ñesenpekñe yîwya so. Ero wara ñekatîmyakñe yîwya so, anarimaw tîmtapotarî ñihtînomexpekñe yîwya so yîropotaw so makî.
9. Ahce wa nai Kaan ya yîmtapotarî yîhremetaw tooto komo ya tîmtapotarî ke rma? Kicicme ro makî nasî yîwya.
10. Ahce wa ñîike Kaan on wara kañe ya, Xehxan makî on Kaan Karitan. Ero pînî ro makî mîn mehxa hara, kañe komo ya ahce wa ñîike? Kicicme xa maxe okwe, kesî Kaan ero wa kañe komo ya.

Kehcamhokacho 2

On Warai Mîkî Kaan Kacho

Waano 139:1-14; Xeremias 32:17-19

Tukukmaxmu: Panatanmetoponhîrî Xa Hara 6:4-5 – Oyakno komo, Ixaw Yana komo anyamro, Ero ke omtapotarî men ka entacoko. Cewñan mak Mîk Kporin komo Kaan. Ero ke Noro xe ro mak men ehcoko, ponaro awehtopo komo xe ha. Yaaro xa yiixe ehcoko. Noro ponaro mak ehtîkacoko. Noro yanme marha ekaritofîkacoko.

Ahcemaw xa ñetakîcekñe Kaan? Pîra ro makî, etakîtora ro makî xakñe Kaan. Xakñe ro makî. Pahxa exihra ro makî xakñe Kaan, kahra ro makî cexpore nasî. Noro makî ka xakñe. Roowo, kaapu, kaamo, xiŕko komo marha exihra exitaw. Kaan makî xakñe mehxa ro rma. Noro waihtopo exihra ro makî nasî. Nasî rma miya roro waipîn me ro makî.

Cewñe makî nasî Kaan. Osorowaw rma tko naxe Kaan me cehsom komo. Nasî Kîîm komo, nasî marha Yumumuru, Xesus Kristu Mîkî Noro yosotî, nasî marha Kîrwanî ro Yekatî. Osorowaw rma naxe cewñanî rma yetacitopo. On wara kekñe Xesus, Cewñan makî amna Apapa yakro, kekñe. Camkî tasî ero wa ehtopo komo poko. Wara rma ero wa naxe.

Esenpora nasî Kîîm komo, ekatî me makî nasî. Ero wa xa marha nasî Kîrwanî ro Yekatî. Kaan Mumuru makî ñetpuncenekñe, tooto me ñewruyakñe. Xesus Mîkî xakñe ewruxapu yosotî. Tuhñe rma nasî Xesus meye kah yaw. Kupun komo wara rma ñesenpesî yupun. Anarme tko nasî, waipîn me makî nasî. Ekaŕkan me makî nasî, yîwînkîra, yîromamra marha. Ero wa xa marha nasî kupun komo amñe. Kwaipuche so tîtpakexe hara. Ero yimaw takî Noro pun wara rma nasî kupun komo.

Porin me ro makî nasî Kaan. Meye kah yaw nai Noro yeken. Wara rma tan marha nasî. Miya kîwtoche peen cheka iito rma nasî Kaan. Meye kaamo po marha nasî, xiŕko mko po marha. Ero ke keeñaxe so kîmtapotarî marha ñencesî ahnoro. Aweseyamuche so iina rma aweñasî. Ehtura amtapowataw awencesî rma Kaan. Kesehtînotopo meero ñihtînoyasî. Ahce wa na kexitaw so ero wa kehtoponhîrî komo mewresî tîkaritan yaka. Kicicme kexitaw so ero rma mewresî tîkaritan yaka meye kah yaw. Ecickan me nasî yînmewrethîrî. Ero ke on wara cexpore nasî kicicme kexiche, Kaan ya cesekatîmpore nasî. Kicicme weexi kica Apa, Ero wa oyexi xera ro makî takî wasî amñe, kapore nasî. Ero wa kesekatîmyataw Kaan ya, Kaanî rma takî ñickesî kicicme kîmtapotachonhîrî kom okre.

Kayaritomo xa Mîkî Kaan, anarî komo yopo. Tooto komo rma re Noro ñiîfasî kayaritomo me. Kaan makî tko nasî kayaritomo me ciino riñe me. Noro marha nasî kayaritomonhîrî komo towñe me marha. Ero ke kayaritomo komo cewetpore nasî Kaan ñiritho me exirî ke so. Aamo komo marha cewetpore nasî, anocwan komo marha. Kaan ñimîtho kîwyam kîîm komo ya knocwan komo ya marha. Ero ke cewetpore nasî rikomo me kexitaw so.

KPANATANMETOPO

Riikomo komo panatanmetopo

Xesus kekêne mohcowpe rma riikomo komo kekêne tîhyakan poko. Rikomo komo xe xakêne Xesus. Anarî komo naxe Kaanî mtapotarî yentacho poko camkî okwe, nai rma tko meŕpora Kaan Karitan yaw, kîrî mren komo, emasî mren komo ñentarî. Kaan nasî ahnoro tooto komo tîxatme exi xe so, tîmtapotarî yewetîne me marha. Riikomo komo marha Kaan mîn yaka marha toxo so nasî Kaan, eskora tomiñikaw yaka tîmtapotarî yentaxi, ewetîtome marha.

Kaŕpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Yîhkotonhîrî tahsîsom: Isaias 45:22

Waano 90:2 – Kaan yetakîtotoponho exihra nasî, enatîtopo marha exihra nasî. Kaan Mîkî ha cehsom ro, miya roro rma nasî waipîn me.

Isaias 42:5 – Kaan nakîhcekêne ahnoro, kapu, roowo tooto komo marha.

Isaias 45:18 – Kaan nakîhcekêne roowo kîrî, wooxam komo iipo ehtome so.

Isaias 46:9, 10 – Kaan warai exihra ro makî nasî. Kaan nakîhcekêne ahnoro tîmtapotarî ke makî. Kaan xakêne tahwore ahnoro tînakîtothîrî komo poko.

Isaias 55:8, 9 – Kaan nasî ahnoro yopono me so.

Xeremias 32:17, 27 – Ehñanî ro makî Mîkî Kaan.

Waano 139:1-14 – Kaan kakîhçetkeêne so knocwan komo ropotaka rma. Noro nîhtînoyasî ahnoro kesehtînotopo komo, kîmtapotacho komo, ahce na mko poko kehtopo komo marha.

Isaias 40:28 – Kaan nasî pokahra ro makî.

Waano 121:3, 4 – Kaan yîwînkînî ro makî.

Waano 50:10, 11; Mateus 6:26 – Kaan ahnoro tînakîtothîrî komo yenîrî poko nasî, ahnoro nahrî marha nîmyasî.

Mateus 10:30 – Kîhpoci komo yakenon mero Kaan nîhtînoyasî kîhtîpîrî komo pokono.

Waano 10:16, Waano 95:3 – Kaan Mîkî ha Kayaritomo ro miya rorono.

Waano 50:6 – Kaan nasî ênekano riñe me.

Waano 18:30 – Kaan makî Mîkî ha kiŕwanî ro.

Waano 19:1; Homa 1:20 – Ahce na mko Kaan nakîhtotho rma ñenpesî kîwya so kaŕpe ehtopo, kiŕwanî ro me ehtopo marha.

1 Korintu 2:10-13 – Kiŕwanî ro Yekatî ñenpesî Kaan yehtopo yuhnawno rma.

Tahwotapore Kaan poko kîwyam, kiŕwañhe xa mai ham kapore marha yîwya (Korusu 4:2). Kaan nasî takro kîmtapotaxe so. Kaan nîmtapowasî kakro so tîmtapotarî yai. Kiŕwanî ro Yekatî marha kakronomexe so Kaanî mtapotarî yentacho poko. Kaan marha nasî kropotarî komo ke tîxatme kexi xe so (Mateus 22:37). Kaan poko ñhe kehcamhoketaw so miyahxe ñhe Noro xatme takî taxe. Iixe kexitaw so cewehcaxe marha takî (Xuaw 14:15, 21, 23).

- **Kaan nasî kîrî mren komo, woosî mren komo xe.**
- **Kaan nasî kîrî mren komo, woosî mren komo tîxatme exi xe so, tîmtapotarî yewetîne me marha.**
- **Cewne makî nasî Kaan, Noro nasî ahoro yopo.**
- **Kaan xe cexpore kîwyam, tîmtapotapore akro, tîmtapotarepore marha yîmtapotarî, cewtpore marha nasî.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Onoke ponaro xa cexpore nai? Kaan ponaro xa cexpore nasî.
2. Ahcemaw xa ñetakîcekñe Kaan? Etakîtora ro makî xakñe Kaan, xakñe ro makî mehxa ro.
3. Ahcemaw waihya Kaan ha? Waipîni ro makî Mîkî Kaan.
4. Atararo natu Kaan komo? Cewñe makî nasî Kaan anarî exihra ro makî.
5. Atararo natu Kaan me cehsom komo? 3 naxe Kaan me cehsom komo, nai Kîim komo, nai Kaan Yumumuru (Xesus Kristu), nai marha Kîrwanî ro Ekatî.
6. Tuhñem Mîkî Kaan awya so? Pîra ekatî me makî nasî Kaan, Kîim kom ha Xesus makî nasî tuhñem me.
7. Ahce wa takî nai kupun komo amñe Xesus mokuche? Xesus pun wara rma tî nai kupun komo Noro mokuche.
8. Ahto nai Kaan yeken? Meye kah yaw nasî Kaan yeken.
9. Tan roowo po exihra nai Kaan awya so? Tanî rma nasî Kaan roowo po.
10. Peen cheka keseyamuche kenîhra nai Kaan awya so? Keeñasî rma.
11. Anarimaw ahce na poko cesehtînoya hana, ehtun me. Ero yipu yîhtînopîra rma nai Kaan awya so? Nîhtînoyasî rma. Kesehtînotopo ahnoro nîhtînoyasî.
12. Kehtoponhîrî komo mewrera nai Kaan tîkaritan yaka? Kehtoponhîrî komo mewresî tîkaritan yaka.
13. Ahce wa kexitaw so kicicme kehtoponhîrî komo ñicke Kaan? Yaaro xa kesekatîmyataw Kaan ya. Kicicme weexi kica, ketaw ero yimaw tî Kaan ñicke kicicme kehtoponhîrî.
14. Onoke Mîkî kîkayaritomonî ro? Kaan Mîkî kîkayaritomonî ro.
15. Ache kacho kayaritomo komo cewetpore nai? Kaan ñiritho me exirî ke so kayaritomo komo Noro yipu komo nasî cewetpore.
16. Ahce kacho kîim komo cewetpore nai hara, knocwan komo marha? Kaan nîmîtho kîwyam kîim komo ya, knocwan komo ya. Ero ke Kaan yanme xa noro yipu komo cewetpore nasî.

Kehcamhokacho 3

Kaan Ya Kakîhtotoponhîrî

Yihcirî Komo 1:1-31, 2:1-25; Waano 104; Waano 107:1, 8, 9

Tukukmaxmu: Yihcirî Komo 1:1 – [...] Pahxa ahce na exihra ro mak exitaw kaapu nakîhcekne Kaan. Roowo marha tî nakîhcekne.

CEKATÎMSOM

Ahce wa ka xakne roowo awya so, kaamo hara ahce wa ka xakne xifko hara? Mehxa rono makî mîn, akîhtonî ro, mîketu na, Pîra ro makî. Pahxa roowo exihra ro makî tî xakne, kaamo marha exihra, nuuñi marha exihra, xifko marha exihra. Ero wa ka xakne. Ero yinhîrî kaapu nakîhcekne Kaan, roowo marha nakîhcekne. Ero wicakî makî ka nakîhcekne.

Ahce ke nakîhcekne? Pîra ro makî tî, ahce na keñehra ro makî nakîhcekne. Tîmtapotarî ke makî tî nakîhcekne. Taa, roowo yakîhtoche on wara ka xakne, tuuna makî tî xakne roowo rataw. Miya ro makî tî xakne tuuna, roowo ka esenpora xakne.

Awarpape marha tî xakne ahnoro, awarpape ro makî. Ero yinhîrî on wara tî kekne Kaan, Esko takî katpan ha, kekne makî tî. Ero wa kache katpape takî tî xakne okre. Awarpape rma re xakne amñe ñhe makî. Ero yinhîrî ñenmayakne hara. Yihcirî tî ka mîn xakne enmarî. Ero wa Kaan ñiirakne. Kifwañhe xakne okre.

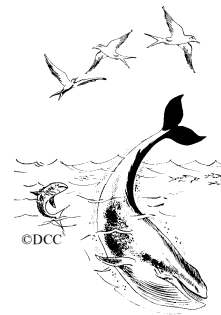
Ero yinhîrî takî tî tuuna yotakanmacho nakîhcekne Kaan. On wara tî kekne. Mehxa ñexpe tuuna, xehxa marha ñexpe tuuna hara, kekne tî. Tuuna makî tî nîyotakanmekne. Kaikokoro takî tî xakne tuuna raconho. Roowo ratari rma tî xakne yîraconhîrî hara. Kaapu mîn ha kekne tî Kaan iyotakanmacho poku. Ero yipu tî nakîhcekne Kaan 2-înhîrî kaamo po.



Enmapuche hara on wara tî Kaan kekne, Tuuna takî ñesenmekpe iina re. Roowo marha takî ñesenpopo hara turpem kekne. On wara marha tî kekne ero po rma. Tafîhtaxmu takî natîhtape miya ro makî. Cuupu, weewe, naatî, ahnoro natîhtape, kekne. Ero ke ero wa takî xakne yohno rma, ero kaamo po rma. Kifwañhe tî xakne ero yipu okre. Ero yipu komo tî Kaan nakîhcekne 3-înhîrî kaamo po.

Enmapuche hara on wara tî Kaan nakîhcekne hara, kaamo nakîhcekne, nuuñi marha. Kîkatpareñe komo me ero yipu nakîhcekne. Wahra makî kîkatparesî nuuñi. Kaamo xa nasî kîkatpareñe me xa okre. Xifko mko marha nakîhcekne. Meñpora ro makî nasî xifko yukuknomarî yopo ro makî. Kifwanhe nasî kîkatpareñe komo, eseikara ro makî nasî okre. Ahce wa tai kaamo epatakara ro makî exitaw ketaw ha re? Okwe ro makî, tîtkesî. Tîtwaihyasî makî okwe. Kifwan nakîhcekne Kaan kîkatpareñe komo. Ero yipu komo tî Kaan nakîhcekne 4-nhîrî kaamo po.

Enmapuche hara on warai komo takî tî nakîhcekne Kaan, yukwawno komo nakîhcekne. Wahrai komo nakîhcekne, porin komo marha. Meñpora xa nakîhcekne, twarai me cepamsom me nakîhcekne. Tariñem komo marha nakîhcekne meñpora xa marha. Ahnoro nakîhcekne twarai me cepamsom me. Tukusu komo nakîhcekne, yaimo marha, kwacinama marha, pawxi marha, Ahnoro makî tariñem komo nakîhcekne. Kifwañhe takî tî xakne ahnoro yînakîhtothîrî komo. Noro yipu komo tî nakîhcekne 5-nhîrî kaamo po.





Emapuche hara on warai komo tî nakîhcekñe hara Kaan, Roowo pore tîtosom komo nakîhcekñe. Wahrai komo nakîhcekñe, mukuku komo xukurwa komo, okoyi komo. Porin komo marha nakîhcekñe, yaipî komo, paaka komo, kawaru komo, xîpîrî komo, kamara komo, xapari marha. Meîpora ro makî nakîhcekñe ero kaamo po rma. Kîfwañhe ka xakñe ero yipu komo ahnoro ero yimaw. Keskara ka xakñe okoyi, kamara marha. Kîfwañhe makî ka xakñe ahnoro okre.

Ero yinhîrî on wara tî kekñe hara Kaan, ero kaamo po rma tî kekñe, Taa, tooto takî takîhtocerî kwarai me so rma okre. Akîhtoce takî ahnoro yosom me takî ñehcowpe. Xapari yosom me ñehcowpe, meeku yosom me, coowi yosom me, kapikara yosom me. Yukwawno komo yosom me marha ñehcowpe, kekñe. Ero ke tooto takî nakîhcekñe. Kîîrî ka nakîhcekñe. Ataw tî mîkî xakñe noro yosotî. Tîmtapotaxmu me takî Kaan ñîiîfakñe takro yîmtapotachome, tîhtînoñe me marha ñîiîfakñe. Ero warai komo tî nakîhcekñe Kaan 6-înhîrî kaamo po.



On wara tko tî xakñe Ataw, ahwora tî xakñe cewñe cexirî ke. Xakñe rma re wooto komo, kamara, yaipî, paaka, kawaru, miyan komo rma xakñe. Ataw warahra tko xatkeñe noro yipu komo, yîmtapotan me makî xatkeñe okwe. Twarai xe makî xakñe Ataw takrono ro me ha. Ero ke on wara tî Ataw ñîiîfakñe Kaan, nîwînikrekñe yuhnari xa. Taa, yîwînikyataw awci yocho mohkekñe. Ero yipu ke rma takî woosam nakîhcekñe hara Kaan. Akîhtoce Ataw yaka takî tî naafakñe. Noro takî tî nahsîyakñe Ataw cipici me. Epa takî xakñe woosam yosotî. Tahwore takî tî xakñe Ataw Epa yakro.

KPANATANMETOPO

Karitî ro Mîkî Kaan. Kacho pokono tan on, nîmtapowakñe makî Kaan, ero ke takî tuuna ñesenpekñe, katpan marha, naatî mko marha, xiîko mko marha, ootî mko marha, kamara komo marha, yaipî komo marha, miyan komo marha ñesenpekñe. Ahnoro Kaan nakîhtotho xakñe kîfwañhe. Takîhso nasî Kaan kyopo so ro makî. Yihcirî me kokmamrî ñîiîfakñe Noro, katpape ehtopo marha ñîiîfakñe Ero ke ero wara roro takî nasî, Awarpape takî nasî roro katpape marha. Tanî tasî roowo po. Ero wa kehtopo chew tasî, kokmamrî nasî, katpan marha nasî, Ero wa nasî noro nakîhtotho.

Taa, ero yipu yakîhtoce tuuna takî nakpayakñe hara. Tuuna takî xakñe roowo po, kah yaw marha takî xakñe hara. Ero wa Kaan ñîiîfakñe. Kah yai tmohsom ponaro xakñe Kaan naatî yatîkretopo, wooto komo wokru marha. Ero ke ero wa ñîiîfakñe.

Kaamo 3 po takî roowo Kaan nakîhcekñe, turpem ha. Weewe mko marha nakîhcekñe, epemrutunu mko marha. Tuuna rma re xakñe ero yimaw roowo po, atîhtacho. Tooto komo yakîhtora ka exitaw yînahrî komo Kaan nakîhcekñe, kîrwanî mko. On wara Noro ñesehtînoyakñe tooto komo yakîhtoce, tîmîn komo xe naxe, tkanawarî komo xe marha naxe, kekñe. Ero ke weewe mko nakîhcekñe tooto yakîhtora rma ka cexitaw.

Kaamo 4 po takî kaamo nakîhcekñe Kaan. Ero yimaw marha kosope censomu mko nakîhcekñe, xiîko mko, nuuñi marha. Naatî yatîhtachome kaamo ñesenpope, kekñe Kaan. Ero ke kaamo nakîhcekñe. Roowo yocoronpetopo mîn kaamo. Kosope kweypoñe marha nakîhcekñe, nuuñi, xiîko mko ha.

Kaamo 5 po takî ahnoro torowo komo nakîhcekêne Kaan, ootî komo marha. Pahxa ñhe akîhtoxapu mko rma xakêne yînahrî komo me tîhtînosu. Weewe xakêne ero yimaw torowo komo nahrî me ehtome eperîrî, yuhme yen me ehtome marha.

Kaamo 6 po wooto komo takî Kaan nakîcekêne hara. Kafpe tîtosom komo nakîhcekêne, yamoro tîtosom komo marha, tahromsom komo marha. Tooto marha nakîhcekêne Kaan, kîrî ha. Ataw tî mîkî xakêne noro yosotî, woxam marha nakîhcekêne, Epa tî mîkî xakêne noro yosotî hara. Akîhtora rma ka cexitaw tuuna nakîhcekêne ñexamro wokru ha. Naatî marha nakîhcekêne yînahrî komo me. Ero yinhîrî Kaan ñeeñakêne ahnoro tînakîhtothîrî, kîrwañhe nasî onakîhtotho ahnoro, kekêne Kaan.

Ahnoro yiixe xa kehtopo komo nîhtînoyakêne Kaan. Ahnoro yiixe kehtopo komo ponaro nasî. Ero ke Noro pona cenpore nasî. On wara kesî Kaan Karitan, Kîrwañhe nasî ahnoro Kaan nakîhtotho, kesî. On wara marha kesî Kaan Karitan, Anarimaw yiixe xa kehtopo na nai. Ero ponaro nasî Kaan yiixe kehtopo poko yîmtapotara rma ka kexitaw. On wara kapore nasî Kaan ya, Kîrwañhe mai ham okre, meþpora ro makî nasî anmîthîrî owya okre (Waano 107:1, 8, 9).

- **Ahnoro yiixe oyehtopo ponaro nasî Kaan.**
- **On wara kañe me oyexi xe roro wasî, Apa kah yawno, kîrwañhe xa mai ham. Meþpono pîn mko mîmyasî owya, kañe me.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Akîhtonî ro makî mîn roowo awya so? Ero warai marha mîn nuuñi, xifko marha awya so? Pîra exihra ro makî ka xakñe roowo, kaamo marha, nuuñi marha.
2. Akîhtoche rma ahce wa xakñe awya so, îpî xakñe roowo po, weewe marha? Pîra, tuuna makî xakñe roowo ratari. Yuhnaw makî xakñe roowo.
3. Katpape xakñe roowo ero yimaw awya so? Pîra, awarpape ro makî xakñe ahnoro roowo.
4. Ahce ke katpan nakîhcekñe Kaan awya so? Pîra ro makî, tîmtpotarî ke makî katpan ñiiñakñe. Esko takî katpan, kekñe makî tî Kaan. Ero ke takî katpape xakñe roowo.
5. Ahce takî Kaan nakîhcekñe 2-nhîrî po kaamo po? Tuuna yotakanmacho nakîhcekñe ero po. Kaikokoro takî xakñe tuuna raconho. Roowo ratari rma xakñe yîraconhîrî hara.
6. Ahce warai tuuna ñiiñakñe 3-nhîrî po? Ahce warai marha nakîhcekñe ero po? Tuuna ñenmekyakñe iina re 3-nhîrî po roowo yesenpotome. Tatîhtaxmu mko marha nakîhcekñe ero po.
7. Ahce warai takî Kaan nakîhcekñe 4-înhîrî po? Kaamo nakîhcekñe 4-nhîrî po, nuuñi marha nakîhcekñe, xifko mko marha.
8. Ahce warai takî Kaan nakîhcekñe 5-înhîrî po hara? Yukwawno komo nakîhcekñe 5-nhîrî po, tariñem komo marha.
9. Onoke warai komo nakîhcekñe Kaan 6-nhîrî po? Cetarisom komo nakîhcekñe roowo pono mko, tooto marha nakîhcekñe.
10. Ahce nhîrî wooxam me nakîhcekñe Kaan? Ataw yawci yochotho makî tî wooxam me nakîhcekñe.

Kehcamhokacho 4

Kicicme Ataw Komo Yehtoponho

Yihcirî Komo 3:1-24; Homa 5:12-21; Ciaku 1:13-14; 21-22

Tukukmaxmu: Homa 5:12 On wara tî xakê Ataw pen, kicicitho me xakê, noro pen mak ha ka cewê. Noro pen poyero rma tak kicicme tak xatkeê roowo pono komo. Ero yimaw marha twaihsom me tak xatkeê kicicme cehtopo komo yanme hara okwe. Ero ke tak twaihsom me thakwa naxe ahnoro roowo pono komo kicicme ehxapu me exirî ke so.

CEKATÏMSOM

Taa, Ataw komo yakîhtoce yînahrî komo ponaro rma tî xakê Kaan. On harehe, kahra xakê yîwya so. On wara xa matko nînahmekê, tînatîrî ñiifakê iina yîmîtko so. Anarmerpan ñiifakê iina, kiîwanî mko. Ataw komo takî tî nantomekê Kaan tînatîrî yaiwacho poko. On wara kekê yîwya so, Ataw awanmero so ahcoko onatîrî yeperîrî. Anarmepan nasî iito. Anahrî komo me nasî ahnoro ha re. Cewê makî wewyomesî anahrî komo pîn me ro makî. On warai mîn oñewyomarî, Kiîwan mîn ha, kicicitho mîn hara, kaê me awiê komo mîn. Ero yeperîrî apuhra ro makî ehcoko. Pîra ha men. Apuche awya so mîwaiyaxe men okwe ero kaamo po rma, kekê Kaan. Cewê makî xakê Kaan ñewyomarî. Meîpora rma xakê anarî mko cepetaxmu yînahrî komo me ciixapu mko okre.

Ero yinhîrî tî xakê okoyi Kaan natîrî chew. Satanas xakê ham yîropotaw. Ero ke noro ñiifakê okoyi tîmtapotaxmu me. Noro yipu takî mokyakê Epa yaka. On wara tî kekê yîwya, Ai aaci, ahce wa kekê Kaan awya so? Ahnoro rma ma ñewyomai tînatîrî yeperîrî? kekê yîwya. Pîra, kekê Epa, mîn hakî yeperîrî amna nahrî me nai ahnoro ha re. Cewê makî ñewyomai, naatî rakatawno makî. Ero yeperîrî apuhra ro makî men ehcoko. Apehra marha ehcoko, kekê amna ya. Apuche awya so, apeche marha awya so mîwaiyaxe men okwe kai, kekê yîwya. Pîra, kekê takî tî okoyi, waipîra rma mexe maxe apuche awya so. On wara awehtopo komo ponaro xa matko nasî Kaan. Ero yeperîrî yapuche awya so takîhso takî maxe kicicitho poko, kiîwan poko marha. Kaan wara rma takî maxe. Ero ke makî ñewyomesî twara rma exihra awehtome so, kekê kica. Ero wa tî kekê Epa ya.



Ero ke cekê takî Epa ewyomaxapu yenso, weewe yeperîrî yenso. Ñentîkekê ha na pahkî ñhe. On wara kekê, Cenporem mîn okre ero yeperîrî. Knahrî mexe weeñasî okre, kakîhreê marha tî mîn, kekê. Ñepohkekê takî ero yeperîrî poko. Ero ke pohcakê, nahyakê marha tî. Ciiño ya marha tî nîmyakê. Ero ke noro marha tî nahyakê okwe. Kaan yewetîra xatkeê okwe.



Taa, apuche rma takî anarme takî xakîne ñexamro yewru. Ewtanîrexapu wara takî tî xatkeñe. Ero ke takî tî nîhyapamyatkeñe. Ponomra ro makî tasî kica, ketkeñe takî tî. Ero ke naatî yarî natpetkeñe tponon komo me.

Kokoñi takî tî Kaan mokyakñe Ataw komo yenso. Noro mtapotarî yentache mooxe exitaw rma ka ñeseyamyatkeñe naatî cheka. Noro Kaan ha kopi. Keeña ha men kopi, ketkeñe. Ataw ahto mai. Awenso kmoko, kekñe tî Kaan. Tan wasî Apa. Amna makî ñeseyam. Amna makî nîhyapam ponomra cexirî ke. Onoke kekñe awya so, Ponomnî amyamro kica, kekñe onoke ha? Oñewyomatho tko na mahcow okwe? kekñe tî Kaan yîwya so.



On wara takî ñeyukyakñe Ataw, Moso woosam mîmye owoya oyakrono. Noro onahma ero yeperîrî ke rma. Ero ke waapu, kekñe tî Ataw. Ero ke Epa ya takî tî kekñe hara Kaan. Ahce wa meexi okwe, kekñe tî yîwya. Okoyitho matko wa oyemîknopu ha ke, ero ke thakwa waapu, kekñe tî Epa.

Ero yinhîrî okoyi ya takî tî kekñe hara Kaan. On wara tî kekñe yîwya, Kicicme ro makî meexi kica. Ero wa awexirî ke kemetanmekyasî ro makî takî oroto. Ararî po kfa takî metafasî sehrere me kyam makî. Roowo pupuntho takî nasî anahrî me miya roro awaitopo pona roro. On wara marha kiiîfasî, etîxatî pîn me kiiîfasî woosam yakro. Etîxatî pîn me marha wiiîfasî awepamthîrî komo amñe woosam yepamutho yakro. Akanakatapesî takî Noro amñe. Noro marha mîhtakmarunkatapesî amoro hara. Ero wa maxe amñe kekñe tî Kaan okoyi ya.

Yihcirî Komo 3:23, 24 kesî, Ero ke ñexamro takî tî ñeñepekñe Kporin komo Kaan. Tmararîñ poi tî ñeñepekñe Eten poi. Ero wa tî Ataw komo ñeñepekñe mararî pomoñe me tak okwe. Poi Kaan nakîhcekñe ero pomoñe me rma tak xakîne okwe. Ero wa tî tooto ñeñepekñe Kaan. Eñepeche takî tî kerubin komo ñiiîfakñe tmararîñ panaw. Kacipara imo marha tî ñiiîfakñe iina. Kaamo yepatakacho ñixa tî ñiiîfakñe. Cetapomrisom tî mîn xakîne kacipara imo, yarpa so cetapomrisom ha. Waipîn me kiiîñe yepu yesamarî wahkotoñe me xakîne. Ero wa Kaan ñiiîfakñe.

KPANATANMETOPO

Rikomo komo panatanmetopo:

Pahxa roowo yakîhçetaw Kaan ya anarmerpan naatî nakîhcekñe Ataw komo nahrî me. Yaake xakîne ceperkem Ataw komo nahrî me ciixapu. Cewñe makî tko xakîne apuhra ehçoko kacho. On wara kekñe Kaan Ataw komo ya, Mîn hakî yeperîrî nasî anahrî komo me. Anarî tko nasî hara anahrî pîn komo me. Ero yeperîrî apuhra men ehçoko, kekñe. Kaanî mtapotarî yewetîra tko xatkeñe Ataw komo. Ero yeperîrî rma nahyatkeñe okwe. Kicicme xatkeñe Ataw komo ero poko okwe. Ero ke yîmxîkrî komo meero kicicme xatkeñe okwe. Ñexamro yanme takî oroto kicicme so taxe tooto komo ahnoro okwe Ewruyan komo, rikomo komo, kaîpamxan komo, emasî komo marha. Rikomo yîm me ehçapu komo marha ero wa naxe, yîson me ehçapu komo marha, pooco me ehçapu komo, caaca me ehçapu komo marha okwe. Ahnoro taxe kicicme so okwe.

On wara kekñe Kaan, Kicicme awexitaw so mîwaihçaxe men okwe (Homa 6:23). Ahwora ro makî xakîne Kaan kicicme exirî ke so takî Ataw, Epa kom ha. On wara nasî Kaan kicicme ehçapu komo poko, Noro yîpu komo waihçataw wehto imo cheka ñeñepesî

eroromerono me okwe. On wara tko xakê Kaan, tooto komo yeñepe xera xakê iina. Ahnoro tooto komo xatî me xakê tînakîthôthîrî me exirî ke so. Ero ke Tumumuru Xesus ñeñepêkê roowo pona (Xuaw 3:16). Kicicme exihra ro makî xakê Xesus, Kaanî rma Mîkî Yumumuru. Noro takî waihyakê kicicme ehxapu komo tohra ehtome so wehto imo cheka, eseikanî ro cheka. On wara kaê komo naxe Kaan xîkrî me. Kicicme oyehtopo yepetho me waihyakê Xesus, kaê kom ha. Noro yipu komo tohra naxe wehto imo cheka twaipuche so. On wara taxe kîwyam, Kaan xîkrî kom ha, kwaipuche so kah yaka tîhcexe. Iito tasî eroromero Kîm komo yaw, Kaan yaw ha (Homa 5:8; Xuaw 1:12; 12 Komo 16:31).

Kaan xîkrî pîn me awexitaw, Noro xîkrî me masî takî ero wa awexi xe awexitaw. On wara kasko Kaan ya ero ke, Apa kah yawno, kicicme wasî okwe, ero poko ahwora wasî. On wara tko wîikesî, weewe poko woxapu me Xesus waihyakê oyekenho pona, kasko. On wara marha kapore nasî yîwya. Kîfwañhe xa mai ham Apa. Roowo pona Amumuru meñepêkê kicicme oyehtoponho yanme waihtome. Amxîkrî me takî cma re ow miiñasî, kasko ero wa kahra ka awexitaw.

- **Kayaritomo me xa nasî Kaan tînakîthôthîrî komo ya. Cewetpore xa nasî yîmtapotarî.**
- **Kicicme naxe tooto komo ahnoro. Ero ke on wara kapore nasî yîwya, Oyakiñwamañe me takî esko kicicme oyehtopo yîhcamnotome awya kasko.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

Kañpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Kaanî mtapotarî yewetîra xatkeñe Ataw, Epa komo. Ero wa exirî ke so Kaanî natîrî yeken poi cetkeñe okwe. Ero poyero marha on wara kekê Kaan Ataw ya, Metapickexe xa, Epa merewasî marha awewruyataw roro. Amñe takî apun komo takî twaihsom me nasî okwe, kekê.

Ahnoro Ataw yepamrî komo naxe kicicme (Encoko Homa 3:23). Kaan yawno mera takî naxe eroromero okwe kicicme exirî ke so (Encoko Homa 6:23; Xesus Ñenpotho 21:8). Xesus makî xakê kicicme cehsom mera. Kaan Mumuru Mîkî Xesus. Roowo pona Noro mokyakê. Kicicme roowo pono komo yehtoponho poyero waihtome. On wara kapore nasî, Xesus waihyakê kicicme oyehtoponho yepetho me, pakekê hara, kapore. Ero wa kaê komo yehtoponho ñîhcamnoyasî Kaan (Homa 10:9, 10). Kukurunpetopo mîn ero wa kehtopo. On wara kaê komo Kaan nukurunpesî, Xesus waihyakê kicicme oyehtoponho

yepetho me. Ero ke kicicme oyehtoponho yepetho me waipîra xa hara wasî, wehto imo chewno me exihra takî wasî, kañe me cexpore.

Ero wara kicicme xatkeñe Ataw, Epa komo, Ero yeperîrî apuhra ro makî men ehcoko, kekñe Kaan yîwya so. Epa pohkamexpekñe Satanas ero poko okwe. Ero wara rma nasî Satanas oroto, ahnoro tooto komo pohkamexpesî Kaanî mtapotarî yewetîra ehtome so okwe. Kicicme nasî kîrî woosam yeñataw cipici pîn. Noro poko cexi xe takî na nai okwe. On wara kesî Kaan Karitan, Kicicme nasî okwe kîrî cipici pîn yakro cetakriyataw (Kpanatanmetopo Xa Hara 5:18; Kakîhretopo 6:32; 1 Korintu 6:18). On wara tooto yehtopo marha kicicme nasî hara, anarî yemyawno na ñeeña. Yiixe takî na ñehtëke. Ñeñepana na ero poko okwe. Kicicme marha nasî on wara woosam yehtopo twosîhyem poko na nîrwona, ero ke noro poko nîmtapowa kicicitho me okwe, On wara kesî Kaan Karitan, Kicicme nasî kîcemarontacho, tapota yakpacho marha (Kpanatanmetopo Xa Hara 5:20; Epesu 4:25).

Kaan xîkrî komo pohkamexpesî Satanas kicicitho poko okwe. Ero ke ñepohke na Kaanî mtapotarî yanwetopo me okwe. Ero wa epohketaw, Pîra ro makî, kapore nai tîwya rma ero yimaw (Ciako 1:13-14). Ruupu wara rma nasî kicicme kehtopo. Kimitopo me nasî (Kakîhretopo 5:21-23). On wara tko kesî Kaan, Pîra ro makî, kapore men nasî kicicitho poko kepohketaw so (Ciaku 1:21-22). Kaanî mtapotarî ponaro xa kexitaw so kañe nhe takî taxe kicicitho xera kehtopo komo poko (Waano 119:11). Kicicme kexitaw so Kaan xîkrî komo rma on wara takî kapore nasî Kaan ya, Apa kah yawno kicicme weexi kica, kapore. Ero wa kache Kaan takî nîhcamnoyasî kicicme kehtoponhîrî (1 Xuaw 1:9).

- **On wara nasî Kaan tîmxîkrî komo poko, Tîmtapotarî yewetîne me roro exi xe so nasî.**
- **Kicicme kehtopo Kaan ñeeñasî, kpanaresî marha.**
- **Kicicme oyehtoponho yepethome waihyakñe Xesus. Tîmxîkrî me Kaan oriyasî on wara kañe me oyexitaw, Xesus pona weeñasî, Noro waihyakñe kicicme oyehtoponho yepetho me, kañe me ha.**
- **Kaan xîkrî me kexitaw so on wara kañe me taxe kicicitho poko kepohketaw so, Pîra ro makî kica, kañe me taxe ha. Kaanî mtapotarî xa matko cewetpore nasî ero yimaw.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce wa Ataw komo nîmahmekê. On harehe, kekê ha ma yîwya so? Pîra, on harehe, kahra tî xakê yîwya so. Tînatîrî xa matko ñiifakê meyhra. Ero yeperîrî tî xakê yînahîrî komo me.
2. Ahce wa kekê Kaan Ataw komo ya tîñewyomarî yeperîrî yahtoponho yepetho pokoy? Apuche awya so mîwaiyaxe ero kaamo po rma kekê tî.
3. Okoyi nîmtapowakê Epa yakro. Onoke xakê okoyi ropotaw tîmtapotaxmu me? Satanas xakê ham okoyi ropotaw tîmtapotaxmu me.
4. Ahce wa kekê Satanas Kaanî mtapotacho pokoy, Apuche awya so mîwaiyaxe men okwe ero kaamo po rma, kacho pokoy? Ero wa kacho nanwekyakê Satanas rma. Waipîra mexe maxe kekê tî kica.
5. Ahce wa xakê Epa ewyomaxapu yeperîrî pokoy? Ñentîkekê tî, ñepohkekê marha ero pokoy. Ero yinhîrî tî pohcakê, nahyakê marha okwe.
6. Ewyomaxapu yeperîrî apuhra ro makî xakê Ataw awya so? Noro marha tî nahyakê okwe.
7. Ahce wa takî xatkeê Ataw komo apuche rma? Ewtanîrexapu wara takî tî xatkeê. Nîhyapamyatkeê marha ponomra cexîrî ke so. Ero ke ñeseyamyatkeê naatî cheka.
8. Ahce wa Kaan ñeyukyatkê Ataw komo, ceñeketaw so takî Kaan ya? Nhnk, kicicme amna ñeexi kica, ketkeê ha ma awya so? Pîra ro makî etpona makî tî ñiifatkeê kica.
9. Ahce wa okoyi nîwîrîmekê Kaan tîmtapotarî yanwetoponho yepetho me? Ararî po makî takî mîicesî, roowo pupuntho marha mahyasî kica, kekê tî Kaan yîwya ero yepetho me.
10. Onoke xa nai Satanus kanahkatapañe warai me amñe? Xesus. Satanus pen takî nañmesî wehto imo ywaka.
11. Ahce pokono mîñ, Xesus yîhtakmarunkatapacho pokono hara? Xesus pen waihatopo Satanus tooto komo ya. Ero wa waihatopo pokono mîñ yîhtakmarunkatapacho kacho ha.
12. Onoke poyero tîtwaiyatu ahnoroy kîwyam? Ataw komo poyero tîtwaiyaxe kîwyam hara okwe.

Kehcamhokacho 5

Kicicme Ataw Komo Yehtoponho Yepetho Pokono

Yihcirî Komo 3:20-24; 4-1-15; Ebrew 9:22; Xuaw 1:29

Tukukmaxmu: Homa 6:23 Kantomexe so mak kica kicicme kehtoponhîrî komo. Kantomache so tak kwaihkexe so tak okwe cewetîtoponhîrî yepetho me ha. Kaanî reha kwakrexe so mak. Waipîn me tak kiiřaxe so epethîmnî me ro mak. Kporin komo Xesus Kristu yakrono me kexirî ke so mak ero wa kiiřaxe so. Ero wa kiiřaxe so.

CEKATÎMSOM

Kicicme xatkeñe Ataw komo ero wa kekñe Kaanî rma yîwya so, Etocoko takî omararîn poi, kekñe. Toche so takî tî ancu nantomekñe Kaan tînatîrî yenîñe me. Kacipara imo ke cemyarke tî xakñe ancu, wehto kenarî ke. Tooto porohkañe mîkî xakñe Kaan natîrî wece tohra ro makî ehtome so. Ero ke tohra thakwa takî tî xatkeñe Ataw komo Kaan natîrî cheka hara.

Taa, kicicme tî xatkeñe Ataw komo cipici yakro rma. Kaan nanwekyatkeñe. Yiñewyomathîrî nahyatkeñe rma okwe. Ero ke ahtoponhîrî komo yepetho takî ñekatîmyakñe Kaan yîwya so. On wara tî kekñe Epa ya, Okopuci, cerewîmsom me takî kiiřasî. Cerewre takî mewruyasî oko. Aaño yewetîñe me marha takî masî, kekñe. Ero wa tî kekñe Kaan Epa ya. Ero ke ero wara roro takî naxe woosam komo miya roro rma Epa xîkrî me cexirî ke so.

Ero yinhîrî on wara tî kekñe Kaan Ataw ya hara, Ai okopuci, on wara takî masî amoro hara oyanwekrî ke okwe, tîwîrmaxi takî nasî roowo apoyero. Ero poko takî mekaricesî roro tînahke awehtome. Awaitopo pona roro ero poko mekaricesî. Cekyeykem komo takî natîkwasî roowo po, peen kom ha. Mîperamukwasî takî anatîrî ciitopo poko. Ero wa masî miya roro roowo cheka awetahrutopo pona roro. Roowo poi amkaxapu makî amoro. Ero ke takî roowo me cehtîkaxî ro xa hara mîmacetîkesî amñe. Ero wa tî kekñe Kaan Ataw ya. Ero ke ahnoro kîrî komo ñetapickexe roro Ataw yepamutho me cexirî ke so. Ero ke marha ahnoro tooto komo ñerewaxe roro. Kîřwañhe xa exihra takî nasî roowo, kupun komo marha. Tîwîrmaxi takî nasî kupun komo, keken komo marha, kmararîn komo marha. Ahnoro makî kîřwahñe xa exihra nasî. Cekaricexe makî ahce na poko, miyan poko rma.

On wara marha tî kekñe Kaan Ataw komo ya tîñewyumarî poko apuhra ka exitaw, ero yapuche awya so mîwaiyaxe men okwe, ero kaamo po rma, kekñe tî. Ero ke ahce wa takî xatkeñe apuche? Karpe rma tko xakñe yupun komo, waipîra xakñe ham. Ekatî komo xa tko waihyakñe ero kaamo po rma. Mooxeno wara takî xatkeñe Kaan yai. Camkî takî xatkeñe Kaan poko, camkî makî ñesehtînoyatkeñe kîřwañhe cehtopo komo poko. Kaan yanmera takî nîhtînoyatkeñe ahce na poko. Tanmero makî takî cexi xe so xatkeñe. Kaan xera ñhe marha xatkeñe. Waihtopo komo rma mîn xakñe ero wa ehtopo komo, ekatî komo waihtopo ha.

Ero yinhîrî on wara takî xatkeñe ñewruyakñe takî Epa kîrî Kain mîkro, kekñe tî Ataw. Ero wa nosohcekñe. Ero yinhîrî takî ñewruyakñe xa hara Epa kîrî. Abew mîkro hara, kekñe takî tî Ataw. Ero wa tî nosohcekñe noro hara.

Ero yinhîrî rikomonhîrî pořmamtîkache so Abew tî xakñe opeřa yosom me. Kain reha tî xakñe mararî ciiñe ro. On wara marha tî xatkeñe ñexamro, Kaan ya tîmsom tîmî xe tî xatkeñe. Ahce na yakñipu xe xatkeñe Kaan ya tîmsom me. Ero ke Abew waihkekñe opeřa

xíkîtho kířwan, poturu me ewruxapu ha. Noro pun takî nakñiyakñe Kaan ya tîmsom me. Kain reha nakñiyakñe tînatîrî yepîrîrî makî. Ero yimaw tawake takî tî xakñe Kaan Abew nîmîtho poko. Kířwañhe xa yo weeñasî okre anmîthîrî, kekñe tî yîwya. Ero warahra tî xakñe Kain nîmîtho poko reha. Kířwañhe xa yo weeñasî anmîthîrî, kahra ro makî tî xakñe yîwya. Ero ke nîrwonakñe takî Kain. Anarme takî xakñe noro yewru, cewîrwoxe takî xakñe okwe.

Ero yinhîrî mararî pona tî cetkeñe Kain komo, Abew yakro rma. Iito takî nîmtapowatkeñe ahce na poko. Ero yinhîrî ahce na xakñe Kain yemyaw, kusama warai ha na. Ero yipu ke takî knuh knuh, kekñe. Abew pen tî ñetapekñe oko. Waihkekñe takî okwe tîrwonîmrî ke. Ero yinhîrî cekñe hara tîmîn yaka, noro makî cewñe cekñe okwe. Ero wa tî xakñe Kain okwe. Ahce wa na kekñe yîm komo noro ya. Ahwora ro makî xatkeñe okwe.



Ero yinhîrî Kaan takî nîmtapowakñe Kain yakro. On wara tî kekñe yîwya, Ai Kain, ahto nai awakno? kekñe tî. Apohana, oyakno yenîñe me ma wai awya? kekñe tî Kain. On wara tko tî kekñe Kaan yîwya, ahce wa awakno pen miirî okwe? Awakno pen kamxukutho nîmtapowasî roowo chei oñentarî me. Ero wara nîmtapowasî roowo awakno pen kamxukutho yeeñenho ha. Awakno pen metapai okwe. Ero ke on wara takî masî, cemahcisom me roro takî masî waapa pona awerahtîmrî ke. Twaimamsom me makî takî masî miya so. Amaranî ciiřataw awya kířwañhe takî atîhtara nasî. Wahra takî nasî anahrî okwe, kekñe tî Kaan yîwya.



On wara tî ñeyukyakñe Kain. Apa ow mîwîrîmetîkesî makî okwe. Anarimaw owaparî mokia, owaike takî okwe, kekñe tî. Pîra rma kekñe tî Kaan yîwya. Awetapetaw kepanîyasî ro makî awetapañenhîrî poko. Okuknon takî wiiřasî apoko, Moso men etapara ro makî ehcoko, kacho mîn okuknon. Ero yipu yenîche awetapara naxe tooto komo, kekñe tî Kaan. Ero yinhîrî ero wara rma xakñe Kain, miya so takî tî waimamyakñe okwe. Ero wa xakñe noro pen okwe.

Amñe kicicme takî tî xatkeñe Ataw yepamrî komo, Kaan ponarora ñhe takî ñehtîketkeñe okwe. Tanmero so makî nîhtînoyatkeñe ahce na poko cehtopo komo. Tanmerono me makî cexi xe so xatkeñe ahnoro ha re okwe. Kaanî mtapotarî yentañe pîn me ñhe takî xatkeñe. Satanas takî nîmtapowakñe ham yîropotaw so. Noro takî ñewehcatkeñe. Ero wa takî xatkeñe tooto komo meřpono pîn komo okwe.

KPANATANMETOPO

Rikomo komo panatanmetopo:

Kaan yewetîra xatkeñe Ataw, Epa komo. Ceperkem xakñe ero yimaw Kaan natîrî. Ero yeperîrî apuhra ro makî men ehcoko, kekñe Kaan yîwya so. Nahyatkeñe rma okwe. Ero ke ñexamro yekatî komo waihyakñe. Ero wa xatkeñe Kaan yanwekrî ke. Kicicme cexirî ke so tahwore exihra takî xatkeñe Kaan poko. On wara Kaan kekñe yîwya so, Cetapickaxmu me xa takî maxe okwe, merewaxe roro marha, kekñe. Kaan natîrî yeken poi takî cetkeñe eroromero.

Iyokuthîrî komo waihkekñe Kaan kicicme ñexamro yehtopo yahrutopo me. Yîhpocithîrî takî tî ñiiřakñe ñexamro ponon me. On wara na ketkeñe Ataw komo tponon yenîche, Waipo

thakwa kokuthîrî okwe, ketkeñe ha na. On wara kesî Kaan Karitan Ebrew 9:22 yaw, waixapu kamxukutho ke makî kicicme tooto yehtoponho nasî cepemaxi, kesî. Okno kamxukutho takî xakñe Ataw komo kicicin yahrutopo me ha. On wara kacho mîn xakñe waihkaipu kamxukutho, Amñe takî roowo pona Xesus mokyasî opefa warai me. Kicicme roowo pono komo yehtopo yîhcamnoñe me xa yo nasî Noro, kacho ha (Xuaw 1:29).

On wara kekñe Kaan Ataw ya, Epa komo ya, Etocoko takî omararîn poi, kekñe. Toche so takî tî ancu nantomekñe Kaan tînatîrî yenîñe me. Kacipara imo ke cemyarke tî xakñe ancu, wehto kenarî ke. Tooto porohkañe mîkî xakñe Kaan natîrî wece tohra ro makî ehtome so. Ero ke tohra thakwa takî tî xatkeñe Ataw komo Kaan natîrî cheka hara. Kafpe xa takî tî ñetapicketkeñe.

Asakî tî xatkeñe Ataw mumuru komo. Kain xakñe anarî yosotî, Abew xakñe noro yakno yosotî hara. Kaanî mtapotarî ñekatîmyatkeñe tîmxîkrî komo ya. On wara ketkeñe, Kicicme awexiche so Kaan ya tîmsom takî ehcoko. Okno pen kamxukutho makî nasî kicicme awehtoponhîrî komo yîhcamnoñe me, kacho.

Kicicme rma keeñasî, kekñe Kaan Kain ya. Owya anmîthîrî xakñe kamxuku keñehra okwe, kekñe. Tanmero cesehtînosom me xakñe Kain. Kaanî mtapotarî yenta xera xakñe. Kamxuku keñarî yekîhra xakñe Kaan ya tîmsom me. On wara xakñe Kain, kiřwanî rma on onatîrî yeperîrî Kaan ya tîmsom ha, kekñe. Kaan poko nîrwonakñe tînmîthîrî yahsîra exirî ke.

Kain pen wara rma naxe tooto komo oroto meřpono pîn komo. Kaan yaka kîwcesî oyanmero makî, ketu okwe. On wara marha ketu noro yipu komo, Kiřwan ow ha. Ero ke ooxe nasî Kaan tîmxîkrî me, ketu. On wara tko kesî Kaan, Kiřwanî ro komo makî cexe kah yaka. Kah yaka tohra re naxe meřpono pîn komo kiřwanîhe cexihtorî ke so, kesî. Xesus tko waihyakñe kicicme kehtoponhîrî komo yepetho me. Xesus xa yo ñepemai kicicme oyehtoponho, kañe komo xe xa nasî Kaan tîmxîkrî me. Xesus makî nasî esama me, Kaan yaka kîwtotopo me (Xuaw 14:6).

On wara kapore nasî, Kiřwanî ro me exihra thakwa wai ham okwe. Ero ke oyanme ro tohra wasî Kaan yaka. Xesus pona xa tko weeñasî kicicme oyehtoponho yepemañe me, kapore. Kicicme kexitaw so kîwyam Kaan xîkrî komo rma on wara kapore nasî, Kicicme oyehtoponho yîhcamnoko Apa, okorokañe me marha esko, kapore (1 Xuaw 1:9).

- **Kîixe so xa nasî Kaan. Ero ke esama ñiiîakê, tîhyakan ha. Xesus makî nasî esama me Kaan yaka kaê me ha.**
- **On wara kapore nasî, Kîfwanî ro me exihra thakwa wai ham okwe. Ero ke oyanme ro tohra wasî Kaan yaka. Xesus pona xa tko weenasî kicime oyehtoponho yepemaê me, kapore. Kicime kexitaw so kîwyam Kaan xîkrî komo rma on wara kapore nasî, Kicime oyehtoponho yîhcamnoko Apa, okorokaê me marha esko, kapore.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Kaan yanwekîra xakîne Ataw komo, yînewyumathîrî apuhra xakîne awya so? Kaan nanwekyatkeîne rma tî, yînewyumathîrî nahyatkeîne okwe.
2. Ahce wa tî kekîne Kaan Epa ya kicicme ehtoponhîrî yepetho poko? Cerewre mewruyasî oko. Aaño yewetîne me takî masî. Ero wa tî kekîne Epa ya.
3. Ahce wa tî kekîne Kaan Ataw ya hara kicicme noro yehtoponho yepetho poko hara? Tîwîrîmaxi takî nasî roowo apoyero. Metapickesî ro makî tînahke awehtome so. Mîperamkwasî marha. Apunthîrî marha macetîkesî roowo me cehtîkaxî ro hara, kekîne tî Ataw ya.
4. Ahce kacho ero wa xa marha natu tooto komo ahnoro? Ero wara xa marha naxe wooxam komo Epa pen yepamutho me cexirî ke. Ero wa xa marha naxe kîrkomo Ataw pen yepamutho me cexirî ke so marha.
5. Ahce wa xakîne Ataw ero po rma, kicicme cehtoponhîrî po rma? Ekatî tî waihyakîne ero po rma. Kaan poko camkî takî xakîne ero yimaw rma.
6. Ahce warai nakñiyakîne Abew Kaan ya tîmsom me? Ahce warai nakñiyakîne Kain hara Kaan ya tîmsom me? Opefa xîkrî nakñiyakîne Abew, kîrwan pun. Tinatîrî yeperîrî makî tî nakñiyakîne Kain Kaan ya tîmsom me.
7. Ahce wa xakîne Kaan yînmîthîrî komo poko? Tawake tî xakîne Kaan Abew nîmîtho poko. Tawake exihra reha tî xakîne Kain nîmîtho poko.
8. Ahce kacho kamxukrem xe makî xakîne Kaan tîmsom yakñiyataw? On wara kaîne me exi xe so xakîne ham tîmîne komo ya, Twaihkaxmu ow ha kicicitho me ro makî oyexirî ke. Anarî tko waihyasî amîne oyehtoponho yepetho me xa takî, kaîne me exi xe so xakîne ham Kaan.
9. Onoke xa waihyakîne kicicme kehtoponhîrî komo yepetho me? Xesus xa yo waihyakîne kicicme kehtoponhîrî komo yepetho me.
10. Ahce wa kapore nai Kaan ya tîmxîkrî me awahsîtome? On wara kapore nasî, Apa kîfwañhe exihra ro makî wasî okwe. Wara rma Xesus waihyakîne oyehtoponho yepetho me. Ero ke Noro pona weenasî amxîkrî me oyahsîtome awya, kapore nasî.

Kehcamhokacho 6

Roowo Yukmanîretoponho

Yihcirî Komo 5:32, 6:5-22, 7:1-24, 8:1-22

Tukukmaxmu: Yihcirî Komo 6:5 – Ero yimaw tî on wara ñeeñakñe Kaan tooto komo yehtopo, kicicme ro makî tî ñeeñakñe. Ero wa tî ñeeñakñe roowo yakwerî poko hakno komo. Kicicitho ponaro makî tî xatkeñe kica. Kaamo po roro tî ero wa xatkeñe. Kicicitho poko makî tî ñesehtînotîketkeñe. [...]

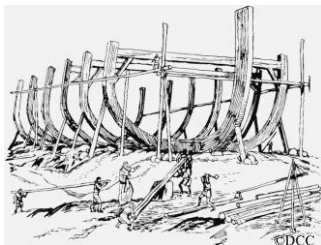
CEKATÏMSOM

Ero wara tî xatkeñe tooto komo ahnoro ha re. Kicicme ro makî tî xatkeñe. Kicicitho ponaro makî ñehtîketkeñe kica. Ñesetapetkeñe marha tî miyan komo rma okwe. Ero ke ahwora ro makî takî tî xakñe Kaan tînakîtothîrî komo poko. On wara tî kekñe, Ahnoro tooto komo takî waihkesî okwe. Tooto pîn marha waihkesî, comota pono pen komo, tariñem pen komo marha ahnoro makî waihkesî, kekñe tî.

Kiñwanî rma tko tî ñeeñakñe Kaan cewñe makî. Noe tî mîkî xakñe noro yosotî. Osorwaw xatkeñe yumumuru komo, Sem, Kaw, Xape, ero wa xakñe ñexamro yosotî. Kiñwan tî mîkî xakñe Noe, Kaan yakrono xa tî.

Ero ke on wara tî kekñe Kaan Noe ya, Kanawa takî akîhtoko porin. Ero yaw rma mîmo cirko porin xa. Eseporero makî cirko mîmo, osorwaw cirko. Cewkanapai cirko, tmetatai marha. Ero yaka esenkacoko amñe. Roowo pen takî wukmanîretîkesî ro makî. Ahnoro kesesîtopo keñarî pen komo takî waihtîkesî, tooto pen komo, tooto pîn komo marha, kekñe tî Kaan.

On wara marha tî kekñe Kaan Noe ya, Ero wa waihkanoo wiiñasî. Waipîra masî amoro reha. Ahyawno komo marha waihkana wasî, apici marha, amumuru komo marha, yipici komo marha. Anarî komo reha waihkesî ahnoro makî. On wara esko, kanawa yakîhtotîkache okno enkacoko ero yaka. Paaka enkacoko 7, ero wicakî xa marha enkacoko opeña komo, ero wicakî marha enkacoko boce kom hara. Ero wicakî so enkacoko owaya timsom me cehsom komo. Anarî komo reha enkacoko asakî so, kîrî, woosî wara enkacoko. Ero warai enkacoko ahnoro tooto pîn komo, tariñem komo marha. Yînahrî komo marha enkacoko meñpora, kekñe. Ero wa tî kekñe Kaan Noe ya.



Ero ke Kaan ñewehcatkêñe Noe komo. Kanawa imo nakîhçetkeñe, tîmîye rma nakîhçetkeñe. Akîhtotîkache takî tooto pîn ñenkayatkeñe asakî so, yînahrî komo marha ñenkayatkeñe. Ero yinhîrî Noe komo takî tî ñesenkayatkeñe hara. Esenkapuche so knuru, metata takî tî nahruyakñe Kaan.

Ero yinhîrî tuuna takî mokyakñe meñpora ro makî, tarai marha takî kekñe kañpe ro makî. 40 kaamo mokyakñe tuuna kosope meero, yîtîmamra ro makî mokyakñe. Xii kekñe ro makî. Ero ke miyanî ro makî takî nukmekñe roowo. Îpî yopo ro makî tî nukmekñe. Ñenoñatkeñe makî tooto pen komo, tooto pîn komo marha. Cewñe



etîmtora ro makî xakîne waipîn. Pîra ro makî okwe. Kîrwañhe rma tî xatkeñe. Noe komo reha kanawa imo yaw cexirî ke so.

Pahkî tî xatkeñe Noe komo kanawa imo yaw. Pahkî xakîne tuuna yapaitopo. Cewñe cimñipu tî xatkeñe kanawa imo yaw, ero yopo ciki ha re. Pahkî exiche tariñem takî ñeñepekñe Noe apairî yîhtînotome makî. Mokuhra xakîne noro. Ero yinhîrî potkuku takî ñeñepekñe hara. Mokyakñe hara potkuku etahsîtopo exihtorî ke ka. 7 ro enmapuche hara ñeñepekñe xa hara.



Kokoñi mokyakñe hara. Katayarî xakîne yîmtaw. 7 ro enmapuche hara ñeñepekñe xa hara. Ero yimaw mokuhra takî xakîne. Ero ke napaitîka takî ham, kekñe tî Noe. On wara takî tî Kaan kekñe yîwya, Epatakacoko takî ha kanawa imo yai, kekñe tî yîwya so. On wara marha tî kekñe yîwya so, Taa, epamcoko takî ha meñpora tamhamya so hara. Tooto pîn komo yepam xe marha wasî meñpora ehtome so roowo pore, kekñe tî Kaan.



On wara marha tî kekñe Kaan Noe komo ya, Ero makî mîn ha ahnoro roowo yukmanîretîkacho. Ahnoro roowo yukmanîretîkara ro makî takî wasî xa hara. Pîra ro makî takî ha. On wara takî wasî, ero wa kacho kuknon takî wenpesî awya so kukawa. Tuuna yewru yakro rma wenpesî emapona roro. Ero yipu yeniche awya so on wara kacoko, Taa ahnoro roowo yukmanîrera takî nai Kaan kacoko. Pahxa nukmekñe Noe yexitaw, ero warahra takî nai ha mî. Enko xe ero wa kacho kuknon, kapore nasî kukawa poko, kekñe tî. Ero wa tî kekñe Kaan Noe komo ya.

KPANATANMETOPO

Rikomo komo panatanmetopo:

Ahwora ro makî xakîne Kaan kicicme tooto komo yehtopo poko, tînakîtothîrî komo yehtopo poko ha. Tînakîtothîrî komo xe rma tko xakîne Kaan. Ahnoro tooto komo waihkara xakîne, ahnoro wooto komo marha waihkara xakîne. 8 komo tko nîmcekñe twaihkaxmu mera. Noe, yipici, 3 yumumuru komo, ñexamro pici komo marha.

Kîwya so marha on wara kesî Kaan, Kicicme awehtopo komo poyero twaihkapore masî, Kîñe so tko nasî Kaan. Ero ke Xesus ñeñepekñe oona roowo pona. Kicicme kehtopo komo yepetho me waihtome ñeñepekñe. Twaihkaxmu mera Noe pen nîmcekñe tuuna imo mokyataw roowo pona. Ero wa xa marha ñiifakñe yipici, yîmxîkrî komo marha. Ero wa ciitome Noe nantomekñe kanawa imo yakîhtotopo poko. Poyino komo marha waipîra ñehcerî, kanawa imo yaka cewomyataw so. Kicicme awehtopo komo poyero men mîwaihyaxe, kekñe roro Noe tooto komo ya. Kaanî mtapotarî makî tko nanwekyatkeñe, yukmacho imo takî men mokyasî, kacho poko.

On wara xakîne Kaan pahxa, Xesus ñeñepekñe roowo pona waihtome weewe po woxapu me. Ero wa Xesus ñeñepekñe waipîra kehtome so kicicme kehtoponhîrî komo yepetho me. Xesus pona enîne komo makî waipîra naxe eroromero. Twaihkaxmu me ñexirî Noe kanawa yakîhtora cexitaw ketaw ha re. Tuuna imo men wekmexpesî roowo pono komo waihkacho

me, kacho yentache anwekîra xakîne Noe. Yaaro kaîne Mîkî Kaanî karî ke tîwya kanawa imo nakîhcekîne. Ero ke twaihkaumu mera noro nîmcekîne Kaan. Twaihkaumu mera Kaan kiiřaxe so tîmtapotarî ponaro kexitaw so. On wara kacho me nasî yîmtapotarî, Xesus xa kicicme awehtopo yepetho me waihyakîne, ero ke Noro pona enko, kacho me ha. Weewe po woxapu me waihyakîne Xesus. Tkamxukru ke rma kicicme kehtoponhîrî ñepemekîne (Homa 5:8, 12 Komo 16:31).

- **Tînakîtothîrî komo xe xa nasî Kaan, ero ke Kaan Noe nantomekîne kanawa imo yakîhtotopo poko tamhamyan komo meřpono pîn yukurunpetho me waihtopo komo yai.**
- **Kaanî mtapotarî ponaro xa xakîne Noe. Ero wara rma kexi xe so nasî Kaan. Omumuru Xesus pona men encoko. Ero wa ehcoko kicicme awehtoponhîrî komo yanme waipîra awehtome so, kesî kîwya so.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

Kařpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Censom, Kaan Karitan yawno Ebrew 11:7; 2 Petru 2:4-9; Waano 119:1-5
Tukukmaxmu: Waano 18:30.

Taa, Noe yehtoponho na mencetkeîne emapona roro. Kîřwañhe nasî ero yentacho kpanatanmetopo komo me.

Poritomo me xa xakîne Noe. Noro yakro Kaan yîmtapowataw. 500 cimñipu xakîne noro yewrutoponho ero yimaw (Yihcirî Komo 5:32). On wara kekîne Kaan yîwya ero yimaw, Hay, Noe on wara wîikesî awya, Kanawa imo takî akîhtoko amoro. Tuuna men mokyasî amñe meřpono pîn ro makî, roowo pen yukmanîretîkacho, kekîne. On wara ketu kpanatanmekîne komo yaake, Mokuhra ro makî ka xakîne tuuna ero yimaw, ketu. Ero yimaw tuuna mokyakîne roro roowo yatumnai makî, ketu (Yihcirî Komo 2:4-6). On wara kekîne Noe, Yaaro men kesî Kaan, Kah yai takî men tuuna mokya ham meřpono pîn ro makî. Ahnoro roowo nukmetîkesî, kicicitho komo waihkaço, kekîne.

Kaan ñewehcakîne Noe. Ero ke kanawa imo yakîhtotopo ñihciyakîne.

Ero yimaw xa tuuna mokyasî, kahra xakîne Kaan yîwya. On wara marha xakîne noro, Kaanî mtapotarî ñekatîmyakîne roro tooto komo ya. Kicicme exihra takî ehcoko, Kaanî mtapotarî takî ewetîcoko, kekîne roro tooto komo ya (2 Petru 2:5). Ñekaricekîne xa kanawa imo yakîhtotopo poko. 600 cimñipu xakîne Noe yewrutoponho ero yimaw roowo yukmatîkacho

yeñepetaw Kaan roowo pona. 100 cimñipu tî xakñe Noe kanawa imo yakîhtotopo poko. Pahkî marha na xakñe mîkî hakî yenmetopo poko, yînahrî komo yenmetopo poko marha.

Kaan ñewehcakñe roro Noe 100 cimñipu exitaw rma. Kaan pona xa ñeñakñe, yaarono me ñencekñe yîmtapotarî. Kaanî mtapotarî ñekatîmyakñe noro pahkî. Yîmtapotarî ponarora ro makî tko tî xatkeñe tooto komo. Kicicme ro makî tî xatkeñe okwe. Noro makî xakñe Kaanî mtapotarî ponarono me. Pîra rma wai ham, kahra tko xakñe. Poyino komo ñewretkeñe noro poko. Wara rma ero wa kahra xakñe. Kanawa imo yakîhtotopo poko rma ñekaricekñe kaamo po roro. Apohana, ecitîkara na nai on kanawa imo, kañe pîn me xakñe. Poko rma tko ñekaricetîkekñe.

Anarimaw so on wara taxe kîwyam reha, tîpocketîkesî anarimaw so. Tahwokatîkesî anarimaw so cewñe makî kexitaw so ahce na ponarono me taxe. Anarimaw so na Kaan yewetîra takî na tai okwe kyopo so exitaw kahwokatîkacho. On wara kacho ponaro cexpore nasî, Kaan makî kîkaricexe so tîmtapotarî yewetîñe me roro kexitaw so enmaratîxera. Noro mtapotarî yewetîtopo poko. On wara kapore roro nasî Kaan ya, Apa, owî cma re makronomesî amtapotarî yewetîñe me xa oyehtome, apona enîñe me roro oyehtome marha. On wara kacho ponaroro oyexi xe wasî. Yaarono mîn Noro mtapotarî, okurunpesî roro Noro, oyakronomesî roro marha, kañe me roro oyexi xe wasî (Waano 18:31, 32).

On wara ketu anarî komo, Yaake cimñipu xakñe Noe kanawa imo yakîhtorî poko Kaan yanme rma. Ero wa xakñe, Ahrikapu, anarî komo takî na natu kicicme cehtoponhîrî komo yahsîpinkañe me, kachome (2 Petru 3:9). Oroto on wara natu meñpono pîn komo, ñewretu makî. Mokuhra ro makî nai Xesus, ketu okwe. Pahxa ero wara rma xatkeñe tooto komo kanawa imo poko exitaw Noe. Ñewretkeñe makî roowo yukmacho mokuhra ka exitaw pahkî, yaake cimñipu po roro. Noe wara rma kexi xe nasî Kaan. Tpona enîñe me roro kexi xe nasî. Yaarono xa mîn yîmtapotarî, kañe me roro kexi xe so marha nasî (2 Petru 3:14).

Kaanî mtapotarî ñewetîtîkekñe Noe (Yihcirî Komo 6:32). Noe nakronomekñe Kaan cewetîñe me exirî ke makî. Twaihkaxmu mera Noe komo ñiiñakñe Kaan. Roowo yukmacho yanme waiñîra yipici, yumumuru komo marha, yumumuru picî komo marha. Ahnoro anarî komo waihtîketkeñe. Kaan nakronomarî me tasî Noro yesamarî yaw tîtosom me kexitaw, yîmtapotarî yewetîñe me roro kexitaw so marha. Ero pokono me nasî (Waano 119:1-5).

- **Ahnoro tîmtapotachonhîrî yaw rorono me ciino riîne Mîkî Kaan.**
- **On wara nasî Kaan tîxatî komo nukurunpesî, tpona enîne kom ha. On wara reha nasî tîmtaporî ponarono pîn komo poko twaihkaxmu me ñiiñasî okwe.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce wa ñehtîketkeñe tooto komo pahxa? Kicicime ñehtîketkeñe. Kicicitho ponaro makî tî xatkeñe. Ñesetapetkeñe marha okwe.
2. Ahce wa xakñe Kaan noro yipu komo poku? Ahwora tî xakñe Kaan kicicime cehsom poku.
3. Onoke tko ñeeñakñe Kaan kiñwan? Noe tî ñeeñakñe kiñwan, yîhyawno komo marha tî.
4. Ahce poku Noe komo nantomekñe Kaan? Kanawa imo tî nakîhtopekñe yîwya so.
5. Ahce marha Kaan ñirpekñe Noe komo ya kanawa yawno? Mîimo porin tî ñirpekñe yîwya so kanawa yawno.
6. Ahce warai xa Kaan ñihtînoyakñe waihkanu ritopo? Tuuna xa tî ñihtînoyakñe roowo yukmanîretîkacho. Ero yipu ke waihkanu ritopo ñihtînoyakñe.
7. Atwicakî tooto pîn komo naafakñe kanawa yaka waipîra ehtome? Asakî so tî naafakñe ahnoro tooto pîn. Kîîrî naafakñe, woosî marha epamtome so takî amñe cepatakache so hara. Okno komo naafakñe 7 so Kaan ya tîmsom kom ha.
8. Atararo ñenmayakñe tuuna mohtopo me? 40 ro tî ñenmayakñe tuuna mohtopo me.
9. Yukmara katî xakñe îpî mko? Nukmekñe rma tî iipî mko yopo ahnoro.
10. Ahcemaw xa Kaan tuuna ñekmexpe xa hara roowo yukmanîretîkacho? Pîra ro makî. Tuuna yekmexpora tî nai Kaan roowo yukmanîretîkacho xa hara.
11. Ahce Kaan ñenpe kîwya so ero wa kacho kuknon me? Kukawa ñenpesî kîwya so ero wa kacho kuknon me.
12. Ahce wa nai Kaan, yohno katî ñîrwona kicicitho komo poku, pahkî yînmîra nai kicicime ehtopo komo awya so? Pîra, pahkî ro makî kicicime cehsom komo ñîñîmyasî yîixe so cexirî ke, Xesus yahsîne me exi xe so tî nai.
13. Ahce wa kapore nai Kaan ya yîmxîkrî me kehtorme so? Apa. kiñwañhe exihra wasî okwe. Ero ke Xesus waihtoponho wîhtînoyasî kicicime oyehtoponoho yepetho me. Pakachonhîrî marha wîhtînoyasî oyenpakacho me hara. kapore nasî Kaan ya.

Kehcamhokacho 7

Abraw Yahsîtoponho Kaan Ya Tîyananî Ro Me

Yihcirî Komo 11:1-9, 27-32, 12:1-7; Ebrew 11:6; 8, 9

Tukukmaxmu: Yihcirî Komo 12:2-3 – On wara takî kiiřasî amîne, kepamnoyasî meřpora ro mak. Kwakresî marha, cekaiporesom me xa marha wiiřasî awosotî. Apoyero meřpono pîn komo wakronomesî. Awakronomaîne komo wakronomes Ow hara. Awîřîmaîne komo reha wîwîřîmesî. Apoyero takî kiřwaîne wiiřasî anarî yana komo, ahnoro, roowo poko hakno komo, kekîne tî. Ero wa tî kekîne Kporin komo Abraw ya.

CEKATÎMSOM

Kehcamhokacho 6 yaw cencetkeîne kicicme xa takî tooto komo yehtoponho. Ahwora ro makî tî xakîne Kaan kicicme xa exirî komo poko. Cewîne makî Kaan ñeeñakîne kiřwan, tponarono me cehsom ha. Ero ke kicicme cehsom komo waihketîkekîne tuuna ke. Ero ke anarme takî nîhtînoyakîne Kaan. On wara kekîne, Oyananî ro me cehsom komo takî wahsîyasî. Ñexamro takî panatanmekyasî omtapotarî ke rma. Omtapotarî yewetîîne me exitaw so ñexamro wakresî ahce na ke, meřpono pîn ke. Wakronomesî marha, kařpe xa ñexamro wiiřasî yiixatî pîn komo yopo, cirihñî marha wiiřasî wakretopo komo me. Cirihñî marha wiiřasî yiixatî pîn komo yîwîřîmachome hara. Ero yipu takî ñencexe tooto komo ahnoro. Ero ke meřpora ñhe takî natu amîne oponarono komo, omtapotarî yewetîîne komo marha, kekîne Kaan.

On wara tî xatkeîne Noe pen yepamutho komo, yaake tî xatkeîne epamuthîřî. Ero ke meřpora takî xatkeîne tooto komo roowo po. Mooxe so etakpara tî xatkeîne tooto komo ero yimaw. Etmîtwore makî xatkeîne ahnoro roowo pono komo. Ero re me xakîne yîmtapotarî komo. On poko ka xatkeîne ero yimaw, mîîmo takî ñiiřatkeîne kawno ro makî, Kah yaka rorono me ciri xe xatkeîne. Takîhsom xa kîwyam enko xe mîîmo porin kîirithîřî komo, kaîne me makî xatkeîne. Kařpe xa nai ham Kaan, kahra tko tî xatkeîne okwe. Ero ke Kaan nîwîřîmekîne. Tuuna imo xa hara ekmexpora xakîne Noro. On wara xa matko ciino ñiiřakîne, anarmerpa so tîmtapotaxmu me ñiiřakîne. Ero ke esentara takî xakîne yîmtapotarî komo. Tîmîtwono komo mtapotarî entara ro makî takî xatkeîne okwe. Ero ke takî ñetakpayatkeîne. Anarmerpan ñiiřatkeîne tîmîn komo, ero wara re cirihra takî xatkeîne. Naatî marha ñiiřatkeîne tmararîn komo pona.

Osorwaw xakîne Noe mumuru. Sem xakîne anarî yosotî. Meřpora xakîne noro yepamutho komo. Tera xakîne anarî yosotî, Osorwaw xatkeîne yumumuru komo, Abraw, Nao, Aran osotî komo. Aran waihyakîne tîm waipîra rma ka exitaw, Tera ha. Roo xakîne Aran mumuru yosotî, Tera parî yosot ha. Uru pono mîkyam xatkeîne. Tera naařakîne tumumur, Abraw. Kanan pona tîto xe tî re xakîne. Uru poi tî naařakîne. Tparî marha tî naařakîne Roo ha. Sarai marha tî naařakîne tumumuru pic hara, Abraw pic ha. Ero wa tî aano ñiiřakîne Tera. Miya tî naařakîne ewton Aran pona. Iito exiche so Tera takî waihyakîne.

Tera pen waipuche takî Kaan nîmtapowakîne Abraw yakro. On wara kekîne, Awekenhîřî ahsîpînkakî takî ha, aamo pen yekenho ha. Ero wa esko anarî pona takî awtotome. Amîne takî aweken wenpesî awya, kekîne. Ahtono ha na, kekîne na Abraw. Ekatîmra tko xakîne Kaan yîwya. Yîmtapotarî tko ñewehcakîne Abraw Noro pona enîřî ke. Kaanî mtapotarî yanme cekîne. Ahnoro cemyawno naařakîne ero wa exitaw. Ñepataketkeîne takî Kaan ñenpotho pona. On wara kekîne Kaan yîwya, Awepamthîřî ya on wîmyasî amîne, roowo ha, kekîne.



Ero yinhîrî tî Araw komo cetkeñe Aran poi. Araw yakno pen mumutho marha cekñe noro yakro. Roo tî mîkî xakñe noro yosotî. Taa, yaake kaamo tî cetkeñe Kanan pona roro. Roowo yosotî mîn Kanan, kacho. Iito exitaw so on wara kekñe Kaan Araw ya, Ai Araw, on takî aweken. Awepamrî komo yeken me marha nasî miya roro, kekñe yîwya. Ero ke iito takî ñesekenmetkeñe Araw Kanan po.

Kaan nîmtapowakñe Araw yakro. Ponaro xa kehtopo mîn yîmtapotachonhîrî. On wara kekñe Kaan yîwya, Awepamrî komo takî naxe meŕpora ro makî. Kafpe so marha naxe, Kîfwañhe takî naxe ahnoro roowo poko hakno komo awepamthîrî komo yanme, kekñe (Yihcirî Komo 12:2, 3).

KPANATANMETOPO

Rikomo komo panatanmetopo:

On wara xakñe Araw, Kaanî mtapotarî ñewehcakñe noro. Oyakronomañe me nasî Araw oyanme makî ciino ritome yîwya, kekñe. Araw yepamutho me naxe Ixaw Yana komo. Tîmtapotarî mewreñe me ñexamro ñiiñakñe Kaan. Ero ke kîwyam takî Noro pokono tîmtapotaresî. On wara xakñe Kaan, Xesus ñeñepokñe Maria mrerî me cewrusom. Ixaw Yana wosîn mîkî xakñe Maria, Araw yepamutho ha. Ixaw Yana yepamutho me Xesus yehtome ero wa ñeñepokñe roowo pona. Tîmtapotachonhîrî yaw roro ero wa xakñe Kaan. Ixaw Yana komo yanme Kaan Karitan nasî kîhyaw so. Kakiñwamañe me nasî Xesus Ixaw Yana komo yepamutho, rma. Kaan nakronomarî me taxe kîwyam tîmtapotarî yaw roro ciino rirî ke. Kîfwañhe ciino wiiñasî amñe, kekñe tî Kaan Araw ya. Ero wara rma xakñe tîmtapotachonhîrî yaw roro.

Kaanî mtapotarî ñewehcakñe Araw Noro pona enîrî ke. Ahce wa na matu amyamro anarî pona awcetaw so? Meŕpora na nai awemyawno komo, tahremu mko, akuywan komo marha, aponon komo marha. Ero ke apehceme arîhra maxe. Wara rma Araw cekñe Kaanî mtapotarî yewetîrî ke tîwya. On wicakî menmayaxe esama yaw, kahra xakñe Kaan Araw ya. Tawakem mîkyam iitono komo, kahra marha xakñe, wooto nai iito meŕpora, kahra marha xakñe. Tproxwe nasî roowo mararî me ciisom okre, kahra marha xakñe. On wara makî tko xakñe Araw, Kaan makî ñewehcakñe yohno rma. Ero wara rma kexi xe nasî Kaan. Tîmtapotarî yewetîñe komo yakronomañe me nasî Kaan (Enko Ebrew 11:6).

- **Tîmtapotachonhîrî yaw roro ciino riñe Mîkî Kaan.**
- **On wara kexi xe nasî Kaan, cewetîñe me kexi xe nas ha.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

Kaŕpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Censom Kaan Karitan yawno: IYP 7:6-10; Ebrew 11:6, 8, 9
Tukukmaxmu karita yenîhra rma IYP 7:9

Kpanamnmetopo, rikomo komo ya mekatîmyaxe ero wa xa marha kapore nasî, on yakro rma.

On wara kahra xakñe Kaan Ixaw Yana komo ya, Meŕpora awexirî komo ke so, omîtwono me xa takî kiiraxe so, kahra xakñe. On wara makî xatkeñe Abraw, Sara yakro, 2 makî xatkeñe iito. On wara makî tî kekñe Kaan, Ñexamro wahsîyasî oyanañi ro komo me yiixe so oyexirî ke, kekñe (Panatanmetoponhîrî xa hara 7:6, 7). Kîfwanî ro me Ixaw Yana komo yexi xe xakñe Kaan tîwyanî ro me ehtome so.

Ero wara rma nasî Kaan oroto, tooto komo meñekesî tîmxîkrî me ehtome so. Ahnoro Xesus pona enîñe komo Kaan xîkrî me xa takî naxe. Tîwyanî ro me noro yipu komo Kaan ñiifasî (1 Petru 2:9-10). Cewetîñe me roro kexi xe so nasî Kaan. Abraw pen wara rma. Tpona enîñe me ro ro kexi xe so nasî.

CEYUHSOM

1. Ahce wa xakêne Kaan pahxan pen komo poku, tawake katî xakêne kifwaêhe exirî ke so? Pîra ro makî, ahwora ro makî tî xakêne Kaan kicicme exirî ke so.
2. Ahce ke êexamro pen waihkekêne Kaan? Tuuna ke, yukmacho imo ke ha.
3. Onoke takî Kaan meênekekêne tîyananî ro me ciisom? Abraw meênekekêne Kaan tîyananî ro me ciisom, noro yepamutho komo marha nahsîyakêne tîyanan komo me, miya rorono kom ha.
4. Ahce wa Kaan kekêne anarî pona totopo poku? On wara kekêne Kaan Abraw ya, Etoko takî anarî pona roowo pona. Amêne wenpesî arowonî ro me cehsom, awepamthîrî komo rowon me cehsom marha. Ero takî wenpesî awya, kekêne Kaan.
5. Onoke cekêne Abraw yakro Kaan yanmera rma okwe? Abraw yîim cekêne, Roo marha.
6. Onoke warai komo natu Abraw yepamutho me oroto? Ixaw Yana komo natu rma oroto Abraw yepamutho me ha.
7. Ahce roowo yosotî Abraw yeken me cehsom? Kanan mîn osotî Abraw komo yeken me cehsom.

Kehcamhokacho 8

Kicicme Araw Yehtoponho

Yihcirî Komo 12:9-20; Waano 139:4

Tukukmaxmu: Waano 139:4 – Omtapotarî marha mencentîkesî watohnî me ro mak.

CEKATÎMSOM

On wara tko tî xakîne Araw, meŕpora xakîne iyoh komo, paaka komo, opeŕa komo. Xatkeîne marha iyoku yenîne komo kîrkomo. Ero yimaw tko mokuhra ro makî tîxakîne tuuna. Kaamo me makî nenmayakîne roro okwe. Ero ke wahra so makî natîkwakîne nêxamro natîrî, wahra marha takî xakîne cuupu iyoh komo nahrî okwe. Rooma poko takî xatkeîne Araw komo, iyoh komo marha. Ero ke on wara kekîne Araw, Okwe, okwe, kekîne ha na. Ahna katî tîhçetu anarî komo rowon pona, Exitu pona ha na, kekîne. Ero ke cetkeîne Kanan rowon poi Exitu pona okwe. On ha arowon kom ha, kekîne cma re Kaan yîwya so Kanan poko. Ero poi tko cetkeîne Exitu pona hara okwe.

Taa, esama yaw rma ka cexitaw so on wara tî kekîne Araw cipici ya. Sarai tî mîkî xakîne yipici yosotî. Ai Sarai, kekîne, cenporem xa amoro okre. Kicicitho komo cheka men tîhçexe kopi. Iito kexitaw so awahsîyasî takî men kîîrî iitono, cipici me awahsîyasî okwe. Oyetapetu makî takî men okwe. Ero ke on wara kasko yîwya so, Oyepeka moso, kasko. Oîño moso, kahra esko, kekîne Araw cipici ya okwe.

Ero ke Araw mtapotarî yaw roro rma tî Exitu pono komo kayaritomon nêeŕakîne Sarai, Araw pici ero yimaw rma. Noro takî naŕikpekîne tîmîn yaka okwe. Sarai yepetho tî nîmyakîne Araw ya. Iyok pen nîmyakîne anarmerpan komo. Anton komo marha nîmyakîne yîwya kîrkomo, woxam komo marha. Meŕpora nîmyakîne Araw ya Sarai yepetho. Sarai pokohra tko tî xakîne.

Ero yinhîrî epeŕa yaw so takî nêhtîketkeîne Paraw yanton komo, ahnoro yîhyawno pen kom ha. Namotoyatkeîne meŕpono pîn kom okwe. Ero ke on wara takî Paraw kekîne, Araw pici moso ham. Waŕikye ohyaka kopi. Ero ke ponaro Araw yehtopo takî nîrwonasî opoko. Yipici xa mîkî ham, epeka pîn ham okwe, kekîne. Ero ke Araw naŕikyakîne, nêyakîne takî tî. Ahce kacho, Opici moso, kahra mehxe owya. Poko wexirî ha re okwe. Ero ke etocoko men awewton komo pona hara. Tan exihra ro makî ehçoko amyamro, kekîne Paraw Araw ya. Ero ke takî tî cetkeîne xa hara Kanan pona.

KPANATANMETOPO

Cekenî ro poi cekîne Araw Exitu pona Kaan yanmera marha okwe. Iito cexitaw cemaronwakîne Kaan yanan pîn wara rma okwe. Kicicme xakîne okwe. Wara rma yîpînîn yaw rma xakîne ham Kaan. Kahsîpînkêsî takî okwe, kahra rma xakîne Araw ya. Kaan xe rma xakîne Araw, Kicicme wehxe kica, kekîne ha na Kaan ya.

Anarimaw so kîcemaronta xe na tai kerahŕîmtope yanme, oyerepe na oyentaîne, kicicme na oriya okwe, tîtketu ha na anarimaw. Kicicme awehtoponhîrî nêsenpesî rma. On wara kacho nasî Waano 139:4 yaw, Ahnoro kîmtapotacho nêncesî Kaan, kacho.

Abraw cemarowakêne cerahtîmrî ke. Owîrîmetu men kicicitho komo, opici men nahsîyatu tantono komo, Exitu pono kom ha, kekêne tî okwe. Okurunpesî wa Kaan ha, kahra xakêne. Kicicime xakêne noro cemarontacho. Kicicime marha tasî kîcemaronwataw.

Ero wara marha na tatu anarimaw Kaan xîkrî komo rma. Kicicime na tatu ponafêne rma okwe. Ero yinhîrî ahwora na tatu kicicime kexirî ke so. Ero wa kexitaw so cesekatîmpore nasî Kaan ya. Yaaro cekatîmpore nasî kicicime kehtoponhîrî komo. Kicicime weexi kica, kapore nasî Kaan ya. Ero wa kache kîwya so, tahwore kiiîfasî xa hara Kaan. Kabsîpînkara ro makî nasî Noro, tîmxîkrî komo yahsîpînkara nasî.

- **Kîixe so rma nasî Kaan. Miya kîra etocoko ohyai eroromero, kahra nasî kicicime kexitaw so.**
- **Yaaro tîmtapotaxmu me kexi xe so nasî Kaan. Tpona enîne me kexi xe marha nasî, okurunpesî Noro, kaêne me ha.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Atî wicakî mokyakê tuuna Kanan po exitaw so Araw komo? Mokuhra ro makî xakê pahkî okwe. Ero ke rooma poko takî xatkeê Araw komo iyoh komo marha.
2. Ahce wa xakê Paraw Araw pici poko Sarai poko ha? Ñañikpekê tîmîn yaka. Araw marha ñepemekê Paraw meþono pîn ke cipici yepetho me.
3. Ahce wa xakê Paraw, Araw pici moso ham kopi, kache? Araw ñeeyakê, ñeñepê marha.
4. Ahce wa xakê Kaan Araw poko kicicme ehtoponhîrî yepetho, nahsîpînekê kfa katî? Pîra. Araw yahsîpînkara ro makî xakê Kaan, nîhcamnoyakê makî kicicme ehtoponhîrî.
5. Ahce wa nai Kaan kpoko so hara kicicme kexitaw so kîwyam hara? Kahsîpînkara ro makî nasî Kaan yîmxîkrî me kexitaw so.

Kehcamhokacho 9

Roo Yehtoponho

Yihcirî Komo 13:1-11, 18:1-32; 2 Petru 2:7-8; 1 Xuaw 2:15-17

Tukukmaxmu: 1 Xuaw 2:15 – Roowo po awehtopo komo pînîn yaw exihra ro mak ehcoko. Ahce na pînîn yawra marha ehcoko roowo pono pînîn yawra. Ero yipu pînîn yaw awexitaw so Kîm komo xatî pîn me thakwa maxe okwe.

CEKATÎMSOM

Taa, Kanan po tî xatkeñe Araw komo Roo komo yakro. Tokye so xatkeñe ñexamro. Meŕpora makî xatkeñe iyoh komo. Paaka xakñe, opeña marha xakñe meŕpora ro makî. Yaake marha xatkeñe iyoku yenîñe komo. Kaanî rma ñexamro yoku ñepamnoyakñe. Ecenarîhra tko tî xakñe cuupu meŕpora exirî ke iyoh komo. Ero poyero iyoku yenîñe komo ñeseyatkeñe cuupu poyero okwe. Amna yoku nahrî on cuupu. Meye nai awoh komo nahrî reha, ketkeñe tî Roo yoku yenîñe komo Araw yoku yenîñe komo ya. Pîra ro makî, amna yok nahrî reha on. Awoh komo nahrî xa matko nasî meye, ketkeñe tî Araw yoku yenîñe kom hara. Ero wa ñeseyatkeñe.

Ero wa eseitopo komo poko ahwora xakñe Araw. Ero ke Roo yakro takî ñesencekñe Araw. On wara tî kekñe Araw yîwya, Eseira ro makî cexpore nasî koh komo nahrî poyero. Noro re kîwyam. Wara rma meŕpora xa nai koh komo. Ero ke cetakpapore makî nasî okwe. Amoro yîhtînokoko aweken komo. Kaari yaw rorono, yîhtînoyataw aweken me ow xa wahsîyasî poowa yaw rorono hara. Poowa yaw rorono yîhtînoyataw aweken me kaari yaw rorono pona kîwcesî ow hara, kekñe. Ero wa tî kekñe Araw Roo ya. Taa, ero wa ham, kekñe takî tî Roo.



Ero ke miya so takî ceken mexan ñepoñakñe Roo. Xotaw yecihtawno poko xa tî ñepohkekñe. On wara kekñe, Tproxwem roowo tan okre. Oona xa kmokya ham esekenmaxî. Meŕpora ro makî nasî cuupu tan okre oyoku nahrî, kekñe. Ero ke iina cekñe Roo. Iito tko xakñe Amohew komo yewton, Sotoma mîn xakñe ewto yosotî. Ero ke iina cekñe yîcheka so esekenmaxî. Ero wa xakñe Roo. Kicicitho komo ro makî tko tî mîkyam xatkeñe Sotoma pono komo. Wara rma yîcheka so ñesekenmekñe Roo okwe.

On wara tî kekñe Kaan Araw ya, Araw mera takî kosohcesî, Abraaw me takî kosohcesî mîkî hakî rowon pono komo porin me awexirî ke, kekñe tî Kaan. Ero ke ero wara takî xakñe noro yosotî, Abraaw ha. Anarî me marha Abraaw pici nosohcekñe ero yimaw rma. Sarai me exihra takî masî, kekñe tî Kaan. Sara takî amoro, awosot ha, kekñe tî. Ero ke ero wa takî xakñe Abraaw pici yosotî Sara ha.

Ero yinhîrî anarî kaamo po tî tîmîn metataw xakñe Abraaw. Ero yimaw 3 kîrkomo mokyatkeñe yîhyaka. Ero ke yohno Abraaw cekñe cipici yaka pawana komo nahrî cirposo yîwya. Abraaw reha cekñe paaka xîkrî paraxkaxi. Nakpocakñe marha pawana yotî me. Amñe kanporeŕkache takî pawana yotî takî ñetakekñe Abraaw. Eseresmatîkache takî cetkeñe hara pawana komo. Asakî tî cetkeñe miya Sotoma yesamarî yaw. Iito rma ka ñecececekñe anarî Abraaw mîtwo rma. Kporin komo rma Mîkî xakñe. Tooto me makî ñesenpekñe Abraaw yakro cesentachome.

Ero yimaw on wara tî kekñe Kporin komo Abraaw ya, Kicicitho me ro makî natu Sotoma pono komo, kacho wencesî. Ero ke amna moko enso. Yaaro, kicicitho me ro makî ñexamro yeeñataw owaya waihkanu wiifasî, kekñe tî Kporin komo.

Ero wa kacho yentache meyehra takî cekñe Abraaw Kporin komo yaka. On wara tî kekñe yîwya, Apa, ahce wa mai Sotoma pono komo poko iito exitaw 50 kifwan komo. Kifwan komo meero mîwaike kicicitho komo yakro rma okwe? Pîra, kekñe tî Kporin komo, Ero wicakî exitaw kifwan komo iitono komo waihkana rma wasî, kekñe tî.

Ero yinhîrî ketîkekñe rma tî Abraaw. Ahce wa mai 45 makî exitaw kifwan komo iito? kekñe tî. Taa, ero wicakî exitaw so ñexamro yanme rma waihkanu cirihra wasî, kekñe tî Kporin komo. Ketîkekñe rma tî Abraaw, ahce wa mai 40 komo makî exitaw? kekñe tî. Taa, ero wicakno komo yanme rma waihkanu cirihra wasî, kekñe tî. Ahce wa mai 30 makî exitaw, kekñe tî Abraaw. Taa, ero wicakno yanme waihkanu cirihra wasî, kekñe tî. Ahce wa mai 20 exitaw kifwan komo? kekñe tî? Taa, 20 komo yanme waihkanu cirihra wasî, kekñe tî. Ero yinhîrî cewñe ro xa hara tî kekñe Abraaw, Apa, expokara cma re masî pahkî omtapotarî poko. Cewñe ro xa makî takî kîmtapowasî awakro. Ahce wa mai 10 makî exitaw kifwan komo iito, ñexamro yanme rma waihkanu cirihra na mai? kekñe tî. Taa, ero wicakî makî exitaw kifwan komo waihkanu cirihra wasî kekñe tî Kporin komo. Expokara rma tî xakñe Kporin komo pahkî Abraaw mtapotarî poko. Wara rma ero wicakî makî nîmtapowakñe Abraaw Kporin komo yakro. Ero ke takî cekñe hara Kporin komo.

KPANATANMETOPO

On wara kekñe Abraaw Roo ya, Tanî nasî keken mexan me cehsom. Amoro ka meñekakî aweken me cehsom, kekñe. Ero ke kifwan ñeporakñe Roo, cuupu kenarî ha. Tuuna yaporî kenarî marha ñepoñakñe toku wokru me ehtome. On wara xakñe Abraaw, roona xakñe mîimo me ciixapu. Ero yipu yaw xakñe ha. Ero wa xakñe toku mîtwo cehtome. Ero wa tko cexi xera tî xakñe Roo ewto imo po xa ñetmîncekñe reha. Kicicime so xa tko xatkeñe iitono komo okwe. Kifwañhe rma re xakñe Roo iito, Kporin komo ponaro rma xakñe. Anarî me tko xakñe yipici okwe, emsîrî komo marha. Iitono komo wa takî ñesehtînoyatkeñe ñexamro okwe. Kicicime ro makî tko xatkeñe Sotoma pono komo. Ero wa exirî ke so ero ewto nakñiyakñe Kaan. Iito tko xatkeñe Roo, yipici marha, emsîrî komo marha okwe. Ancu komo tko ñexamro naafatkeñe ewto poi. Tîto xera tko xatkeñe okwe. Ero ke ancu komo ñexamro nahsîyatkeñe Ewto poi naafatkeñe. Roo pici ñeeñakñe tîmkai tîto xera cexirî ke okwe.

On wara men cexpore nasî Kaan xîkrî me kexitaw, twerî men cexpore nasî censom poko, centaxmu poko marha, Kicicitho yakrono me exihra cexpore nasî. Meñpora nasî Kaan Karitan yaw kakrono ro komo poko. Ero pokono me nasî Kakîhretopo 22:24 yaw. Tîrwoñem yakrono me exihra cexpore nasî. Ero wara kexitaw kakrono wara rma cehtîkexe okwe. Kifwañhe exitaw so kakrono komo, Kaan xatî me exitaw so marha, ñexamro wara xa marha takî cehtîkexe Kaan ponaro xa marha. Kicicime exitaw so kakrono komo kicicime xa marha cehtîkexe ñexamro wara xa marha.

On wara cexpore nasî Kaan xîkrî me kexitaw, kicicitho yenîne pîn me. Anarimaw karita yaw nai tooto komo kuknon, kicicitho. Celular yaw marha DVD poko marha. Kicicime kiiñe mîn ero yipu yentopo. Kicicime cesehtînosom me kicicitho pokono me marha. Waano mko marha entara cexpore nasî, kicicitho pokono ha. Tanî roowo po meñpora nasî kicicitho mko.

Ero yipu xatî me kexitaw Kaan xatî pîn me takî taxe okwe. Ero pokono nasî Kaan Karitan yaw, Ciaku 1:21, 22 yaw. On wara tîmxîkrî komo exi xe nasî Kaan, ahce wa na kiřwañhe kehtopo ponaro kexi xe nasî.

Tîmtapotarî nîmyakñe Kaan kîwya so takîhso kehtome. Kiřwanî reha on, kicicitho reha mîn hara, kachome ha. Kaan xîkrî me kexitaw Noro Yekatî nîmtapowasî kropotaw kicicime meexi okwe, kesî anarimaw. Kakronomacho me nasî takîhsom me kesehtînotopo poko ha. Ero yanme on wara tîtkexe, kiřwañhe nai ham oyesetînotopo, tîtkexe, kicicime masî kesî anarimaw hara. Amñe takî ahnoro kicicime kehtoponhîrî ñekatîmyasî kîwya, On wara mîxakñe okwe, kesî. Camkîra ro makî nasî Kaan ahce wa na kehtopo poko.

Abraaw nîmtapowakñe Kporin komo yakro. Roo ponaro makî xakñe, yîpînîn yaw xakñe. Ero ke nîmtapocetîkekñe Abraaw Kporin komo yakro. Kiřwañhe rma tko ñencekñe ham Kporin komo. Tproxwe Kaan ñencesî kîmtapotarî kiřwan poko kîmtapowataw. Ero ke ero wa tîmtapotapore nasî Kaan yakro. Kiřwañhe kehtopo komo poko tîmtapotapore nasî, kîmxîkrî poko marha tîmtapotapore nasî. Pokahra ro makî tîmtapotapore nasî, emapona roro kapore nasî ñexamro poko. Kîmîtwono komo poko marha tîmtapotapore nasî Kaan yakro. Tproxwe ro makî ñencesî Kaan ero wa kîmtapotarî komo.

Sotoma pono pen komo waihyatkeñe okwe ewto yakñitîketaw, kekñe tî Abraaw. Ahce wa tatu kîwyam hara? Amñe tooto pen komo naxe wehto imo chew eroromero okwe. Ero wa naxe meřpono pîn komo Kaan Mumuru pona enîhra cexitaw so. Kaan yakro tîmtapotapore nasî noro yipu komo poko. Kiřwañhe nasî Kaan ya ero wa kîmtapotacho.

- **Tooto na nai kicicime cehtopo pokono ro, noro yipu Kaan xatî xa ow ha, kahra cexpore nasî.**
- **Kaan xîkrî komo mtapotarî ñencesî roro Kaan, yîmtapotarî komo marha ñeyukyasî.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Asakî makî xakê Abraaw yoku, asakî makî marha xakê Roo yoku awya so? Pîra, meîpora ro makî xakê Abraaw yoku, Roo yoku marha.
2. Ahce poyero Roo yoku yenêne komo ñeseyatkeêne Abraaw yoku yenêne komo yakro? Iyoh komo nahrî ecenarîra xakê okwe cuupu. Ero poyero ñeseyatkeêne.
3. Ahce wa xa tî kekê Abraaw Roo ya, Owî ka wepoñasî oyeken. Ero yinhîrî amoro aweken mepoñas hara, kekê tî Abraaw Roo ya awya so? Pîra ro makî. On wara xa matko tî kekê Abraaw Roo ya, Amoro ka eporko aweken mexan yihcirî me. Ero yinhîrî ow wepoñasî oyeken hara kekê tî Abraaw Roo ya.
4. Ahtono takî nîhtînoyakê Roo ceken me? Xotaw yecihtawno poko xa ñepohkekêne Roo. Ero ke iina cekêne esekenmaxi.
5. Ahce wa Kaan ñeeñakê Sotoma pono komo? Kicicime ro makî ñeeñakê Sotoma pono komo.
6. Ahce wa exirî ke Abraw me takî noro nosohcekêne hara Kaan? Abraaw me takî noro nosohcekêne.
7. Atararo pawana komo mokyatkeêne Abraaw yaka? 3 kîrkomo mokyatkeêne yîhyaka pawana me.
8. Eseresmache so asakî pawana komo cetkeêne Sotoma yesamarî yaw. Cewêne ka ñetînomyakêne Abraaw mîtwo rma. Onoke xa Mîkî xakê etînomxapu Abraaw mîtwo rma? Kporin komo xa Mîkî xakê iito rma. Tooto me makî tî ñesenpekêne.
9. Ahce wa Kporin komo kekêne Abraaw ya? On wara tî kekêne Abraaw ya, Kicicime ro makî wencesî Sotoma pono komo yehtopo. Ero ke enso amna moko. Kicicime xa ñexamro yeeñataw amna ya iitono pen komo Ow waihkesî, kekêne tî Kporin komo.
10. Ero wa kacho yentache ahce wa tî kekêne Abraaw Kporin komo ya? On wara tî kekêne Abraaw, Apa kîrwan komo ma mîwaike kicicitho komo yakro rma? kekêne tî yîwya.
11. Yaake ro Abraaw nîmtapowakêne kîrwan komo waihkara ehtopo poko. Atararo ero poko kekêne Kporin komo ya? 6 ro kekêne.
12. Atararo kîrwan komo poko yîmtapotache nîtîtmamyakêne takî Abraaw? 10 komo exitaw kîrwan komo, kekêne tî Abraaw Kporin komo ya. Ero wicakî kache kahra takî tî xakêne hara.
13. Onoke ponaro xakêne Abraaw, Sotoma pono komo poko tîmtapowataw? Roo ponaro xa xakêne, etacira tko xakêne.
14. Ñexpokekêne Kaan pahkî Abraaw mtapotarî poko? Pîra, expokara ro makî tî xakêne pahkî yîmtapotarî poko.
15. Ahce wa nai Kaan emapona roro kîmtapowataw onoke na poko? Ñexpoke katî awya emapona roro kîmtapowataw takro? Pîra ro makî, tproxwe xa matko ñencesî.

Kehcamhokacho 10

Sotoma Pono Pen Komo Waihkachonho

Yihcirî komo 19:1-29

Tukukmaxmu: Kahîhretopo 14:12 – Kiřwañhe on weeñas okre esama warai, kexe anarî komo ahce wa na cehtopo komo poko. Ero yenařtoto to tko nasî ñexamro pen waihkacho mak okwe.

CEKATÏMSOM

On wara takî tî xatkeñe ancu komo asakî, Abraaw yai toxapunhîrî, Sotoma pona takî ñepataketkeñe. Ewto roron pona tî cetkeñe. Iito takî tî ñexamro ñeeñakñe Roo. Ero ke tî ñexamro nañikyakñe Roo tímîn yaka eseremachome so, etakritome so marha. Ero ke yîhyaka cetkeñe, ñeseresmetkeñe takî yîhyaw. Ero yinhîrî etakrira rma exitaw so kîrkomo takî mokyatkeñe Roo mîn yaka. Sotoma pono komo mîkyam xatkeñe. Ahnoro tî mokyatkeñe kîrkomo. Roo mînî mkai ñececetkeñe. On wara tî ketkeñe, Ai Roo, kîrkomo mohcow oroto asakî ahyaka. Ñexamro eeko amna yaka poko so amna ehtome, ketkeñe tî kica.

Ero ke tímîn yai takî tî ñepatakekñe Roo. Metata nahruyakñe cepatakache. On wara tî kekñe esenmexapu komo ya, Oyakno komo, ero wara exihra ro makî cexpore nasî. Omîn yaka mohcow ñexamro okurun yaw cehtome so. Ero ke ñexamro pokohra ro makî cexpore nasî. Naxe tko oyemsîrî komo asakî, iîhomnî ro komo. Ñexamro xa matko weñemhatakesî ahyaka so poko so awehtome so awanme ro so, kekñe tî Roo tímîtwono komo ya.



Kica, ketkeñe tko tî esenmexapu komo. Ahce kacho amna panatanmekñe wara mai hara kica? Amna cheka mohxapu makî amoro. Apoko xa matko nasî amna miya xe xa takî ketkeñe tî Roo ya. Ero ke ciki ketkeñe Roo poko kařpe ro makî. Metata tî xakñe emacakaporo kařpe ciki karî ke Roo poko. Ero ke ancu komo takî tî metata nahrunketkeñe. Roo nahsîyatkeñe, ñihxikyatkeñe mîmo yaka hara. Ero yimaw rma takî esenmexapu komo ñewkanoyatkeñe. Ewuhra ro makî takî tî xatkeñe. Ewuhñî me rma tî metata ñepořatkeñe. Ahto nai metata okwe? ketkeñe tî. Ape xe tî xatkeñe Roo yaka cewomtome so. Tohnaw makî ñepořatkeñe. Ero ke cetkeñe hara.

Ero yinhîrî on wara takî tî ketkeñe ancu komo Roo ya, Taa, ayanan komo exitaw tan ewto po ñexamro men arko miya. On ewto pen men amna nakñiyasî exihra ro makî cehso ro. Kporin komo amna ñeñepekñe akñiso, ketkeñe tî.

Ero ke Roo cekñe twoxin komo yaka. Asakî tî xatkeñe Roo yemsîrî yiiño komo. On wara tî kekñe yîwya so, Ai, cîw komo, yohno men tîtopore nasî. On ewto pen men tî nakñiya Kporin komo okwe, kekñe tî yîwya so. Okre, ketkeñe makî tî noro woxin komo. Ñewretkeñe makî. Cetaporesom wara makî tî ñencetkeñe Roo mtapotarî. Yîmtapotarî yewetîra ro makî tî xatkeñe okwe.



Enmayataw takî tî Roo komo ñerekanmekyatkeñe ancu komo. Xatkeñe yipici, emsîrî komo marha asakî iîñomnî komo. Yohno epatakara rma tî xatkeñe okwe. Ero ke aporî komo nahsîyatkeñe ancu komo. Ñexamro takî tî ñihxikyatkeñe ewto poi. Ewto mkai exitaw so on wara tî ketkeñe ancu komo Roo komo ya, Emahcicoko ha men kafpe ro makî. Amkai so enîhra ro makî ehcoko, ketkeñe. Ero ke cetkeñe takî tî Roo, yipici, emsîrî komo marha.

Ñexamro toche takî wehto takî tî sararanakñe. Meîpora ro makî tî sararanakñe okwe. Weeyu warai tî sararanakñe cetahsîsom. Ero ke ñecakyakñe takî ewto pen ahno, mararînthîrî pen komo marha. Mooxe xa tohra rma ka exitaw so Roo komo wehto ñepîrkekñe. Ero ke takî tî ñemahciyatkeñe ñexamro. Roo pici tko tî tîmkai ñeeñakñe. Anarî komo pînîn yaw xakñe ham, cemsîrî pen komo pînîn yaw. Ero yimaw rma tko tî Roo pici takî ñeeñakñe okwe. Ero ke iito rma xakñe noro pen esama yaw rma piiri, ceipu makî. Roo komo cetkeñe rma cemsîrî komo yakro makî. Îh pona takî tî cetkeñe. Itono ro me takî tî xatkeñe Roo komo, cemsîrî komo yakro. Ewtarî yawno me makî tî xatkeñe okwe.

KPANATANMETOPO

Okopuci komo, on wara kesî hara Kaan Karitan, Nasî men okwe anarî hara wehto, wehto imo takî. Eseikanî ro tî mîn okwe. Ero chewno komo ecahtîkara ro makî natu. Ñerewaxe makî eroromero epatakan me ro makî oco. Kaan ñiritho mîn wehto imo Satanas yekenî ro me amnê, noro yancun komo yekenî ro me marha. Satanas yewetîñe komo meero Kaan ñeñepesî iina Satanas yakro rma okwe. Ero ke ahce wa na natu anarî komo kîmîtwono komo rma. Xesus pona enîhra rma cexitaw so iina men cetu okwe eroromero. Anarî komo na natu Kaan Karitan ponarora. Mokyatu rma na Kaan mîn yaka. Kaan wanorî marha na naařatu. Kaan yakro tko yîmtapotara natu. Noro yakro rma na nîmtapowatu ceraswataw so, waiporo cexitaw so ha na. Kîřwañhe ñesenpetu ha re, kicicitho ponaro ro makî tko na natu tîropotaw so. Esehînotopo nasî kicicime okwe. Wehto imo chekan me naxe meřpora ero warai komo rma.

On wara marha wîkesî Kaan xîkrî komo ya rma, Anarimaw so kicicitho ponaro rma na matu kica. Ero wa awexitaw so cesekatîmpore men nasî Kaan ya. Yaaro xa cesekatîmpore nasî. On wara kapore nasî yîwya, Apa kah yawno, amxîkrî ow ha. Wara rma kicicitho ponaro wasî amñe xa so kica. Xesus pona tko weeñasî oroto. Oyepetho me rma noro waihyakñe. Pakekñe hara okaritotome marha wara ñhe takî oyehtome. Ero ke Noro pona weeñasî okaritotopo. Noro takî ñesehtînomexpope oropotaw kîřwan ponaro makî oyehtome, kapore nasî. Noro yanmen poko makî oyexi xe wasî, kapore nasî. Ero wara men kapore nasî Kaan ya. Ero wara kache Xesus rma takî ñesehtînomexpesî aropotaw. Kîřwan ponaro xa awiřasî. Yukukmacoko xe. Iina makî wîkesî.

- **Kicicime kehtoponhîrî yepetho me kerepesî Kaan.**
- **Kropotarî komo ñeeñasî Kaan. Camkîra ro makî nasî Noro tîmxîkrî komo poko.**
- **Xesus pona enîñe komo makî tohra naxe wehto imo cheka eroromero.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahna cetkeñe ancu komo asakî Abraaw yaw eseresmaxapunhîrî komo? Sotoma pona cetkeñe.
2. Onoke yaka cetkeñe ancu komo eseresmaxi? Roo yaka cetkeñe.
3. Atararo kîrkomo mokyatkeñe Roo mîn yaka pawana komo poko cehtome so? Ahnoro kîrkomo iitono komo mokyatkeñe iina pawana poko ehso.
4. Ahce wa tî kekñe Roo kîrkomo ya, tíhyaka esenmexapu komo ya? Ñexamro nîtwermekñe.
5. Ahce wa tî Roo ñeyukyatkene Sotoma pono komo tîtwermacho yentache? Roo ñeyatkene noro poko takî cexi xe so xatkeñe.
6. Ahce wa Roo pen nukurunpetkeñe ancu komo? Noro nahsîyatkeñe, ñihxikyatkene takî mîmo yaka hara.
7. Ahce wa takî esenmexapu komo pen ñiifatkene ancu komo ewomra ro makî ehtome so mîmo yaka? Ñexamro pen ñewkanoyatkene.
8. Ahce wa takî tî ketkeñe ancu komo Roo ya kîrkomo toche? On wara ketkeñe yîwya, Anarî komo exitaw tan ewto po ayanan komo ñexamro men weronomata. On ewto poi tî tîtopore men nasî oroto. On ewto tî nakñitike men kopi Kporin komo, kata yohno ayanan komo ya, ketkeñe tî Roo ya.
9. On ewto pen men nakñitike Kporin komo, kacho yentache ahce wa xatkeñe Roo woxin komo? Ñewretkeñe makî okwe. Cetaporesom wara makî tî ñencetkeñe kica.
10. Enmapuche ahce wa takî tî xatkeñe ancu komo Roo komo poko? Ñexamro ñerekanmekyatkeñe. Aporî komo poko nahsîyatkeñe. Ñihxikyatkene takî ewto poi.
11. Ahce wa tî ketkeñe ancu komo Roo komo ya ewto poi arîche? Emahcicoko kaŕpe ro makî.
12. Ahce wa takî xakñe ewto pen Roo komo toche? Wehto ñepîrkekñe kah yai ewto pen pona. Ewto pen ñecahtîkekñe exihra cehso ro, mararî pono pen marha.
13. Ahce wa takî xakñe Roo pen cinho emahciyataw so? Tîmkai tî ñeeñakñe noro. Ero ke waihyakñe yohno rma. Ceipamyakñe marha yupun. Iito rma ñetînomyakñe piiri rma, ceipu, twaihso.
14. Ahto takî xatkeñe Roo komo, cemsîrî komo yakro ha cemahciche so? Îh pono ro me takî tî xatkeñe ewtarî yaw makî.
15. Onoke yeken me takî nai anarî hara, wehto imo xa takî? Satanas yekenî ro me nasî amñe, noro yancun pen komo yeken me marha.
16. Onoke warai komo cetu iina xa marha ñexamro pen yakro rma? Xesus pona enîne pîn komo cexe ñexamro pen yakro rma. Eroromero marha cexe iina okwe.
17. Atararo na matu tan pahxa rma Xesus pona enînenhhîrî komo? (Napockantacowpe ka). Taa, on wara na matu rma anarimaw so kica. Kicicitho ponaro na matu Xesus pona enîne rma. Ahce wa kapore nai Kaan ya ero wa awexitaw so? On wara kapore nasî Kaan ya, Apa kah yawno, Xesus xa ñesehtînomexpope ohtîpîrî yaw oroto. Noro pona makî takî weenasî kîrwan ponaro makî oritopo yehtome, kapore nasî Kaan ya.

Kehcamhokacho 11

Kaan Ya Tumumuru Tîmtothonho Abraaw Ya

Yihcirî komo 15:1-6, 16:1-4, 11, 18:1-15

Yihcirî komo 21:1-21, 22:1-18

Tukukmaxmu: Homa 8:32 – On wara xakêne Kaan, Tumumuru rma waihkapekêne okwe kroyero so. Ewyomara ro mak xakêne. Ero ke miyanê rma nîmyasê kîwya so ahnoro mak. Newyome katî awya so? Pîra ro mak.

CEKATÏMSOM

Kaan kekêne Abraw ya, Abraw mera takî kosohcesê, Abraaw me takî kosohcesê mîkî hakî rowon pono komo porin me awexirî ke, kekêne tî Kaan.

Ahwoza ro makî tî xakêne Abraaw. Pahxa nhe tî Kaan nîmtothonho noro yakro. On wara tî kekêne yîwya, Awepamthîrî komo takî naxe mefpono pîn amêne, kekêne. Yîmxîkîra ro makî tî xatkeêne Abraaw, cipici yakro. Ero yimaw on wara kekêne Kaan Abraaw ya, Amîn yai epatakakî kaapu yentome awya. Xiêko mko takî yukuknomakî, ero wicakî nai, kachome awya, kekêne tî. Ero wa xiêko mko yeeñataw on wara tî kekêne Kaan yîwya, Mefpora meeñasî xiêko mko. Ero wicakî xa marha takî naxe awepamthîrî komo amêne yukuknomarî yopo, kekêne tî. Ero wa kacho yentache, Yaaro ham, kekêne tî Abraaw Kaanî mtothonho poku.

On wara tî xakêne Sara, Abraaw pici, pahkî ro makî tî xakêne yîmxîtahra xakêne ro makî okwe. Pahkî ehtîketaw takî tî nahwokekêne. Yîmxîkîra ro makî wai ham okwe, kekêne. Ero ke on wara takî kekêne ciîño ya, Abraaw ya, oyanton xa yîmxîkreko apici warai me. Noro takî na newruya kîrî ciki. Noro mrerî takî nasî kîmxîkrî me rma, kekêne. Ero ke ero wara rma xakêne Abraaw. Cipici yanton nîmxîkrekeêne cipici warai me. Aaka mîkî xakêne noro yosotî. Noro tî newruyakêne kîrî ciki. Ismaew me tî Abraaw nosohcekêne ewruxan ciki. Kaan yanmera tko xatkeêne ero wara okwe.



Abraaw yaka ancu komo mohtonho mencetu, tooto warai me nesenpetkeêne. Yînahrî komo tî netakekêne Abraaw. On wara takî tî kekêne anarî yîwya, Sara mrerî takî newruyasî amêne, apici mrerî ha, kekêne. Newrekêne makî tî Sara. Nocwakomo me takî wasî, Ahce wa thakwa re kewruya hara? kekêne tîropotaw. On wara tko kekêne Kaan Sara ya, Ahce kacho mewrew? kekêne. Ehnara ro makî nasî Kaan tîmtothonho yaw roro ciitopo poku. Yicimînipuntache takî hara Sara takî newruyakêne. Ehnara ro makî nasî Kaan ahce na ciitopo poku, kekêne tî.

Ero yimaw 100 cimîpu Abraaw yewrutophonho xakêne, 90 cimîpu xakêne Sara yewrutophonho hara. Taa, yîmrerî yewruche ciki Isake me takî noro nosohcetkeêne. Ehnara ro makî nasî Kaan cirihî ciitopo poku, kekêne Kaan yîwya so. Ponaro xa Kaan yehtopo me tî xakêne noro ciki. Mefpora ro makî naxe noro yepamutho komo amêne, kekêne tî Kaan yîwya. On wara kekêne Kaan Abraaw ya, Sara yantonî mrerî eñepeko, Ismaew ha, kekêne. Ero ke noro ciki exihra takî xakêne Abraaw yaw. Mefpora rma tko nêpamyatkeêne. Kaanî mtothonho yaw rorono pîn me tko xatkeêne noro yepamutho komo.

Amñe ñhe takî tî Kaan nîmtapowakñe Abraaw yakro. On wara tî kekñe yîwya, Ai, Abraaw, amumuru takî arko miya Moria yîpîn pona. Iito awexitaw takî amumuru rma waihkakî. Yupun takî akñiko owya tîmsom me. Ero wa tîmko owya amumuru, yiixe xa awehtopo rma, kekñe tî yîwya.



Ero wa kacho yentache ahce wa na xakñe Abraaw. Ñeserepokekñe rma ha na. Wara rma enmapuche buhu mkahsî takî tî nakriyakñe wehto kamerî. Tanton komo tî nañikyakñe asakî. Isake marha nañikyakñe. Cetkeñe takî ñexamro mooxe. Asakî ro enmapuche takî Moria Yîpîn takî tî ñeeñatkeñe. Ero ke on wara takî tî kekñe Abraaw tanton komo ya. Ai, amyamro tan ehcoko. Amna makî cesî omumuru yakro Amñe amna mokyasî hara ahyaka so

kîwtotome so hara, kekñe tî. Ero wa tî kekñe Abraaw Kaan pona enñe me xa cexirî ke. On wara tî kekñe Abraaw tîropotaw, Omumuru waihkache Kaanî rma ñenpake hara mî, kekñe tî. Ero wa tî kekñe Kaanî mtapotarî ponaro cexirî ke. Meñpora ro makî naxe amñe awepamthîrî komo, kacho ponaro rma tî xakñe. Ero wa tî xakñe Abraaw.

Ero ke cetkeñe rma takî Abraaw Isake yakro. Cetaw so on wara tî kekñe Isake tîm ya, Ai apa, wehto kamerî rma re nasî, wehto marha nasî. Ahto nai opeña xîkrî Kaan ya tîmsom? kekñe tî. On wara tî ñeyukyakñe yîm, Okopuci, Kaanî rma ñenpesî opeña xîkrî amñe tîwya tîmsom ha, kekñe makî tî.

Îh pona tîtoche so takî toopu ñenmekyatkeñe Abraaw komo. Enmekîche wehto kamerî ñiîrakñe toh pona. Ero yinhîrî tumumuru takî tî napomiyakñe kamerî pona ciitome. Ero yinhîrî tî mariya nahsîyakñe Abraaw, napockanwakñe marha tumumuru waihkacho me. Ero yimaw xa takî tî nîmtapowakñe Kporin komo yancun. On wara tî kekñe, Ai Abraaw, amumuru waihkara rma esko, kekñe tî. Ponañe rma tî kekñe. On wara marha tî kekñe yîwya, Orotu takî weeñasî oponaro xa takî awehtopo. Amumuru yewyomara ro makî meexi, cewñanî rma. Kîfwañhe ro makî masî owya, kekñe tî.



Ero ke tumumuru takî tî nîmhokekñe Abraaw. Miya rma takî tî ñesewyafakñe takñisom yentome. Meyehra rma takî tî kahñeru ñeeñakñe. Cetamxiso tî xakñe peen chew. Noro takî tî nahsîyakñe Abraaw waihkachome Kaan ya tîmsom me. Noro pun takî nakñiyakñe tumumuru waihkara cehtome. Ero ke iitono takî tî nosohcekñe Abraaw. Yiixe kehtopo komo yenpoñe Mîkî Kporin komo, kacho me tî nosohcekñe.



Ero yinhîrî nîmtapowakñe xa hara Kporin komo yancun. Kah yai rma tî kekñe xa hara. On wara kekñe, Abraaw, yaaro xa on wara wîikesî awya, amumuru yewyomara awexirî ke awepamthîrî komo takî wepamnoyasî amñe merpora cehso ro. Xîrko wara ro makî takî naxe amñe yukuknomarî yopo ro makî. Awepamthîrî ke marha kîfwañhe takî wiifasî ahnoro roowo poku hakno komo, kekñe tî. Ero wa tî kekñe Kaan yancun Abraaw ya. Ero yinhîrî tîmîn komo yaka takî tî ñetîrametkeñe hara Abraaw komo. Iina makî nai ekatîmtopo.



KPANATANMETOPO

Rikomo Komo Panatanmetopo

Isake yewrutoponho pokono nasî Kristu yehtopo wara rma. Cewñe makî xakñe Kaan Mumuru ro xa. Xesus Mîkî xakñe Noro yosotî. Noro rma takî Kaan nîmyakñe kicicme kehtoponhîrî yepetho me. Opeña xîkrî warai me xakñe, kicicme roowo pono komo yehtopo yîhcamnotome waihyakñe. Tîpîñemu rma wa ñeñepekñe. Kîñxe so cexirî ke Tumumuru rma Kaan nîmyakñe waipîñî ro me kehtome so. Ero wa taxe Noro pona eenataw kîwya so (Xuaw 3:16).

Kaan ñewehcakñe Abraaw tîpîñem poko rma, Kaanî mtapotarî ponaro xa cexpore nasî, kekñe. Kaan pona ñeeñakñe Abraaw, Noro rma tîmsom ñenpesî, kekñe. Noro wa xa marha kexi xe so nasî Kaan. Kicicme oyehtoponho yepetho me twaihsom Kaan nîmyakñe owya, kañe me ha.

Kařpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Tîpîñem xa mîkî xakñe Isake, wara rma Kaanî mtapotarî ñewehcakñe Abraaw. Isake xe ro makî xakñe. Kaan pona xa tko ñeeñakñe. Kîřwañhe rma tko Isake ñiiřasî Noro, kañe me rma tko xakñe tîropotaw (Encoko Ebrew 11:17-19). Isake marha ñewehcakñe thakwa. Karpamxan me rma xakñe noro, kařpe na xakñe tîm yopo. Wara rma ñetîmyakñe rma tîm ya, toopu pona marha ñetakripekñe, enmexapu pona ha.

Cewñe xa marha nasî Kaan Mumuru. Tîm ñewehcakñe Noro xa marha. Opeña xîkrî wara rma ñecirakñe Xesus kicicme roowo pono komo yehtoponho yepetho me. Ero wa ehtome Xesus ñeñepekñe Kaan oona roowo pona. Kîñxe so ro makî cexirî ke ñeñepekñe (Xuaw 3:16).

- **Tumumuru Kaan nîmyakñe cewnanî rma. Kicicme roowo pono komo yehtoponho yîhcamnotome ero wa nîmyakñe.**
- **Abraaw wara rma tîmxîkrî komo yexi xe nasî Kaan, tpona enîñe me xa exi xe so nasî, tîmtapotarî yewetîñe me ha.**
- **Cewetîñe ro me kexi xe nasî Kaan, Abraaw, Isake komo wara rma. Ahce wa na ketaw cewetpore nasî. Anarimaw okwe, kacho me nasî yîmtapotarî, wara rma cewetpore nasî.**
- **Kîñxe so ro makî nasî Kaan. Ero ke Tumumuru ñeñepekñe oona roowo pona. Ero wa ñeñepekñe kicicme kehtoponhîrî komo yepetho me waihtome.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Yohnno makî xatkeñe Abraaw komo yîmxîkîra? Pîra, pahkî ro makî xatkeñe yîmxîkîra.
2. Ahce wa kekñe Sara Abraaw ya tîmxîkye takî cehtome so? On wara kekñe Sara Abraaw ya Oyanton xa yîmxîkreko Aaka, apici warai me ahsîko. Noro takî na ñewruya kîmxîkrî me, kekñe tî.
3. Onoke xakñe Aaka mrrerî yosotî? Ismaew xakñe noro yosotî.
4. Pahkî ñhe exiche ahce wa takî xatkeñe Abraaw Aaka poko? Aaka takî ñeñepokñe yîmrrerî yakro rma.
5. Pahkî ñhe exiche takî ahce wa kekñe Kaan Abraaw ya yumumuru poko, Isake poko? On wara kekñe Kaan Abraaw ya, Amumuru arko miya. Iito takî noro pen waihkakî. Yupun takî akñiko owaya tîmsom me, kekñe Kaan.
6. Okwe, omumuru yarî xera ro makî wasî waihkaxi, kekñe Abraaw Kaan ya awya so? Pîra Okwe, kahra ro makî tî xakñe Abraaw. Enmapuche rma takî cekñe. Tumumuru naafakñe waihkachome.
7. Moria Yîpîn yenîche Abraaw komo ya ahce wa tî kekñe noro tanton komo ya? On wara tî kekñe Abraaw, amyamro tan ehcoko. Amna ka cesî miya îh pona. Ero yinhîrî amna mokyasî hara, kekñe tî yîwya so.
8. Ahce wa ñîhtînoyakñe Abraaw, Amna mokyasî hara amñe, kachome tanton komo ya? Omumuru ñenpake hara mî Kaan, kekñe tî Abraaw tîropotaw.
9. Ahce wa kekñe Abraaw tumumuru ya, Apa, ahto nai opeña xîkrî Kaan ya tîmsom? kekñe yîwya? Okopuci, Kaan ñenpesî opeña xîkrî kîwya amñe, kekñe tî Abraaw tumumuru ya.
10. Ahcemaw xa Kporin komo yancun kekñe Abraaw ya, Abraaw, amumuru waihkara ro makî esko, kekñe? Ero wa kekñe Abraaw ya maria ke cemyarke exitaw Abraaw, tumumuru waihkaporo xa exitaw.
11. Ero yinhîrî ahce wa takî kekñe hara Kaan Abraaw ya? Oroto takî weeñasî ooxe xa awehtopo Amumuru yewyomara ro makî awexirî ke ero wara keeñasî, kekñe tî.
12. Onoke xa waihkekñe Abraaw Kaan ya tîmsom me? Kahñeru tî ñeeñakñe. Noro takî tî waihkekñe Kaan ya tîmsom me.
13. Ero yinhîrî ahce wa kekñe xa hara Kaan yancun Abraaw ya epamthîrî komo poko? On wara tî kekñe, Abraaw amumuru yewyomra ro makî awexirî ke awepamthîrî komo wepamnoyasî meñpora ro makî amñe, kekñe tî Kporin komo yancun.
14. Tumumuru ñewyumekekñe Kaan, kîpînîn ke so Noro waihkara xakñe awya so? Pîra, Tumumuru yewyumara ro makî xakñe Kaan. Waihkekñe xa matko waipîn me takî kehtome so.
15. Ahce wa kahra ro makî cexpore nai kahwokacho exitaw pahkî? Ooxera ro makî nai Kaan ham, kahra ro makî cexpore nasî ero wa kexitaw so.
16. Anarimaw pahkî nai kahwokacho cerewremu rma. Ahce kacho ero wa kîifatu so Kaanî rma? Kakîhretome so ero wa kîifatu so anarimaw. Kîixe so cexirî ke makî.

Kehcamhokacho 12

Abraaw Yanton Totoponho Isake Pici Me Cehsom Wece

Yihcirî komo 24:1-67

Tukukmaxmu: Kakîhretopo 3:5-6 – On wara marha wîlkes awya, Kporin komo pona enîne me roro esko awero ro xa. Yuhnari yîhtînohe ow oyanme ro mak, kahe pin me ro mak esko. Ahce wa xa cexpore nai awya Apa, kasko xa matko Kaan ya ahce wa na awehtopo poko. Ero wa awexitaw awesamarî takî nenpesî Noro.

CEKATÎMSOM

Taa, on wara tî xakhe Isake, poimamtikekhe takî tî. Pahkî tî xakhe yipihra rma. Kicicme so xatkehe Kanan pono komo yemsîrî. Ero ke noro yipu timî xera tî xakhe Abraaw tumumuru ya. Ero ke on wara tî xakhe, tanton takî tî naînyakhe poritomo me cehsom. Ahnoro Abraaw yemyawno yenîne me tî xakhe noro. On wara tî kekhe Abraaw yîwya, Etoko takî amoro miya Aran pona oyekenho pona ha. Iito rma naxe oyanan komo. Nexamro yemsîrî takî eeko omumuru pici me cehsom. Tantono komo yemsîrî aîkîra ro makî esko omumuru pici me cehsom, kekhe tî Abraaw yîwya.

Ero ke on wara tî kekhe Abraaw yanton. Ahce wa wai tmoku xera exitaw emasî oona. Amumuru katî waaña iina esekenmaxi? kekhe. Pîra ro makî, kekhe tî Abraaw yîwya. Iina men arîhra ro makî esko omumuru. Kaanî rma nenpesî tancun aywapu awakronomahe me kekhe Abraaw.

Ero ke takî kameru mehekekhe Abraaw Aran pona totoh me. Aran pona cepatakache tuuna yahtoxapu mîtkoso takî tî neremekhe. Kaan yakro tî nîmtapowakhe. On wara tî kekhe Apa kah yawno, ponaro Abraaw yehtopo xa Amoro. Owî cma re makronomesî oroto. Tantono komo yemsîrî na mokyatu tuuna ka on yimaw. Ero ke mokuche so on wara wîlkesî anarî ya, Owokru xe cma re wasî, wîlkesî. Taa, Isake pici me anmehekathîrî enpoko owya on wara, Noro me xa exitaw on wara oyeyukhe me cirko noro, emasî ha. Taa, on ha awokru. Awya eriche awoku wokru marha wanîmyasî kahe me cirko. Ero wa ketaw, Noro ham, anîhtînoputhîrî moso ham Isake pici me cehsom, wîlkesî, kekhe tî. Ero wa kekhe Abraaw maywen Kaan ya.



Ero wa ketaw rma takî tî emasî mokyakhe tuuna ka. Hebeka tî mîkî xakhe noro yosotî. Abraaw yanan me cehsomu rma mîkî xakhe. Ero ke yîhyaka tî cekhe Abraaw maywen. On wara tî kekhe yîwya, Ai okopuci owokru xe cma re wasî, kekhe. Taa, on ha, kekhe takî tî Hebeka. Twestan takî nenîhcekhe tmotawnonhîrî. Abraaw maywen wokru nîmyakhe. Eriche on wara takî kekhe Hebeka, Taa awoku marha wîwokpesî, kekhe tî. 10 xatkehe kameru komo. Wara rma wokpekhe ahnoro rma. Ero wa tî xakhe Hebeka.

Kameru wokpatîkache on wara takî tî xakhe Abraaw yanton Hebeka panatarîn tî nîmyakhe, emeknarî marha tî. On wara marha tî kekhe yîwya, Onoke yemsîrî amoro? Aamo mîn yaw exihra nai amna yetarî? kekhe tî. On wara tî heyukyakhe emasî, Betuew yemsîrî (Abraaw yanan) ow ha. Awetarî komo nai ha apapa mîn yaw, awoku nahrî marha nai kekhe tî Hebeka.

Ero ke cekne ti Abraaw yanton. Akrono komo marha cekne Hebeka yim yaka. Iito ti xakne Hebeka yepeka. Rabaw ti mikhi xakne noro yosoti. Noro takhi ti nexamro yetari nenpekne, yinahrhi komo marha hetakekne. On ha anahrhi komo, kekne ti mohxapu komo ya.

On wara tko ti kekne Abraaw yanton, Taa kifwanihe. Wara rma oyeseresm axera ka wasi. Wece omohtopo ka wekatimyasi awya so. Meye nai oyantomahe Abraaw. Kaan nakronomatho xa mikhi. Nasih mepora iyoh komo, anton komo, yupurantan komo marha. Taa, yipici newruyakne nocwakomotho me rma, kihhi ciki yimxikhi. Isake mikhi noro yosoti. Noro takhi nasih cetitkaxi. Ero ke oyenepkne oona Abraaw tumumuru pici wece. Oroto amna moko tuuna yahtoxapu mitkoso. Iito oyexitaw kimapota Kaan yakro Noro nihatnori yenpotopo poku, owya. On wara wika yiwyu, Apa emasi komo mokuche anari ya wikesi, Owokru xe cma re wasi okopuci wikesi. Taa, on ha awokru, awoh komo marha wokpesi, ketaw owya noro xa wihatnoyasih Isake pici me, wikesi. Ero ke ero wara xa cma re anihatnori menpesi owya, wika Kaan ya. Ero wa kache rma moko Hebeka. Ero ke ero wara wika yiwyu. Ero yawroro xa oyeiku. Ero ke keserepoka. Noro xa moso ham, wika. Ero ke ahce wa matu amyamro. Hebeka menepetu oyakro Isake pici me ehtome? Enepe xera kati mat ha? kekne ti. Ero wa ti kekne Abraaw maywen yiwyu so.

Ai ha, kekne takhi ti Hebeka yim, epeka marha. Kaan hatko. Noro yanme mimoko ham. Ero ke awanwekira nasih amna. Pira, Hebeka yenepe xera nasih amna, kahra thakwa nasih amna. Ero ke arko rma, kesh amna, ketkene ti, Taa kifwanihe okre, kekne Abraaw yanton, Kaan xa oyekhi kifwanihe xa kekne. Ero yinhiri ahce na nowyakne tyamatan yawnonho tmtome Hebeka ya, epeka ya marha nmyakne. Cepethikem mko nmyakne yiwyu so. Ero yinhiri takhi ti neseresmetkene, hetakriyatkene marha.

Enmapuche takhi on wara ti kekne Abraaw yanton iitono komo ya, Taa, oroto owto xe wasi Abraaw yaka hara, kekne ti. Ahce okwe, ketkene takhi ti Hebeka yon, epeka marha. Tani cma re menmayaxe 10 kaamo makhi ha na. Ero yinhiri takhi Hebeka maafasi, ketkene ti. Apohana, kekne ti Abraaw yanton. Kani rma oyekyakne. Ero ke ow cma re ecmamnopira maxe, kekne ti. Ai ha, ketkene ti Hebeka yanan komo. On wara xa cehceri, Noro ka centaceri. Oroto awto xe mai moxam yakro? titkari yiwyu, ketkene ti. Ero ke Hebeka ya ketkene, Ai okopuci, ahce wa mai oroto rma awtotopo poku moxam yakro? Oroto rma awto xe mai ha? ketkene ti yiwyu. Nhnk, oroto rma kiwcesi, kekne Hebeka. Ero ke ero po rma takhi ti cetkene. Hebeka naafatkene Isake yaka. Noro pici me takhi xakne. Etixe takhi ti xatkene Isake cipici yakro. Ero wa ti xatkene.



KPANATANMETOPO

Rikomo komo panatanmetopo:

On wara xakne Abraaw yanton, tantomahe mtapotari newehcakne. Yihcirih me ka Kaan yakro nimapowakne. Apa kah yawno, kekne, Amoro xa owih arko woosam yentome, kifwan, Isake pici me cehsom yentome ha, kekne Kaan ya. Pahxa rma Abraaw yanton xakne Kaan pona enihe me. Noro mtapotari newehcakne Kaan.

On wara marha xakne Abraaw. Kaan pona neenakne tanton yenepetopo woosam yentome kifwan ha. Isake marha neenakne Kaan pona kifwan yenpotome tiwyu cipici me cehsom. Taa, Kaan pona marha neenakne Hebeka hara. Abraaw yanton yakro takhi cekne noro. Ero wa xatkene nexamro Kaan pona enihe me.

Kaŕpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Censom, Kaan Karitan yawno: 1 Korintu 6:15-20; Epesu 5:22-32, Xesus Ñenpotho 19:7-9

On wara xakñe Abraaw komo, kicicitho chewno me xatkeñe. Noro yipu yemsîrî yahsî po xera xakñe Abraaw tumumuru ya. Ero ke tanton ñeñepékñe takno yewton pona, Nao yewton pona ha. Iina ñeñepékñe tumumuru pici me cehsom yepotome. Ero wa xakñe Abraaw Kaan ponaro xa cexirî ke.

Tîmxîkrî komo ponaro xa nasî Kaan. Kîîrî komo xa naxe cipici me cehsom komo ponaro xa. Woom komo marha naxe ciîño me cehsom komo ponarono me xa marha. On wara tîmxîkrî komo yexi xe so nasî Kaan, tponarono me cehsom makî meñekaxe nasî cipici komo me, ciîño komo me marha.

On wara xakñe Isake, tîm yewetîñe me roro xakñe. Ero ke kicicitho yahsîra ro makî xakñe cipici me. Woom pokohra ro makî ka xakñe Isake Hebeke yahsîra ka cexitaw. Kîîrî yenaw exihra marha xakñe Hebeke Isake yakro exihra ka cexitaw. Kîîrî yakro esenaw ro woom yexi xera ro makî nasî Kaan ciino pîn yakro ha. Woom yenaw marha kîîrî yexi xera nasî cipici pîn yenaw ha. Woom yahsîche cipici me anarî pokohra ro makî cexpore nasî. Ero wa xa marha cexpore nasî woom hara, ciino pîn pokohra marha cexpore nasî. (Enko 1 Korintu 6:15-20, 1 Korintu 7:1-2, Kakîhretopo 6:32). Xesus pici wara naxe Kaan xîkrî komo (Epesu 5:22-32). Cipici warai me kexirî ke so kiñwañhe xa kexi xe so nasî Noro. Amñe takî kahwotacho me xa takî nasî kah yaw. Kristu ya kahsîtopo ponaro kehtopo (Xesus Ñenpotho 19:7-9).

Taa, on wara awexi xe so nasî Kaan kaŕpamxan me awexitaw so, emasî me awexitaw so marha. Kaan yakro tîmtapotapore xa nasî apici yahsîtopo poko, aaño yahsîtopo poko marha. Takîhso entacoko, aamo, anocwan marha, Kaan mîn yenîñe komo marha. Kaan pona cenpore nasî kiñwan yentome apici, aaño kom ha.

On wara wîkesî yîm komo ya, yîson komo ya marha, takro amtapota xe xa nasî Kaan amxîkrî komo pitacho poko iñontacho komo poko marha. Abraaw yanton wara xa marha cexpore nasî Kaan yakro tîmtapotapore nasî amxîkrî komo poko. Apa kah yawno, kiñwan xa enpoko omumuru pici me cehsom, oyemsîrî yîño me cehsom marha, kapore nasî.

- **On wara kexi xe so nasî Kaan, tpona enîne me.**
- **Tîmxîkrî komo yaaîne me roro nasî Kaan. Yîmtapotarî komo nîncesî marha takro yîmtapowataw so. Yîmtapotarî komo marha nêyukyasi.**
- **Kîmtapotarî komo nîncesî Kaan takro tîmxîkrî komo mtapowataw takîhso cehtopo komo poko.**
- **Kaan pona xa eenataw kîwya so kesamarî komo nîenpesî Noro.**
Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahtono komo yemsîrî xera tî xakîne Abraaw Isake pici me cehsom, ahtono komo yemsîrî yahsî xe xa matko tî xakîne? Kanan pono komo yemsîrî xera tî xakîne Isake pici me cehsom Kaan ponarora ro makî exirî ke so. Aran pono komo yemsîrî xe xa xakîne Isake pici me cehsom.
2. On wara tî kekîne Abraaw yanton Abraaw ya, ahce wa mai tmoku xera exitaw emasî. Iina katî Isake waaña? kekîne. Ahce wa ñeyukyakîne Abraaw? Pîra ro makî. Iina omumuru arîhra ro makî esko, kekîne.
3. Aran pona tîtoche Abraaw yanton ahce wa kekîne Kaan ya noro nihtînorî yenpotome yîwya? Apa kah yawno, kekîne, Owokru xe cma re wasî, wîikesî emasî ya. Taa, on ha awokru. Awoh komo wokru meero wanîmyasî, kaîne me exitaw noro xa wîhtînoyasî anmeñekathîrî Isake pici me cehsom, kekîne tî Kaan ya.
4. Onoke xa ero wa Abraaw yanton ñeyukyakîne? Hebeka xa ero wara kekîne Abraaw yanton ya.
5. Ahce wa xakîne Abraaw yanton eseresmara ka cexitaw? Wece tîtoponhîrî tî ka ñekatîmyakîne eseresmara ka exitaw.
6. Ahce wa tî Abraaw yanton ñeyukyatkîne Hebeka yanan komo? Kaan yanme mîmoko ha mî. Ero ke, Pîra, noro arpora nasî amna awya, kahra ro makî nasî amna, ketkeîne makî.
7. Ahcemaw xa tîto xe tî xakîne Abraaw maywen? Enmapuche rma tîto xe tî xakîne. Cenmapu xera xa hara tî xakîne.
8. On wara tî ketkeîne noro yanan komo Hebeka ya, Orotu rma awto xe mai moso yakro Isake pici me awehtome? ketkeîne yîwya. Ahce wa tî noro ñeyukyakîne? Nhnk, orotu rma kîwcesî kekîne tî Hebeka.
9. Kah yaw kexitaw onoke nai Kaan xîkrî komo yiiño me? Xesus nasî Kaan xîkrî komo yiiño me amñe.
10. Ahce wa kîixe nai Xesus? Kîixe ro makî nasî Xesus, ñetwaikapekîne meero Noro kabsîtome cipici warai me.
11. Ahce wa tîtketu Kaan xîkrî komo Xesus pona enñe pîn komo ya? Abraaw yanton wara rma cexpore nasî. Tooto komo ya cekatîmpore nasî kîixe xa Xesus yehtopo, Noro waihtoponho, pakachonhîrî marha Noro pona takî entome entañe komo ya.

Kehcamhokacho 13

Takno Yoponkaconho Xako Ya Tînocwan Yanme

Yihcirî komo 25:21-34; 27:1-46; Rukas 12:22-31

Tukukmaxmu: Rukas 12:31 – Kaan maywen me awehtopo komo ponaro xa matko ehcoko ha. Ero wa awexitaw so ero yipu mko tak Kaan nîmyas awya so, kekêne tî Xesus tînpantanmekrî komo ya.

CEKATÎMSOM

Taa, on wara tî xatkeêne Isake, Hebeka kom ha, pahkî tî xatkeêne yîmxkîra ro makî okwe. Etahsîra ro makî tî xakêne Hebeka. Ero ke Kaan yakro nîmtapowakêne Isake. On wara tî kekêne, Amna xîkrî cma re mîmyasî Apa, kekêne tî yîwya. Ero ke takî tî nêtahsîyakêne Hebeka. Asakî tî xatkeêne yîropotaw. Amêne ewrura ka exitaw nêtafmetkeêne yîropotawno komo rma. Ero ke Kaan yakro nîmtapowakêne Hebeka. Apa kah yawno, ahce kacho cetafmaxmu wara natu asakno komo oropotawno komo? kekêne tî. On wara tî kekêne Kaan yîwya, Asakî hakno pono komo naxe aropotaw. Anarî pono me so naxe amêne aropotainohîrî yepamutho komo. Ero yimaw mahtîkîthîrî yepamutho komo naxe potuthîrî yepamutho komo yantomaêne me, kekêne tî Kaan. Ero wa tî kekêne Kaan nêxamro yepamutho poko.

Ero yinhîrî takî tî nêwruyakêne Hebeka. Asakî ciki tî nêwruyatkeêne. Potuthîrî xakêne cucure, tîhpoxe marha tî xakêne. Noro tî nosohcetkeêne Esau me. Ero yinhîrî akno ciki nêwruyakêne hara. Xako me tî noro nosohcetkeêne hara. Amêne pofmamche so on wara xakêne Esau, wooto waparî me xakêne. Nêsetakekêne emapona roro. Tproxwe xa tî xakêne yîm ya otowarî. Ero ke noro xe xa tî xakêne. Xako reha esetakara xakêne, mîmo yawno me makî tî xakêne noro reha. Ero ke Xako xe xa tî xakêne yîson okwe. Ero warare tîmxîkrî yexi xera tî xatkeêne okwe.

Poturu me ka Esau nêwruyakêne. Ero ke pofmamyakêne. On wara xatkeêne pahxan pen komo, poturu me ewruxapu nîiîfatkeêne takno komo yantomaêne me, yîm komo waipuche. Noro takî xakêne tînocwan yakronomaêne me, Kaan poko tîyanan komo panatanmekêne me marha. Ero wa tko cexi xera xakêne Esau.



On wara xakêne Esau, esetakaxi cekêne. Kokoñi tmokuche hara cekarkaxi xa takî xakêne, nîromanakêne marha. Onoke na wooto komo yenîhra ro makî tî xakêne kaamo poko cetarataw. Ero yimaw iito xakêne Xako mîmo yaw. Kaxara poko xakêne noro. Oyakno, kekêne Esau takno ya, kromanasî ro makî okre, akaxaran poyino xe wasî, kekêne tî yîwya. On wara makî tko kekêne Xako, On wara ka kasko owya, Apapa waipuche amoro takî masî antomano riêne me, kasko. Taa, kekêne takî Esau, apapa pen waipuche amna yenîne ro me takî masî amoro oyekenho yaka, kekêne Esau. Taa, ero wa ham, kekêne Esau Xako ya. Takno komo yenîne me cexi xera ro makî xakêne Esau. Kaan pona enîne pîn me marha xakêne okwe. Ponaro oyehtopo Mîkî Kaan, kahra makî xakêne noro. Ponaro Apapa yehtopo marha Mîkî, ponaro Isake yehtopo, kekêne makî.

Ero ke on wara tî xakêne Isake poritomotho me xa cehtîkache. Ewuhra ro makî takî tî xakêne. Kaîpera marha takî tî xakêne. Ero ke twaihtopo rma tî nîhtînoyakêne paknoke takî ha. Ero ke Esau takî tî nañikyakêne, potuthîrî ha. On wara tî kekêne yîwya, Ai okopuci, esetakaxi cma re mîncesî. Oyotî twota. Ekîche tîyoko, ainpeko marha, poxureko marha anîhtînorî yaw roro rma. Tproxwem xa mîn anîyothîrî wooto okre. Eeko ohyaka. Owya tonochê takî Kaan ya

awakrecho wekatîmyasî awya, awakno yepamutho komo yopono me awepamthîrî komo yehtopo marha wekatîmyasî, kekñe Esau ya okwe. Ero wa tî kekñe Isake Kaanî mtapotarî ponarora cexirî ke okwe, Mahtîkîthîrî yepamutho komo naxe amñe potuthîrî yepamutho komo yopono me, kacho ponarora xakñe okwe.



Ero ke cekñe takî esetakaxi Esau. On wara tko tî xakñe yîson ero yimaw, yohno ro makî Xako nañikyakñe, yiixe xa cehtopo ha. On wara tî kekñe yîwya, Okopuci, kokuthîrî waihkata kabritu ciki asakî. Yupunthîrî eeko ohyaka. Owî rma takî wîyesî tproxwe xa. Ero takî mañasî apapa yaka iyotî me. Esau ow ha, kasko apapa ya. Tonoche yîwya Kaan ya awakretopo poko takî nîmtapowasî twaipîrarî ka, kekñe Xako ya. On wara kyam na kekñe tîropotaw, Ero wa wemîkonoyasî oñino Kaanî mtapotachonho yaw roro rma ehtome Xako, kekñe ham Hebeka. Tohra tî xakñe Hebeka ciîño yaka. Ero wa kahra ro makî esko Isake, kaxi. Kaanî mtapotarî yaw roro xa matko Xako wakretopo ekatîmko ha ke, kahra tî xakñe ciîño ya okwe. Ero wa cma re kapore xakñe.



Ero ke kabritu takî waihkekñe Xako, ñipikekñe marha, nakpocakñe marha. Ero yipu takî naařakñe tison yaka. Yupun takî nîyekñe Hebeka, poxurekñe marha. Ero yinhîrî takî kabritu picho ñimiyakñe Xako yamorî poko, yîpîmîrî poko marha. Tîhpxoxem xa tî mîkî xakñe Esau. Ero ke on wara kekñe yîson. Kabritu pocitho napeyasî amorî poko, yîpîmîrî poko marha, kekñe. Esau ponon marha namrupekñe Xako ya ciîño yemîknotome xa. Taa, oroto takî Esau me xa ahtînoya. Kaan ya awakretopo takî ñekatiîmyasî kiřwañhe, kekñe tî. Ero wa yîm yemîknotopo poko Xako panatanmekyakñe yîson okwe. Ñeraswakñe rma re Xako. Wara rma tison ñewehcakñe cewetîmsom me xa yîmtapotarî ke. Tîm yotî takî naařakñe okwe.

Tîm yaka tîtoche on wara kekñe Xako, Apa on ha awotî tproxwem okre. Awomko ñhe ha tonotome. Amñe takî Kaan ya owakretopo mekatîmyasî owya, kekñe Xako. Ai ha onoke amoro? kekñe tî yîm. Amumuru Esau ow ha, kekñe tî Xako okwe. Ai ha, amoko kapeyasî, kapu kekñe yîm. Ero ke Xako yamorî napeyakñe, yîpîmîrî marha. Ponon marha ñesunukyakñe. On wara takî kekñe Isake tîwya rma, Yîmtapotarî wencesî Xako mtapotarî wara, yupun reha nasî Esau pun wara. Noro ponon marha kotowasî Esau ponon, wara, wooto woñe ponon wara, kekñe Isake. Ero ke, Oyemîknoya ham, kahra xakñe. Taa, ek ha, woñesî, kekñe. Ero wa tî xakñe Isake.

Taa, tonochek takî on wara tî kekñe Xako ya, Tînahke xa awexi xe wasî, awepamthîrî komo marha. Awanton me xa ñehcowpe anarî yana komo. Awanton me marha ñehcowpe awakno yepamutho komo meero. Amamakan me marha nutupentacowpe anocwanî mrerî komo. Ero wa awirpo xe so wasî Kaan ya amñe, kekñe tî Isake Xako ya. Ero wa kache cekñe takî tî Xako.



Taa, Xako toche rma takî mokyakñe Esau. Totowarî takî ñekyakñe. Nîyekñe, naiñanpekñe, poxurekñe, tproxwe xa cehso ro. Naařakñe takî tî tîm yaka. Apa, kekñe, on ha awotî. Poxurew awakonî ro me okre. Moñesî cma re Kaan ya owakretopo yekatiîmtome owya, kekñe. Onoke amoro hara kopi, kekñe takî tî yîm. Esau ow ha amumuru, kekñe.

Ero wa kache ñeserepokene xa Isake. Okwe ro makî. Onoke xa moko. Oyotî ñeekî. Wonotîka amokunaw. Kaan ya noro wakretopo marha wekatmo yîwya. Ero ke men Kaan nwakrerî me xa nasî noro reha, kekne tî Isake.



Ero wa kacho yentache Esau ya. Okwe ro makî, kekne Nîwracekne marha. On wara tî kekne tîim ya. Apa, owakretopo meero cma re mekatîmyasî ha, kekne yîwya. Okwe, kekne tî yîim, awakno moko cemarome. Awakretoponhîrî thakwa now okwe, kekne.

Ero yinhîrî Esau wakretopo ciki takî tî ñekatîmyakne yîim wahra makî okwe. Ero ke Xako xera ro makî takî tî xakne Esau. On wara takî tî kekne noro, Apapa pen waipuche oyakno pen takî waihkesî, kekne Esau. Yîmtapotarî tko tî ñencekne yîson. Ero ke Xako yakro nîmtapowakne totopo pokome. On wara kekne yîwya, Okopuci, etoko takî amoro miya Aran pona. Iito ka esko oyanan komo yaw. Amne takî awakno yetîrwonxinkache kañikyasî oona amohtome hara, kekne yîson.

KPANATANMETOPO

Rikomo komo panatanmetopo:

Ewrura ka exitaw yîmxîkrî komo on wara kekne Kaan pokome so, Yihcirî me ewruxapu takî nasî amne tmahtîkîthîrî me ewruxapu yanton me, kekne. Poturu me ewruxapu me xakne Esau. Kaanî mtapotarî ponaro cexi xera ro makî tî xakne norome. Ero wa xa marha ka xakne Xako tîim mîn yaw cexitaw ha ka. Amne tîim komo yai tîcetaw eromero Kaan ponaro xa takî xakne.

Kicicme xakne tîim yemîknotopo yîwya. On wara ñesehtînoyakne, Roowo tîimî xe nasî Apapa owa, oyakno komo yantomañe me marha ori xe wasî mîkî hakî yantomañe me marha ori xe makî wasî kekne. Kaan pona enîhra xakne Xako ero yimaw. Tînocwanî mtapotarî ñewehcakne, tîim yemîknotome kica.

On wara tko kexi xe so nasî Kaan, tpona enîñe ro me kexi xe so xa nasî, knahrî komo tîmtome kîwya so, kponon komo tîmtome marha, kîmîn komo tîmtome marha. Ero yipu mko xatî me thakwa naxe omxîkrî komo, kesî Norome. On wara kesî Kaan tîmxîkrî komo ya, Opona enîñe me makî ehcokome. Ero wa awexitaw so Ow rma wîmyasî roro yiixe xa awehtopo kom ha, kesî kîwya so.

Kaŕpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Anarimaw so on wara taxe kîwyam Kaan xîkrî komo rma, emapona roro on wara taxe, Xako, Hebeka komo wara rma, Kaan yakro yîmtapotara na tatu. Apa kah yawno, onî cma re mîmyasî, kahra na tatu yîwya. On wara xa matko na cesehtînoyatu okwe, Ahce na ohyaw exihra exitaw wahsîyasî rma wa ha, tîtketu na kropotaw so. Anarimaw tooto komo yemîknopu xe taxe ahce na xe kehtopo komo yahsîtome makî. Ero wa kexitaw so cetwîrmaxmu me taxe okwe. Ero wa xakne Xako pen. Norome pokome nîrwonakne xa takî Esau okwe. Ero yanme anana takî cekne Xako okwe. Ero ke tînocwan yenîhra takî xakne. Hebeka takî xakne tîmrerî yenîhra marha, yiixe xa cehtoponhîrî ha.

Yiixe xa kehtopo ponaro nasî Kaan. Takro kîmtapota xe nasî Norome ero yipu pokome. On wara cexpore nasî, Kaan xa cewetpore nasî. Ero wa kexitaw so yiixe xa kehtopo nîmyasî Norome.

- **On wara nasî Kaan yiixe xa tîmxîkrî komo yehtopo tîmîne me roro nasî yîwya so.**
- **Tpona enîîne me kexi xe so nasî Kaan tîmxîkrî kom ha ahnoro ahce na xe kehtopo komo tîmtome kîwya so.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce wa tî xakê Isake tîmxîkrî exihra ro makî exitaw pahkî? Kaan yakro tî nîmtapowakê. Amna xîkrî cma re mîmyasî Apa, kekê Kaan ya.
2. Atararo takî tî nîmyakê Kaan yîmxîkrî komo? Asakî mîmyakê.
3. Onoke tî xakê potuthîrî yosotî? Onoke tî xakê mahtîkîthîrî yosotî hara? Esau tî xakê potuthîrî yosotî, Xako tî xakê mahtîthîrî yosot hara.
4. Ahce wa tî kekê Kaan nêxamro poko ewrura ka exitaw so? Mahtîkîthîrî yepamutho komo naxe potuthîrî yepamutho komo yanton me, kekê.
5. Etîme re makî tîmxîkrî xe xakê Isake, Hebeka kom ha awya so? Pîra okwe, Esau xe xa tî xakê Isake Xako yopo, Xako xe xa tî xakê Hebeka Esau yopo.
6. Ahce wa takî tî xakê Isake poritomotho me cexiche? Ewuhra xakê, kaîpera marha tî xakê.
7. Ahce kacho Esau naîkiyakê Isake ero yimaw? Noro yepamutho komo wakrepotopo yekatîmî xe tî xakê, Kaan ya wakrepotopo. Nêxamro cirpo xe marha tî xakê Xako yepamutho komo yantomaê me.
8. Ahce wa xakê Isake Kaanî mtapotachonho poko ero wa aîkiyataw? Kaanî mtapotachonho ponarora ro makî xakê ero wa noro yaîkiyataw.
9. Ciiño mtapotarî yentache ahce wa tî xakê Hebeka? On wara tî xakê, Xako naîkiyakê. Noro takî tî panatanmekyakê Isake yemîknotopo poko kica.
10. Ahce wa tî kekê Isake Xako ya Kaan ya wakrepotopo poko? On wara tî kekê yîwya, Amê meîpora nasî awepamthîrî komo nahrî. Nêxamro marha naxe awakno komo yepamutho komo yopono me, antomaê komo me marha, kekê.
11. Ahce wa tî kekê Isake Esau ya tofî yekêche xa hara? Okwe, kekê Isake. Awakno moko cemaró me. Kaan ya awakrepotoponhîrî now okwe, kekê makî tî.
12. Ero yinhîrî ahce wa takî tî kekê Esau takno poko? Oyakno men waihkesî amê apapa pen waiyuche, kekê tî okwe.
13. Esau mtapotarî yentache yîson komo ya, ahce wa tî kekê tîmreê ya, Xako ya ha? Etoko ha ka okopuci oyanan komo cheka. Iito ka esko. Amê kaîkiyasi hara awakno yetîrwoxinkache, kekê tî yîson Xako ya.
14. Ahce wa xa cexpore nai Kaan poko, yîmtapotarî poko marha? Kaan pona enê me xa cexpore nasî yîmtapotarî ponaro marha cexpore nasî. Kîwawê kiiîfasî Kaan ero wa kexitaw.

Kehcamhokacho 14

Xako Yehtoponho

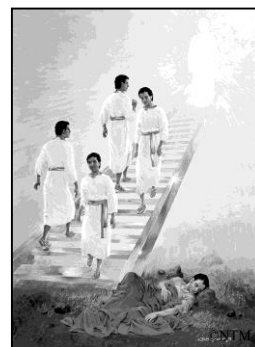
Yihcîrî komo 28:1-22, 31:3, 32:9-13, 33:1-11

Tukukmaxmu: Panatanmetoponhîrî Xa Hara 31:6 – Kaîpe xa men ehcoko, tahwore marha ehcoko. Erasîra ro mak ehcoko iitono komo pona. Aporin komo rma tko cesî awakro so. Anomîne pînî makî Mîk ha. Awahsîpînkaîne pîn marha Mîk ha, kekîne. Ero wa kekîne Moises yîwya so.

CEKATÎMSOM

Taa, Xako takî tî nañikyakîne Isake. Tîmtapotachonhîrî yaw roro Kaan awakronomesî, kekîne tî yîwya. Pahxa oyakro Kaan nîmtapowakîne oyakronomacho poku. Kîrwañhe kiiñasî amîne, kekîne owya. Apapa ya marha ero wa kekîne, Abraaw ya ha. Ero ke tîmtapotachonhîrî yaw roro awakronomes hara, kekîne. On wara marha kekîne Isake ya, Cipici me itono nahsîyakîne Esau kicicme cehsom wosîn okwe. Noro yipu ahsîra ro makî esko amoro apici me. Etoko amoro reha Patan Aran pona kyanan komo yaka. Nêxamro wosîn xa matko ahsîta apici me, kekîne. Ero wa tî kekîne Xako Isake ya.

Ero ke Patan Aran wece takî tî cekîne Xako. Kosope takî esama yaw rma tî xakîne. Ero ke iito rma ñenmayakîne Xako esama yaw rma. Tîwînikyataw takî tî wosowakîne. Ehyu tî ñeeñakîne twosoto kah yakaro rono. Ero pore tî ancu komo kainatkeñe, nîhçetkeñe marha. Ero yipu yenataw rma Xako yakro takî tî nîmtapowakîne Kaan. On wara tî kekîne yîwya, Awakro ro wasî okopuci. Mooxe metañasî, anarî pona mîlçesî. Wara rma awakro wasî, kekîne. Aweken pona marha kaañas hara amîne Ero wa kwakresî, awya wîlçekîne pahxa ero wa kachonho yaw roro rma, kekîne.



Taa, ñeraswakîne takî tî Xako tpaçache. Kopi, tan xa nasî Kaan kopi, kekîne. On wara kekîne Kaan ya, Apa kah yawno, Kaan xa amoro, wîlçesî, oyemyawno mîmyasî roro owya. Ero ke amîne ahnoru oyemyawno raçonho takî wîmyasî roro awya, kekîne Kaan ya. Ero wa kekîne Xako Kaan ya. Ero yinhîrî esama yaw rma cekîne noro, tison yepeka mîn yaka takî tî cekîne, Rabaw mîkî xakîne noro yosotî. Noro yawno ro me takî tî xakîne. Noro yoku yenîñe me roro tî xakîne, paaka yenîñe ha. Ero wa xakîne Xako.

Ero yinhîrî on wara tî kekîne Rabaw Xako ya, Ay, okopuci ahce xe mai ha awetapickacho yepetho? kekîne. Ero ke on wara kekîne Xako yîwya, Awemsîrî xe cma re wasî opici me Hakew ha, kekîne. Taa, kekîne Rabaw Xako ya, Oyanton me etapickakî 7 cimñipu. Ero yinhîrî oyemsîrî takî mahsîyasî apici me, Hakew ha, kekîne. Ero ke Xako takî tî ñetapickekîne 7 cimñipu Hakew yahsîtome takî ha.

Yohnono wara ñicimñipunwakîne Xako ya. Hakew xe xa cexirî ke. 7 cimñipu yenatîche takî. Hakew yahsîtoto ponaro xa takî xakîne. Ero ke kaamo nukuknometkeñe noro yahsîtoto. Yaake iitono komo ñesenmekyatkeñe cipici me Hakew yahsîtoto yenîñe komo. On wara xatkeñe woosam komo ero yimaw yipici me cehsom komo, poono ke tahruso xakîne yîhtîpîrî komo, cepatarî komo marha ero ke Xako pen ñemîknoyakîne Rabaw. Noro yanme takî tî ñepononçekîne Ria yipici me tahsîsom wara, Hakew pîn okwe. Etahsîche cewyaro çetkeñe Xako, Hakew kom ha. Enmapuche makî takî tî ñeeñakîne. Nîrwonakîne xa

takî tî Xako. Kica, kekêne tî. Oyemîknopu ham Rabaw, kekêne tî. Cehtoponhîrî ponaro na xakêne Xako ero yimaw, pahxa tîm pen yemîknotoponho ponaro ha.

On wara takî kekêne hara Rabaw Xako ya, On wara nasî amna. Pahxa nhe ewruxapu ka amna nîmyasî cinontaxmu me. Noro yipu ciñoyi exiche makî ponan takî amna nîmyasî, Ero wa nasî amna, kekêne. Ero ke ero wa Xako ñetapickekêne 7 cimñipu xa hara. Ero wa cexiche takî Hakew nahsîyakêne hara. Yipici komo yanton me cehsom xatkeñe asakî. Hakew yanton me xakêne anarî, Ria yanton me xakêne anarî hara. Ero warai komo xa marha xatkeñe Xako pici me cehsom. Cipici komo yahsîtome 14 cimñipu Xako ñetapickekêne, Ero yinhîrî Rabaw yanton me rma ñetapickekêne 6 cimñipu xa hara. Iyoh komo takî Rabaw nîmyakêne epethîrî me. Xako nakronomekêne roro Kaan. Yaake takî nîmyakêne yumumuru komo, emsîrî marha cewêne. Iyoh komo poku marha nakronomekêne hara epamnotome. Ero ke ñepamtîkekêne takî meñpora cehsu ro.

Amñe takî on wara kekêne Kaan Xako ya, Aamo yeken pona takî etoko hara, Isake yeken pona ha. Awakro wasî awcetaw, kekêne. Ero ke cetkeñe takî Xako, yipici komo, ahnoro iyoh komo marha. Isake yeken pona cetkeñe. Esama yaw tî cexitaw ka ñeraswakêne takî Xako takno pona, Esau ya cenîrî pona ha. Ero ke tîmtapotarî yekatîmñe ñeñepekêne yîhyaka, on wara kacho yentamexpoñe ha, Xako takî ona ñetîramesî hara Kaan nîmîtho pona. Iyoh komo nai meñpono pîn, anton komo marha, kacho yekatîmñe mîkî xakêne yîñeñepethîrî. Mokuhe hara on wara kekêne Xako ya, Esau men mokyasî tooto komo yakro, 400 komo yakro ha, kekêne. Ero ke Xako ñeraswakêne. Kopi, ahce wa na oriya oyakno, kekêne.

Ero ke cerewre Kaan yakro nîmtapowakêne. Owî yukurunpeko Apa ahce wa na orihra ehtome Esau, kekêne. On wara marha kekêne Kaan ya, Kîrwan pîn owî, wara rma owî mîwakresî roro. Awakro wasî ahna so na , mîlkekêne Apa, kekêne.

Tok poyino meñekekêne takno ya tîmsom. Ñetwîrînkpormekêne makî ero ke ñetarakêne kosope rma. Ancu takî mokyakêne yîhyaka. On wara kekêne yîwya, Xako pîn takî awosotî. Ixaw me takî nasî awosotî hara. Enmapuche takî tanton komo ñeñepekêne Xako takno ya tîmsom yaañe komo. Kootu komo, kameru komo, paaka komo, kmuhu komo, ero yipu komo naaŕatkeñe. Xako takî nutupenwakêne takno yepataka, 7 ro nutupenwakêne ha. Esau ñemahciyakêne Xako yaka. Ñewcokekêne takî, nîwracetkeñe marha taki. Onî cma re mahsîyasî onmîtho, oyoh poyino, kekêne. Yîrwomra takî xakêne Esau Xako poku. Tîxatî wara Xako ñeeñakêne takno yepatarî, cetarmaxmu pîn me ha. Kaan yepatarî wara rma takno ñeeñakêne Xako.



KPANATANMETOPO

On wara kekêne Xako tîropotaw tîm yai tîtoche, Kaan ponaro xa nai ham apapa. Taa, Noro pona takî weeñasî owî xa marha, kekêne. Ero wa xa marha cesehtînopore nasî Kaan xîkrî me kehtome kîwyam hara. On wara kapore nasî kropotaw so, Xesus pona takî weeñasî, Kicicme oyehetoponho poyero waihyakêne Noro, pakekêne xa hara, kapore nasî (Xuaw 3:36).

On wara kekêne Kaan Xako ya, Awakro ro wasî. Ñepamtîkexe takî awepamthîrî komo amñe. Kîrwañhe ciino riñe me takî naxe. Ero wa naxe ahnoro roowo pono komo ñexamro yanme. Taa, on wara kesî, Kaan ahnoro tîmxîkrî komo ya, awakro ro wasî, kesî (IYP 31:6; Ebrew 13:5).

On wara nasî Kaan, ceseisom me tîmxîkrî komo exi xera nasî. Tîim nêemîknoyakê Xako. Esau xakê takno komo yopono me ciisom. Wara rma Xako xa ero wa cehsom me nêcifakê. Ero wa cexiche ahwora xakê Xako. Wara rma ero wara rma thakwa xakê. Ero ke takno takî wakrekê. Tîmsom takî naafakê yîhyaka. Kicicme wexi apoko okwe, kachome. Nêfirwoxinkekê takî Esau takno poko. Ero yinhîrî tahwore takî xatkeê hara.

Kicicme kexiche kakrono komo poko, ero wa kehtoponhîrî yickara thakwa tasî okwe. On wara kekê Xesus takrono ro komo ya, Anarimaw Kaan mîn yaka mîicexe Noro poko ahwotaxi. Iito awexitaw so awakno komo ponaro tak na mat hara. Kuu, mîketu ha na, kicicme wîxakê kica oyakno poko. On wara cexpore nasî ero wa awexitaw so, yohno rma tîtopore nasî noro yaka. Kicicme weexi apoko okwe, kapore nasî yîwya (Mateus 5:23, 24). On wara marha kekê Xesus, Kicicme awehtopo komo na nai. Apoko kicicme tooto yehtoponho tîhcamnopore nasî. Ero wa awexitaw so makî awehtoponhîrî Kaan nîhcamnoyasî hara kekê (Mateus 6:14, 15).

- **Awakro ro wasî, kesî Kaan tîmxîkrî komo ya. Ero ke erasîn me naxe.**
- **On wara cexpore nasî kîrwaêhe kehtome so Xesus takî wahsîyasî Kaan xîkrî me takî oyehtome, kapore nasî.**
- **Kicicme kexiche kakrono komo poko on wara cexpore nasî, Kicicme oyehtopo yîhcamnoko Apa, kapore nasî Kaan ya. Kpoko kicicme tooto yehtopo tîhcamnopore marha nasî.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Tîmîn yai tîcetaw Xako ahna tîtosom me takî xakê? Tîson yepeka yaka cekê Patan-Aran pona. Noro yaka tî cekê.
2. Ahce ñeeñakê Xako twosoto? Ehyu tî ñeeñakê kah yakarorono ha. Ancu komo tî Kainatkeê ero pore. Nîhchetkeê anarî kom ha.
3. Tîtamru ya tî ñetapickekê Xako. Ahce xe tî xakê cetapickachonhîrî yepetho? Hakew xe tî xakê cipici me. Amê takî toku xe xakê cetapickachonhîrî yepetho marha.
4. Ahce pona tî ñeraswakê Xako cetîrametaw tîm yeken pona, Isake yeken pona ha? Awakno mokyasî 400 tooto komo yakro, kacho pona tî ñeraswakê.
5. Ahce poko takî xakê Xako cerahtîmrî ke? Kaan yakro tî nîmtapowakê tukurunpetopo poko.
6. Ahce poko cexpore nai keraswataw kîwyam hara? Kaan yakro tîmtapotapore nasî, kakro Kaan yehtopo ponaro marha cexpore nasî.
7. Xako pen waihkekê ha Esau? Pîra, kicicme Xako yehtoponho nîhcamnoyakê makî.
8. Ahce wa kexi xe nai Kaan kicicme kiñenhîrî poko? Kicicme ehtoponhîrî yîhcamnoko makî, kesî Kaan.

Kehcamhokacho 15

Xose Pen Yemetanmetoponho Akno Komo Ya

Yihcirî Komo 37:1-36; 39:1-23

Tukukmaxmu: Xuaw 16:33 – [...] Tanî rma ka awexitaw so roowo po mesemetanmekyaxe rma okwe. Wara rma tahwore ehcoko. Roowo pono ro komo rma wařamai, iyopono me oyexirî ke, kekê. Ero wa kekê Xesus tñpanatanmekrî komo ya.

CEKATÏMSOM

Taa, Aran po tî xakê Xako, Isake mumuru. Tison yepeka yaw xakê. Pahkî ro makî tî xakê iito. Ñetapickekê 14 cimñipu cipici komo yepetho. 4 tî xatkeê yipici komo. Cewê makî tî xakê yiixe xa ehtopo. Hakew tî xakê yipici yosotî, yiixe xa ehtopo yosotî. Anarî xera ñhe tî xakê Xako okwe. 6 cimñipu xa hara tî ñetapickekê tooku yepetho, paaka yepetho opefa yepetho, boce yepetho marha. Ero yimaw yaake takî tî ñewryatkeê yumumuru komo, 11 yakenon xatkeê.

Pahkî tko tî xakê Hakew yîmxîkîra okwe, yiixe xa iîño yehtopo rma. Pahkî exiche takî ñewryakê kîrî ciki. Xose tî xakê noro yosotî. Xose xe xa tî xakê Xako yiixe xa cehtopo mrerî me exirî ke. Noro pořmamche noro ponon natpekê Xako kiřwanî ro makî okre. Yaake rma re xatkeê anarî komo mrerî, yipici komo mrerî. Ñexamro xe rma re xakê Xako wahra makî okwe. On wara takî tî xakê Xose yakno komo, Xose xe xa tîm yexirî tî ñeeñatkeê. Ero ke Xose xera ñhe tî xatkeê okwe. Ahce kacho Xose xe xa nai apapa? Kîxera so ñhe nai hara kica, ketkeê na akno komo.

Amê pahkî ñhe takî exiche on wara takî tî xakê Xose, wosowakê ha tî. Ero ke twosotîmtoponhîrî ñekatîmyakê cma ha re takno komo ya. On wara kwosotmo, kekê tî yîwya so, puruma yeputho yawrutamirî poko cehcow. Ero yimaw takî onawrutamitho nawom piiri. Anawrutamithîrî komo reha ñecetocow omampoko. Awyanî komo reha takî nutupentacow owyan mamakan wara, kekê Xose. Kica, ketkeê takî akno komo. Poxumra ro makî tî yîmtapotarî ñencetkeê akno komo. Amna nutupenwa ha ma re awya amamakan me? Pîra ro makî kica, ketkeê yîwya.



Ero yinhîrî wosowakê xa hara tî Xose. Ero ke ero wa twosoto tînenîthîrî ñekatîmyakê hara takno komo ya, tîm ya marha. On wara kekê Xose. On takî wenwo hara owosoto, kah yaw weexi. Ero yimaw ohyaka takî moko kaamo, nuuñi marha, xiřko mko marha. 11 makî moko xiřko. Ahnoro ero yipu komo nutupentacow omamakan me, kekê tî Xose. Kica, ketkeê xa hara akno komo. Ero ke yiixera xa takî tî ñehtîketkeê okwe. Poxumra marha tî yîmtapotarî ñencekê yîm hara. Ero wa tî xatkeê Xose poko. Noro xe rma re xakê yîm. Pîra reha tî xatkeê akno komo, yiixera ro makî takî tî ñehtîketkeê okwe.

Ero yinhîrî on wara tî xatkeê Xose yakno komo tîm yoku ñaafatkeê mooxe cuupu yeposo yînahrî. Iito rma tî xakê Xose tîm komo yaw. Pahkî exiche so on wara tî kekê Xako yîwya, Ai okopuci, etoko awakno komo mtapotarî yentaxi. Kiřwañhe matu iito? kata yîwya so. Ero yinhîrî ahce wa na ehtopo komo ekatîmtamko owya, kekê tî yîm.

Taa, Xose cetaw takî mooxe rma exitaw noro tî ñeeñatkeê akno komo. Yiixera rma tî xatkeê okwe. Ero ke on wara tî ketkeê ñexamro re, Enko ka, mîkro twosotîmsom mokyasî kica. Tîtwaikacerî křa tohnaw takî ehtome wosotîmtoponhîrî, ketkeê tî. Apohana,

kekê tko tí Huben. On ha ewtarí yuhnaka. Noro waihkara cehcerí. On ewtarí yaka makí tañmacerí, kekê.



Ero ke ero wara tí Xose pen ñiifátkeñe, ponon mohketkeñe yîm komo nîmîtho, Xose takí tí nañmetkeñe ewtarí yaka. Yuhnawno mîn xakê okwe, epatakan mero makí tí xakê Xose tanmero. Ero ke noro takí tí nîwracekê. Ow anîmcoko okwe, kekê yîwya so. Eikura ro makí xatkeñe akno komo. Iito rma ñeremetkeñe, ñeseresmetkeñe marha. Ero yimaw rma twarawanaxmu komo mokyatkeñe esama yaw. Ñexamro yenîche on wara tí kekê Xose yakno Xuta, Títwarawantacerí kakno komo poko mîkyam ya. Tîmcerí puranta pona tupurantai ñhe kehtome so okre, kekê tí. Ero ke on wara xatkeñe. Xose pen tí nanîmyatkeñe, twarwantaxmu komo ya tí nîmyatkeñe epethîrî pona. Ero ke miya takí Xose pen naaátkeñe ahsiñenhîrî komo, Exitu pona tí naaátkeñe okwe. Ero yinhîrî takí tí Xose pen pononho nukpetkeñe kabritu kamxukru kwaka. Ero yipu takí tí ñenpetkeñe tîm komo ya. On wara tí ketkeñe yîwya, Apa, on tooto pononho amna ñeeñe kamxukre okwe. Amumuthîrî pen pononho wara amna ñeeñasí okwe. Ahce wa katí meeña amoro? Okwe ro makí okwe, kekê yîm komo. Omumutho pen waihye ham okwe, Xose pen ha, kekê. Nîwracekê ro makí. Miya xe xa takí tí nîwracekê okwe. Ero wa thakwa tí xakê Xako okwe.

On wara tí xakê Xose pen, iito exitaw takí Exitu po, noro pen takí tí nahsîyakê Paraw maywen. Potipa tí mîkí xakê noro yosotí. Ero ke Xose takí tí xakê noro yanton me. Noro yemyawno yenîñe me takí tí xakê. Kířwañhe tí ñetapickekê, ñepamyakê meřpora cehso ro Potipa yemyawno. Kaanî rma Xose nakronomekê ahce na poko exitaw.

Anarme tko tí xakê Potipa pici. Xose xe takí tí xakê noro ciiño warai me kica. Ow ahsíko, kekê tí Xose ya ciino yarîñaw makí. Pîra ro makí okwe, kekê tko tí Xose wooxam ya. Kicicme ro makí nasí ero wara kehtopo Kaan ya, nîrwona marha aaño, kekê tí Xose. Wara rma, Ow ahsíko, ketíkekê Potipa pici. Anarí kaamo po Potipa mîn yaw tí xakê Xose tantomañe yemyawno poko. Anarí komo exihra ro makí tí xakê mîmo yaw. Ero yimaw Xose nahsîyakê wooxam ponon poko. Ow ahsíko, kekê yîwya. Pîra ro makí kekê Xose. Ero yinhîrî takí, sumai tpononthîrî yai ñetowiyakê Xose. Ñemahciyakê makí takí mîmo yai.



Ero yinhîrî ciiño mokuche hara cemarowakê takí yipici Xose poko. On wara tí kekê yîwya, Ai, kicicme ro makí nasí awanton kica. Ohyaka moko, oyahsî xe neexi kica. Ero ke kemtaraka. Ero ke noro ñemahci. Onî noro pononho, enko xe, kekê yipici yîwya. Ero ke Xose poko nîrwonakê takí Potipa. Yohno rma noro pen nahruyakê kahrutopo yaka. Ahwora na xakê Xose okwe. Ahce wa wai okwe, kekê ha na. Kicicme exihra rma cexitaw iito xakê tahruso. Pahkí tí xakê iito yaake cimñipu ha na. Ero wa tí xakê Xose pen okwe.

KPANATANMETOPO

Ahce kacho Xose pen eñemhatakara xakñe Kaan yohno rma? Kifwan Míkí Kaan, kíxatí ro xa. Ahce kacho iito makí noro pen níifakñe pahkí ro makí? Taa, on wara wíikesí hara. Ahce wa nai krapa ciiñe ro komo? Krapa yepu yírakache, ñeexi takí ha, kahra nasí. Píra ro makí Nuhwesí ro makí, nocoronpe marha na. Pahkí nasí krapa yenporetopo. Ero wa na xakñe Kaan Xose poko. Noro pen ñenpoñakñe pahkí ñhe kahrutopo yaw kifwañhe xa ehtome. Noro yenporetopo mîn xakñe kahrutopo yaw ehtopo ha. Ero wa xa marha na nai Kaan tímxiíkrí komo poko oroto. Anarimaw tímxiíkrí komo yakronomañe pîn wara na nai Kaan. Ñesemetanmekyatu xa na anarimaw. Anarí komo yahwokacho nai pahki Kaan ponaro cehsom komo rma. Kañpera na natu anarimaw pahkí ñhe okwe. Ero wa kexitaw ahwokatikara cehcerí. Tahwore rma cehcerí. Kaan makí oyenporitíkesí, tpona rma eníñe me xa takí oyehtome, kapore makí nasí tahwore kehtome so. Ero wa títkacerí kíwyam Kaan xíkrí komo ahnoro.

On wara kacho cencexe, Kifwañhe roro kexitaw tawake nasí Kaan. On wara tko kahra cexpore nasí, kifwañhe roro kexitaw esemetanmekíra tasí, kicicitho komo chew roro wa taxe. Ero ke anarimaw so kicicime na natu kpoko rma okwe. Kicicime cexi xatí komo porohkara rma na nai Kaan anarimaw so kifwan komo yíwíríma xe exitaw so. Knomuhra rma tko nasí Kaan, cewñe thakwa wasí okwe, kacho me kirihra nasí. On wara kesí Kaan Karitan Xose pen yehtoponho poko, puranta pona akno komo noro pen nímyatkeñe tooto komo ya. Mooxe takí noro pen naañatkeñe ñexamro. Xose yakro rma tko tí xakñe Kaan Potipa yanme etapicketaw (Yihcirí Komo 39:5).

On wara takí xakñe Potipa pici, Xose poko cemaronwakñe okwe. Ero ke Xose pen waihaxe xakñe. On wara tko kesí Yihcirí Komo 39:21, Xose tko nakronomekñe Kaan, nukurunpekñe marha.

Ero wa xakñe Xose. Ahce wa oyehtoponho poyero na oyahrupoí Kaan ahruno ritopo yaka, kekñe na. Kaan pona rma tko ñeeñakñe. Ahruxapu komo yeníñe kifwañhe níifakñe. Kaan yanme rma ero wa xakñe Xose poko. Ero wa noro ñirpekñe Paraw maywen me xa takí ehtome noro.

On wara xakñe Xesus kicicime ehtopo exihra ro makí xakñe. Kicicitho pokohra ro makí xakñe. Kifwañhe roro xakñe. On wara tko xatkeñe kicicitho komo, cemaronwatkeñe Noro poko, ñetapetkeñe oko, kucpi ketkeñe kica. Waihketkeñe meero takí. Weewe pona namowetkeñe tpanaxkem pona. Kíixe cexirí ke ero yipu nínímyakñe. Yírwomra xakñe twaihkañe komo poko. Noro wara xa marha cexpore nasí. On wara kekñe Xesus, Taní awexitaw so roowo po awahwokacho chew roro maxe okwe. On wara títínopore roro nasí, Kaan ñewehcakñe roro Xesus, Tím ñewehcakñe ha.

Weewe pona Xesus namowopekñe Kaan kicicime kehtoponhírí komo yepemacho me. Kifwañhe roro kexitaw so rma kahwokacho nai anarimaw so. Oyakro rma wa nasí Kaan, kapore nasí kropotaw so. Kakronomexe roro Kifwaní ro Yekatí kehñatopo komo exitaw rma. Anarimaw so cehñexe kifwan poko roro kehtopo poko. On wara tko kexi xe so nasí Kaan, tpona eníñe me roro kexi xe nasí Xose pen wara rma. Kaan pona ñeeñakñe roro. Kifwan pokono ro me makí xakñe.

- **On wara nasî Kaan tîmxîkrî komo yahsîpînkara ro makî nasî. Kiîwañhe kiitopo ponaro nasî Kaan.**
- **Kiîwan pokono me roro tîmxîkrî komo yexi xe so nasî Kaan ahwokacho komo exitaw rma.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce yepetho me ñetapickekñe Xako tînocwan yepeka yanton me? Cipici komo yepetho me ñetapickekñe noro yanton me.
2. Atararo cimñipu ñetapickekñe ñexamro yepetho me? 14 cimñipu.
3. Onoke xakñe yipici yosotî, yiixe xa noro yehtopo yosotî? Hakew tî mîkî xakñe yiixe xa noro yehtopo yosotî.
4. Atararo xatkeñe Xako mumuru komo? 12 xatkeñe yumumuru komo.
5. Onoke xakñe Xako mumuru yosotî, yiixe xa noro yehtopo yosotî? Xose tî xakñe Xako mumuru, yiixe xa noro yehtopo yosotî.
6. Ahce poko wosowakñe Xose yiheirî me ha ka? Ñexamro tî nawrutamiyatkeñe puruma yeputho Xose nawrutamitho nawomyakñe piiri. Akno komo nawrutamitho mko nutupenwatkeñe Xose yîwyan mamakan me?
7. Ahce poko wosowakñe hara Xose? Kah yawno wara tî xakñe Xose wosoto. Kaamo, nuunî, xiñko mko marha mokyatkeñe noro mamakan me yutupentaxi.
8. Ahce wa xatkeñe Xose yakno komo Xose poko? Yiixera tî xatkeñe okwe.
9. Ahce poyero Xose xera xatkeñe akno komo? Xose xe xa tî xakñe yîm akno komo yopo. Ero ke ero yipu poyero Xose xera tî xatkeñe akno komo. Wosotîmtonhîrî yanme marha tî yiixera xatkeñe okwe.
10. Onoke yenso Xose ñeñepekñe yîm? Tumumuru komo yenso Xose ñeñepekñe yîm.
11. Ahce wa Xose pen ñiifatkene akno komo noro toche? Noro pononthon mohketkeñe. Noro takî nañmetkeñe ewtarî yaka yuhnawno yaka okwe.
12. Ero yinhîrî ahce wa takî Xose pen ñiifatkene hara? Noro pen takî nîmyatkeñe twarawantaxmu komo ya epethîrî pona okwe.
13. Ahna Xose pen naaifatkene ñexamro? Exitu pona naaifatkene.
14. Ahce poko takî xakñe Xose iito? Paraw maywen yanton me takî tî xakñe iito. Noro yemyawno yenîñe me tî xakñe.
15. Ahce wa cemarowakñe Potipa picî Xose poko? Noro moko oyahsîso kica, kekñe tî kica noro poko.
16. Ero wa entache ahce wa takî Xose pen ñiifakñe Potipa? Kahrutopo yaka nahruyakñe okwe.
17. Ahce kacho pahkî natu Kaan xîkrî komo rma tahwokacho komo chew anarimaw so? Ahce kacho yohno akronomara nai Kaan anarimaw, ahwokacho yai towhra nai? Kenporetome ero wa kiifaxe so Kaan anarimaw so.

Kehcamhokacho 16

Xose Yakronomachonho Kaan Ya

Yihcirî Komo 40:1-23, 41:1-57

Tukukmaxmu: Yichiri komo 50:20 – On wara mîxatkeñe, oyemetanmekî xe rma re mîxatkeñe. Kaan tko oyeñepékñe oona kířwañhe ciino riñe me, waipîra so ciino riñe me ha. Ero ke ero wara rma ciino ñiifas oroto. Meřpono pîn komo naxe waipîra so oona omokrî ke.

CEKATÍMSOM



Taa, on wara tí xakñe Xose, kahrutopo yaw tí xakñe pahkî okwe. Cetahruyem komo yenîñe me tko tí xakñe. Ñetařakñe kahrutopo yaw. Epatakara rma tko tí xakñe kahrutopo yai. Anarî kaamo po on wara tí xakñe Paraw, Exipsiu komo kayaritomon, twokru yetakañe poko takî tí nîrwonakñe, tuuru yaiñe poko marha. Ero ke tí ñexamro pen nahrupekñe kahrutopo yaka. Iito exitaw so Xose tí xakñe ñexamro yenîñe me.

Anarî kaamo po takî tí ahwora tí xatkeñe Paraw wokru yetakañenho, iyuru yaiñenho marha. Ero ke on wara kekñe Xose yîwya so, ahce wa matu? Ahce poyero ahwora matu? kekñe tí. On wara tí ketkeñe Xose ya, Amna wosotmo kopi kosope. Camkî makî nasî amna tíñenîthîrî poko. Ero wa kacho mîn awosoto añenîthîrî komo, kañe exihra nasî okwe, ketkeñe yîwya. Ai ha, kekñe tí Xose. Kaan xa nasî ero yipu poko kíhcamhokañe. Ero ke ekatîmcoko owoya awosotîmtonhîrî komo. Kaanî rma nîhtînomexpesî owoya ekatîmtome awya so hara, kekñe tí Xose yîwya so.

Ero ke Paraw wokru yetakañenho ka ñekatîmyakñe tíñenîthîrî. On wara tí kekñe, Uupa yatî wenwo owosoto. Osorwaw ñeexi ero peremru. Ceperke ñeexi okre. Paraw parakwen ñeexi oyemyaw. Ero ke uupa yeperîrî wîpotu, wapikmo marha, Paraw parakwen yaka wewkuka. Ero yipu wenwo owosoto, kekñe Paraw wokru yetakañenho.

Ero ke on wara takî kekñe Xose, Osorwaw kaamo, kacho kuknon me nasî osorwaw uupa yatî peremru osorwawno ha. Amñe osorwaw ro enmapuche aweñemhatakesî Paraw. Owokru pokono me xa hara esko, nîñke awya. Ero wa awehtopo nîhtînomexpesî awya, kekñe Xose. On wara marha kekñe yîwya, On wara wîñkesî awya oyakno, Paraw yeeñataw hara awya owî cma re mekatîmyasî yîwya. Ebrew komo poyino ow ha. Xiya eñepexapu thakwa ow. Tohnaw marha oyahruyakñe oyantomañenho. Kicicitho me exihra ro makî wîxakñe. Noro cma re meñemhatakesî, mîñkesî cma re Paraw ya, kekñe Xose Paraw wokru yetakañenho ya.

Ero yinhîrî takî Paraw yuru yaiñenho ñekatîmyakñe twosotîmtonhîrî hara. Ow marha na oyeñemhatake Paraw, kekñe ha na. On wara tí kekñe Xose ya, On warai weeñakñe hara owosoto, aixapu yeen xakñe okanataw, osorwaw ñeexi. Kanahtawno yaw ñeexi anarmerpan Paraw yuru. Torowo tko moko, ahnoro Paraw yuru nahţika okwe. Ero yipu wenwo owosoto, kekñe tí.

Ai ha, kekñe takî tí Xose, On wara kacho kuknon mîn añenîthîrî osorwaw ro enmapuche awaihkesî Paraw okwe, kekñe. Ero wa makî kekñe Xose iitono komo ya.



Ero yinhîrî takî tî osorwaw ro enmapuche ñexamro ñeñemhatakekñe Paraw Xose mtapotarî yaw roro rma. Twokru yetakañenho takî ñiifakñe twokru yetakañe me xa hara. Turu yaiñenho penî reha waihkekñe. Ero wa xatkeñe Xose mtapotarî yaw roro rma. Wara rma Paraw wokru yetakañenho tî xakñe tweñakarî makî Xose poko. Noro cma re meñemhatakesî, kahra ro makî tî xakñe Paraw ya pahkî. Asakî cimñipu ñenatkekñe tweñekarî rma okwe. Ero ke iito rma thakwa tî xakñe Xose pen kahrutopo yaw rma okwe.

Ero yinhîrî takî tî Paraw wosowakñe hara. Tpakache takî tî ñeserepokene xa takî. Ahce wa kacho kuknon mîn kopi, oñenîtho, kekñe cma re. Takîhso yîhtînoñe komo tî nañikyakñe yaake. Twosoto tînenîthîrî ñekatiñyakñe yîwya so. Camkî makî tko tî xatkeñe. Ahce wa kacho kuknon mîn menwo awosoto, ketkeñe makî.

Ero yimaw takî tî Paraw wokru yetakañe tweñekarî cehtopo nîhtînoyakñe. Okwe, kekñe noro Paraw ya. Mînto nai Ebrew komo poyino kahrutopo yaw. Noro ñekatiñyakñe amna ya twosoto amna ñenîtho. Yaaro xa ñekatiñyakñe ham. Yîmtapotachonhîrî yaw roro rma amna xakñe, kekñe tî Paraw ya. Ero wa tî kekñe Paraw wokru yetakañe.

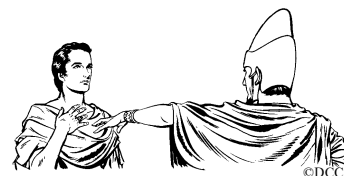


Ero ke takî tî Xose nañikpekñe ero yimaw rma. Ero ke mokyakñe Xose Paraw yaka. Mokuhe on wara tî kekñe Paraw yîwya, Ai Xose, kwosotmo enxapu yekatiñmñe xa tî amoro, Ero wa kacho kuknon mîn menwo, kañe xa tî amoro. Ero ke kañikî, kekñe tî. Ai ha apa, kekñe tî Xose yîwya. Ow pîn ha tko. Kaan xa na nîhtînomexpe awya awakronomacho komo, kekñe tî Xose.

Ero ke on wara kekñe Paraw, On warai wenwo owosoto, 7 paaka wenwo tupurukeyem xa okre. Ero yinhîrî 7 paaka xa hara wenwo takporosom xa kica. Ero yinhîrî tupurukeyem pen noñetîkekñe yakporotho komo. Tonotîkache takporoso rma ñehcow tonofñe pîn wara rma okwe. Ero yinhîrî 7 puruma yepu wenwo xa hara ehyatkawno pînî ro makî okwe. Taa, ehyatkawno pen nahtîka ro makî ehyatkawno pîn. Ahtîkache ehyatkawra rma ñeexi okwe, kekñe Paraw. Ahce wa kacho kuknon mîn oñenîtho, kekñe. Ero wa tî kekñe Paraw Xose ya.

Ero yipu yentache on wara takî tî kekñe Xose Paraw ya, On wara kesî Kaan awya, 7 ro ka ñicimñipunwasî kiñwañhe xa. Ñeperwasî xa takî ahnoro amaywen komo natîrî. Puruma pen takî nasî meñpora ro makî ero yimaw ha ka. Ero yinhîrî takî tuuna mokuhra takî tî nai hara okwe. Epetara ro makî takî nasî amaywen kom natîrî. 7 cimñipu xa marha nasî ero wara okwe. Metînahkexe ro makî okwe, metohkexe marha okwe tuuna mokuhtorî ke okwe. Ero ke on wara kapore nasî oroto rma, takîhsom cenpore nasî, noro takî cirpore nasî naatî yeperîrî yenmekpoñe me. Meñpora exitaw ha ka anatîrî komo yeperîrî poyino nahsîpe, nîmtope marha ewto po so. Ero yinhîrî takî epetara exitaw anatîrî komo yîmtoxapu takî mahyaxe waiñira awehtome so. Ero wa men kesî Kaan awya so, aroman komo poko aweronomexe so. Awaiyu xera so nasî, kekñe Xose. Ero wa kekñe Paraw ya.

Ero ke on wara kekñe Paraw tmaywen komo ya, Xose poko tî kekñe, Kiñwañhe wencesî moso mtapotarî. Takîhsom moso ham okre. Ero ke moso rma cirpore nasî naatî yeperîrî yenmekpoñe, kekñe yîwya so. Ero ke ero yimaw rma on wara tî kekñe Paraw Xose ya, Taa, kayaritomo me takî kiiñasî ahnoro Exitu pono komo kayaritomon me. Esama yaw awcetaw, iito exitaw tooto, ñexamro takî nutupenwaxe amamakan me, omamakan me nutupenwaxe ero wa xa marha naxe apoko hara. Ow makî wasî ayopono me kayaritomo me xa takî ha, kekñe tî Paraw. Ero ke ero wa takî tî xakñe Xose, kayaritomo me xakñe kahrutopo yawnonho rma. Ero wa takî tî xakñe.



Taa, kayaritomo me cexiche puruma yeperîrî ñenmekpekñe ceperke xa exitaw Exipsiu komo natîrî. Ahtîkarî yopo ro makî tî ñeperwakñe yînatîrî komo. Ero ke ero poyino nîmyatkeñe Xose ya, noro yanton komo ya marha. Ñexamro takî tî tímrapu nîmcetkeñe ewto po, mîmo imo yaw. Meþpora ro makî ñenmekyatkeñe kumixi yaw so. Yukuknomarî yopo ro makî ñenmekyatkeñe. 7 cimñipu pona roro ero wara nîmcetkeñe.

Ero yinhîrî epetara takî tî xakñe hara yînatîrî kom okwe. 7 cimñipu takî tî tuuna mokuhra xakñe okwe. Ero ke Paraw yaka takî tî mokyatkeñe Exitu pono komo. Amna nîromanasî. Tînahîrî xe nasî amna, ketkeñe yîwya. On wara makî tî kekñe Paraw yîwya so, Etocoko Xose yaka, noro takî nîmyasî anahrî komo, kekñe makî. Ero ke takî tî yîmtoxapunhîrî nîmyakñe Xose, puruma yeperîrî. Exitu pono komo ya nîmyakñe meþpono pîn komo ya. Ero wa xatkeñe roro 7 cimñipu cenatkaxi ro. Xose yai roro naponukyatkeñe. Yîwya so takî nîmyakñe Xose waipîra ehtome so. Ero wa xatkeñe.

KPANATANMETOPO

On wara tî xakñe Xose pen pahxa, yiixera ro makî tî xatkeñe akno komo rma. Miya takî tî ñeñepetkeñe Exitu pona. Ito exitaw, kahrutopo yaka tî Potipa nahrupekñe, Paraw maywen ha. Tohnaw ro makî tî nahrupekñe. Amñe tko ñeñemhatakekñe hara. Ero yimaw takî tî antomano riñe me xakñe Paraw yanme rma. Ero wa wasî amñe, kahra rma xakñe kahrutopo yaw cexitaw. Ero wa xa marha taxe kîwyam hara. Ero wa wasî amñe, kahra taxe. On wara tko kexi xe nasî Kaan, tponarono me kexi xe so nasî. Noro yanmen poko kexi xe so nasî enmaratîxera. On wara tî xakñe Xose kahrutopo yaw ka cexitaw, noro poko tweñekarî xakñe Paraw wokru pokono. Asakî cimñipu ero wa xakñe, Aponaro men wasî amñe, kañenho rma okwe. Yîrwomra tko xakñe Xose ero wa ehtopo poyero. Ahwora ñexirî ha re ero poko, Kaan xera takî men wasî, karî ha re. Ero wa tko exihra xakñe. Kîrwañhe roro makî xakñe.

Taa, 30 cimñipu xakñe Xose yewrutoponho Paraw yanton me cexitaw takî. 17 cimñipu ka xakñe ewrutoponhîrî antonano me akno komo eñepetaw. Kaan ponaro rma tî xakñe 13 cimñipu ha tî.

Amñe takî tî Xose picî xakñe. Asakî takî tî yumumuru komo xatkeñe. Manases moso, kekñe poturu me ewrupu poko. Ero wa nosohcekñe. Yîhcamnotopo, kacho mîn Manases kacho. Kaan xa oyakronomesî Apapa pînîn yaw oyehtopo yîhcamnotome owya, pahkî ro makî oyetapickacho ponarora marha oyehtome, kekñe.

Anarî takî xakñe hara yumumuru. Noro takî nosohcekñe hara. Eprain moso yosotî, kekñe. Cepetaxmu, kacho rma mîn Eprain. On wara kekñe Xose ero yimaw, Ceperkem me oriyasî Kaan tan Exitu po rma oyexitaw, ahwora oyehtoponho po ha, kekñe. Ero wa xakñe Xose. Amñe on wara kekñe Xose takno komo ya, Ow mîwîrîmetkeñe. Moxe ro makî owî meñepetkeñe okwe, kekñe. Ero wa tî Xose pen ñiifatkñe akno komo. Xose yakro rma tko xakñe Kaan. Kayaritomo warai me takî noro ñiifakñe. Ero ke akronomano riñe me xa takî xakñe. Meþpono pîn komo rooma yaka waiherî rma ha re Paraw wosotîmtoponho ekatîmra exitaw ketaw ha re Xose. Kaanî rma Exitu pona Xose ñeñepetkeñe ero yimaw waipîra ehtome so meþpono pîn komo rooma yanme.

Taa, Xesus ñeñepetkeñe Kaan kah yai. Kîrwañhe ciino ñiifakñe roro. Wara rma cerewrem ke takî waihyakñe okwe. Kaan yanme rma mokyakñe Xesus roowo pona kicicme kehtopo komo yepetho me okwe. Noro waihîrî ke meþpono pîn tooto komo tohra naxe wehto imo cheka. Kîrwañhe roro nasî ahce wa na Kaan ya ciino ritopo.

Ahce kacho kukurunpera nai Kaan kahwokacho komo exitaw? Anarimaw na mooxe Kaan kaaña kewton komo poi. Kañpera na tatu anarimaw hara. Anarimaw so kicicitho komo kîwîrîmetu so okwe. Ahce kacho ero wa tatu? Camkî na tai Kaan ya kiitopo poko. Ahnoro yîhtînoñe me tko nasî Kaan. Ero wa kesî Isaias 46:9, 10, Cesehtînotopo yaw roro ciino ñiifasî Noro. Ero wa nasî Kirwanî ro Mîkî Kaan ham kachome kîwya so, tawake cehtome tí kîirithîrî poko marha ero wa ciino ñiifasî, Kaan pona enîñe me roro kexitaw kakronomesî roro.

➤ **Kaan ya ciino ritopo nasî yaarono me xa.**

➤ **Kaan xîkrî komo, Kaan pona enîñe me makî cexpore.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce pokono me xakê Xose kahrutopo yaw cexitaw? Cetahruyem komo yenêne me tî xakê.
2. Ahce ñeeñakê Paraw wokru yetakañenho twosoto? Uupa yatî tî ñeeñakê. Osorwaw peremru xakê ero poko, ceperke so xakê peremru. Eperîrî tî napikmekê. Ero takî tî naafakê Paraw wokru me. Ero warai tî ñeeñakê Paraw wokru yetakañenho.
3. Ahce kuknon me xakê yînenîthîrî? Osorwaw ro enmapuche aweñenhatakesî Paraw. Noro wokru yetakañe me takî masî xa hara, kacho kuknon mîn xakê yînenîthîrî.
4. Ahce ñeeñakê twosowataw Paraw yuru yaiñe hara? Osorwaw een tî ñeeñakê tîkanahtaw rma. Kanahtawno yaw xakê anarmerpan Paraw yuru. Torowo tko tî nahtîkekê iyuruthîrî. Ero warai tî ñeeñakê Paraw yuru yaiñenho.
5. Ahce wa kacho kuknon me xakê noro ñenîtho hara? Osorwaw ro enmapuche Paraw aweñenhatakesî awaihkachome makî okwe, kacho kuknon mîn xakê yînenîthîrî hara.
6. Ahce wa kekê Xose Paraw wokru yetakañenho ya, Ero wa cma re mîikesî Paraw ya, kacho ha? Aweñemkatakache Paraw ya owî cma re mekatîmyasî yîwya oyeñemhatachome ow hara, kekê tî yîwya.
7. Ahce wa exirî ke Paraw wokru yetakañe pahkî rma ekatîmra xakê Xose Kahrutopo yaw okwe? Tweñekarî makî tî xakê Paraw wokru yetakañe, Xose yekatîmra rma tî xakê Paraw ya okwe.
8. Ahce poko ñeserepokekê xa takî Paraw? Twosotîmtoptonhîrî poko ñeserepokekê xa.
9. Ahce wa kekê Xose noro wosotîmtoptonho poko? On wara kekê Xose ero poko, Amñe takî kiřwañhe xa ñeperwasî anatîrî komo pahkî, 7 cimñipu pona roro Ero yinhîrî anatîrî komo epetara ro makî nasî 7 cimñipu wîcakî xa marha, kacho kuknon mîn wosoto añenîthîrî, kekê Xose Paraw ya.
10. Onoke takî Paraw ñiiřakê yînatîrî komo yeperîrî rachonho yenmekpoñe? Xose xa Paraw ñiiřakê ero yipu yenmekpoñe.

Kehcamhokacho 17

Xose Yakno Komo Ropotarî Yakiŵamachonho Kaan Ya

Yihcirî Komo 42 – 45

Tukumaxmu: Kakîhretopo 28:13 – Kicicme kehtoponhîrî yeyamyataw kîwya so cehŵaxmu me makî taxe okwe. Ero wa kehtoponhîrî komo yekatîmyataw reha kîwya so, ahsîpînketaŵ marha kîpînîn yaw so cehtopo ņenpesî Kaan kîwya so.

CEKATÎMSOM

Taa, Exitu pono komo tî xatkeŵe rooma poko. Ahnoro roowo pono komo ero wa xatkeŵe okwe. Ero wa xa marha xatkeŵe Kanan pono komo. Yînatîrî komo atîhtara ro makî tî xakŵe okwe. Xako komo natîrî marha tî ero wa xakŵe. Ero ke on wara tî kekŵe Xako tumumuru komo ya, Meye tî nai puruma meŵpora Exitu po. Epethîrî pona nîmyatu mîkî hakî ya. Ero ke etocoko iina knahrî komo yaponso, kekŵe. Ero ke tî Exitu pona cetkeŵe. 10 makî tî cetkeŵe, Benxamin tî tohra xakŵe. Noro yeŵepe xera ro makî tî xakŵe yîm yiixe xa cehtopo me exirî ke. Ero wa cetkeŵe Xose yakno komo.



Exitu pona cepatakache so Xose yaka rma tî cetkeŵe. Oyakno komo moxam okyo, kekŵe tî Xose ņexamro yenîche. Xose me yîhtînopîra xatkeŵe akno komo reha. Yîhyaka tîtoche so noro mamakan me takî tî nutupenwatkeŵe. ņesewnapetkeŵe ro makî tî. Ero yimaw on wara tî kekŵe Xose tîhnaw, Kuu, owosotîmtoponho yaw roro takî naxe okyo, kekŵe tî. Wara rma rîŵoxatî wara nîmtapowakŵe akro so. On wara tî kekŵe yîwya so, Waapa komo na amyamro. Kaŵpera amna yehtopo yenso makî na mîmohcow kica, kekŵe tî. Ero wa kache ņexamro pen nahrupekŵe kahrutopo yaka. Iito tî 3-ro ņenmayatkeŵe okwe.

Ero yinhîrî ņexamro ņenemhatakekŵe hara Xose. On wara takî tî kekŵe yîwya so, Etocoko hara aamo komo yaka. Anahrî komo amna nîmyasî awya so. Amŵe amoku xe xa hara awexitaw so amahtîkîthîrî komo men ehcoko awakro so. Noro yekyataw awya so, Kîŵwan komo mîkyam waapa pîn, wîkesî takî apoko so, kekŵe Xose yîwya so.



Ero ke cetkeŵe hara. Tîm ya takî tî ņekatîmyatkeŵe riwoxe xa kayaritomo yehtopo tpoko so. Ero yinhîrî pahkî exiche ņenahcakŵe xa hara yînahrî komo. Ero ke tîto xe xatkeŵe xa hara Exitu pona. Benxamin yarî xe tî xatkeŵe Xose mtapotarî yaw roro rma. Eŵepe xera tko xakŵe yîm. Noro yaafataw ņehcamnoya men akno pen wara rma okwe. Enîhra ro makî na wai hara amŵe, kekŵe tî. Ero ke noro yeŵepe xera tî xakŵe.

Pahkî ņhe exiche so rooma poko xa takî tî xatkeŵe. Ero ke on wara tî kekŵe Xuta, Apa, oyakro eŵepeko Benxamin. Yaaro xa tan wîkesî awya, wekyasî hara ehŵara ro makî, kekŵe tî Xuta tîm ya. Ero ke, Taa, kekŵe Xako. Ero ke cetkeŵe xa hara Exitu pona Xose yaka. Xose mîkro, kahra rma tko tî xatkeŵe. Camkî tî ņeeŵatkeŵe. Exitu Yana wara rma ņesenpekŵe ham.

Taa, ņexamro yenîche xa hara on wara tî kekŵe Xose cemyawno yenîŵe ya, Ai, moxam arko omîn yaka. Ereŵsî cirko meŵpora ņhe. Moxam takî ņeseresmexe oyakro oroto, kekŵe. Ero ke takî tî naaŵakŵe. Iito cexitaw so ņeraswatkeŵe ro makî tî. Ahce wa na kiifatu so kopi? ketkeŵe tî. Ero wa ketkeŵe Xose yakno komo.



Amñe kamarakataw takî mokyakñe Xose takno komo yenso. Noro mokuçe ñexamro nutupenwatkeñe xa hara cesewnaposo ro noro mamakan me. Ero yinhîrî takî tî takno ro takî ñeenakñe Benxamin. Ai, Kaan ya awakre xe wasî okopuci, kekñe tî yîwya. Ero yinhîrî cekñe Xose anarî yaka amtakpo yaka. Nîwracekñe takî takno ro pînîn yaw xa okwe. Ero yinhîrî ñesewkorokekñe Xose. Takno komo yaka ñepatakekñe xa hara. Ñeremekñe takî ceseresmachome.

Takno komo yapon marha ñenpekñe. Cewyaro tî ñeremekñe Xose. Poxumra ro makî tî xakñe Exipsiu komo ya Ebrew Yana komo yakro eseresmacho. Ero ke mooxe nhe ciki xakñe Xose yîhyai so Exipsiu komo wara rma. Tahwore xa tî ñeseresmetkeñe. Ero wa tî xatkeñe.

Ero yinhîrî takî on wara kekñe Xose tanton ya, Moxam kumixin arîhtoko puruma ke. Mahtîkîthîrî kumixin yaka cirko oparakwen, cepethîkem xa ero cirko iina, kekñe tî. Takno komo weñekarî ero wa kekñe. Ero ke ero ñenkayakñe. Ero yinhîrî cetkeñe hara Xose yakno komo.

Moro na makî toche so on wara tî kekñe hara Xose tanton ya, Taa, etoko ñexamro yaka. Ñexamro men eiko oparakwen yarîrî poyero. Ahce kacho kayaritomo parakwen poko meñepanîmcow kica, kasko yîwya so, kekñe tî Xose yîwya. Ero ke kaŕpe cekñe Xose yanton. Ñexamro yenîche eyno takî ñiiŕakñe. Ahce kacho kayaritomo parakwen maacow kica, kekñe yîwya so. On wara marha tî kekñe onoke kumixin yaw exitaw noro takî waafasî hara oyantonî ro me. Eroromero waafasî. Amyamro mîŕcexe rma kiŕwañhe, kekñe tî yîwya so. Arîhra ro makî amna ñeexi, ketkeñe tko tî ñexamro.



Wara rma kumixin komo yawno ñeeñakñe, parakwe ñepoŕakñe. Benxamin kumixin yaw tî xakñe kopi. Okwe ro makî okwe, ketkeñe akno komo. Ero ke Xose yewton pona ñetîrametkeñe hara. Iina toche so on wara kekñe Xose yîwya so. Ahce kacho noro ñeñepanmo kica amahtîkîthîrî komo? Ero ke noro men wahsîyasî oyantonî ro me. Amyamro reha etocoko kiŕwañhe aamo komo yaka hara, kekñe Xose kopi yîwya so.



Ero wa kacho yentache on wara takî tî xakñe Xuta, Xose yaka cekñe meyhara. Xose mîkro kopi, kahra rma tî xakñe. Kayaritomo mîkro kopi, kekñe makî. Ero ke on wara kekñe Xose ya, Apa, On wara nasî amna yîm. Poritomo me xa nasî. Benxamin pînîn yaw xa tî nai. Eñepe xera ro makî xakñe. Aafataw awya so ñehcamnoya men okwe akno pen wara rma, kekñe. Wara rma ñekpekñe amna ya. Ero ke amna cetaw hara apapa yaka, Benxamin exihra exitaw amna yakro, noro men waihya ahwora ro makî cehtopo yaka okwe. Ero wa apapa pen yahwoka xera ro makî wasî. Ero ke owî cma re mahsîyasî awanton me. Eroromero ow ahsîko. Benxamin reha cma re meñepesî akno komo yakro, kekñe Xuta.



knahmexe so waiþira awehtome so, kekñe Xose yîwya so. Ero ke cetkeñe takî akno komo. Ero yinhîrî takî tî tîm komo ñekyatkeñe cipici komo, tîmxîkrî komo, ahnoro makî tî mohtîketkeñe Exitu pona. Xose mîtkoso takî ñesekenmetkeñe. Tahwore xa takî xatkeñe okre. Ero wa tî xatkeñe.

Xuta mtapotarî yentache takno komo pînîn yaw xa takî ñehtîkekñe Xose. Ero ke Exipsiu komo ñeñepokñe takno komo yakro makî tîmtapotachome. On wara takî kekñe yîwya so, Xose ow ha, oona añeñepethîrî kom ha. Kaan xa matko oyeñepokñe oona waiþira awehtome so rooma yaka, kekñe. Ero wa kacho yentache ñeserepoketkeñe takî tî akno komo. Yîrwomra ro makî tko tî xakñe Xose poko so. Nîwracekñe makî tî yîpînîn yaw so. On wara makî kekñe yîwya so. Apapa ehtatko. Oona takî esekenmatamcoko ahnoro amyamro. Nai rma 5 cimñipu rooma poko kehtopo kom okwe. Tan awexitaw so



KPANATANMETOPO

On wara xakñe Xose, Xose ow ha, kahra ka xakñe takno komo ya Exitu pona mokuche so xa ka. Ero wa xakñe ñexamro yehtopo yentome, kicicme exihra takî na natu kachome. Pahxa kaþpamxan me ka Xose exitaw wosowakñe takno komo poko. Yaarono xa mîn xakñe wosotîmtonhîrî. Xose mamakan me takî tî nutupenwatkeñe akno komo.

Takno komo xatî pîn me ñexirî ha re Xose ero yimaw. Kahrutopo yaka ahruno ñiirîr ha re. Anarimaw yînahrî komo tîmîhra na ñexirî yipici komo nahrî, yîmxîkrî komo nahrî marha, Kîrwañhe tko cexi xe tî xakñe Xose. On wara kexi xe nasî Kaan. Oyemetanmekñenho kfa wemetanmekyasî hara, kañe pîn me (Homa 12:17). Takno komo nahrî rma nîmyakñe, yipici komo nahrî marha, yîmxîkrî komo nahrî marha. Takno komo wakrekñe marha, ahce na mko nîmyakñe yîwya so. Exitu pona mohtome so tarara mko narpekñe yîwya so yipici komo yen, yîmxîkrî komo yen, tîm yen marha. On wara kekñe Xose, Amohcoko ahnoro amyamro apici komo meero, amxîkrî komo marha. Kakronomexe so oona amokuche so, kekñe. Ero wa xakñe Xose. Cemetanmekñenhîrî komo rma wakrekñe.

Amñe takî on wara tî xatkeñe Xose yakno komo hara, tîm komo yaka takî tî ñetîrametkeñe. Tîcemarontachonhîrî thakwa tî ñekatîmyatkeñe. Kaþpe rma tko tî xakñe Xose Exitu po. Cetapickaxmu komo yantomañe me takî xakñe iito. Kayaritomo warai me xakñe ha re. Yîhyaka. tîtoche so tooto komo nutupenwatkeñe ka tîmtapotachome so takî noro yakro. Ero wa xakñe twosotîmtonhîrî yaw roro rma.

Taa, kîrwañhe makî takno komo ñiifakñe Xose. Emetanmekno kfa wiiþasî oyemetanmekrî ke, kahra xakñe. Wakreno xa matko ñiifakñe (Homa 12:21). Kaan xîkrî me kexitaw on wara kexi xe so nasî Noro. Kicicme exitaw tooto kpoko so ero wa ehtoponhîrî yîcamnoñe me kexi xe so nasî. Kîrwañhe makî kexi xe so nasî noro yipu poko. Kicicitho rma kîwyam. Kwaihkesî kfa, kahra tko nasî, kîwya so. On wara kacho nasî Waano 103:1-14 yaw, Kîpînîn yaw so nasî Kaan, kicicme kehtoponhîrî yîcamnoñe me nasî, kacho. Twaihkaporem me makî taxe kicicme kehtoponhîrî yepetho me, Kaan yawno mera cehsom me ha. Kicicme tîmxîkrî komo yehtoponho yîcamnoñe me nasî Noro.

- **Kîpînîn yaw so nasî Kaan. Twaihkapore rma re tasî, wara rma ero wa kirihra nasî.**
- **Kaan xîkrî me kexitaw on wara kexi xe nasî Kaan. Kicicme tooto exitaw kpoko ero wa ehtopo yîhcamnoê me kexi xe makî nasî. Kiîwaêhe makî noro yipu komo ciîne me kexi xe nasî.**

CEYUHSOM

1. Ahtíhtara exitaw Exitu pono komo natírî ahce wa ñexirî Kanan pono komo natírî hara? Atíhtara marha ñexirî iitono komo natírî hara.
2. Ahto xakñe puruma yeperîrî yîmtoxapu meþpora ro makî ero yimaw? Exitu po tí xakñe meþpora ro makî Xose nîmtotho.
3. Ahce kacho tohra xakñe Benxamin takno komo yakro Exitu pona? Yîpînîn yaw xa xakñe yîm. Ero ke eñepe xera tí xakñe.
4. Ahce wa xatkeñe Xose yakno komo Exitu pona títoche so, Xose mîkro kopi, ketkeñe, katî cepatakache so rma awya so? Pîra, Xose mîkro kayaritomo, kahra ro makî tí xatkeñe.
5. Ahce wa ka nîmtapowakñe Xose takno komo yakro? Rîwoxatî wara tí ka nîmtapowakñe akro so. Waapa na amyamro, kekñe tí yîwya so.
6. Ahce wa kekñe Xose takno komo ya eñepetaw hara? Amokyataw so hara amahtîkîthîrî komo men ehcoko awakro so, kekñe tí yîwya so.
7. Exitu pona títo xe so xatkeñe hara Xako mumuru komo. Benxamin yarî xe tí xatkeñe Xose mtapotarî yaw roro rma. Ahce wa kekñe yîm Benxamin yaatopo poko? Benxamin yarpo xera ro makî tí xakñe yîm. Yîpînîn yaw xa tí xakñe.
8. Onoke xa kekñe tîm komo ya, Apa, Benxamin wekyasî hara ahyaka. Yaaro xa tan wîikesî, kekñe onoke? Xuta tí ero wara kekñe tîm ya.
9. Ahce wa kekñe Xose cemyawno yenîne ya takno komo mokyataw xa hara? Ñexamro arko omîn yaka. Meþpora erewsî cirko. Ñexamro takî ñeseresmexe oyakro kamarakataw, kekñe tí.
10. Ahce wa xatkeñe Xose yakno komo Xose poko, erasîra katî xatkeñe noro pona? Ñeraswatkeñe Xose yakno komo.

Kehcamhokacho 18

Moises Yantomachonho Kaan Ya

Towtoponhîrî 1:6-22; 2:1-25; 3:1-20; Ebrew 11:23-27

Tukukmaxmu: Ebrew 11:25 – [On wara tî kekêne Mosises,] Cemetanmesom me xa matko oyexi xe wasî Kaan yanan komo yakro. Kicicitho poko oyeserepotanmekî xera wasî. Yohno mak kerepotanmekêne mîn kicicitho kica.

CEKATÏMSOM

On wara tî xatkeêne Xose yakno komo, ñesekenmetkeêne Exitu po. Iito takî tî xatkeêne pahkî. Pahkî exiche takî tî Xose yakno komo waihyatkeêne, Xose meero waihyakêne. Ixaw Yana komo tko tî ñepamyatkeêne ro makî. Meÿpora takî tî ñehtîketkeêne Exitu Yana komo yopo. Ero yimaw takî tî anarî xakêne hara Paraw me, kayaritomo me ha. Xose pen ponarono pînî makî tî mîkî xakêne okwe. Noro takî tî ñeserepokekêne Ixaw Yana komo poku. On wara tî kekêne, Meÿpora ro makî naxe Ixaw Yana komo kopi. Anarimaw kwaparî komo mokyataw ñexamro takî na nakronometu Ixaw Yana komo. Kaÿmatîkache so takî krowon komo poi cexe hara Ixaw Yana komo okwe. Ero ke ñexamro takî tapickacerî iyopo so ro makî. Ñexamro xîkrî komo yewruche, kîîrî me ewruche ciki taÿmacerî kÿa eepu kwaka, kekêne. Ero wa kekêne Paraw Ixaw Yana komo poku okwe. Ero ke ero wa takî tî xatkeêne Exipsiu komo Paraw yanme. Ñexamro pen napicketkeêne iyopo so ro makî. Epokaren me ro makî tî napicketkeêne. Eremetaw so ñîhyokyatkeêne ro makî. Ero wa xatkeêne Ixaw Yana komo pahkî ro makî okwe. Nîwracetkeêne ro makî okwe.

Ero yimaw takî tî Ixaw Yana xakêne Anraw tî osotî. Xokebeci tî xakêne yipici yosotî. Ero yimaw tî ñewruyakêne Xokebeci kîîrî ciki. Ewruche ñeraswakêne yîson. On wara tî kekêne, Paraw sowtatun komo men ñencetu omxîkrî yîwrtarî okwe. Nahsîyatu men okwe eepu kwaka aÿmachome, kekêne ero ke rikomo ñeyamyakêne 3 nuuñi. Ero yinhîrî takî arapapeto wara kahyakêne kaanawa warai ciki tîmxîkrî yen me. Maañi warai ke marha nahkoromekêne xuxuxu kahra ehtome. Ero yaka takî ñenkayakêne tîmrrerî ciki, eepu kwaka takî tî ñiîrîakêne. Purupurpe tî xakêne kîÿwañhe enorira ro makî. Yîson cetaw hara cemsîrî nantomekêne riikomo yenîrî poku. Ero wa tî xakêne.



Ero yinhîrî takî tî Paraw yemsîrî mokyakêne eepu kwaka eyehso. Rikomo yen tî ñeeñakêne, ero ke tmaywen ya ñekpekêne. Kahxapu takî nahrunkekêne. Ero yimaw rikomo nîwracekêne. Ockoêne, kekêne tî Paraw yemsîrî. Ixaw yana xîkrî ciki moso. Wahsîyasî omrrerî me. Kîÿwan ciki okre, kekêne. Ero wara ketaw rma rikomo yepeka mokyakêne. On wara tî kekêne Paraw yemsîrî ya, Ai, noro ciki mahsîya ham. Ahce wa mai wokpacho poku? Yiixe awexitaw woosam wañikyasi

tmanahcewkrem, kmokmo kamexpoêne. Taa, kekêne takî tî Paraw yemsîrî, anîhta ha ke. Ero ke epeka cekêne tîsom yañihso rma. Yîson mokuche on wara tî kekêne Paraw yemsîrî yîwya, Moso ciki wahsîyasî omxîkrî me. Wara rma amoro cma re ka maafasî wokpachome. Kepemesî takî wokpacho yepetho. Amêne takî ow wahsîyasî ohyawno ro me. Moises me takî wosohcesî, kekêne tî Paraw yemsîrî. Ero ke Moises ciki tî naafakêne xa hara yîsonî rma. Yihiyaw tî ka xakêne. Ero yinhîrî poÿmamîche ñhe Paraw yemsîrî yaka naafakêne hara yîson. Noro yaw takî poÿmamtîkekêne Ero wa tî xakêne Moises.

Ero yimaw takî tÿoyino komo yenso cekêne Moises. Epokarera ro makî ñexamro yapickarî tî ñeeñakêne. Okwe kekêne tî Moises. Oyanan komo mîkyam okwe, kekêne tî. Ero yimaw tî on

wara kekñe Kaan yîwya, Ai Moises, amñe kantomesî oyanan komo towrî poko Exipsiu komo yai. Iyopo so ñexamro pen napickexe okwe. Ero ke ñexamro towñe me takî kiiñasî amoro, kekñe. Ero wa tî kekñe Koprin komo Moises ya.

Ero yimaw tko tî Paraw nîrwonakñe Moises poko. Waihka xe tî xakñe. Ero ke takî tî Moises ñemahciyakñe miya ro makî anarî komo rowon pona. Itono yawno ro me tî xakñe pahkî ro makî. Noro yoku yenñe me takî tî xakñe opeña yenñe me. Noro yemsîrî marha tî nahsîyakñe cipici me.

Anarimaw mooxe tî opeña naafakñe Moises. Yînahrî ñepofakñe. Iito cexitaw wehto takî tî ñeeñakñe. Peen tî ñetahsîyakñe. Ecakîra rma tko tî xakñe peen yarî. Ero ke enso tî cekñe Moises. Meyehra mokuhe Kaan takî tî nîmtapowakñe wehto chewno wara rma. Ai Moises, kekñe tî, Kaan xa Ow ha. Orotokî awto xe wasî Exitu pona xa hara. Waihye takî Paraw awaihka xatînhîrî pen. Anarî takî nasî ekenhîrî yaw hara Paraw me. On wara mîikesî yîwya, Ai Paraw, on wara kesî Kaan awya, Oyanan komo mîkyam Ixaw Yana komo. Ero ke ñeexi takî ha ñexamro yapickacho awya. Ñexamro takî ahsîpînkakî anarî rowon pona totohme so. Iito opoko nahwowaxe, omtapotarî ñewahcaxe marha, kasko yîwya, kekñe Kaan Moises ya.



On wara tko tî xakñe Moises, tîto xera tî xakñe okwe. On wara tî kekñe Kaan ya, Apa, oyewetîra ro makî nasî Paraw. Pîra ro makî. Ixaw Yana komo yahsîpînkara ro makî wasî, ketaw noro owya ahce wa wîike yîwya. On wara takî tî kekñe Kaan, Ai Moises, awamoyin aîmakî roowo pona, kekñe tî Ero ke tamoyin naîmekñe Moises roowo pona. Pum sara, okoyi me takî tî xakñe hara kopi. Ero yinhîrî okoyi nahsîyakñe hara Moises. Ero yimaw rma amoyi me takî tî ñetakîcekñe hara. Taa, kekñe tî Kaan, awanwekyataw Paraw ya, ero wara rma aîmakî awamoyin roowo pona okoyi me etakîtotome noro wero ro rma. Ero wara kaîpe oyehtopo menpesî yîwya, kekñe tî Kaan. Tîto xera rma tko tî xakñe Moises. Cerewre rma tko tî nîmtapowakñe Kaan noro yakro. Ero ke, Taa, kekñe takî tî Moises. Cekñe takî tî Exitu pona xa hara. Cipici naafakñe, tumumuru komo marha. Ero wa tî xakñe Moises.

KPANATANMETOPO

Ixaw Yana poko panatanmetopo:

Taa, on wara wîikesî awya so, Ahce kacho pahxa rma Ixaw Yana komo towuhra xakñe Kaan antomañe komo yai? Yiixera so katî xakñe Kaan awya so? Yiixe so ro makî tî xakñe Kaan, Ixaw Yana komo xe xa xakñe. On wara wîikesî anarî pokono wara. Tîmtapotaxmu me exitaw ketaw ha re kanawa yepu ahce wa nîike tamañe komo ya, Akañe komo mokyataw yawaka ke cemyarke, ahce wa nîike? Ow amahra ro makî ehcoko. Ñerewasî xa oyamacho oko, nîike? Aketaw hara ahce wa nîike tpokono komo ya, Aka, aka, ñerewasî xa oko oyenporetopo. Ooxera mat ham okwe, nîike na tîmtapotaxmu me exitaw ketaw ha re. On wara na ñeyukyatu enporeñe komo, Kifwañhe xa matko amna awiñasî. Awenporera ro makî cexitaw amna pohnî me ro makî masî okwe, nîike enporeñe komo kanawa yepu ya.

Ero wa xakñe Kaan Ixaw Yana komo poko. Ñexamro makî tî nakiîwamekñe. Tawake exitaw so ketaw ha re Exipsiu komo Ixaw Yana komo poko kicicitho ponaro ñehtîkacerî Ixaw Yana komo hara Exipsiu komo wara rma. Amohcoko amna yakro eseresmaxi kacerî

Ixaw Yana komo ya. Ñexamro yakro ceseresmetaw so Ixaw Yana komo, kicicitho ponaro ñehcerî Exipsiu komo wara rma kica. Kaan ponarora takî ñehcerî okwe.

Ero wa xa marha na natu tooto komo apoko so Kaan xîkrî me awexitaw so. Awîrîyaketu so na anarî komo makî. Awemetanmekyatu so marha na anarimaw so. Kaan ponarono pîn komo ero wa natu okwe. Ahce wa cexpore nai kîwîrîyaketaw, kemetanmekyataw marha. Kîxatî pîn komo xe rma cexpore nasî. Kicicitho poku exitaw so tohra ro makî ehcoko akro so. Ñexamro wara xa marha oyexi xe wasî, kahra ro makî ehcoko. Ero wa xa cexpore Kaan ponarono pîn komo poku. Ero wa makî wîkesî.

Moises poku panatanmetopo:

Rikomo komo panatanmetopo:

Kicicme ro makî tî xakîne Paraw. Ahnoro kîrî mren komo ciki waihka xe tî xakîne okwe, Kaan yanan xîkrî kom ha. Moises yonî tko nakronomekîne Kaan. Ero ke tîmxîkrî kurunpetopo takî nîhtînoyakîne, Kanawa warai ciki nakîhcekîne, kîfwan ha. Ero yaw takî xakîne Moises mren. Kaan nukurunpekîne. Ero ke eskara xakîne okoyi, watwa komo, onoke ha na. On warai ke marha nukurunpekîne Kaan. Paraw yemsîrî ñeñepekîne yukurunpekîne me. Tîmrerî me ciki nahsîyakîne.

Awenîne me roro nasî Kaan. Cewke awexitaw awenasî, awînikyataw meero aweñasî. Akurunpeñe me roro nasî Noro. Awenîkara ro makî nasî.

Moises yeserepokacho xakîne roro opeña yenîne me exitaw axawa imo po. Okoi komo xakîne, ocowo imo marha xakîne anarimaw hara. On wara na kekîne tîropotaw, Oponarora takî nai ham Kaan okwe tan oyexirî ke axawa imo po, kekîne hana. Noro yakro tko nîmtapowakîne Kaan. Pen xakîne wehto ke cetahsîsom. Ecahtîkara rma tko xakîne. Ero chew tî nîmtapowakîne. On poku awexi xe wasî, kekîne. Ero wa Moises nantomekîne Kaan. Kyopono wara xakîne poku ehtopo. Kakronomesî ero poku awexitaw, kekîne tko Kaan yîwya.

Taa, Kaan xîkrî me awexitaw awenîne me roro xa marha nasî Noro. Awantomaxe nasî Moises wara xa marha. On wara kapore nasî yîwya, Apa kah yawno, ow akîhreko awanmen pokono me oyehome, kapore nasî.

- **Kenîne me roro nasî Kaan.**
- **Kaan yanmen poko roro xakne Moises. Ero wa xa marha cexitaw nasî Kaan xîkrî me kexitaw.**

Tukumaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

Kařpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Ceserepokaxmu me xakne Exitu pono komo, kayaritomon Paraw. Cemyawnoyem xa mîkî xakne Paraw. On wara xatkeñe Exitu pono komo, kaan warai ponarono me tî xatkeñe Exitu pono komo. Ero warai me tî ñeeñatkeñe kaamo, tuuna yepu marha, kamaraci mero tî ero wa ñeeñatkeñe kopi. Kaan ponarora ro makî tî xatkeñe okwe. Paraw yemsîrî mrerî warai me ka cexitaw Moises kiřwañhe ro makî xakne noro ponon, kiřwañhe marha xakne yînahrî, kiřwan komo marha xakne yîhcamhokacho mko. Ixaw Yana me rma tko xakne Moises. Ixaw Yana me marha xakne yîm, yîson marha, cesemetanmesomu rma.

Kaan xîkrî komo nîwîrîmekne roro Paraw. Kawau yannonotopo poko tî ñetapicketkeñe noro yanme. Cekařkaxi ro tî ñetapicketkeñe okwe. Ero ke Kaan yakro tî nîmtapowatkeñe cerewre. Amna akronomakî Apa, amna napickexe ro makî okwe, ketkeñe tî yîwya. Akronomano ciri xe takî tî xakne Moises. Tanmero makî tko tî ero wa cexi xe xakne, ero ke tî ñetwîrîmekne noro rma. Tpona enîne me Moises yexi xe xakne Kaan Exitu poi Ixaw Yana komo yaañe me takî ehtome amñe. Ero ke Noro yanme rma tî Paraw nîrwonakne, Ero poyero takî tî Exitu poi cekne Moises mooxe axawa imo pona. Iito xakne 40 cimñipu.

Tîropotaw Kaanî mtapotarî yentañe komo makî naxe kiřwañhe tooto komo yaañe me. On wara kañe me exitaw so marha tîyanan komo yaañe me naxe, Oyanmero makî oyexitaw camkî makî wasî aano rirî poko, kañe me ha. Tîyanan komo yahsîpînkara rma xakne Kaan. Moises ponaro xa xakne Noro tîyanan komo yaañe me ehtome ha.

Mîn hakî poko ñehcamhokekne Moises axawa imo po ka cexitaw. Kaan yanan komo yaañe me takî wai ham amñe 40 cimñipu pahkînon, kahra ka xakne. On wara cehtopo ponarora marha ka xakne, tîhcamhokacho Kaan ya axawa imo po exitaw. Ero wa Kaan Noro nîhcamhokekne tîyanan komo yîhcamhokachome amñe ero wa ehtopo poko xa marha. Opeřa komo poko marha ñehcamhokekne. Anarimaw tanmero makî tîto xe xatkeñe okwe ero wa exitaw so ñekyakne hara iito re takî ehtome hara. Tuuna kwaka marha naařakne roro kiřwan yeetome yîwya so. Yukurunpeñe me marha xakne. Okoyi komo yai, onoke hana yai

anaimaw hara yukurunpera exitaw. Moro men kîwîrîmacho, kacho poko marha ñehcamhokekê. Ero wa xakê Moises axawa imo po ka cexitaw.

On wara kexi xe na tatu, puranta xe na tatu meîpora. Meîpora xa na tatu kemyawno komo xe anarî komo wara xa marha kehtome. Poturu me tîtosom me kexi xe na tatu kwenari tmohsom me tooto komo yehtome me. On wara xa cexpore nasî. Kaan yewetîne me roro cexpore nasî kîrwañhe xa takî ha. On wara kacho poko ñehcamhokekê Moises, Exitu pono komo yemyawnonho pen nasî cenatîsom me yohno rma okwe. Paraw marha ñehcamhokekê. Kukurunpera nai ham meîpora puranta yosom me kehtopo. Kayaritomo me kehtopo marha kukurunpera nai ham, kekê. On wara xa tîhtînopore nasî hara, kîrwañhe xa nasî Kaan xîkrî me kehtopo puranta yosom me kehtopo yopo ro makî. Ero wa xa marha nasî kayaritomo warai me kehtopo hara. 2 Korintu 4:16, 17 yaw nasî Pawru mtapotarî on wara kacho, Yohno makî nasî kesemetanmetopo tanî kexitaw roowo po. Kaan yaw xa kehtopo nasî amê eroromero.

- **Kesemetanmetopo keñe tasî tan roowo po kexitaw. Kaan yanme ero wa tasî kpanatanmetopo me. Kenpamnotopo me marha nasî ero wa kehtopo Kaan yanmen pokono me roro kehtome.**
- **Puranta ponaro rma thakwa tasî, enîno riñe me kexitaw ero wa kehtopo poko rma re cexpore nasî. Kîrwañhe xa matko nasî Kaan yesamarî yaw roro kîwtotopo ponaro kehtopo. Ero wa kehtopo kîrwañhe nasî puranta yepamnotopo yopo, enîno riñe me kehtopo yopo marha.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce wa takî xatkeñe Ixaw Yana komo Exitu po cexitaw so, waihtîketkeñe awya so, ñepamyatkeñe katî awya so? Ñepamyatkeñe Ixaw Yana komo meñpora ceħso ro.
2. Meñpora epamyataw so Ixaw Yana komo ahce wa ñexamro ciri xe takî tî xakñe Paraw? Wakre xe so xakñe apicka xe so katî xakñe awya so? Apicka xe so xa xakñe okwe.
3. Ahce wa Ixaw Yana komo xîkîtho ciri xe xakñe Paraw kîrî mren yewruche ciki? Eepu kwaka añma xe so tî xakñe.
4. Ahce wa Ixaw Yana pen komo ñiiñatkeñe eremetaw so? Ñiħyokyatkeñe oco.
5. Ahce wa xatkeñe Ixaw Yana komo ero yimaw, tahwore katî xatkeñe awya so? Aħwora ro makî tî xatkeñe, ñîrwacetkeñe makî okwe.
6. Ahce wa Xokebece ñiiñakñe tîmrerî ciki 3 nuuñi exitaw takî ewrutoponhîrî? Noro yen ciki tî kaħyakñe, nahkoromekñe marha. Ero yaka takî tî tîmrerî ciki ñiiñakñe, eepu kwaka takî ñiiñakñe.
7. Onoke xa Moises ciki nahsîyakñe tmrerî me? Paraw yemsîrî.
8. Onoke ya Moises ciki ñîmyakñe Paraw yemsîrî kmokmo kamexpoñe me? Yîson ya rma tî ñîmyakñe Paraw yemsîrî kmokmo kamexpoñe me.
9. Ahce wa takî tî xakñe Paraw Moises poko etîtkache? Ñîrwonakñe Moises poko, waiħka xe marha tî xakñe okwe.
10. Moises yemahciche miya ahce pokono me takî tî xakñe hara iito? Opeña yenîñe me takî tî xakñe, twoxin yoku yenîñe me.
11. Ahce poko ñeserepokekñe Moises meye cexitaw opeña yenîrî poko? Ñetahsîyakñe wehto eakîra rma tko tî xakñe peen yarî okyo. Ero poko tî Moises ñeserepokekñe.
12. Ahce poko Moises nantomekñe Kaan? Ixaw Yana komo towtopo poko tî nantomekñe Kaan.
13. Ahce wa xakñe Moises Kaan ya tantomacho yentache? Taa, kîwce ham towno riñe me, kekñe ha ma Kaan ya yohno rma? Pîra, tîto xera tî xakñe Moises Ixaw Yana komo towñe me.
14. Ahce wa Moises yamoyin ñiiñakñe Kaan Moises ñenporî me Paraw ya ? Amoyin yañmache roowo pona okoyi me takî tî ñetakîcekñe hara. Ero wa Kaan ñiiñakñe Moises ñenporî me Paraw ya.
15. Ahce wa ñehcerî ha re okwe Ixaw Yana komo tawake exitaw so Exipsiu komo ñexamro poko? Kaan ponarora takî ñehtîkacherî, kicicitho ponaro marha ñehtîkacerî. Ero wa ñehtîkacerî Exipsiu komo wara xa marha okwe.

Kehcamhokacho 19

Exipsiu Komo Yîwîrîmachonho Kaan Ya

Towtoponhîrî 7 – 12; Roma 9:15-18

Tukukmaxmu: Towtoponhîrî 7:5 – Ero yimaw tak on wara kexe opoko Exipsiu komo, Kporin komo ya Mîkî ham kexe. Ero wa kexe yîwîrîmarî ke owya.

CEKATÎMSOM

Taa, on wara tî xakîne Moises Exitu pona tîtoche, Paraw yaka tî cekîne Kaanî mtapotarî yekatîmso yîwya. On wara tî kekîne, Ai Paraw, on wara kesî Kporin komo awya, Oyanan komo xa mîkyam Ixaw Yana komo. Ero ke ñexamro ahsîpînkakî pohnîntaka totohme so opoko ahwotachome so iito kesî, kekîne Moises. On wara tko ñeyukyakîne Paraw, Onoke Mîkî Kporin komo awya so? Kporin komo ponarono pînî ro makî ow ha. Ixaw Yana komo yahsîpînkara ro makî wasî, kekîne. Wapicketîkesî xa matko. Nuwuñwaxe makî kica. Ero ke tîto xe so naxe, kekîne tî. Ero wa tî kekîne Paraw. Ero ke miya xe xa takî tî Ixaw Yana komo napicketkeñe iyopo so xa takî okwe. Ero wa tî xakîne Paraw Moises mtapotarî yentarî ke, Ero ke nîwracetkeñe thakwa tî Ixaw Yana pen komo. Moises marha nahwokekîne iyopo so apickatîkarî ke. On wara tko tî kekîne Kaan yîwya, Ahwokara esko. Etoko xa hara yîhyaka omtapotarî yekatîmso yîwya. Orotokî kaŕpe xa oyehtopo wenpesî Exitu pono komo yîwîrîmatopo komo ke, kekîne tî. Ero wa tî Kaan kekîne Moises ya.

Ero ke enmapuche hara Paraw yaka cetkeñe xa hara Moises Araw yakro. Kaan yanme rma tî cetkeñe. Noro weroro takî tî tuuna yepu ñetapekîne Araw tamoyin ke. Ero yimaw rma takî kamxuku me takî tî xakîne tuunanhîrî. Ero wara rma tî xakîne 7 kaamo pahkînon kamxuku me rma kica. Ero ke roowo nahcetkeñe Exipsu komo kiŕwan yanîmtome tuuna. Ero wa tî xatkeñe. Wara rma Ixaw Yana komo yahsîpînkara rma tî xakîne Paraw okwe.

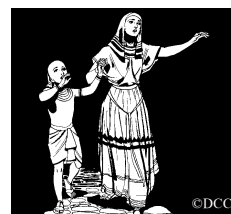
Ero ke cetkeñe xa hara tî Moises komo Paraw yaka. On wara takî tî ketkeñe yîwya. Ixaw Yana komo yahsîpînkara awexitaw pororî warai takî tî ñekpe hara Kporin komo arowon komo pona, amîn komo yaka ñewomyaxe, akuywan pona nahronaxe, atahremnu yaka marha, awokru komo kwaka marha kica, ketkeñe yîwya. Pîra, ahsîpînkara ro makî wasî, kekîne makî Paraw. Ero ke pokupoku kekîne takî tî Araw tamoyin ke cemyarke. Ero yimaw rma takî tî pororî warai pen mokyatkeñe eepu kwai meŕpora ro makî. Paraw mîn yaka meero ñewomyatkeñe. Kicicme ro makî xakîne pororî warai pen. Roowo pen nawronohketkeñe kica. Ero ke Moises nañikyakîne Paraw. On wara kekîne yîwya, Aporin komo ya waihkapoko pororî warai kica. Waipuche Ixaw Yana komo takî wahsîpînkesî, kekîne tî re Paraw. Wara rma waihkatîkache Moises nanwekyakîne xa hara. Pîra ahsîpînkara wasî, kekîne xa matko okwe.



Ero yinhîrî oyomo pen tî nakîkcekîne hara Kaan. Ahnoro Exipsiu komo poko xakîne kica. Pahkî ñhe xakîne. Wara rma Ixaw Yana komo yahsîpînkara xakîne Paraw. Amñe werewere pen tî nakîhcekîne hara Kaan. Meŕpora ro makî tî xakîne kica. Exipsiu komo tî nîwîrîmekîne xa hara okwe. Yupun poko tî xakîne, yînahrî komo chew marha tî. Kicicme ro makî tî xakîne kica. Wara rma werewere yeñepeche hara ceipuru wara rma xakîne Paraw ropotarî. Pîra, kekîne hara kica. Ixaw Yana komo yahsîpînkara rma tî xakîne okwe.

Ero yinhîrî Exipsiu komo yoku yepefan tî ñekpekne hara Kaan. Waihyatkeñe mefpora ro makî paaka pen, opefa pen, kameru pen, buhu pen, ahnoro makî tî waihyatkeñe. Wara rma Ixaw Yana komo yahsîpînkara rma xakne Paraw. Ero yinhîrî ereh keñe takî tî Exipsiu pen kom Kaan ñiifakne hara yîwîrîmachome so okwe. Cerewrem tî mîn xakne erekrî komo oko. Ero yinhîrî takî tî Exipsiu komo nîwîrîmekne xa hara Kaan. Tuuna ceipamxapu tî mokyakne tuuna. Porin me so tî mokyakne. Weewe pen naxikwekne okwe. Katpanaw exitaw tooto pen waihkekne porin me so mokrî ke oko. Tarai marha kekne cafafa kacho me ro makî, pepe kekne ro makî kopi. Eraspeto ro makî tî xakne kopi.

Ero yinhîrî takî tî makaka warai pen nakihcekne hara Kaan. Mefpora ro makî tî xakne. Yîmîn yaw so tî xakne tukuhkaw ro makî kica. Pahkî ñhe marha na xakne waipîra. Amñe takî noro yipu komo ñeñepekne hara Kaan ocowo ke. Exihra takî xakne hara. Ero yinhîrî takî tî awarpan ñekpekne hara Kaan, awarpanî imo makî okwe. Weeyu potuhtochewe weipora rma tî xakne. Ahce na esenpora ro makî xakne okwe. Ero ke tîmîn komo yai epatakara ro makî tî xatkeñe. Ero wara rma tî xakne 3 kaamo wicakî pahkînon okwe. Ero yimaw takî tî nîrwonakne Paraw Moises poko. On wara takî tî kekne yîwya, Ohyaka men mokuhra takî esko. Ohyaka amokyataw hara kwaihesî takî men, kekne tî. Iito rma tî xatkeñe Ixaw Yana pen komo ahsîpînkan me rma. Tîyopo so rma tî ñetapicketkeñe okwe Paraw yanme.



Ero yinhîrî cewne ro xa takî tî Exipsiu komo yîwîrîmacho ñekpekne hara Kaan. Poturme ewruxapu pen komo takî tî waihkekne okwe. Rakatawro tî ancu cekne ahnoro Exipsiu komo mîn yepore noro yipu pen komo waihkaxi. Mefpono pîn komo tî waihyatkeñe okwe. Paraw mumuru meero tî waihyakne poturme ewruxapu. Ixaw Yana komo xîkrî reha tî waipîra xatkeñe. Kaan yanme tî opefa kamxukutho carametkeñe tîmîn komo metatan yecepu pore. Ero ke ancu cetaw yîmîn komo yepore kamxuku tî ñeeñakne. Ero ke iitono xîkrî waihkara tî xakne. Ero wa tî xatkeñe Ixaw Yana komo reha.

KPANATANMETOPO

Ceipuru wara xa tî xakne Paraw ropotarî, Kaan yanan komo yahsîpînka xera ro makî tî xakne okwe. Paraw ponaro rma tko xakne Kaan, On wara tî kekne Kaan, Owî rma Paraw wiiifakne Exitu pono komo kayaritomon me, kekne. Cehcoyoponkaxmu me tko xakne Paraw okwe. Karitî ro xa ow ha, kañe me xakne tîropotaw. Mefpora xatkeñe sowtatu komo noro yanton kom ha. Mefpora marha tî xakne yupurantan. On wara kekne Kaan Paraw ya, Kañe xa oyehtopo takî men meeñasî amñe. Amñe takî ahnoro roowo pono komo takî ñeeñaxe kañe xa oyehtopo, oyanan komo towtoponho Exitu pononho, kekne.

Anarimaw camkî na tai on poko, kicicitho komo wahkatora nai Kaan kayaritomo mera ehtome so. Kifwañhe ciino riñe me nasî Noro. Ero wa cehtopo yaw roro roowo pono komo ñiifasî, Kifwañhe xa nai Kaan, kañe me ehtome so. Kîrwanî ro Mîkî Kaan, kañe me kexi xe nasî Noro. Ceypu xakne Paraw ropotarî, cehcoyoponkaxmu me marha xakne. Noro pen wara kexi xera ro makî nasî Kaan.

On wara xakêne Kaan, Ixaw Yana komo yahsîpînkara nasî Paraw, kekêne rma. On wara marha kekêne, Amêne tkamxukru nênepesî Xesus, kekêne. Ero ponaro tîyanan komo yexi xe xakêne, ero ke on wara kekêne yîwya so, Opefa kamxukutho ciicoko amîn kom yecepu, pore. Ancu takî men mokyasî waihkanô riêne. Kamxuku yenîche tko mîmo yepore makî cesî. Ero ke waipîra naxe ero yawno komo, kekêne. Xesus mokyasî amêne, kacho ponaro ehtopo komo ero wa kekêne. Xesus nasî opefa warai me, kepore tîtosom warai me ha. Noro kamxukutho nasî kukurunpeêne me. Eroromero tooto komo waihtopo yai. Tkamxukru yanme Xesus kukurunpexe so ero warahra kehtome so. Kaan yawno mera kehtopo komo ketaw hare kukurunpetopo komo exihra exitaw okwe.



On wara takî kesî Kaan kîwya so, Xesus pona encoko waipîn me takî awehtome so. On wara kacoko, Apa kah yawno, kicicme oyehtopo yepetho me waihyakêne Xesus. Ero ke Noro pona takî weenâsî oyowêne me wehto imo ywaka tîtosom me ehxapunhîrî. Noro pona makî weenâsî oyakiwamacho, kah yaka owtotome marha ahyaka, kacoko owya, kesî. Ero wa ketaw Kaan awya so, yaaro xa ketaw, tîmxîkrî me takî awahsîyaxe so ero yimaw rma. Ero wa kahra ka awexitaw so kapore men nasî oroto. Ero wa makî wîikesî awya so.

- **Karpe cehtopo nênepesî Kaan tooto komo ya kîrwanêhe cehtopo yekatîmêne me roro ehtome so.**
- **Kaan xîkrî me kexitaw yukurunpexapu me tasî, Xesus kamxukutho ke ero wa taxe ha.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Onoke yanme Moises cekne Paraw yaka? Kaan yanme makî.
2. Ahce wa kekne Moises Paraw ya? On wara tî kekne Paraw ya, On wara kesî Kporin komo awya, Oyanan komo men ahsîpinkakî totohme so miya pohnîntaka opoko ahwotachome so, kesî kekne Moises Paraw ya.
3. Ahce wa Paraw kekne Moises ya hara? On wara kekne Paraw Moises ya, Kporin komo ponarono pînî ro makî ow. Ixaw Yana komo yasîpinkara ro makî wasî.
4. Ero yinhîrî ahce wa takî xakne tuuna yepu ero yetapache Araw ya? Kamxuku me takî xakne kica tuuna yepu.
5. Ero yinhîrî takî onoke warai komo nekpekne Kaan Exipsiu pen komo yîwîrîmacho me xa hara? Pororî warai komo tî nekpekne hara mepono pînî ro makî kica.
6. Ero yinhîrî wahrai komo takî tî nakîhcekne hara Kaan Exipsiu pen komo yîwîrîmacho xa hara. Asakî ro tî nakîhcekne. Onoke mîkyam nakîhcekne? Oyomo pen nakîhcekne, ero yinhîrî werewere pen nakîhcekne hara kica.
7. Ahce nekpekne hara Kaan Exipsiu yoku pen komo wahkacho hara? Epefa tî nekpekne Kaan iyoh komo waihkacho.
8. Ahce takî nekpekne Kaan kah yai hara Exipsiu pen komo yîwîrîmacho xa hara okwe? Tuuna ceipamxapu tî nekpekne Kaan porin me so xa oko.
9. Anarî xa hara nakîhcekne Kaan yîwîrîmacho komo xa hara, wahrai komo xa hara. Onoke mîkyam xatkehe? Makaka warai mîkyam xatkehe kica.
10. Ero yinhîrî ahce warai takî nekpekne xa hara Kaan yîwîrîmacho komo xa hara? Awarpanî imo nekpekne xa hara.
11. Cewne ro xa takî tî nekpekne Kaan Exipsiu pen komo yîwîrîmacho. Ahce xa mîn nekpekne? Poturme ewruxapu komo tî waihkekne Exipsiu pen komo.
12. Ahce wa takî tî tmetantan komo yecepu nîifatkehe Ixaw Yana komo waipîra cehtome so yîmxîkrî komo? Opefa xîkrî kamxukru carametkehe tmetatan yecepu pore waipîra cehtome so poturme ewruxapu komo.
13. Onoke ponaro ehtome so Ixaw Yana komo opefa xîkrî kamxukru caramapekne Kaan yîwya so? Xesus ponaro ehtome so.
14. Ahce wa kapore nai Kaan ya tohra kehtome so kîwyam wehto imo ywaka? Twaihkaamu cma re ow hara kicicme oyexirî ke. Xesus tko waihyakne wehto ywakan mera takî oyehtome. Noro pona takî weenasî, kapore nasî.

Kehcamhokacho 20

Ixaw Yana Komo Totoponho Exitu Poi

Towtoponhîrî 13:17-22, Towtoponhîrî 14 – 16

Waano 107:4-9; Waano 108:7-15

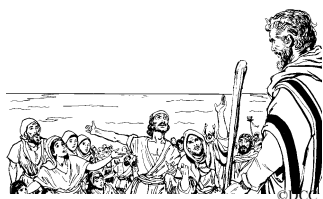
Tukukmaxmu: Waano 107:8 – Ero ke, Kirwañhe xa mai ham okre, ka xe ro mak wasî noro yipu komo Kporin komo ya. Kakronomañe ro mak Amoro ham okre Apa, ka xe so marha wasî yîwya so.

CEKATÎMSOM

Taa, on wara tî xatkeñe Exipsiu komo, ahnoro takî tî paketkeñe tîmxîkîthîrî pen komo waipuche. Nîwracetkeñe ahnoro. Paraw mumuru meero tî waihyakñe. Iito rma tî ka xatkeñe Ixaw Yana komo. Kosope rma tî ñeseresmetkeñe. Yîwînkîra ro makî tî xatkeñe tîtotopo komo ponaro cexirî ke so. Ero yimaw takî tî mokyatkeñe Exipsiu komo Ixaw Yana komo yaka, kosope rma tî mokyatkeñe. On wara tî ketkeñe yîwya so, Etocoko takî ha. Tan exihra ro makî takî ehcoko, ketkeñe. Ñeraswatkeñe xa takî Ixaw Yana komo pona.



Paraw meero tî kekñe ero wara. Porohka xera ro makî takî tî xakñe. Ero ke cetkeñe takî Ixaw Yana komo. Meñpora ro makî tî xatkeñe matarawra wara ro makî. Taa, cetaw so Kaanî rma tî cekñe poturme. Ñexamro poturme tî xakñe wehto patawno. Ero yipu chew rma tî xakñe Kaan. Ero wa tî xakñe kosope. Katpanaw kaweresî takî tî xakñe hara kawno xa marha. Kaweresî cetaw esama yaw ero wenari rma tî cetkeñe Ixaw Yana komo. Tohra exitaw kaweresî, Ixaw Yana komo marha tî tohra xatkeñe. Ñetakriyatkeñe iina. Ero wa tî aano ñiifakñe Kaan. Ero ke Kaan wenari rma tî cetkeñe Ixaw Yana komo. Kaanî rma tî xakñe ñexamro yesamarî yenpoñe me.



Pataw tko tî Ixaw Yana komo yarîhra tî xakñe Kaan. Tuuna imo wece xa matko tî ano ñiifakñe. Ecihtaka xa marha. Camkî na xatkeñe Ixaw Yana komo ero poko. Ahce kacho oona kehcaw so Kaan esama yawhra ro makî kopi? ketkeñe ha na. On wara tko tî kekñe Kaan Moises ya, Ai Moises, on wara nîike Paraw amñe. Esama yaw tohra ro makî nat ham Ixaw

Yana komo. Cewahkotoso makî naxe, miya torî komo yarohra ro makî. Ero ke kaikatko ñexamro yahsîso xa hara. Kanton komo me takî tahsîpore xa hara nasî, nîike Paraw. Ero ke mokyasî hara Paraw tîsowtatun komo yakro, kekñe tî Kaan Moises ya.



Yaaro kekñe Kaan. Ero yimaw rma tî mokyakñe Paraw tîsowtatun komo yakro. Tarara yaw so mokyatkeñe. Meñpora ro makî tî xatkeñe sowtatu komo. Ñexamro takî tî ñeeñatkeñe Ixaw Yana komo mooxe rma exitaw so. Ero ke, Okwe, okwe, ketkeñe takî tî. Mîkyam hara kwaparî komo okwe. Mokyaxe

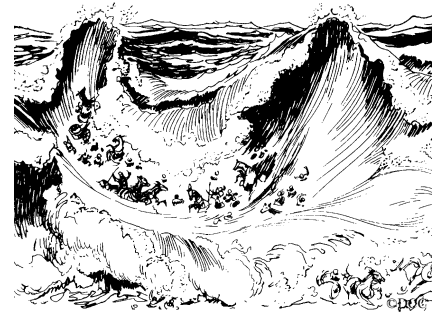
kwaihkaxi so okwe, ketkeñe tî. Ero ke Moises takî tî ñeeyatkeñe cerahtîmrî ke so. On wara tî ketkeñe yîwya, ahce kacho amna mekye xiya waihso makî okwe. Exitu po rma kexitaw so cma re waipîra taxe. Kicicme ro makî amna mekye xiya waihso makî, ketkeñe kica. Rîîwo me tî ketkeñe kica. On wara tko tî kekñe Moises, Erasîra ro makî ehcoko. Kukurunpexe so

rma Kaan. Exipsiu komo meeñaxe oroto ñexamro pen yenñhra ro makî takî maxe amñe. Kporin komo rma ñexamro pen nañmesî. Ero ke tîtkeñe makî ehcoko, kekñe Moises.

Ero yinhîrî tî on wara kekñe Kaan Moises ya, Awamoyin ke pokupoku kasko tuuna imo wece. Ero yimaw takî ñetîraconkesî tuuna imo. Cawawa wara takî nasî tuuna kawno wara, xehxa mehxa wara nasî. Iyotari rma takî etocoko amyamro. Ahnoro Ixaw Yana komo tocowpe yarinho yaw. Turpe makî takî nasî roowo iito. Ero wa tuuna imo watocowpe ahnoro. Ero yimaw takî aweñatu so Exipsiu komo. Kaikatko ñexamro yahsîso, ketu takî. Ero ke tuuna yotari mokyaxe ñexamro hara. Amyamro mawomyaxe eeco pona. Awenari so takî mokyaxe Exipsiu komo waihso makî reha.



Pokupoku kekñe takî tî Moises tuuna imo wece. Ero ke tuuna takî tî ñetîraconkekñe. Tuuna takî xakñe cawawa wara xehxa mehxa wara. Ero ke iyotari takî tî cetkeñe Ixaw Yana komo. Ñexamro watotîkache takî tî mokyatkeñe Exipsiu komo ahsîso so ha tî. Ero yimaw takî pokupoku kekñe xa hara Moises tuuna imo wece. Ero ke



ñetamtawnukyakñe xa hara tuuna imo. Ero ke yuhnaw rma thakwa tî xatkeñe Exipsiu sowtatun pen komo. Ahnoro takî tî ñenoñatkeñe. Waihyatkeñe ahnoro Paraw pen meero. Cewñe ciki exihra takî tî xakñe waiþîn. Ero ke tahwore xa takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Waano takî tî naaþatkeñe, kaþpe xa Nasî Kaan okre, kacho ha.

Ero yinhîrî takî tî cetkeñe Ixaw Yana komo axawa imo pore. Tahwore ka cetkeñe. Amñe takî tko tî iyuru komo ñenahcakñe okwe. Ero yimaw Kaan yakro yîmtapotara xatkeñe tuuru xe cehtopo komo poko. Moises makî tî ñeeyatkeñe xa hara okwe. Amna mekye kica oona axawa imo pona waihso makî rooma yaka okwe, ketkeñe kica. Ero ke Moises takî tî nîmtapowakñe Kaan yakro tuuru komo xe ehtopo komo poko. Ero ke on wara kekñe Kaan yîwya, Amñe enmapuche awru komo wekpesî kah yai. Peen pore makî nasî cicakî wara. Ero rma takî namehcowpe Ixaw Yana komo ahnoro. Cecenarî so makî namehcowpe, kekñe Kaan. Ero ke enmapuche hara ero wa takî tî xakñe. Ero ke namekyatkeñe cecenarî so. Ero takî tî ñetahcatkeñe maana me. Ero ke ero xakñe Ixaw Yana komo yuru pahkî ro makî. Iyotî komo marha tî ñekmexpekñe Kaan. Turukwarî warai tî mokyatkeñe kokoñi roro. Meþpora ro makî tî mokyakñe. Roopore tî mokyakñe. Noro yipu takî ñetapetkeñe Ixaw Yana tootî komo me. Ero wa xakñe roro pahkî ro makî. Ixaw Yana komo ponaro tî xakñe Kaan okre.



On wara tko tî xatkeñe Ixaw Yana komo, anarimaw so tî ñexamro xatkeñe Kaan ponarora ñhe okwe. Ñeraswatkeñe anarimaw so Kaan ponarora cexirî ke so. Ñexpoketkeñe marha anarimaw so. Ero ke kicicme tî nîmtapowatkeñe xa hara Moises poko. Kaan yîwîrîyakacho rma mîn xakñe Moises yeitopo yîwya so. Yîþînñ yaw so rma tko tî xakñe Kaan. Oyanan komo rma amyamro, kekñe rma Kaan yîwya so.

KPANATANMETOPO

Ero wa xa marha nasî Kaan kpoko so hara. Ahnoro Xesus pona enîne komo naxe Kaan xîkrî me. Ananimaw tko na Kaan ponarora nhe na tatu. Ero ke ahce wa na kexitaw so ceraswatu. Kicicme cehtîketu ananimaw kerahîmrî ke so makî okwe. Anarî komo ñeraswatu erem pona. Kaan ponarora cexirî ke so makî ero wara naxe okwe. Ero yanme marha kicicme so nîmtapowaxe anarî komo poko kica. Ahce kacho ero wara matu okwe, nîike Kaan ero warai komo poko. Ahce kacho oponarora matu okwe? nîike. Ero wa kexitaw so ahwora nasî Kaan kpoko so. Wara rma kicicme kehtoponhîrî cekatîmpore nasî Kaan ya. On wara kapore nasî, Apa kah yawno, kicicme weexi kica. Ero wara xa hara oyexi xera ro makî takî wasî, kapore nasî Kaan ya. Yaaro xa kapore nasî. Tooto ya marha kapore na nai, kponarono komo ya makî. Ero wa kesekatîmche kicicme kehtoponhîrî komo tî nicke. Kîfwañhe takî kiifaxe so hara okre. Ero ke ero wara cehcerî.

Mîn hakî poko kicicme xatkeñe Ixaw Yana komo. On wara ehtopo komo xa xakñe kicicme ro makî, Kîfwañhe xa mai ham Apa, kahra xatkeñe Kaan ya. Omtapotarî ponaro xa ehcoko, awakronomacho komo ponaro marha ehcoko, kekñe Kaan yîwya so emapona roro. On wara kacho tko ceefaxe Kaan Karitan yaw, tweñekarî makî xatkeñe ero poko, kacho. Paraw wara xa marha xatkeñe okwe. Tahwore ka xatkeñe Kaan ya takronomacho komo poko. Yohno rma tko tweñekarî xatkeñe hara okwe, ceipu xa hara takî xakñe yîropotarî komo okwe.

Ixaw Yana komo wara rma naxe Wai Wai kom hara. Ananimaw kicicme nîmtapowa tooto tîmîtwono poko. On wara na nai anarî hara tooto, ahwora na nai tîmîtwono yemyawno poko tpoñhîmrî ke. Kaan nîmîtho ponarora nai, ero ke cerepore exihra nai. On wara tasî kîwî mero, yohno rma tweñekarî tasî Kaan ya kwakretopo poko. Ananimaw on wara ehtopo ponarora marha tasî, kîfwañhe Noro yehtopo poko. Ero wa cehtopo yanme kîfwañhe kiifasî, kpoyino komo marha kîfwañhe ñiifasî. Ero yipu ponarora na tai okwe.

On wara kexi xe so nasî Kaan, tîwya takronomachonhîrî ponaro kexi xe so nasî. Kîfwañhe xa nai Kaan hamî, kañe me kexi xe so nasî. Kaan xîkrî mîkî hamî, ketu na tooto komo kpoko so, eserepokanme rma kexitaw so. On wara kañe me kexitaw so marha on wara kexe, kîfwañhe xa nai Kaan hamî, kañe me kexitaw so, cerepore roro kexitaw so marha. Ero wara kehtopo nasî kîfwañhe Kaan ya. Kîfwañhe xa nai hamî Kaan okre, kañe me kehtopo ha.

Kaŕpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Kaan Karitan exitaw ahyaw so ero cma re meeñaxe, Waano 78:7, 8 yawno ha, tîmtapotarecerî iito re. On wara naxe kîmxîkrî komo, keeñaxe so ahce na poko kexitaw so. Kîmtapotarî komo marha ñencexe kicicme kîmtapowataw so ero wa kîmtapotarî komo ñencexe. Kîfwañhe naxe ñexamro, kañe me kexitaw so reha ero wa kacho marha ñencexe. Kîfwañhe Kaan kiice so hamî okre, kapore nasî kîmxîkrî komo ya. Ero wa kahra kexitaw so tweñekarî makî naxe kîfwañhe kiitoponhîrî komo poko Kaan ya. Noro pona enîne me roro exihra marha naxe okwe. Amxîkrî komo panatanmekñe me ehcoko, kesî Kaan kîwya so. Aamo komo apanatanmekyatkeñe so, apocon komo marha, anoci komo marha. Ero ke ero wa xa marha amxîkrî komo panatanmecoko hara. Kîfwañhe Kaan yehtopo poko yîtweñekarîntara men cehcerî kîwyam (IYP 6:6-9).

- **Tîmxîkrî komo ponaro nasî Kaan. Ahce na xe ehtopo komo, nîmyasî roro.**
- **On wara cexpore roro nasî Kaan xîkrî me kexitaw so, Kîfwañhe xa mai ham Apa. Oyakronomañe me masî, kapore roro nasî.**
- **Kaan xîkrî me kexitaw so kîmxîkrî komo ya cekatîmpore nasî kîfwañhe kiitoponhîrî komo Kaan ya. Kparî komo ya marha cekatîmpore nasî hara.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce wa cexitaw so Exitu pono komo Ixaw Yana komo takî ñeñepetkeñe tîrowon komo poi? Waihyatkeñe Exipsiu komo poturme ewruxapu komo ahnoro. Ero ke Ixaw Yana komo tî ñeñepetkeñe rakatawro rma.
2. Ahce wa cesamarî komo nîhtînoyatkeñe Ixaw Yana komo ahna na tîcetaw so? Kaweresî kawno tî cekñe Ixaw Yana komo poturme ñexamro yesamarî yenpoñe me. Kaan tî xakñe kawaresî yaañe me.
3. Ahna Ixaw Yana komo naařakñe Kaan Exipsiu chei toxapunhîrî? Tuuna imo yecihtaka tî ñexamro naařakñe Kaan.
4. Onoke warai komo mokyatkeñe Ixaw Yana komo yahsîso xa hara? Exipsiu sowtatun komo mokyatkeñe Ixaw Yana komo yahsîso. Paraw meero mokyakñe.
5. Ahce wa tuuna imo wacetkeñe Ixaw Yana komo, perenatkeñe katî awya so? Pîra, tuuna imo nîraconkekñe Kaan. Tuuna raconho yotari tî wacetkeñe eeco pona hara.
6. Ahce kacho Ixaw Yana komo yahsîra xatkeñe Exipsiu komo? On wara tî xakñe tuuna imo yîraconkaxapu, yîraconhîrî mko ñetamtawnukyakñe hara. Weyuntaw takî tî xatkeñe Exipsiu komo. Ero ke ñenofatkeñe ahnoro ñexamro pen.
7. Ahwora katî xatkeñe Ixaw Yana komo Exipsiu pen komo waipuche awya so? Tahwore xa matko tî xatkeñe Ixaw Yana komo ñexamro pen waipuche.
8. Ahce takî tî xakñe Ixaw Yana komo yuuru? Maana tî xakñe uuwi warai ciki. Ero tî ñetakîcekñe pen poko. Ero takî tî xakñe Ixaw Yana komo yuru me pahkî.

9. Onoke xakê roro ñexamro yot hara? Turukwarî warai mokyatkeê roro Ixaw Yana komo yotî me. Roopore tî mokyakê. Noro yipu takî tî xakê Ixaw Yana komo yotî me.
10. Ahce wa tî nîmtapowatkeê Ixaw Yana komo ceraswataw so? Kicicme tî nîmtapowatkeê Moises poko?
11. Onoke yîwîrîyakacho mîn xakê Moises yîwîrîyakacho? Kaan yîwîrîyakacho rma mîn xakê okyo.
12. Ixaw Yana komo nahsîpînkekê Kaan kicicme yîmtapotarî komo yanme? Pîra ahsîpînkara rma xakê.
13. Kicicme kîmtapowataw so Kaan xîkrî komo rma ahce wa cexpore nai? Kaan ya cesekatîmpore nasî, yaaro xa kapore nasî. Tîmxîkrî komo yahsîpînkara ro makî nasî Kaan.

Kehcamhokacho 21

Kpanatanmetopo Komo Ñekatîmyasî Kaan

Towtoponhîrî 19 – 20:18; Panatanmetoponhîrî xa Hara 5:1-21

Tukukmaxmu: Waamo 119:9-10 – Ahce wa xa cehtopo komo nakiŕwametu kaŕpamxan komo? Amtapotarî ponaro mak cexitaw so, ero yaw roro cexitaw so marha kiŕwañhe tak naxe. Cerewre ro mak awehtopo yenî xe cehsom ow Apa. Ero ke awya kpanatanmetopo ponaro xa oyexi xe wasî etowîn me ro mak.

CEKATÎMSOM

Taa, mooxe takî tî cetkeñe Ixaw Yana komo axawa imo pore. Îpî yamrinaka tî cetkeñe, Sinai Yîpîn yamrinaka. Iito takî tî xatkeñe pahkî ñhe ha re. Iito cexitaw so Kaanî rma ñexamro nînahmekñe, yutunarî komo marha ñenpekñe. Ero yimaw takî tî on wara kekñe Kaan Moises ya, Ai Moises, omtapotarî takî wentamexpesî Ixaw Yana komo ya, panatanmetopo komo. Osorwaw ro enmapuche takî wentamexpesî. Ero ke ero ponaro ñexamro cirko. On wara kasko yîwya so, Oyakno komo, osorwaw ro enmapuche takî Kaan nîhcesî Sinai yîpîn pona. Tuuna yewru chew nîhcesî cicwiyelem chew. Tîmtapotarî ñekatîmyasî ero yimaw kpanatanmetopo komo. Centaxmu me xa ñentamexpesî. Ero ke kiŕwanñhe takî ehcoko. Aponon komo korokacoko, kasko yîwya so. Ero yimaw marha îpî wokpamacoko. On wara kasko apoyino komo ya, Wokpa watohra ro makî men ehcoko, îpî apehra ro makî ehcoko. Wokpa watoche mîwaiyaxe men okwe, kasko yîwya so, kekñe tî Kaan. Ero wa tî Kaan kekñe Moises ya.

Ero ke takî îpî ñenñhekeñe hara Moises. Kaanî mtapotarî tî ñekatîmyakñe yîwya so. Ero ke ero wara takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Tponon komo tî koroketkeñe. Wokpa tî ñiiŕakñe Moises îpî yamrinaw. Kaan mohtopo ponaro xa takî xatkeñe. Ñeraswatkeñe na Ixaw Yana komo. Kopi, ketkeñe ha na.

Ero ke osorowaw ro enmapuche takî tuuna yewru keñe xa takî tî xakñe Sinai Yîpîn. Cicwiyelem xa mîn xakñe tuuna yewru. Pepe kekñe emapona, kñerere kñerere, kekñe marha tî. Kpanaikotoñe me xa kekñe kopi. Tuu kacho marha tî ñesencekñe. Kaŕpe xa tî tuu kekñe. Ero yimaw Ixaw Yana komo naafakñe Moises îpî yamrinaka ñhe ha re. Mooxe ñhe cik re xatkeñe. Iito takî tî ñecececetkeñe. Kaan takî tî nîmtapowakñe yîñentarî komo me. Kpanatanmetopo ñekatîmyakñe yîwya so. Kaŕpe xa tî kekñe kopi.

On wara tî kekñe Kaan yîwya so. Aporin komo Ow ha. Ow makî ponaro awehtopo kom ha. Anarî cirihra ro makî ehcoko ponaro awehtopo komo me. Ahce na cirihra ro makî ehcoko owarai me. On wara marha ehcoko, twerî ehcoko opoko. Wara kyam makî Owî etacira ro makî ehcoko. Awepokaretopo komo ponaro men ehcoko, 7-nhîrî enmarî ponaro. Oponaro xa ehcoko ero po roro. 6 kaamo nasî awetapickacho komo. 7-nhîrî po takî epokarecoko oponaro xa takî awehtome so kekñe yîwya so.

On wara marha tî kekñe Kaan yîwya so, ayopono me encoko aamo komo, anocwan komo marha. Waihcano cirihra ro makî ehcoko. Apici komo yai ro exihra ro makî ehcoko. Emyawnano poko eñepamra ehcoko. Amîtwono komo poko cemarontara ro makî ehcoko. Tooto komo yemyawno poko epohkara ro makî ehcoko, yipici komo poko marha epohkara ehcoko, iyoh komo poko marha. Ero wara xa ehcoko kekñe. Ero wa tî Ixaw Yana komo panatanmekyakñe Kaan.

Ero wa ketaw tî Ixaw Yana komo ñececetkeñe iito îpî yamrinaw. Pepe karî tî ñeeñatkeñe, tarai marha tî ñencetkeñe. Wehto yîsîn marha tî ñeeñatkeñe. Îpî pen tî ñesewsiyakñe ro makî ero yimaw. Ero ke tî ñeraswatkeñe Ixaw Yana komo. Mooxe takî tî cetkeñe îpî yai. On wara takî tî ketkeñe Moises ya, Ai Moises, amoro xa entakî Kaanî mtapotarî. Encetaw, amoro xa ekatîmko yîmtapotarî amna ya, ketkeñe yîwya. On wara tko tî kekñe Moises yîwya so, Erasîra ehcoko, twerî makî ehcoko. Yukurumîkno me xa ñesenpesî Kaan tîmtapotarî ponaro xa takî awehtome so, kicicme exihra awehtome so marha, kekñe. Ero wa tî kekñe Moises Ixaw Yana komo ya. On wara tî ketkeñe ñexamro Moises ya hara, Taa, ero wa ham. Ahnoro Kaanî mtapotarî amna ñewehcasî watohnî me ro makî, ketkeñe tî.

Ero yinhîrî takî tî tîmîn ñirpekñe Kaan Ixaw Yana komo ya. Ñexamro chew roro enmachome tî ñirpekñe. Taasom me ñirpekñe yîwya so ero wa cehtome. Tîcetaw so Kaan mîn rma tî naaîatkeñe. Ahto na cenmayataw so Kaan mîn ñiîfatkeñe xa hara tîmîtkoso. Ero potaka rma tî cekñe roro Moises Kaanî mtapotarî yentaxi. Kaan weyuru ñesenpekñe iito yîmîn potaw tîmtapota xe cexitaw Kaan Moises yakro. Centaxmu me rma tî ñesencekñe Kaanî mtapotarî. Kaan yanani ro me takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Ñexamro chewno ro me tî xakñe Kaan. Tîmtapotarî yewehcataw roro Ixaw Yana komo ya ñexamro nakronomekñe ro makî tî Kaan. Anarî yana komo yopo tî nakronomekñe. Ewetîra exitaw so hara ahwokacho komo takî tî xakñe Noro yanme rma. Ero wa tî Kaan ñexamro ñiîfakñe tponaro xa ehtome so anarî yana kom hara, roowo poko hakno komo ha. Ixaw Yana komo yehtopo ñesekaiporekñe miyan komo ñentarî me rma. Kaan ponaro takî tî xatkeñe anarî yana komo rma atararo ha na, meîpora ñhe ha na.

KPANATANMETOPO

Ahce wa tatu oroto? Yîmtapotara takî ma nai Kaan kakro so okwe? Mîketu na. Enta xe xa na matu Kaanî mtapotarî? On wara takî nasî oroto, nîmtapowasî rma tîmxîkrî komo yakro. Tîmxîkrî komo ropotaw makî takî nîmtapowasî oroto. Centaxmu me yîmtapotara takî nasî. Kaan Karitanî tko nasî kñenîrî komo. Ero ponaro xa kexitaw takîhso takî tîhtînoyasî Kaanî mtapotarî kropotaw yîmtapowataw. Kaan Karitan ponarora kexitaw so camkî makî na cencetu Kaanî mtapotarî. Tîî wara nasî Kaan, noro yipu komo yakro yîmtapotara ñhe thakwa nasî okwe.

Nîmtapowa rma na Kaan anarimaw tîmxîkrî pîn komo ropotaw. On wara ñîike, Ai okopuci, kiîwañhe exihra ro makî masî okwe kicicme awehtoponhîrî yanton me rma masî. Ero ke mokuhra thakwa masî ohyaka okwe amñe. Wehto cheka makî mîicesî amñe okwe, ñîike yîropotaw. On wara marha ñîike noro yipu komo ya, Xesus waihyakñe kicicme awehtopo yepetho me. Ero ke Noro pona takî enko oroto awetowtome, awehtoponhîrî yanton mera takî awehtome. Ero wa awexitaw tîmxîkrî me takî awahsîyasî Kaan. Cekatî takî ñiîfasî aropotaka. Noro takî nîmtapowasî awakro. Awakîresî takî camkîra takî awehtome Kaanî mtapotarî poko. Tîmtapota xe xa nasî Kaan kakro so. Ero wa nasî Kaan kpoko so.

On wara naxe tooto komo on wara kañe me exitaw so, Apa. Xesus, oyakiîrwamañe me awexi xe wasî, kañe me. Ero yimaw takî Kîîwanî ro Yekatî mokyasî noro yipu komo ropotaka. Kakronomesî Kaanî mtapotarî ponarono me kehtome so, kicicme kexi xera marha kehtome (Waano 119:11). Kaanî mtapotarî poko cehcamhokexe marha ero yeeñataw roro kîwya so. On wara naxe anarî komo okwe, Kaan Karitanî rma re naaîaxe Kaan mîn yaka tîcetaw roro Tominku po makî, Anarî kaamo po tko enîhra rma naxe okwe, kaamo po ha. Kaamo po roro Tîkaritan yenîñe me kexi xe so nasî Kaan, Ero wa kexitaw so Kaanî mtapotarî ponaro takî taxe Noro yewetîñe me kehtome so ha.

On wara men ehcoko kacho 10 yakenon men nasî kpanatanmetopo komo Kaan Karitan yaw. Ero yipu xa tahsîpore nasî, yukukmachome karita yenîhra rma. Ero wa kacho mko yewetîne me roro kexi xe so nasî Kaan. Wara rma ero wa kehtopo makî kirihra nasî Noro xîkrî me. Xesus ya on wara kañe komo makî ero wa ñiifasî apona xa takî weefasî oyakiñwamañe me, awehtopo kañe kom ha. Wara rma Tîmtapotarî yewetîne me roro tîmxîkrî komo yexi xe nasî Kaan. Camkî kexitaw so Kaanî mtapotarî poko ahce wa thakwa re cewehcatu?

- **Ero wa men ehcoko roro, kacho mko yewetîne me kexi xe so nasî Kaan, Noro xîkrî me kexitaw.**
- **Noro karitan yenîne me roro cexpore nasî, ero wa ehcoko, kesî Kaan Karitan kachome kîwya so.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce pore cetkeñe Ixaw Yana komo, woskara pore, comota pore katî cetkeñe? Pîra axawa imo pore makî tî cetkeñe.
2. On wara tî kekñe Kaan Moises ya, Osorowaw ro enmapuche ero po oponaro men ehcoko, kekñe tî. Ahce ponaro exi xe so tî xakñe Kaan? Ero po men Kaan nîmtapowasî kakro so, kacho ponaro exi xe so tî xakñe.
3. Kaan yîhcetaw Sinai Yîpîn pona ahce wa takî xakñe ñîpî? Yîsîn keñe xa tî xakñe, ñesewsîyakñe marha, tarayi ñesencekñe, pepe kekñe marha.
4. Ahce wa takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo encetaw? Ñeraswatkeñe ro makî encetaw. Mooxe makî cetkeñe. Amna makî waihyasî okwe, ketkeñe.
5. Ero yinhîrî takî ahce warai tî ñesencekñe hara? Kaan takî tî nîmtapowakñe yîñentari komo me.
6. Ahce wa kacho ñekatîmyakñe yîwya so? Kpanatanmetopo ñekatîmyakñe yîwya so.
7. Ahce wa kekñe Kaan anarî ponaro ehtopo komo ciitopo poko? Anarî cirihra ro makî ehcoko ponaro awehtopo komo me, kekñe yîwya so.
8. Ahce wa kekñe Kaan cetacitopo poko? Wara kyam makî Ow etacira ro makî ehcoko, kekñe.
9. Ahce wa kekñe Kaan ñexamro yepokaretopo poko hara? 7-nhîrî po epokarecoko Oponaro xa awehtome so ero po, kekñe Kaan yîwya so.
10. Ahce wa kekñe Kaan kîim komo ponaro kehtopo komo poko? Ayopono komo me encoko aamo komo, anocwan komo marha. Ñexamro ponaro xa cexpore nasî kekñe.
11. Ahce wa kekñe Kaan waihcano ritopo poko? Waihcano cirihra ro makî ehcoko, kekñe.
12. Ahce wa kekñe Kaan kipici komo yai ro kehtopo komo poko? Apici komo yai ro exihra ro makî ehcoko, kekñe.
13. Ahce wa takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo ya encetaw? Ñeraswatkeñe ro makî tî Kaanî mtapotarî yencetaw. Mooxe makî cetkeñe. Enta xera tî xatkeñe. Amna makî waihyasî okwe Noro mtapotarî yencetaw rma, ketkeñe tî.
14. Ahce wa ketkeñe Ixaw Yana komo Kaanî mtapotarî yentatîkache? Kaanî mtapotarî amna ñewehcasî ahnoru watohnî me ro makî, ketkeñe tî.
15. Ahce kacho tîmîn ñirpekñe Kaan Ixaw Yana komo ya? Ñexamro chew cenmachome tîmîn ñirpekñe yîwya so.
16. Ahce wa nîmtapowa Kaan tîmxîkrî komo yakro oroto? Kaanî rma nîmtapowasî tîmxîkrî komo yakro yîropotaw so makî. Kaan Karitan ponaro kexitaw so makî tko nîmtapowasî karko so.
17. Ahce wa ñîike Kaan tîmxîkrî pîn komo ya? On wara ñîike Kaan tîmxîkrî pîn komo ya, kiîwañhe exihra masî okwe. Ero ke kah yaka mokuhra takwa masî okwe. Xesus tko waihyakñe kicicme awehtopo yepetho me. Ero ke kesî Kaan, opona takî enko omxîkrî me awehtome takî, camkîra awehtome omtapotarî poko marha, ñîike tîmxîkrî pîn komo ya.

Kehcamhokacho 22

Ixaw Yana Komo Yetowtoponho Kaan Yai

Tototoponho 32:1-35

Tukukmaxmu: Towtoponhîrî 20:3 – Kaan takî tî nîmtapowakêne: On wara men ehcoko, anarî cirihra ro mak ehcoko ponaro xa awehtopo komo me oyopono me.

CEKATÏMSOM

Taa, ero wa tî xatkeêne Ixaw Yana komo. Kaan ya tpanatanmetopo komo ñencetkeêne. Ñeraswatkeêne takî tî Kaanî mtapotarî yencetaw. Mooxe tî cetkeêne. Moises makî xakêne Sinai Yîpin yamrinaw rma. Ero yinhîrî ahnoro Kaanî mtapotarî ñekâtîmyakêne Moises Ixaw Yana komo ya. Katîkache takî on wara takî ketkeêne ñexamro Moises ya. Taa, Kaanî mtapotarî amna ñewehcasî ahnoro, ketkeêne tî.

Ero yinhîrî Kaan yaka xa takî tî cekêne xa hara Moises, Sinai Yîpin tî nawnukyakêne xa hara. Iito takî Kaan nîmtapowakêne xa hara noro yakro. Pahkî tî xakêne Moises iito, 40 ro tî ñenmayakêne iito îh po rma.

Ero ke Araw yaka takî tî cetkeêne Ixaw Yana komo meîpono pîn. On wara takî tî ketkeêne yîwya, Ai Araw, amoro takî akîhtoko ponaro xa amna yehtopo hara. Ahna na toi Moises pen okwe, Exitu poi kekênehîrî komo pen. Yîhtînopîra ro makî nasî amna, ketkeêne tî yîwya okwe. Ero ke on wara tî ñeyukyakêne Araw, Taa, wakîhce ham. Ooru xe wasî ero yipu me ciisom. Nai ha re ooru apanatarî komo. Mohkacoko, ohyaka ehcoko, kekêne tî Araw. Ero ke ero wa tî xatkeêne Ixaw Yana komo, tpanatarînthîrî komo tî mohketkeêne meîpono pîn. Araw yaka tî naafatkeêne. Ero yipu mko takî tî nukuyakêne Araw. Tamnoñem me takî tî ñiiifakêne. Ero yinhîrî mariya warai ke takî paaka xîkrî warai me ñenpofakêne. Ero wara tî xakêne Araw okwe.



Ero yipu yenîche Ixaw Yana komo ya nakriyatkeêne takî tî aapon pona. On wara takî tî ketkeêne paaka xîkrî warai poko. Moso takî ham ponaro xa kehtopo komo. Moso xa Exitu poi kekênehîrî komo, ketkeêne kica. Ero yinhîrî Araw rma takî nakîhcekêne aapo hara paaka xîkrî mîtwo. Okno puntho yakîitopo tî mîn nakîhcekêne. Ero ke enmapuche hara on wara takî tî xatkeêne Ixaw Yana komo, tokuthîrî komo pun tî nakîiyatkeêne paaka xîkrî ya tîmsom me kica. Ero yinhîrî iito re tî ñeseresmetkeêne. Ceseresmache so takî tî ñesemañiyatkeêne tahwotachome so takî paaka xîkrî warai poko makî kica. Ero wa tî xatkeêne Ixaw Yana komo kica.

Ero ke on wara kekêne Kporin komo Moises ya, Ai Moises, etok hara oroto rma. Kicicme ro makî ñehtîkexe okwe amaywen komo, Exitu poi añekîthîrî kom ha. Yohno ro makî omtapotarî nahsîpînkace. Paaka xîkrî warai ñiice okwe. Ero mamaka nutupenwaxe. On wara kexe erotho poko, Ponaro kehtopo komo xa moso ham. Exitu poi kekênehîrî komo xa moso ham, kexe kica, kekêne tî Kaan. On wara marha tî kekêne, Kanwekêne ro makî mîkyam ham okwe. Ero ke ñexamro pen waihkesî ahnoro. Awepamthîrî komo takî wepamnoyasî hara meîpora, kekêne. Ero wa tî kekêne Kaan Moises ya.



On wara tko tî kekñe Moises Kaan ya. Apa, ayanan komo mîkyam Ixaw Yana komo. Exitu poi mekyakñe Amoro kaŕpe ro makî awexirî ke. Ñexamro pen waihketiketaw takî awya cehñaxmu wara takî men aweñatu Exipsiu komo okwe, awîrîyaketu takî okwe. On wara marha wîikesî awya Apa, amtapotachonhîrî ponaro marha cma re masî. Abraaw pen ya mîïkekñe on wara, Ai Abraaw awapamthîrî takî wahsîyasî oyananî ro me. Eroromero wahsîyasî, mîïkekñe. Ero ke on wara amtapotachonhîrî ponaro cma re masî awetîrwoxinkachome takî ñexamro poko, kekñe tî Moises Kaan ya. Taa, kekñe takî tî Kaan Moises ya. Ero ke ñetîrwoxinkekñe takî tî Kaan. Moisesî mtapotarî tî ñewehcakñe.



Wara rma yohno rma îpî ñenîhcekñe Moises. Toopu tî naaŕakñe enporixapu. Asakî rma. Kaanî mtapotarî mewrexapu mîn xakñe, kpanatanmetopo ha. Kaan nmewretho rma mîn xakñe. Ero yipu tî naaŕakñe. Woskara pona tîtoche paaka xîkrî takî tî ñeeñakñe Moises, ñexamro manîmtoopo marha ñeeñakñe. Ero ke nîrwonakñe xa takî tî Moises. Toopu enporixapu tî nafmekñe roowo pona. Ñecofofomekñe takî. Paaka xîkrî warai takî ñenîhcekñe aapon poi. Naposokekñe takî tî piñipici me cehso ro. Aposokaxapu takî tî narmekñe yutunarî komo kwaka. Ero rma tî ñerpekñe yîwya so aposokaxapu keñarî rma. Ahwora ro makî tî xakñe Moises.

Ero yinhîrî takî on wara kekñe Moises Ixaw Yana komo ya, Ai onoke xa nai Kporin komo ponaro rma? Noro ponaro awexitaw so amohcoko ohyaka. Ero ke Repi yepamutho komo takî tî mokyatkeñe Moises yaka. On wara takî tî kekñe Moises yîwya so, Akaciparan komo aacoko, paaka xîkrî pokono komo xa waihkacoko, kekñe tî Moises. Ero ke cetkeñe Repi yepamutho komo ero warai komo waihkaxi. Meŕpono pîn komo tî waihketkeñe okwe. Ero wa tî xatkeñe okwe Ixaw Yana komo. Yohno ro makî tîmtapotachonhîrî nowyatkeñe okwe. Ahnoro Kaanî mtapotarî amna ñewehcasî ketkeñe cma ha re ka. Yohno rma tko Kaanî mtapotarî yanwekñe me takî tî xatkeñe okwe.

KPANATANMETOPO

On wara wîikesî awya so hara, Xesus yahsîñenho na amyamro meŕpono pîn komo ha re. Noro yahsîñenho me awexitaw Kaan yanan me takî maxe. Eroromero awahsîyaxe so tîyanan me. Wara rma anarimaw Xesus ponarora takî na mehtîketu hara okwe, anarî ponaro xa takî na mehtîketu. Mepohketu na puranta poko anarimaw, awemyawno komo poko marha. Anarimaw mîrwonatu na miya xe xa okwe. Ero wa awexitaw so Kaan ponarora ñhe takî maxe okwe. Kaan yai etowxapu wara takî mehtîkexe okwe. Miya xe xa takî na mehtîketu awemyawno komo ponaro. Ero ke Ixaw Yana komo wara rma takî taxe. Ero wa kexitaw so meŕpora kemyawno tîmîhra nai Kaan kîwya so anarimaw. Meŕpora exitaw awemyawno komo ero ponaro men mehtîkexe kica. Ero ke ero wara kehtopo komo poko tîmtapotapore nasî Kaan yakro. On wara kapore nasî Apa kah yawno aponaro xa oyexi xe wasî. Ero ke oyemyawno ponarora ñhe ow cirko aponarora ñhe oyehtîkarî pona kica. Aaxatî me xa takî ow cirko, awewetîñe me marha ow cirko miya xe xa takî, aponarono me xa ha, kapore nai Kaan ya. Ero wa kacoko oroto tanî rma, amîn yaw so awexitaw so marha. Ero wara men kacoko Ixaw Yana komo warahra ro makî awehtome so. Ero wa makî wîikesî.

- **Ahwoa nasî Kaan kicicme exirî ke so tooto komo. Kpanareñe me nasî Kaan tpona enîne pîn me kexitaw so.**
- **On wara cexpore nasî, Kaan xe xa cexpore nasî puranta yopo, kemyawno komo yopo marha.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Kaanî mtapotarî tî ñehatîmyakñe Moises Ixaw Yana komo ya. Entatîkache ahce wa ketkeñe Ixaw Yana komo ero poko? Kaanî mtapotarî amna ñewehcasî ahno, ketkeñe tî Moises ya.
2. Ero wa kacho yentache ahna cekñe hara Moises? Sinai Yîpîn nawnukyakñe xa hara Kaanî mtapotarî yentachome xa hara.
3. Atî wicakî pahkî tî xakñe Moises ñh po? 40 kaamo tî xakñe Sinai Yîpîn po ero yimaw.
4. Pahkî ñhe exiche so Ixaw Yana komo ahce wa takî ketkeñe ñexamro Araw ya? On wara tî ketkeñe Ixaw Yana komo yîwya, Ai, Araw amoro takî akîhtoko ponaro xa amna yehtopo hara. Ahna na toi Moises Exitu poi amna yekñenho ha? ketkeñe tî okwe.
5. Pîra, ero yipu akîhtora ro makî wasî, kekñe Araw yîwya so? Pîra, ero wa kahra ro makî tî xakñe Araw. Taa, wakîhce ham. Ero ke ooru ehcoko akîhtotome owya, kekñe makî tî Araw kica.
6. Onoke warai me ñenpoñakñe Araw? Paaka xîkrî warai me tî ñenpoñakñe.
7. Ahce wa takî tî ketkeñe Ixaw Yana komo paaka xîkrî poko? Moso takî ham ponaro xa kehtopo komo. Exitu poi kekñenhîrî komo moso ham, ketkeñe tî kica paaka xîkrî warai poko.
8. Tooku pun tî nakñiyatkeñe Ixaw Yana komo ero yimaw. Onoke ya tîmsom me nakñiyatkeñe? Paaka xîkrî ya tîmsom me tî nakñiyatkeñe kica.

9. Ceseresmache so ahce poko takî tî xatkeñe hara Ixaw Yana komo? Ceseresmache so on wara tî xatkeñe Ixaw Yana komo, ñesemañiyatkeñe paaka xîkrî poko tahwotachome so kica.
10. Ahce wa takî tî kekñe Kaan Moises ya? Ai Moises, kekñe Kporin komo, etok hara. Exitu poi añekîthîrî komo kicieme so takî naxe kica. Paaka xîkrî nakîhtocow kica ponaro cehtopo komo me, kekñe tî Kaan Moises ya.
11. Ahce wa kekñe hara Kaan Moises ya noro yepamrî komo (Ixaw yana) poko hara? On wara tî kekñe hara Kaan Moises ya, Moises, kanwekñe ro komo makî mîkyam Ixaw Yana komo. Ero ke ñexamro pen waihkesî. Awepamrî komo wepamnoyasî amñe Ixaw Yana komo yemtaka hara.
12. Ahce wa Moises kekñe hara Kaan ya Exipsiu komo poko? On wara tî kekñe Moises Kaan ya, Apa, Ixaw Yana komo pen waihketîketaw awya cehñaxmu wara takî aweñaxe Exipsiu komo. Aponarora ñhe takî ñehtîketu okwe, kekñe tî Moises Kaan ya.
13. Ahce wa kekñe Moises Kaan ya Abraaw yakro yîmtapotachonhîrî poko? On wara tî kekñe Moises Kaan ya ero poko, Apa, on wara mîikekñe Abraaw ya. Awepamthîrî komo wahsîyasî miya roro eroromero makî, mîikekñe, Ero ke ero wara amtapotachonhîrî ponaro cma re masî awetîrwoxinkachome takî Ixaw Yana komo poko, kekñe tî Moises Kaan ya.
14. Ahce wa takî tî xakñe Kaan Moises mtapotarî yentache? Ñetîrwoxinkekñe takî tî Kaan Moises mtapotarî yanme rma.
15. Kaanî mtapotarî mewrexapu ñekyakñe Moises toh poko mewrexapu. Ahce wa takî ero yipu ñiifakñe Moises Ixaw Yana komo yenîche? Kaanî mtapotarî mewrexapu nafmekñe roowo pona. Cofofomekñe ro makî tî.
16. Ahce wa takî tî kekñe Moises Repi yepamutho komo ya? On wara tî kekñe Moises Repi yepamutho komo ya, Paaka xîkrî pokono komo waihkachoko. Yîpîñîñ yaw so exihra ro makî ehcoko, kekñe tî Repi yepamutho komo ya.
17. Ahce ponaro xa na cehtîketu kîwyam Kaan xîkrî kom hara Kaan ponarora ceciso ro okwe? Kemyawno komo ponaro xa takî na cehtîketu anarimaw Kaan ponarora ñhe ceciso ro okwe.
18. Ahce wa kapore nai Kaan ya emapona roro? On wara kapore roro nasî Kaan ya. Apa kah yawno, aponaro xa takî ow cirko, aaxatî me xa marha ow cirko, kapore roro nasî Kaan ya.

Kehcamhokacho 23

Kaan Mîn Ciitopo

Towtoponhîrî 25:1-9, 36:1-7, 40:34-38

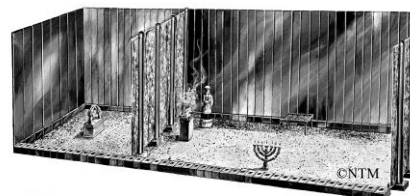
Tukukmaxmu: 1 Korintu 3:16 – Kaan mîn amyamro, Noro Yekatî nasî aropotaw so. Ero wa awehtopo komo katî yîhtînopîra mat ha? Ero wa xa tîhtînopore nasî.

CEKATÎMSOM

Pahxa Moises xakîne îh po 40 kaamo. Ero yimaw Kaan takî tî nîmtapowakîne Moises yakro Tîmînî ciitopo poko. On wara ciicoko omîn Ixaw Yana komo chew oyehtome roro, kekîne tî mîn hakî makî ñehcowpe ñexamro omîn me ciisomu mko, kekîne tî. On warai mko ñehcowpe, ooru, prata, kobre me cehsom marha. Mawîrka marha ñehcowpe, tîswayem, camnarexapu, cucurem. Okno picho mko marha ñehcowpe. Kotoporem ñehcowpe weewe, weewe yehkuru marha, ero warai. Katî marha ñehcowpe, toopuci mko marha kîfwan. Ooru ke makî mîmo yawno mko takîhtopore nasî kekîne tî. Tooto tî nantomekîne ero yipu ciitopo poko, asakî. Besarew tî xakîne anarî yosotî, Aoriabe anarî yosotî hara. Takîhso tî ñexamro ñîiîfatkeîne mewru mko, enporetopo marha. Cenpore ehtome ero wa ñîiîfatkeîne.

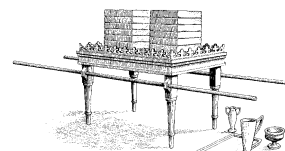


Mîmo yamtakpon poko marha tî Kaan nîmtapowakîne. Asakî ñexpe amtakponî mko, kirwan, kacho anarî, kirwanî ro kacho anarî hara, kekîne. Kirwanî ro yaw nasî yamata, weewe cixapu, ooru ke yîmkarinomaxapu. Ooru me marha nasî yamata yahruru. Kaanî mtapotacho yen mîn xakîne yamata. Ero po takî xakîne kerubin asakî, ooru ciixapu mko. Taporî komo ke rma nahruyatkeîne. Ancu komo mîkyam kerubin komo, karitî komo xa. Ahce na yai kukurunpeîne me xatkeîne. Pahxa noro yipu komo Kaan natîrî nukurunpetkeîne. Kicicme xatkeîne Ataw komo, ero ke Kaan natîrî yaka ewomra takî ehtome so iito ñececêkîne kerubin.



Kaanî mtapotacho yen yakîhtochê on wara xakîne, Kaan yaka cewomsom ro makî ñeeñakîne. Kaan weyuru ro xakîne iito, Ixaw Yana komo yakro ehtopo. Anana so cetarataw so takî nahruyatkeîne onoke na picho ke. Ero wece enîhra rma xatkeîne aaîne komo. Ero wa xakîne, Kîfwanî ro Mîkî Kaan kacho ponaro ehtome so Ixaw Yana komo. Kîwyam marha Kaan yaka tîtosom me taxe Noro mtapotarî yaw rorono me kexitaw so makî.

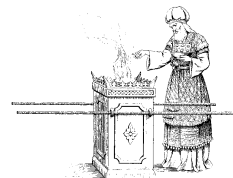
Kîfwanî ro tî mîn xakîne cuure yaapon, ooru ciixapu. Ero po takî tî xakîne cuure, 12 ha. On ponarono me kehtopo mîn xakîne, 12 tribu nasî Ixaw Yana komo, ero ke Kaan pona cenpore xakîne kaamo po roro turu komo tîmtome. Roowo pona Xesus mokuhe takî on wara tî kekîne, awru komo rma ow ha, akaritoîne komo ha, kekîne tî. On wara kacho me xakîne cuure, aapon pono ha, Amîne takî awru komo me cehsom Kaan ñeeñepesî oona, akaritoîne kom ha, kacho me.



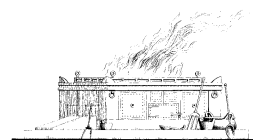
Weeyu yapon marha tî xakîne kifwanî ro, ooru ciixapu ha. Eyihkan me weeyu mko ciicoko roro, kakîne tî Kaan Tîmîn yenîne komo ya. Xesus mokyasî amîne roowo pono komo weipoîne me, kacho tî mîn xakîne.



Weeyu yapon mîtwo tî xakîne tîmsom yapon, kotoporem yakñitopo ha. Kajsî yîsîn nawomyasî, ero wa xa marha Kaan yakro amtapowataw amtapotarî komo nawomyasî Noro yaka. (Xesus Ñenpotho 5:8). On wara tî xatkeîne Kaan mîn yenîne komo, weeyu poko tî xatkeîne pahxaxa ro, kokoñi marha. Ero yimaw rma kotoporem akñicoko, kekîne tî Kaan yîwya so. Ero wa xa marha kîwyam pahxaxa ro kpaketaw so tîmtapotapore nasî Kaan yakro, kokoñi marha kîwîntopo me exitaw marha.



Poono ke twacai tî xakîne Kaan mîn, asakî tamtakpoyem ha. Yaw takî tî xakîne tîmsom yakñitopo, Kobre ciixapu. Paaka, kabra, opeña xîkrî komo yakñitopo mîn xakîne Kaan ya tîmsom me. Iito marha tî xakîne tuuna yen, enîne komo yesemokacho. Yîhtarî komo korokacho marha mîn xakîne tuuna. Ero wa tî ñekoroketkeîne Kaan mîn yaka cewomyataw so, tîmsom yapon mîtoso tmokyataw so marha (Towtoponhîrî 40:30, 31).



Ero wa tî xakîne Kaan mîn.

Tîmsom Pokono Cekatîmsom

On wara xakîne tîmsom pokono, Kaan ya tîmxapunhîrî kamxukutho ke caramekîne Kaan mîn yawno ro mko pore, tîmsom pokono komo pore marha. Ero wa okno kamxukutho ke caramano ñiifatkêne roro kicicme tooto komo yehtoponho yahrutopo me ha, kifwan me ciixapu me takî naxe ñexamro, kachome marha. On wara kacho marha mîn xakîne okno kamxukutho, Amîne takî twaihso nasî Xesus, kifwanî ro takî. Kicicme kehtoponhîrî komo yahruru mîn xakîne Noro kamxukutho, kifwan me kiitopo marha, Kaan yakrono ro me kiitopo kom ha.

On wara marha kekîne Kaan Moises ya, Tîmsom pokono komo pononî ro atpocoko, kekîne. Aaraw xakîne Kaan yaka cewomsom me, yumumuru marha xakîne noro pen waipuche emtakan me hara. Repi yepamutho komo mîkyam xatkeîne. Moises xakîne Repi yepamutho me, Aaraw marha noro yakno ha. Ñexamro tribun Kaan ñiifatkîne tîmsom pokono me. Ero ke okno waihketkeîne tooto komo yehtoponho yahrutome. Kifwañhe xa mai ham Apa, kachome marha nakñiyatkeîne. Kaan mîn pokono me marha xatkeîne kifwañhe roro ehtopo pokono me ha.

Taa, Ixaw Yana komo ya Kaanî mtapotarî ñekatîmyakîne Moises, On wara ciicoko awesenmetopo ro komo, kacho ha. Ero ke ahce na mko ñekyatkeîne roro Kaan mîn me ciisom, enmarî yatî xera ñekyatkeîne. Kaanî rma Ixaw Yana komo nakronomekîne ahce na mko ciitopo poko. Yaake xatkeîne ero pokono komo, Besarew, Aoriabe, kîrî komo, woosam komo, ero wa. Mîmo yahruru me cehsom kahyatkeîne, tîmsom pokono ro komo pononî mko natpetkeîne marha. Aapo me ciisom marha ooru ñiifatkêne. Merpora ro makî Ixaw Yana komo ñekyatkeîne ero yipu me ciisom, iyopono me takî ha. Ñeexi Kaan mîn me ciisom yehtopo, iyopo takî nasî, kekîne takî Moises tooto komo ya.

Ero yinhîrî poono ñiifâtkeñe Kaan mîn wacan me. Kaan mîn yaka takî okno puntho yakñitopo ñiifâtkeñe, tîmsom pokono komo korokacho marha, cuure yapon marha, Kaanî mtapotacho yen marha. Ero yipu ciitîkache Moises, Aaraw komo, Aaraw mumuru komo takî ñekoroketkeñe, tpononî ro komo namruyatkeñe. Opera xîkrî puntho nakñiyatkeñe tooto komo. Tînatîrî yeperîrî komo marha nakñiyatkeñe.

Ito xakñe cuure yapon ooru ciixapu. Ero pona takî cuure ñiifâtkeñe tîmsom pokono komo. Ero yimaw marha weeyu potuhcetkeñe, kotoporem marha nakñiyatkeñe. Ero yinhîrî Kaan weyuru takî ñihcekñe kah yai. Kaapu yahruru wara xakñe, Kaan mîn nahruyakñe. Kaan weyuru takî xakñe ero yaw. Ero ke ewomra xakñe Moises Kaan ya weyporî ke.

Kaapu smun warai ke tîyanan komo naafakñe Kaan. Tohra exitaw kaapu smun tohra marha xatkeñe Ixaw Yana komo. Cetaw takî ero yimaw rma Kaan mîn wacan takî ñenîhcetkeñe. Okno picho ke Kaan mîn yawno mko nahruyatkeñe marha aatome takî ha. Kaapu smun wenari cetkeñe Kporin komo ñenpotho me exirî ke.

KPANATANMETOPO

Rikomo komo panatanmetopo:

On wara xakñe Kaan mîn Ixaw Yana komo chewno, Kaan ponaro xa Noro yanan komo yehtopo me xakñe. Iina cetkeñe Kaan yakro tîmtapotachome so, Kiîwañhe xa mai ham Apa, kachome yîwya, aaxe wasî, kachome marha. Xesus warai me xakñe ero yawno mko. Orotokooku waihkara tasî Kaan ya tîmsom me. Kaan yanme xa mokyakñe Xesus kicicme kehtoponhîrî komo yepetho me, kiîwanî ro xa takî. Tponarono me xa Ixaw Yana komo yexi xe so xakñe Kaan, ero wa xa marha kexi xe so nasî hara. Tîmîn yaka kîwto xe so nasî tpoko kîhcamhokachome so. Waano mko yarî xe marha nasî kîwya so tpokono mko rma.

Kaan mîn yaw keseresmetaw so on wara cesehtînopore nasî, kekatî yuru me nasî Xesus, kapore nasî. Wooku yeerataw Xesus kamxukutho noro yekamxukachonho ponarono me marha kexi xe nasî Noro. On wara kexi xe so marha nasî Kaan, Pahxaxa roro kîmtapota xe so nasî takro, kokmamche marha. Kotoporem nakñiyatkeñe tîmsom pokono komo. Kahyaka nawomyakñe yîsîn. Ero wa xa marha nasî Kaan yakro kîmtapotacho komo. Kaapu smun wenari cetkeñe Ixaw Yana komo, ero wa xa marha kexi xe so nasî. Tponarono me xa kexi xe so nasî, Twenari tîtosom me marha.

Kaîpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

On wara ñihtînoyakñe Kaan, Yohno rma Omtapotarî poku tweñekarî naxe oponarono komo, kekñe. Ero ke ahce na mko ñetahcakñe tîmtapotachonhîrî poku yîtweñekarîntara ehtome so. On warai mîn xakñe tîmsom yapon, kicicme Ixaw Yana komo yehtoponho ponaro ehtopo me xakñe, okno twaihkapore nasî kicicme kehtoponhîrî yahrutopo me, kachome marha.

Taa, Kaan mîn yaw marha xakñe tuuna yen, tîmsom pokono komo korokacho. Kaan makî nasî kicicme kehtoponhîrî komo yîhcamnoñe me, kîkorokañe me marha (1 Xuaw 1:9). Weeyu marha xakñe Kaan mîn yaw. Ahnoro roowo pono komo weipoñe me nasî Xesus, kacho mîn xakñe. Ito marha xakñe cuure warai. Xesus nasî kekatî yuru me, kropotarî karihtoñe me, kacho mîn xakñe. Ahce na mko ñetahcakñe Kaan yîtweñekarîntara kehtome so.

On wara xakñe Xesus, cuure warai nokyakñe, wooku marha ñeerakñe. On wara kekñe ero yimaw, Kaan mîn yaw eseresmacoko owaihtoponho ponarono me xa awehtome so. On wara

xatkeñe tîmsom pokono komo, ñekoroketkeñe Kaan mîn yaka cewomtome so. Tanmero so makî ewomra ro makî xatkeñe. Pahxaxa ro so ñewomyatkeñe, kosope so marha. Kaanî mtapotarî ponaro xa xatkeñe ñewehcatkeñe marha.

Kîwyam marha mokuhra taxe Kaan yaka kanmero so makî. On wara kekñe Kaan, Ohyaka mîmokyaxe Aporin Komo Xesus Kristu yanme makî. Xesus mtapotachonho nasî Xuaw 14:6 yaw, Owî rma Ow ha esama iinan ha, kacho ha. On wara kekñe Kaan Ixaw Yana komo ya. Ero wa xa marha kîwyam tîhcexe yîhyaka. Kaanî ro xa Mîkî Noro, kapore nasî.

Oroto kakro so nasî Kaan, kaapu smun chew makî exihra takî nasî. On wara nasî Xesus kpoko so Noro pona enîñe me kexitaw so, Xesus pona takî weñasî, kañe me kexitaw so Kaan Yekatî takî mokyasî kropotaka so eroromero me takî ha. Kaan mîn me takî taxe Kaan xîkrî komo. Ero ke Kîrwañhe roro cexpore nasî, Kaan yîwyanî ro me cexpore nasî. On wara marha kapore nasî Kaan ya, Apa kah yawno, Ixaw Yana komo maafakñe, ero wa xa marha ow arko ahna na owtotome, kapore nasî yîwya.

- **Xesus ya kwakretoponhîrî komo ponaro kexi xe so nasî Kaan, twenari tîtosom me marha kexi xe so nasî.**
- **Kaan mîn yaw na ñeseresmetu Kaan xîkrî komo Xesus waihtoponho ponaro cehtome so.**
- **Xesus mokyakñe roowo pona Kaan yaka katome so. Tkamxukuthîrî rma nîmyakñe kicieme kehtoponhîrî komo yepetho me, eroromero waipîn me takî kehtome so.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Atararo amtakpo xakêne Kaan mîn yaw? Asakî amtakpo xakêne Kaan mîn yaw.
2. Kaan mîn yaw xakêne amtakpo, Kaan yamtakponî ro kacho. Ahce xakêne ero yaw? Kaanî mtapotacho yen xakêne Kaan yamtakponî ro yaw.
3. Ahce xakêne Kaanî mtapotacho yen yahruru po? 2 kerubin komo xatkeêne ero yahruru po. Taporî ke so ero nahruyatkeêne.
4. Atararo xakêne cuure yapon po? 12 cuure warai xakêne ero po. Cewñan cuure xakêne cewñan Ixaw Yana komo tribun yecenarî no me.
5. Ahce yenpotopo me xakêne cuure mko? Xesus nasî cuure warai me. Kropotarî karihtoêne Mîkî Xesus cuure wara.
6. Ahce kuknon me xakêne cuure warai? Cuure wara nasî Xesus kropotarî karihtoêne me.
7. Ahcemaw so Kaan mîn yenîêne komo potuhcetkeêne weeyu mko Kaan mîn yawno mko? Enmapuche roro potuhcetkeêne, awarpanwataw roro marha.
8. Ahce poko marha xatkeêne weeyu potuhtoche rma? Kotoporem ñiiîfatkeêne marha.
9. Ixaw Yana komo exitaw axawa imo po ahce wa ñihtînoyatkeêne miya ñhe kîwto xe so nai Kaan kacho? Kaapu smun cetaw takî ero wa ñihtînoyatkeêne.
10. Ahce poko tatu oroto Xesus waihtoponho kuknon me kehtome so? Keseresmetaw Kaan mîn yaw cuure ciki, wooku ciki marha. Xesus kuknon poko tasî ero wara.

Kehcamhokacho 24

Kanan Roowon Yerasmañe Komo Yeñepetoponho Ixaw Yana Komo Porohtoponho Marha

Yukuknomachonhîrî 13 – 14;
Panatanmetoponhîrî Xa Hara 1:22-46

Tukukmaxmu: Yukuknonmachonhîrî 14:11 – On wara kekñe Kporin komo Moises ya, Pahkî xa owîrîyakexe moxam okwe. Pahkî xa marha oyanwekyaxe. Yaake ro cirihñî wiire yîñenîrî komo. Ero yipu yenîñenho rma oyanwekyaxe. Ahcemaw xa natu ero warahra takî ha?

CEKATÎMSOM

Taa, on wara tî xatkeñe Ixaw Yana komo, Sinai Yîpîn yamrinaw xatkeñe rma pahkî. Ero yinhîrî takî tî cetkeñe Kanan wece. Roowo yosotî mîn Kanan ha. Kanan yemyatkoso tî cetkeñe. Iito exitaw on wara tî kekñe Kaan yîwya so. Ai Moises, kîrkomo takî eñepeko Kanan rowon yenîñe me. 12 eñepeko, antomano riñe me cehsom komo makî, kekñe tî. Ero ke noro yipu komo rma meñekekñe Moises, Ñexamro takî tî ñeñepékñe. On wara tî kekñe yîwya so torî komo me, Ai oyakno komo, ahoro Kanan rowon entîkacoko. Tooto komo encoko, ñexamro yewton komo marha, twacayem encoko, wacamñî marha. Roowo marha encoko tproxwe na nai kachome. Erasîra ro makî etocoko, kekñe tî Moises yîwya so.



Ero ke tî cetkeñe roowo yenîñe komo. Miya takî tî cetkeñe Kanan rowon mapitaka. Uupa yepetacho yimaw tî xakñe. Uupa yeperîrî tî ñeeñatkeñe meñpora ro makî. Cewñe uupa pîmîrî tî nowyatkeñe porinî okyo. Asakî kîrkomo narîrî me tî xakñe weewe po. Ero wa tî xakñe porin me exirî ke. Ewtî mexan me xa tî xakñe roowo iito. Ero wa tî Kanan rowon ñeeñatkeñe. Tooto komo tko tî ñeeñatkeñe. Porin me so tî xatkeñe iitono komo roowo yenîñe komo yopo ro makî kopi. Ero yinhîrî Ixaw Yana komo yaka tî ñetîrametkeñe hara.

Cepatakache so hara tpoyno komo yaw tî ñenmakyatkeñe, Ixaw Yana komo. Yîwya so tî ñesekatîmyatkeñe. On wara tî ketkeñe, ewtî me xe ro makî nasî roowo iito, Kanan rowon ha. Tînahke xa naxe iitono komo. Eperîrî amna ñeekî ahenîrî komo. Wara rma twacaye so nasî iitono komo yewton. Porin me so marha naxe kîrkomo, amna yopo ro makî kopi. Makaka wicakî ciki makî amna ñesenpoi yîwya so. Añmarî yopo ro makî naxe kyopo so. Pîra men taxe okwe, ketkeñe tî. Ero wa tî ketkeñe 10 makî toxapunhîrî komo okwe. Anarme tko tî ketkeñe Xoswe, Karebe komo. On wara tî ketkeñe ñexamro reha, Kîfwan me keeñataw so Kporin komo noro rma kaañatu so iina. Iitono komo yopono me rma kiifatu so. Erasîra ro makî cehcerî. Kaan yanwekîra ro makî cehcerî. Noro xa nasî kakro so. Ero ke tîtopore rma nasî Kanan rowon yahsîso, ketkeñe ñexamro reha.



Ñexamro mtapotarî tko nanwekyatkeñe Ixaw Yana komo. Xoswe komo poko nîmtapowatkeñe nîrwonatkeñe ro makî okwe. Waihka xe takî tî xatkeñe toh ke. On wara marha tî ketkeñe. Tohnaw tîtmokyatkeñe ham xiya. Ero ke anarî takî cicerî kaañe kom hara. Yaw xa marha tîtopore Exitu pona hara ketkeñe tî kica. Ahce kacho ero wa nîmtapowatkeñe kica? Kaanî mtapotarî ponarora ro makî xatkeñe ham okwe.

Kanan rowon wîmyasî awya so, kachonho ponarora ro makî xatkeñe. Kaŕpe Kaan yehtopo rma re ñeeñatkeñe. Emapona roro cirihnî ñiiŕakñe Kaan ñexamro yakronomachome. Noro Yipu rma tko nanwekyatkeñe ro makî okwe. Kakronomara ro makî nasî Kaan, kañe wara makî tî xatkeñe okwe.

Ero yîmaw takî Kporin komo weyuru takî tî ñesenpekñe Kaan mîn potaw. Nîrwonakñe takî tî Kaan Ixaw Yana komo poko. On wara tî kekñe Moises ya, Ahcemaw takî oponaro natu okwe? Kicicme ro makî nai ham ñexamro ropotarî. Ero ke ñexamro pen waihkesî. Ahnoro waihketîkesî. Awepamthîrî komo wepamnoyasî hara meŕpora ceŕso ro ñexamro pen yemtaka hara, kekñe tî Kaan. Ero wa tî kekñe Kaan Moises ya. On wara tko tî Moises ñeyukyakñe, Apohana Apa. Moxam pen waihketîketaw awya awîrîyaketu men Exitu pono komo. On wara men ketu apoko, Kaŕpera nai ham Kaan. Ero ke ñehñekñe Ixaw Yana komo yaatopo poko, ketu men okwe apoko. Ero ke kicicme ñexamro yehtoponho cma re mîhcamnoyasî. Emapona rma mîhcamnoyakñe. Ero ke ero wa xa marha cma re ehtoponhîrî komo mîhcamnoyasî xa hara, kekñe tî Moises Kaan ya. Ero ke tî Moisesî mtapotarî ñewehcakñe Kaan. Waihkatîkano cirihra xakñe. Ero wa tî xakñe Kaan.

On wara makî tî kekñe Kaan Moises ya, Moises, on wara kasko Ixaw Yana komo ya, Oyakno komo Kaanî mtapotarî manwece ham okwe. Ero ke axawa imo pona xa hara etocoko. Ero pore mîwaimamyaxe makî pahkî. 40 cimñipu mîwaimamyaxe. Iito takî mîwaitîkexe ahnoro Kaan yanwekñenho pen komo. Amxîkrî komo poŕmamtîkexe iito awaitîkarî komo mîtwo. Ero Yinhîrî ñexamro takî cexe Kanan rowon yahsîso, pîra reha maxe amyamro. Ero ke yaw xa marha etocoko hara, kasko yîwya so kekñe tî Kaan. Ero ke Kaanî mtapotarî tî ñekatîmyakñe Moises Ixaw Yana komo ya.

On wara tî ketkeñe Ixaw Yana komo. Ahce okwe Kaan tanwece ham okwe kokoñoro. Ero ke oroto rma kyam tîtopore nasî Kanan rowon yahsîso. Meyehra taxe ero ke tîtopore rma nasî, ketkeñe. Pîra takî okwe, kekñe hara Moises yîwya so. Kaan manwece kokoñoro. Ero ke iina awakro so tohra ro makî nasî, kekñe Moises. Wara rma cetkeñe rma tî Ixaw Yana komo etaŕmaxi Kanan rowon pono komo yakro. Okwe ro makî, kaŕpera tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Iyopo so tî xatkeñe Kanan pono komo. Ñemahciyatkeñe makî okwe Ixaw Yana pen komo okwe. Ero ke yaw xa marha tî ñetîrametkeñe axawa imo pona hara. Iito takî tî waimamyatkeñe meŕpora cimñipu okwe. Yamoro waihtîketkeñe Kaan yanwekñenho pen komo. Ero wa tî xatkeñe Ixaw Yana komo okwe.

KPANATANMETOPO

Taa, on wara wîkesî awya so rikomo komo, Xesus pona enîñe me awexitaw so Kaan xîkrî me takî maxe. Ero ke Xesus rma nîmtapowasî aropotaw so. Anarimaw Noro nîmtapowa awakro Kaan Karitan yeeñataw awya so, anarimaw Kaan mîn yaw awexitaw so. Ekatîmñe ñekatîmya Kaan Karitan tooto komo ñentarî me. Yîmtapotarî kiŕwañhe mîhtînoyaxe aropotaw so makî. Xesus rma nîmtapowa kropotaw so. Ahce wa na nîñke kîwya so? Anarimaw on wara nîñke Kaan Karitan enko enmaŕatîxera. Ewto po awexitaw enko roro. Ewto po exihra awexitaw Kaan Karitan yukukmakî makî anîhtînorî, cewñe yukukmakî, asakî ha na, nîñke na. On wara marha nîñke, Okopuci, oyakro marha amtapotakî enmaŕatîxera, nîñke na. Anarimaw kicicime awexiche on wara nîñke aropotaw, Esekatîmko men kicicme awehtoponhîrî poko. Cemarontara ro makî esko ero poko, nîñke na awya. Ero yipu poko yîmtapowataw aropotaw so ahce wa matu? Yîmtapotarî anwekîra ro makî cexpore nasî Kaanî mtapotarî tî nanwekyatkeñe Ixaw Yana komo. Ero ke ñexamro pen akronomara takî xakñe Kaan. Kanan pona tî arîhra so xakñe okwe. Ero wa xa marha nai Kaan anarimaw apoko so yîmtapotarî yewetîra awexitaw so. Kiŕwañhe xa awakronomara nai. Tahwore xa awirira nai okwe. Ero wa awexitaw so ahwora ro makî takî masî miya roro

awaitopo pona roro okwe. Tîrwoñem me marha na mai anarimaw cerahsom me marha. Ero wara na mai awakronomara exirî ke Kaan. Ero ke Kaanî mtapotarî men cewetpore nasî ahce wa na yîmtapowataw aropotaw. Ero wa awexitaw tahwore awifa miya roro okre. Ero wa makî wîkesî.

Kaŕpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

On ehtoponhîrî asakî hakno poko kpanatanmetopo komo. Yihcîrî me kpanatanmetopo komo kîwyam taxe anarimaw so Ixaw yana komo wa. Ceraswaxe, tahsîpînkexe takî Kaan pona entoponhîrî. Kaan ya meŕpora kwakretaw so rma, ahce na mko tîmyataw rma iixe kehtopo komo, ero yipu rma, kanmero so kehtopo komo yesamarî yaw tîtosom me makî taxe, tahsîpînkexe takî noro pona entoponhîrî.

Ponan kpanatanmetopo nasî on yaw Moises pokono. Kaan yakro Moises nîmtapowakñe tîyanan komo poko etîrwoxinkacho naponukyakñe. Moises nîhtînoyakñe Kaanî mtapotachonho Abraaw yakro, Isake, Xako komo yakro, amñe wîmyasî Kanan roowon awepantîrî komo ya kachonho. Moises xakñe tîyanan komo xe. Kaan ya tîyanan komo waihkapoxera xakñe.

Kaan marha nasî kîwyam kpoyeno komo xatme kexi xe so. Kaan marha nasî tîhtînoñe pîn komo tooto xatme kexi xe so, ewetîñe pîn komo xatme kexi xe so marha. Kaan marha nasî kîmtapotaxe so tooto komo poko, mohtome so Xesus pona enîñe me takîwamañe me yîhtînoto me so marha. Kaan nasî kîmtapotaxe so kewton pono komo poko, kepamrî ro poko marha tîmtapotapore ñexamro Kaan pona entome, ewetîñe me marha ehtome so.

- **Kaan nasî miya roro tpona enîñe me kexi xe so.**
- **On wara nasî Kaan tîmxîkrî komo poko, Tîmtapotarî yewetîñe me roro exi xe so nasî.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Kanan rowon yemyatkoso cetaw so Ixaw Yana komo ahce wa kekêne Kaan Moises ya? Kîrkomo ênepeko Kanan rowon yenîne me, iito no komo yenîne me marha ñexamro yewton yenîne me marha.
2. Atararo kîrkomo ñeñepêkêne? 12 makî
3. Ahce yeperîrî tî ñekyatkeñe roowo yenînenho komo tmokyataw so hara? Uupa yeperîrî tî ñekyatkeñe cewêne pîmîrî. Asakî kîrkomo tî ñekyatkeñe weewe po.
4. Ahce wa ketkeñe roowo poku, Kanan rowon poku ha? Tproxwem xa mîn okre iitono roowo, knatîrî yewtî mexan okre, ketkeñe tî.
5. Ahce wa ketkeñe Kanan pono komo yewton poku hara? Twacayem mîn okwe ñexamro yewton, ketkeñe tî.
6. Ahce wa ketkeñe kîrkomo poku hara Kanan pono komo poku? Porinî ro makî mîkyam kîrkomo iitono komo amna yoporo makî. Makaka wicakî makî amna ñesenpoi yîwya so ketkeñe tî.
7. Ahce wa ketkeñe iitono komo yañmacho poku? Añmarî yopo ro makî naxe kîwya so okwe ketkeñe tî.
8. Atararo ero wara ketkeñe? 10 makî tî ero wara ketkeñe.
9. Ahce wa ketkeñe Xoswe, Karebe komo Kanan pono komo yañmacho poku? Iitono komo yopono me kiifatu so Kaan. Erasîra ro makî cehcerî, ketkeñe ñexamro reha.
10. Onoke mtapotarî ñewehcatkeñe Ixaw Yana komo, 10 komo mtapotarî, Xoswe, Karebe komo mtapotarî katî ñewehcatkeñe awya so? 10 komo mtapotarî tî ñewehcatkeñe Ixaw Yana komo okwe.
11. Ahna tîto xe so xatkeñe hara Ixaw Yana komo? Exitu pona cetîrama xe so xatkeñe hara okwe?
12. Ahce wa cexirî ke so iina tîto xe so xatkeñe hara? Kaanî mtapotarî ponarora ro makî xatkeñe. Kañpe Kaan yehtopo ponarora marha xatkeñe okwe.
13. Ahce wa Ixaw Yana komo ciri xe xakêne Kaan tanwekrî poyero? Waihka xe so tî xakêne.
14. Ahce yanme ñexamro waihkara xakêne? Moises tî nîmtapowakêne Kaan yakro yîrwoxinkacho poku. Ero ke ñexamro waihkara tî xakêne.
15. Ahce wa kekêne Kaan Ixaw Yana komo totopo poku? Yaw xa marha etocoko hara axawa imo pona xa hara. Iito ehcoko pahkî awaihkatîkacho komo poku, kekêne.
16. Enmapuche hara ahce wa takî tî ketkeñe Ixaw Yana komo? Tîtopore rma kyam Kanan pono komo yañmaxi, ketkeñe. Tohnaw ro makî takî ero wara ketkeñe okwe. Ñexamro yañmara ro makî tî xatkeñe okwe.

17. Yîmtapotara ro makî ma nai Xesus Kaan xîkrî komo ropotaw? Nîmtapowasî rma mîn hakî poko Kaan xîkrî komo ropotaw.
18. Ahce wa nai Kaan kpoko so yîmtapotarî yewetîra kexitaw so? Kiîwañhe kakronomara nasî yîmtapotarî yewetîra kexirî ke so.

Kehcamhokacho 25

Kaan Yaka Cewom Xe Kore Komo Yehtoponho

Yukuknomachonho 16:1-35

Tukukmaxmu: Homa 13:1 – Kayaritomo komo yewetîtopo poko ha. Kayaritomo komo men ewetîcoko. Kaan xa Mîk kayaritomo me ciino riñe. Tanme ro mak kayaritomo me exihra ro mak naxe tooto komo. Ero ke kayaritomo komo cewetpore nasî Kaan ñiritho me exirî ke so.

CEKATÎMSOM

Pahxa Kaan mîn tî xakñe Ixaw Yana komo chew. Ero yaka ewomra ro makî xatkeñe mîkî hakî makî Ixaw Yana kom ha. Pîra ro makî. Araw komo makî Kaan meñekekñe cewomsom me yumumuru komo yakro. Mapitaw tî xakñe Kaan yamtakponî ro. Araw makî reha xakñe iina cewomsom me. Potaw takî xakñe amtakpo hara. Yumumuru komo takî xatkeñe ero yaka cewomsom me makî reha. On wara tî xakñe Kaan, twerî makî Ixaw Yana komo exi xe so xakñe t̄poko. Ero ke Kaan nmeñekatho komo makî xatkeñe cewomsom me Noro yamtakponî ro yaka. Ewomura ro makî xatkeñe anarî komo. Moises meero tî ewomra xakñe. Kaan nîmtapowakñe Moises yakro rma re tîmîn potaw makî.

Ero yimaw takî tî on wara xakñe anarî Ixaw Yana. Kore tî mîkî xakñe noro yosotî. Kaan mîn yaka cewomsom me cexi xe tî xakñe noro hara kopi. Noro yakro xatkeñe kîrkomo asakî hara. Tatan, Abiraw, ero wa xatkeñe ñexamro yosotî. Ñexamro yakro marha xatkeñe merpora kîrkomo. Antomano riñe me cehsom komo tî mîkyam xatkeñe. 250 yakenon mîkyam xatkeñe kopi. Ahnoro ñexamro takî tî cetkeñe Moises yaka Araw yaka marha. Ñexamro pen tî ñeyatkeñe okwe. Yiixera so xatkeñe okwe. On wara tî ketkeñe yîwya so. Ahce kacho amyamro makî mîcetu Kaan mîn yaka? Ahce kacho amyamro makî amna mantometu mîn hakî poko? Kaan yanan me cehsom xa marha amna awarai komo xa marha, ketkeñe. Ahce kacho Kaan yanan komo yopono me mecitîketu amyamro kica, ketkeñe okwe. Ero wa tî ketkeñe Moises komo ya kica. Kaan mîn yaka cewomsom me meñekanî ro komo mîkyam xatkeñe. Tanmero makî cewom xe so tî xatkeñe.

Ñexamro m̄tapotarî yentache, Okwe ro makî kekñe tî Moises yîwya so. On wara tî kekñe hara Moises yîwya so. Pahxaxa amohcoko xa hara oona. Ahnoro amohcoko. Ero yimaw takî Kaanî rma ñenpesî tîhyaka cewomsom me meñekaxapu, kekñe. Ero wa makî tî kekñe.

Ero ke enmapuche mokyatkeñe xa hara Kore, akrono komo marha. Moises yanweso rma tî mokyatkeñe, Araw yanweso marha okwe. Moises komo yîwîrîyakañe me marha tî xatkeñe Tatan, Abiraw komo. Mokuhra tî xatkeñe ñexamro, tîmîn komo yaw rma tî kicicme nîmtapowatkeñe Moises komo poko kica. Nîrwonatkeñe ro makî tî. Moises xera ro makî tî xatkeñe okwe.

Ero yimaw takî on wara tî kekñe Moises Kore mîtwono komo ya, noro yakrono pîn komo mîkyam xatkeñe, noro yipu komo ya tî kekñe on wara. Hai amyamro, Kore komo mîtîñe etocoko mooxe. Orotu takî Kaan ñenpesî tînmeñekathîrî, tîhyaka cewomsom ha. Anarimaw na moxam waihyatu yamoro epefa yanme makî. Ero wa exitaw so Kaan nmeñekatho pîn mîkyam ham Moises komo, Araw yakro, kacoko takî. Anarimaw na roowo ñetîmtake ñexamro yermomñe wara rma. Ñexamro pen takî ona ñepîrketu roowo yatumnaka rma. Ero wa exitaw so Kaan yanwekñe komo moxam ham okwe, kacoko, kekñe.

Taa, ero wa kache rma takî tî ñetîmtakekêne ro makî roowo Kore komo yaponîho rma kopi. Ñemtaraketkeêne Kore, yipici marha, yîmxîkrî komo marha. Ahnoro ñexamro pen ñepîrketkeêne, yîmînthîrî komo meero. Cepîrketaw so ñemtaraketkeêne. Emtarakacho komo yentache ñemahciyatkeêne takî anarî komo, Ixaw Yana komo ha. kîwyam pen meero cepîrkexe kopi, ketkeêne. Ero ke tî ñemahciyatkeêne. Ero yimaw rma saka kekêne takî tî wehto. Kaan mîn yai mokyakêne kaêpe ro makî. 250 pen komo waihkekêne yohno rma. Kore yakrononho komo tî mîkyam xatkeêne. Ero ke ñexamro pen meero waihyatkeêne.

KPANATANMETOPO

Taa, On wara na mîketu, Ero wa ma nai ke Kaan kopi? Kîixatî pîn me cehsom wara wencesî Noro yehtopo, mîketu na. Pîra, kîixatî xa Mîkî Kaan. Cewêne ro makî ero wara tooto pen komo waihkekêne Kaan. Anarî pen komo yepîrkacho roowo yatumnaka xa hara entara taxe. Ero yimaw makî ero wa ñexamro pen waihkekêne ero wara kîtwermachome so. Twerî xa cexpore nasî Kaan poko. Ketaporerî me etacira ro makî cexpore nasî. Ponaro xa cexpore nasî. Yîmtapotarî ponaro marha cexpore nasî. Kaanî mtaportarî xa tan Kaan Karitan, kapore nasî. Ero ke ponaro xa cexpore nasî. Entaêne me, cewetpore, ponaro cexpore roro nasî miya roro kwaihtopo pona roro. Kaan mîn yaw makî enîhra cexpore nai. Kîmîn yaw so marha cenpore nasî. Ahce wa na Kaan nîike kîwya so amêne tîkaritan ponarora kexitaw so.

On wara marha kapore nasî, Kicicme ehxapu rma ow ha. Ero ke twaihkaumu xa marha ow hara kopi. Wara rma Xesus waihyakêne kicicme oyehtoponho yepetho me. Ooxe rma nai ham okre. Oponaro rma nai ham. Ero ke Xesus pona takî weênasî. Noro pona takî enîrî ke Noro Ponaro xa takî oyexi xe xa wasî, miya xe xa takî. Noro yakro kîmtapowasî marha enmafatîxera, kapore nasî. Ero wa xa kapore nasî yaaro xa.

Kaêpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Isaias 55:8 yaw, Kaan kesî awesehtînotopo komo nasî oyesehtînotopo warahra, Noro yesamarî marha nasî kesamarî komo warahra. Kaan makî meênekekêne Moises tîyanan komo yenîêne me. Kaan marha Araw meênekekêne, yumumuru komo marha Kaan yaka cewomson me. Kaan tahwore exihra ro makî xakêne tooto komo poko Moises poko kicicme tîmtapotaxmu komo poko. Kaan makî meênekekêne Moises enîno riêne me. Yîhtînokoko Kaan ya Moises meênekachonho, Moises xakêne opefa yenîrî poko. Tpoyno komo yenîêne me cexi xera xakêne noro. Moises Kaan ya anarî meênekapeêne tooto. On wara kekêne Kaan kakronomesî wa ha kekêne Moises ya.

Kaan nasî ahnoro meênekaêne tooto komo Kaan mîn yenîêne me, ciyakuno me, ewto yenîêne me marha.

Ahce wa cexpore nai Kaan mîn yenîêne, ciyakuno marha? On wara kekêne Kaan cewêne makî cexpore nasî yipici komo kekêne, cipici ro komo poko marha makî cexpore naxe kekêne marha. Noro yipu komo marha cexpore pawana komo yakronomaêne me. Cenpopore nasî yîmîn komo, yînahrî komo marha. Enîno riêne me marha Kaan mîn yaw Kaanî mtapotarî poko panatanmekno riêne me cexpore. Cetîrwonmesom me marha exihra cexpore nasî anarî komo yakro, puranta ponarono me marha exihra, noro yipu komo marha kawaxiyen yerîhra cexpore. Kaan mîn yenîêne mumuru marha cexpore nasî Kaan ponaro cehtopo yenpoêne me cexpore, Kaan yesamarî yaw cetarismom me (1 Cimocu 3:1-12; 2 Cimocu 2:24-26).

Kaan xîkrî komo tîmtapotapore nasî Kaan mîn yenîêne komo poko (1 Cimocu 2:1, 2). Kîwyam marha cerahtîmpore nasî Kaan mîn yenîêne komo pona (1 Cimocu 5:17-20). Kaan mîn yenîêne tohnaw makî ponanîmtora cexpore nasî. Kaan makî ñeênekesî Kaan mîn yenîêne

komo cerewrem ke (Ciyaku 3:1). Kaan keñekexe so kicicme kîmtapowataw so Kaan mîn yenîñe komo poko, kîcemaronwataw so marha poko so.

- **Kaan kîrwanî ro, yarono ro xa.**
- **Kaan xîkrî komo cerahtîmpore nasî Kaan pona.**
- **Kaan meñekesî enîno riñe me iixe cehtopo makî.**
- **Kaan xîkrî komo nasî cerahtîmpore Kaan mîn yenîñe komo pona.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Onoke warai komo makî xatkeñe Kaan mîn yaka cewomsom me? Araw tî xakñe iina cewomsom me, yumumuru komo marha.
2. Onoke makî xakñe Kaan yamatakponî ro yaka cewomsom me? Araw makî tî xakñe iina cewomsom me.
3. Onoke takî tî Kaan mîn yaka cewomsom me cexi xe xakñe Araw komo wara xa marha? Kore tî ero wara cexi xe xakñe. Noro yakro xatkeñe mefpono pîn komo.
4. Ahce wa ñexamro nîmtapowatkeñe Moises komo yakro, tawake katî nîmtapowatkeñe ñexamro yakro? Pîra ro makî. Moises komo ñeyatkeñe kica. Yiixera so ro makî xatkeñe.
5. Ahce wa Kore komo ñeyukyakñe Moises? On wara tî kekñe Moises yîwya so. Pahxaxa amohcoko xa hara. Ero yimaw takî Kaan ñenpesî tîñirithîrî tîmîn yaka cewomsom ha.
6. Ahce wa kekñe Moises Kore komo waihtopo poko, epeña yanme waihtopo komo poko? Epeña yanme makî ñexamro waihyataw Kaan nmeñekatho pîn mîkyam ham, kacoko amna poko, kekñe.
7. Ahce wa kekñe Moises ñexamro waihtopo poko hara, roowo yatumnaka epîrkacho poko ha? On wara tî kekñe hara Moises, Ananimaw roowo ñetîmtake ñexamro yermomñe wara. Ero wa exitaw Kaan nmeñakatho xa ham. Moises, Araw komo ha, kacoko, kekñe.
8. Ero wa kache rma ahce wa takî xakñe roowo? Roowo takî tî ñetîmtakekñe. Kore. komo ñepîrketkeñe roowo yatumnaka.
9. Ahce wa takî xatkeñe 250 komo Kore yakrononho komo hara? Wehto tî ñexamro pen nakñiyakñe, Kaan mîn yawnonho rma.
10. Ahce kacho Ixaw Yana komo ñemahciyatkeñe Kore komo yemtarakacho yencetaw? Ñeraswatkeñe xa emtarakacho komo yencetaw. Kîwyam pen meero cepîrkexe okwe ketkeñe tî.
11. Ahce kacho ñexamro pen Kaan waihkekñe ha kopi? Kîtwermachome so xa ero wara ñexamro pen waihkekñe knîhtînorî komo ehtome.
12. Ahce wa Kaan cetacpore nai? Twerî makî cetacpore nasî.
13. Ahce wa kîixe so cehtopo Xesus ñenpekñe kîwya so? Ñetwaikapekñe Xesus kicicme kehtoponhîrî yepetho me. Ero wa kîixe so xa cehtopo ñenpekñe.
14. Kîixera so nai Kaan awya so? Kîixe so xa matko nasî Kaan, miya xe xa kîixe so nasî.
15. Ahce wa cexpore nai Kaanî mtapotarî poko? Kaanî mtapotarî ponaro xa cexpore nasî.
16. Kaanî mtapotarî pîn mîn Kaan Karitan awya so? Kaanî mtapotarî rma mîn Kaan Karitan.
17. Kaan mîn yaw makî Kaan Karitan cenpore nai awya so? Pîra ro makî, kîmîn komo yaw so meero cenpore roro nasî.

Kehcamhokacho 26

Okoyi Mko Yekmexpotoponho Kaan Ya Cetanwesom Komo Panaretopo Me

Yukuknomachonhîrî 20:2-13; 21:4-9; Xuaw 3:14-18

Tukukmaxmu: Xuaw 3:14-15 – On wara xakêne Moises pen, okoyi me ciixapu nanîmyakêne weewe pona. Ero wa xa marha tak roowo pono komo nanîmyaxe Tooto me Ewruxapu hara amêne. Ero wa Noro ñiîfaxe waipîn me ro mak tak ehtome so Noro pona enêne kom ha.

CEKATÎMSOM

Axawa imo pore cetaw so Ixaw Yana komo ahce na xe xa ehtopo komo nîmyakêne roro Kaan yîwya so. Enmapuche roro maana xakêne roowo pore. Turukwarî waarai komo ñekmexpekêne Kaan iyotî komo me Pahxantho mera ro makî tî xakêne ponon komo. Ewakrokara marha xakêne yîhtarî komo. Tuuna marha ñekmexpekêne Kaan ñexamro wokru me, iyoh komo wokru me marha.

Pahkî tî cetkeêne Ixaw Yana komo axawa imo pore. Kokoñi so cetarî komo ñenatkeêne roro cenmacho komo. Ero wa xatkeêne roro. On wara tko xatkeêne, cenmacho komo ñeenatkeêne. Tuuna tko exîhra tî xakêne iito. Okwe, okwe, ketkeêne Ixaw Yana komo Moises ya twokru komo yexihtorî ke. Nîrwonatkêne takî okwe. Kicicme so takî tî nîmtapowatkêne kica. Ero ke on wara xatkeêne Moises, Araw kom ha, cewnapo so nutupenwatkeêne roowo pona. Apa kah yawno, ahce wa takî amna nai? ketkeêne. Ero yimaw Kaan weyuru takî ñesenpekêne. On wara takî kekêne Kaan Moises ya, Etocoko amyamro Araw yakro. Awamoyinî rma arko. Toopu imo mîtkoso takî Ixaw yana komo arko. Iito awexiche so toopu imo yakro makî amtapotakî tuuna mohtopo poko. Ero yimaw takî tuuna mokyasî toopu yatumnai. Meîpono pîni ro makî mokyasî, kekêne.



On wara xakêne Moises, tamoyin takî nahsîyakêne. Araw yakro cekêne, tooto komo yakro marha. Toopu imo mîtkoso cetkeêne. Ero yakro yîmtapotara tko xakêne Moises. Nîrwonatkêne xa takî Ixaw Yana komo poko. Ero ke takî toopu ñetapekêne asakî ro. Ero yinhîrî on wara kekêne Ixaw Yana komo ya, Toh yaino xa kat amna ñenpe awokru kom ha? kekêne.

Ero yimaw takî tuuna mokyakêne toopu yatumnai rma. Tawake exihra tko xakêne Kaan Moises poko. Ero ke on wara kekêne yîwya, Omtapotarî yewetîra mexi okwe. Ero ke onîmrî pona tohra ro makî masî amoro, Arowon komo me takî nasî on roowo, kacho pona ha. Tanî rma axawa imo po mîwaiyasî, kekêne. Kifwan mîkî xakêne Moises, Kaan xatî rma, wara rma Kaan yewetîra cexîrî poyero iito rma waihyakêne. Toopu yakro yîmtapotara xakêne ñetapekêne xa matko asakî ro. On wara kaêne wara marha xakêne Moises, Owî xa tuuna tîmêne awya so, kaêne wara nîmtapowakêne. Kifwaîhe xa nasî Kaan, Noro makî awokru komo nîmyasî toopu yatumnaino, kahra tî xakêne.

Axawa imo pore cetkeêne rma Kaan yanan komo. Kaan ñiritho xakêne tuuna yewru warai, ero wenari cetkeêne. Yaake waihyatkeêne Kaanî mtapotarî yaw roro rma. Nahwoketkeêne xa takî miya xiya wara torî komo ke. Kicicme so nîmtapowatkêne xa hara Moises poko okwe. Ahce kacho amna mekyakêne Exitu poi tanî amna waihtome makî okwe? ketkeêne yîwya Tanî knahrî komo exihra ro makî nasî okwe, poxumra nasî on maanatho kica, ketkeêne.

Tawake exihra xakñe Kaan Ixaw Yana komo poko. Kiřwañhe xa mai ham okre. Amna nahrî menpo ham, kahra xatkeñe okwe. Etapickara ro makî xatkeñe tmararîn komo poko tuuru komo yatîhtachome. Maana tko ñekmexpekñe roro Kaan. Ero yipu namekyatkeñe makî roowo pono. Tumutwe xakñe maana. Tîkpore marha xakñe weenu wara okre. Kiřwañhe xa mai ham Apa, kahra tko xatkeñe okwe Kaan nîmîtho poko. Ahce kacho anarmerpan tîmîhra nai Kaan? Kañe wara xatkeñe. Ero ke okoyi mko takî tî ñekmexpekñe Ixaw komo yeskañe me oko. Yaake waihyatkeñe eskaxapu komo okwe. Ero yinhîrî takî on wara ketkeñe Moises ya, Kicicme amna ñehxe ham kica. Wara rma Kaan yakro cma re mîmtapowasî amna poko. Okoyi cma re meñepesî amna yai, kasko yîwya. Ero ke ero wara rma kekñe noro Kaan ya.



On wara kekñe Kaan Moises ya, Bronse akîhtoko okoyi me. Akriko takî weewe pona kawno pona. On wara naxe eskaxapu komo twaihsom me cexitaw, okoyi me cixapu yeenataw, kiřwañhe takî naxe waipîn me, kekñe.



KPANATANMETOPO

Ixaw Yana komo xe xakñe Kaan. Tuuna nîmyakñe ñexamro wokru, maana marha nîmyakñe roro yîwya so yînahrî komo me. Ahwora xakñe Kaan tînmîthîrî yîwîrîyaketaw yîwya so. Ero yimaw takî okoyi mko mokyakñe eskañe komo. Ixaw Yana komo xe rma tko xakñe Kaan. Waipîra ehtopo komo nîmyakñe. On wara xakñe Kaan, tpona makî enîñe me exî xe so xakñe. Kiřwañhe xa Kaan nai ham, kañe me marha exi xe so xakñe.

Kîñxe so marha nasî Kaan. Kicicme so rma re taxe okwe. Noro yipu rma kwaipu xera nasî Noro. Ero ke kah yaka kîwtotopo nîmyakñe Kaan, eroromero kehtome so iito. Xesus pona eeñataw makî kîwya so towso takî taxe kicicme kehtoponhîrî komo yanton mera. Waipîni ro me ciixapu me marha takî taxe. Kiřwañhe mai ham okre, kañe me marha kexî xe so nasî Kaan.

On wara kesî Kaan Karitan Moises poko, Anarî komo xawyakan me ro makî noro ñesehtînoyakñe. Ero warahra reha xatkeñe anarî komo. Kehñatopo me xakñe Ixaw yana komo yaatopo. On wara xatkeñe roro ñexamro okwe, Kaan takî amna ñewehcasî, Noro yesamarî yaw roro makî takî amna cesî, ketkeñe. Ero yinhîrî Kaan ponarono pîn me takî xatkeñe hara okwe. Emapona roro kicicme so nîmtapowatkeñe Kaan poko, Moises poko marha. Pahkî ero wa exiche so nîrwonakñe takî tî Moises ñexamro poko. Ero yanme toopu yakro yîmtapotara xakñe, ñetapekñe xa matko. Kaan xîkrî rma mîkî xakñe Moises. Kiřwañhe xakñe, Kaan xatî me xa, wara rma tîmxîkrî komo panaresî Kaan, yiixe cehtopo komo rma (Encoko Ebrew 12:5-11). Ero wa nasî kpoko so kiřwañhe xa takî kehtome so. Ero wa xa marha taxe kîwyam hara, kîmxîkrî komo tîtpanarexe kiřwan pokono me kehtopo poko ehcamhokachome.

- **Kah yaka kîwtotopo komo nîmyakêne Kaan tîhyawno ro me kehtome so eroromero.**
- **On wara tîmxîkrî komo exi xe so nasî Kaan, cewetîne me roro exi xe so nasî.**
- **Kîrwaêne xa masî amna poku, kaêne me marha exi xe so nasî.**
- **Tîmxîkrî komo panaresî Kaan yiixe cehtopo komo rma. Ero wa nasî kîrwaêne xa takî kehtome so.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce kacho, Okwe, okwe, ketkeñe Ixaw Yana komo? Okwe, okwe, ketkeñe ñexamro tuuna yexihtorî ke twokru komo.
2. Ahce wa takî xatkeñe Moises komo Araw yakro kicicme so Ixaw Yana komo yîmtapowataw? Cewnapo so ñesewnapetkeñe takî, Kaan yakro marha nîmtapowatkeñe.
3. Ahce poko Moises nantomekñe Kaan? On wara kekñe Kaan Moises ya, Awamoyin ahsîko. Ahnoro Ixaw yana komo enmeko Araw meero. Etocoko takî toopu mîtkoso. Ero yakro takî amtapotakî, kekñe.
4. Ahce wa takî xakñe Moises ero yimaw? Kaan ñewehcakñe awya so? Pîra, toopu yakro yîmtapotara xakñe okwe, ñetapekñe xa matko asakî ro.
5. Mararî pokono me ma xatkeñe Ixaw Yana komo maana yahtome awya so? Pîra ro makî, maana ñenpekñe roro Kaan Ixaw Yana komo ya ahnoro kaamo po roro, Sabatu po makî maana yenpora xakñe Kaan yîwya so.
6. Kîrwañhe xa mai ham okre, maana mîmyasî roro amna ya okre, ketkeñe Ixaw Yana komo Kaan ya? Pîra, anarmerpan xe makî tî xatkeñe tînahî komo okwe.
7. Ahce wa matu amyamro hara? Ero re makî exitaw roro anahrî komo yîwîrîyakara ma mat ha? Anarî xe nhe takî wasî okwe, kahra matu? Kîrwañhe xa mai ham Apa, amna nahrî mîmyasî roro okre, kañe me kexi xe so nasî.
8. Ahce ke Ixaw Yana komo panarekñe Kaan maana yîwîrîyakarî ke? Okoyi mko takî ñekmexpekñe Kaan eskañe komo me.
9. Ahce wa kekñe Kaan Ixaw Yana komo ya twaihsom mera takî ehtome so eskaxapu komo rma? On wara kekñe Kaan, Okoyi warai takî encoko kuripara ciixapu, weewe pona akrixapu ha, kekñe.
10. Ahce ponaro kehtopo mîn xakñe okoyi warai weewe pona akrixapu pokono? Xesus waihtoponho ponaro kehtopo mîn xakñe tpanaxkem pona anîmxapu.

Kehcamhokacho 27

Barake Mtapotachonho Ixaw Yana Komo Poko

Yukuknomachonhîrî 22:1-38; 23:11-12; 24:10-13;

Homa 8:35-39; Epesu 6:10-17

Tukukmaxmu: Homa 8:35 – Onoke ma re kîxatîmnokape Kristu ya awya so? Kesemetanmekyataw so katî kîxatîmnokape Kristu awya so? Pîra ro mak. Kahwokacho komo chew kexitaw xa katî kîxatîmnokape? Pîra marha. Kesemetanmekyataw so kexitaw so tooto komo ya kîxatîmnokape Kristu ha? Pîra marha. Rooma pokom kexitaw so katî kîxatîmnokape ha? Pîra marha. Pononpora kexitaw so katî kîxatîmnokape ha? Pîra marha. Kwaparî komo chere kîwçetaw so katî kîxatîmnokape ha? Pîra marha. Kparaxketaw so kacipara imo ke katî kîxatîmnokape ha? Pîra marha. Ahce wa so na kexiche so kîxatîmnokara ro mak nasî Kristu.

CEKATÎMSOM

Taa, pahkî takî tî Ixaw Yana komo ñetafatkeñe axawa imo pore. Kaan yanwekñenho komo waihtîkarî pokom ñetafatkeñe miya xiya wara makî. Kanan rowon pona tohra tî xatkeñe okwe. Wara rma pahkî exiche so waihtîketkeñe Kaan yanwekñenho pen komo. Ero ke Kanan rowon panaka takî tî mokyatkeñe. Moabe komo rowon panaw marha tî xatkeñe. Kaan ponarono pîn komo mîkyam xatkeñe Moabe komo. Anarî ponaro makî tî xatkeñe ñexamro okwe.

On wara tî xatkeñe Moabe komo, ñeraswatkeñe Ixaw Yana komo pona. Exipsiu pen komo yenoritoponho ñencetkeñe. Ero ke kopi, ketkeñe. Kîwyam pen hara kwaihketu so, ketkeñe Moabe komo Ixaw Yana komo pokom. Ero ke on wara ñihtînoyakñe Barake. Moabe komo kayaritomon. Mînto nasî yaskomo, Baraw tî mîkî xakñe noro yosotî. Tooto yeremketaw yîwya so ñetwîrîmexe takî ñexamro pen. Tooto yakronomapetaw reha Kaan ya, ehñan me ro makî takî naxe ñexamro hara, kekñe tî. Ero ke Baraw yañikñe komo takî tî ñeñepekñe Barake. Ero wa tî xakñe Barake.

Taa, Baraw yenîche takî tî añikñe komo on wara ketkeñe yîwya. Ai Baraw, on wara kesî Barake awya, Moabe komo kayaritomon ha. Tooto pen mokyatkeñe Exitu poi. Amna rowon mîtwo takî naxe kopi. Meñpono pînî ro makî mîkyam. Anarimaw ñexamro na mohce amna waparî me. Amna yopo ro makî naxe meñpora. Ero ke amoro cma re mîmokyasî ñexamro pen yeremkaxi kañpera takî ehtome so. Ero wa exitaw so amna takî na nai iyopo so. Ñexamro pen takna amna ñeñepe mooxe. Ñexamro yeremkachonho yepetho wîmyasî awya meñpora ro makî, kesî Barake. Ero ke aaka amna moko. Mîmokyasî cma re amna yakro, ketkeñe Baraw ya. Exitu poi mohxapu komo mîkyam Ixaw Yana komo. Kaan yanan komo tko tî mîkyam Ixaw Yana komo.

Ero ke Kaanî mtapotarî ka ñencekñe Baraw tîtotopo pokom. Tohra ro makî men esko, kekñe tî Kaan yîwya. Ero ke tohra tî xakñe Baraw Barake maywen komo yakro. Mokyatkeñe xa hara tko añikñe komo. Akro so tîto xe ro makî xakñe Baraw. Puranta xe xa tî xakñe eremkacho yepetho. Ero ke on wara takî tî kekñe Kaan yîwya, Etoko rma ñexamro yakro. Omtapotarî makî tko ekatîmko iito awexitaw, kekñe Kaan yîwya.

Ero ke takî cekñe Baraw tañikñe komo yakro. Buhu mkaw tí cekñe. Amñe esama yaw cetaw so ancu takî tí mokyakñe Baraw yesamarî yaka. Iito tí ñecececekñe Baraw wahkototome. Kacipara imo ke cemyarke tí xakñe ancu kopi. Ancu yenîhra ro makî tí xakñe Baraw. Buhu reha tí ñeeñakñe. Ñeraswakñe tí buhu. Ero ke esama yaw takî tí tohra xakñe, ñetowyakñe tí ancu mamritome. Tooku tí ñetapekñe Baraw amoyi ke, esama yaka ñekyakñe xa hara. Cekñe xa hara esama yaw wahra makî. Iito tí xakñe hara ancu wahkotoñe me. Enîhra rma tí xakñe Baraw. Ñeeñakñe xa hara tí buhu. Ero ke cetow xe xa hara xakñe. Iito tko tí xakñe waaca toopu ciixapu. Ero po takî tí cekñe buhu Baraw tarî tapikmoso ro oko. Ero ke tooku ñetapekñe xa hara Baraw tamoyin ke. Ero yinhîrî cetaw xa hara iito xakñe xa hara ancu esama yaw. Noro yenîhra rma tí xakñe Baraw. Buhu tí ñeeñakñe meyehra takî ha na. Ero ke nîtîtmamyakñe, ñeremekñe makî tí Baraw ke tímkawnoi rma. Ero ke nîrwonakñe takî Baraw tok poko. Ñetapekñe xa hara tamoyin ke oko.



Ero yimaw takî tí on wara takî tí buhu ñiifakñe Kaan, tímptotaxmu me takî ñiifakñe. Ero ke on wara tí kekñe buhu tosom ya, Apa, ahce poyero ow metape. Osorwaw ro ow metapa oko, kekñe buhu kopi. On wara tí ñeyukyakñe Baraw, Noro pîntho me ow miirî kica. Añewetîrî pîn me okwe. Kacipara imo ke cemyarke oyexitaw ketaw ha re kwaihkesî ro makî, kekñe tí Baraw. Eserepokara rma xakñe ham tooku mptotarî poko. Nîrwonakñe makî tí noro poko kica.

Ero yimaw rma ewtanîrexapu wara takî tí xakñe Baraw. Ancu takî tí ñeeñakñe kacipara imo ke cemyarke rma kopi. Ero ke ñesewnapekñe takî Baraw. On wara takî tí kekñe ancu Baraw ya, Aporokaxi kîwtomo awesamarî yaka. Awoku oyenwo esama yaw, ero ke ñetow. Etowra exitaw ketaw ha re kwaihkarî ha re, awoku wîmtorî waipîn me rma, kekñe ancu. Ai ha, kekñe takî tí Baraw. Kicicme weexi kica. Owto xera ro makî awexitaw ketîramesî omîn yaka hara kekñe tí. On wara tí kekñe hara ancu, Etoko rma ñexamro yakro. Wara rma omtapotarî makî men ekatîmko, kekñe tí. Ero ke cekñe rma Baraw Moabe komo kayaritomon yaka.



Ero yinhîrî Baraw naañakñe Barake îh pona Ixaw Yana komo mîn yenpotome yîwya. Meñpora ro makî tí xakñe yîmîn komo roona ciixapu mko. Iito cexitaw Kaan yakro ka nîmptowakñe Baraw. Ero yimaw tímptotarî tí ñiifakñe Kaan Baraw mtaka rma. Ero ke ero rma tí ñekatîmyakñe. Ixaw Yana komo yakronomacho makî tí ñekatîmyakñe, Kaan ya akronomacho kom ha. Kayaritomo ñentarî me rma ñekatîmyakñe. Ekatîmtîkache, Okwe ro makî, kekñe takî tí kayaritomo. On wara tí kekñe Baraw ya Ñexamro yeremkachome makî kañikpo. Eremkara rma meexi okwe. Kaan ya makronomapo xa matko kica, kekñe kayaritomo.



Ero ke Baraw naañakñe anana hara yukukmaxi xa hara. On wara tí kekñe, Xehxa takî na ñexamro yeremkacho mekatîmya. Yukukmakî ika, kekñe ha tí. Ero ke Kaanî mptotarî tí ñentai xa hara Baraw Kaan ya Ixaw Yana komo yakronomacho poko makî tí kekñe Kaan.

Ero ke ero wara rma kekêne xa hara Baraw. Ixaw Yana komo yeremkara ro makî tî xakêne. Osorwaw ro Ixaw Yana komo yakronomapotopo makî tî ñekatîmyakêne. Ero ke ahwora ro makî tî xakêne Barake Baraw poko. Ñeexi takî ha. Etok hara, kekêne makî takî tî yîwya. Ero ke cekêne takî tî Baraw anana hara. Ero wa tî xakêne.

KPANATANMETOPO

Ero wa tî xakêne Kaan Ixaw Yana komo poko tîyanan me exirî ke so. Ñexamro nukurunpekêne eremkapo xe exitaw Barake. Orototo kîwyam takî taxe Kaan xîkrî me hara. Ero ke kukurunpexe so kîwyam meero. On wara tko natu anarî komo, ñereswaxe erem pona. Kaan xîkrî me kexitaw so tko Noro rma kukurunpexe so erewura ehtome eremu rma. Ero ke erasîra ro makî cexpore nasî erem pona. Kîwîrimacho rma re ñekpesî Satanasî rma cerewremu rma. Kaîpera na tatu anarimaw so, rooma poko na tatu anarimaw hara, kîwîriyakacoko marha na cencetu anarimaw. Anarî komo Kaan xîkrî komo rma na natu kahrutopo yaw okwe kicicme exihra rma cexitaw so. Ero wara kexitaw so Kaanî rma kakronomexe so, kahworexe so marha. Kecenarîno ke makî kukukmexe so tponaro ñhe takî kehtome so. Kahworexe so marha ero wa kexitaw so. Amêne takî kaañaxe so tîhyaka kah yaka rma okre.

Ixaw Yana komo rma naxe Kaan yanan me. Wara rma ñexamro yakronomara ñhe nasî Noro oroto. Xesus pona enîhra ka naxe ñexamro meîpono pîn. Asakî makî naxe Ixaw Yana komo Xesus pona enîne me. Amêne Xesus mokuche xa hara roowo pona ero yimaw takî ahnoro Ixaw Yana komo naxe Xesus ponaro xa takî. Ero yimaw ñexamro takî nakronomesî Xesus miya xe xa takî. Kayaritomo me takî naxe Xesus maywen me rma okre. Ero wara naxe Ixaw Yana komo amêne.

➤ **Etowra ro makî taxe Kaan kîixe so ehtopo yai.**

➤ **Kaan xîkrî komo erasîra cexpore nasî Satanas yuhre pona.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahto ka xatkeñe Ixaw Yana komo pahkî Kaan yanwekñenho pen komo waihtîkarî poko? Axaw imo pore makî tî ñetafatkeñe.
2. Kaan ponaro xatkeñe Moabe komo awya so? Pîra, Kaan ponarora tî xatkeñe. Anarî tî xakñe ponaro ñexamro yehtopo.
3. Tawake xatkeñe Moabe komo Ixaw Yana komo poko? Pîra ro makî. Ixaw Yana komo pona tî ñeraswatkeñe.
4. Ahce poko tîmtapotaxmu mîkî xakñe Baraw? Erem poko tîmtapotaxmu tî mîkî xakñe, Kaan ya wakrepotopo poko tîmtapotaxmu marha tî.
5. Ahce wa ehtome Baraw nañikyakñe Barake? Ixaw Yana komo yeremka xe tî xakñe Baraw ya kañpera takî ehtome so, iyopo so ehtome so Moabe komo.
6. Ahce wa kekñe Kaan yihcirî me Baraw ya noro totopo poko? Tohra ro makî esko, kekñe tî Kaan yîwya.
7. Ahce wa takî kekñe Kaan Baraw ya tîmtapotarî yencetaw xa hara yîwya? Taa, etoko rma awañikñe komo yakro. Omtapotarî makî men ekatîmko Ixaw Yana komo poko, kekñe Kaan Baraw ya.
8. Onoke xakñe Baraw yesamarî yaw noro wahkotoñe me? Ancu tî xakñe iito kacipara imo ke cemyarkem kopi.
9. Onoke xa ancu ñeeñakñe? Onoke xa ancu yenîhra ka xakñe? Buhu tî ancu ñeeñakñe. Ancu tî enîhra xakñe Baraw.
10. Ahce wa kekñe buhu Baraw ya? Ahce kacho ow metape, kekñe tî buhu kopi?
11. Ñeserepokekñe Baraw tooku mtapotarî poko? Eserepokara xakñe ham tooku mtapotarî poko. Nîrwonakñe makî kica.
12. Ahce wa kekñe ancu Baraw ya noro totopo poko? On wara tî kekñe ancu noro totopo poko, Etoko rma, Kaanî mtapotarî makî ekatîmko iito awexitaw, kekñe tî.
13. Ahce wa kacho ñekatîmyakñe Baraw Ixaw Yana komo poko? Kaan ya Ixaw Yana komo yakronomacho makî tî ñekatîmyakñe.
14. Onoke warai komo natu Kaan xîkrî me oroto? Xesus pona enîñe komo naxe Kaan xîkrî me oroto?
15. Ixaw Yana komo nukurunpekñe Kaan eremka xe exitaw Barake. Ahce wa cexpore nai erem poko? Eresîra cexpore nasî erem pona. Xesus pona enîñe me kexitaw so erewura rma Kaan ñiîfasî keremkacho komo.
16. Kahworera nai Kaan kîwîrîmetaw Satanas ya? Kahworexe so rma okre ero wa kîwîrîmetaw so Satanas.

17. Ahce wa natu Ixaw Yana komo Xesus poko oroto? Asakî makî naxe Xesus pona enîne me oroto.
18. Ahce wa natu Ixaw Yana komo Xesus mokuche hara? Ahnoro Ixaw Yana komo takî tî natu Xesus ponaro xa okre ero yimaw.

Kehcamhokacho 28

Moises Waihyakê, Xoswe Takî Kaan Yanan Komo Yenîne Me Xakê Hara

Panatanmetoponhîrî xa hara 31:1-15, 24-30; 34:1-12;
Xoswe 1:1-18; 3:1-17; 4:1-11

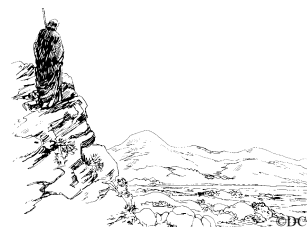
Tukukmaxmu: Xoswe 1:9 – Owî rma kpanatanmekyasî kaîpe awehtopo poko. Ahwokan me ro mak esko, wîlkes awya. Kaîpe ro mak esko, tahwore marha. Erasîn me ro mak esko, ahwokan me marha. Aporin komo Kaan Ow ha. Awakro wasî ahna so na awcetaw, kekê. Ero wa kekê Kporin komo Xoswe ya.

CEKATÎMSOM

Ixaw yana komo ñetaratkeñe axawa imo pore 40 cimñipu pahkînon. Moises takî xakê poocotho me, 120 cimñipu xakê ewrutoponhîrî. Kaan marha kekê Moises ya yohno rma takî mîwaiyasî kekê. Kaan takî meñekekeñe Xoswe tiyanan komo yenîne me Moises yemtakan me hara. On wara kekê Kaan Xoswe ya kaîpe esko, erasîn me ro makî kekê, yîmtapotareko (Xoswe 1:9). Moises yakronomañenñîrî mîkro xakê Xoswe pahkî cimñipu. Ero ke noro ñihtînoyakê waraimakno pîn me Kaan yanana komo yenîne me ehtopo. Noro marha ñihtînoyakê Ixaw yana komo yetafmacho rma xa hara ka anarî yana komo yakro kicicitho komo yakro meñpora. Noro tko ñihtînoyakê Kaan takrono me Moises yakro xakê ero wa xa marha.

Moises mewrekê Kaanî mtapotarî ñimyakê marha Ixaw Yana komo ya. Moises marha ñimtapotarekê Kaanî mtapotarî Ixaw Yana komo poritomom komo ñentari me, ñexamro takî ñimtapotaretkeñe Kaanî mtapotarî ahnoru tpojeno komo ñentari me hara.

Moises cekê Ñebu yîpîn kanahtaka. Eñexa takî Kaan ñenpekê yîwya roowo wîmyasî amñe kachonho, ewto Xefko ha. Moises ñikicicinwakê, ero poyero Kaan ñenpekê makî yîwya roowo wîmyasî amñe kachonho wara rma epatakara tko xakê ina okwe. Moises waihyakê Ñebu yîpîn kanahtaw, Ixaw yana komo ñiwracetkeñe 30 kaamo pahkînon.



Kaan meñekekeñe Xoswe Ixaw Yana komo yenîne me, Moises yemtaka. Erasîra ro makî men esko kekê Kaan, Xoswe ya. Awakro wa wasî ow ha kekê Kaan yîwya.

Xoswe nañikyakê ahnoru Ixaw Yana komo, 3 kaamo exitaw men Xotaw yepu tîtwacexe kekê, cepatakexe marha takî Kaan wîmyasî arowon komo kachonho Ixaw Yana komo ya ero pona. Amna awewecasî ketkeñe Xoswe ya Ixaw Yana komo yenîne.

Ero yinhîrî 3 kaamo me exitaw Ixaw Yana komo xatkeñe ime cepatakaxmu me ero roowo pona. Epatakacho me so tko Xotaw yepu xakê twatosom. Ero ke Kaan ñimtapowakê tîmson pokono komo yakro, Kaan yamatan yaañe komo yakro, epu yecihtaka eñepenoritopo poko. Ahtarî komo cicoko tuuna kwaka kekê Kaan. Ero wa ciriche yîwya so tuuna takî ñitîtkmamyakê epu takî ñetahrunkekê esama me Ixaw Yana komo takî wacetkeñe turpem roowo pore.



Kaan nîmtapowakê Xoswe yakro.

12 kîrkomo meñekacoko Ixaw Yana komo. Cewê so meñekacoko atribun komo poko hakî. On wara kasko etacixapu komo ya, Toopu anîmcoko Xotaw yarinho rakatawnonho ha. Tîmsom pokono komo ñecececexe, iitono anîmcoko. Aacoko miya, oroto cetakriyaxe iina, kasko yîwya so, kekê. Ero wa kekê Kporin komo Xoswe ya. Ero ke toopu yaañe komo takî meñekekê Xoswe 12 kîrkomo. Cewê so meñekekê tribu poko hakî. Ñexamro takî nañikyakê. On wara kekê yîwya so Aporin komo Kaanî mtapotarî yen mehxa etocoko Xotaw yarinho rakataka. Eñexa takî toopu anîmcoko cewê so. Amotaka so anîmcoko. 12 tribu amyamro, Ixaw Yana tribun komo. Ero ke 12 xa marha toopu anîmcoko hara. Awya so watotoponhîrî komo kuknon me ñexpe toopu mko.



Amê on wara na ketu amxîkrî komo amê awya so, Apa, ahce kacho on menmekyatkeê oona toopu ha? ketu na. Ero wa ketaw awya so on wara eyuhcoko, Okopuci, taixa Xotaw yepu amna wacekê. Kaanî mtapotacho yen ka naaŕatkeê tîmsom pokono komo eepu watotome. Ero yanme tuuna takî ñehkocekê, yîhtora takî xakê. Ero ke on toopu amna ñenmekyakê Ixaw Yana komo ñenîrî, amna ya watotoponho ponaro ehtome so miya roro eponarononkan me, kacoko yîwya so, kekê. Ero wa kekê Xoswe toopu yenmekê komo ya. (Xoswe 4:2-7).

KPANATANMETOPO

Kaan yîhcamnopura so xakê Ixaw Yana komo pohnîntare etarataw so. Kaan ñetîrwoxinkekê tîyanan komo poko yîrwonataw so, kicicme yîmtapowataw so marha. Kaan nîmyakê tîyanan komo ya ahce xe so na exitaw so. Kaan marha nîmyakê tîmtapotarî cewetîsom tîyanan komo ya. Moises panatanmetopo ñiifakê Kaanî mtapotarî cewetîsom poko.

Amê Moises pen waipuche, Kaan xakê tîyanan komo xe rma. Kaan meñekekê Xoswe tîyanan komo yenîne me aañe komo me marha roowo wîmyasî amê kachonho pona. Kaan kekê Xoswe ya erasîra esko kekê, wara rma Noro nakronomarî me xakê.

Kaan nasî cewê so tîmxîkrî komo tmaywen me exi xe so. Anarî komo kañpamxan komo kexe on wara, Owî Kaan maywen me wasî amê makî poritomo me oyexitaw kexe. Orotore ha ka ahce na mko poko makî wasî oyanmero makî kexe. Kaan nasî tîmxîkrî komo tmaywen me exi xe so kañpamxan me rma ka exitaw so. Kaan marha nasî tîmxîkrî komo tmaywen me exi xe so twaihso ro etowun me ro makî. Kaan nasî tîmxîkrî komo tmaywen me exi xe so Moises maywen me xatkeê ero wara rma.

- **Kaan nasî tîmxîkrî komo yakro. Ero ke ñexamro erasîra cexpore nasî.**
- **Kaan xîkrî komo nasî Kaan maywen me cexpore, ahnoro kaamo waipîra rma ka tan cehtopo yecenarî ha.**
- **Kaan xîkrî komo erasîra cexpore nasî, twaihtopo pona.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Atwicakî cimñipu Moises xakñe waihyataw? Moises xakñe 120 cimñipu waihyataw.
2. Onoke Kaan meñekekñe Ixaw Yana komo yenñe me Moises waipuche? Kaan meñekekñe Xoswe Ixaw Yana komo yenñe me.
3. Twaihrî pahnoke ahce Moises ñiifakñe? Moises mewrekñe Kaanî mtapotarî karita me.
4. Moises ñepatakekñe arowon komo wîmyasî amñe kachonho pona? Pîra. Kaan epatakara ñiifakñe Moises pen roowo tîmsom pona. Moises cekñe îpî kanahtaka eñexa makî ñeñakñe roowo tîmsom moxe.
5. Ahce kacho wa Kaan epatakan me ñiifakñe Moises pen roowo tîmsom pona? Kaan epatakan me ñiifakñe Moises pen roowo tîmsom pona, Kaan yanwekrî poyero.
6. Ahce wa kekñe Kaan Xoswe ya? Kaan kekñe Xoswe ya erasîra esko kekñe, Ow makî ewetko kekñe.
7. Ixaw Yana komo ñewehcatkeñe Xoswe? Nhñk, Xoswe ñewehcatkeñe Iyanan komo.
8. Onoke komo xa ka yihcirme tooto komo ñiifatkeñe tîhtarî komo Xotaw yepu kwaka? Tîmsom pokono komo, Kaan yamatan yañe komo.
9. Ahce wa xakñe tîmsom pokono komo tîhtarî komo ciriche tuuna kwaka? Xotaw yepu ñetahrunkekñe, Ixaw Yana komo takî wacetkeñe ero roowo turpem pore.
10. Ahce takî namekyatkeñe hara tuuna yepu yeretai? 12 toopu namekyatkeñe tuuna yepu yeretai.
11. Ahce kacho Kaan kekñe yîwya so 12 toopu men amehcoko Xotaw yepu yeretai kekñe, ñirpekñe takî roowo pona? Toopu mko enmexapu xakñe Ixaw yana komo ya yîhtînotome, Kaan ya Xotaw yepu yapainohkaconhîrî Ixaw yana komo ya watotome epu apaixapu roowo pore.

Kehcamhokacho 29

Xeŋko Pono Pen Komo Yaŋmachonho

Xoswe 2:1-24; 6:1-27

Tukukmaxmu: Waano 105:7 – Kporin komo Mîk Kaan, ponaro kehtopo kom ha. Miya ro mak naxe yŋpanarethîrî komo. Roowo poko hak naxe.

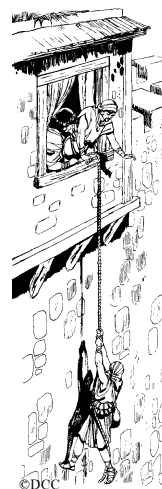
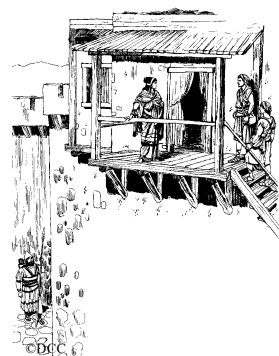
CEKATĪMSOM

Taa, iito rma tî xatkeŋe Ixaw Yana komo Moabe komo rowon mîtwo. Xotaw yepu yecihtaw marha tî xatkeŋe. Eeco po xakŋe Kanan rowon. Yîwya so Kaan nîmrî mîn xakŋe Kanan rowon. Ero ke iina tîto xe so xatkeŋe. Iitono komo waparî me tîto xe so tî xatkeŋe. Kaan yanme makî Kanan pono komo waihka xe xatkeŋe ahnoro.

Ero ke Xotaw yepu watohra ka exitaw so Kanan pono komo yerasmaŋe komo tî ñeŋepekŋe Xoswe. Iito tî xakŋe Xeŋko. Kanan pono komo yewton. Taŋmaxmu tî mîkyam xatkeŋe kicicme xa exirî ke so. Ero ke asakî kîrkomo tî ñeŋepekŋe Xoswe Xeŋko pono komo yerasmaŋe me. Ero ke Xotaw wacetkeŋe erasmaŋe komo. Xeŋko pona tî cetkeŋe. Twacayem tî mîn xakŋe Xeŋko. Porin me ro makî xakŋe ewto wacan. Tmetatai marha tî xakŋe. Ero ke ewto wacan yaka tî ñewomyatkeŋe erasmaŋe komo. Iito meyehra tî xakŋe woosam mîn. Haabe tî xakŋe woosam, mîmo yosom ha. Kîrkomo pohkaŋe ro tî mîkî xakŋe Haabe, kicicme tî xakŋe. Noro rma tko erasmaŋe komo ñermonohyakŋe. Ero wa tî xakŋe Haabe.

On wara takî tî xakŋe Haabe erasmaŋe komo poko, tîmîn yahruru pona naaŋakŋe. Iito tî xakŋe merpora naatî yeputho enmexapu. Ero yipu cheka tî ñexamro ñeyamyakŋe. Nîmtapowakŋe rma tko ka ñexamro yakro. On wara tî kekŋe yîwya so, amna rowon ahnoro nîmya ham Kporin komo awya so. Ahnoro tantono komo ñeraswaxe apona so. Tatanaxe ro makî. Karitî ro xa Mîkî ham ponaro xa awehtopo komo. Kah yawno komo yantomaŋe ham Mîkî, roowo pono komo yantomaŋe marha. Ero ke on wara wîikesî awya so, on ewto pono komo waihketaw awya so opînin yaw cma re maxe, oyanan komo pînin yaw marha. Amna cma re mîmcexe waipîn me kekŋe tî yîwya so.

Taa, ketkeŋe erasmaŋe komo yîwya, ero wa amna nai ham apoko, ayanan komo poko marha. On wara makî esko, amna mtapotarî ekatîmra ro makî esko tantono komo ya. Ero wa awexitaw awaikara nasî amna, ketkeŋe. Ero wa tî ketkeŋe erasmaŋe komo Haabe ya. Ero wa kache erasmaŋe komo takî cetkeŋe noro mîn yewkanapan yaro. Ewto wacan po tî xakŋe Haabe mîn kaikokoro. Cewkanapai tî xakŋe. Ero ke ruupu ke ñexamro ñenîhcekŋe Haabe. Ero yinhîrî takî erasmaŋe komo ñemahciyatkeŋe peen chere, îh pona tî cetkeŋe. Iito tî ñenmayatkeŋe 3 ro. Ero yinhîrî Xotaw yepu wacetkeŋe xa hara, Xoswe yaka tî cetkeŋe esekatîmso. On wara tî ketkeŋe yîwya, Ñeraswaxe ro makî ahnoro Kanan rowon pono komo kpna so, ketkeŋe tî.



Ero ke cetkeñe takî tî Ixaw Yana komo Kanan rowon pona. Xotaw tî napayinohkekñe Kaan watotome so okre. Watoche so cetkeñe rma Xeñko censo ro. Iina takî tî ñenmayatkeñe mooxe rma cik ha re.

Ito exitaw so takî tî on wara kekñe Kaan Xoswe ya, Pahxaxa takî ahnoro sowtatun me cehsom komo arko Xeñko pona. Etîmkaw roro tocowpe matarawra wara. Ero wa awexitaw so Xeñko mamricoko ahnoro sowtatu komo. Apotwo so tocowpe omîn pokono komo. Tuu kacowpe ñexamro pahkî. Ero wa etocoko. Cewñe ro makî ewto mamricoko. Mamritîkache awya so etocoko hara amîn komo yaka. Ero wa ewto mamricoko 6 kamo. 7-nhîrî po takî pahxaxa ro xa takî etocoko ewto mamriso xa hara. 7 ro mamricoko ero kaamo po rma. Ero yinhîrî ahnoro sowtatu komo takî ñemtarakacowpe. Ero yimaw ewto wacan takî ñemacakesî ro makî ahnoro. Ero yimaw sowtatu komo takî tocowpe ewto pona iitono pen komo waparî me, kekñe Kaan. Ero wa tî kekñe Kaan Xoswe ya.



Ero ke Kaanî mtapotarî yaw roro rma takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Xeñko tî mamrikyatkeñe 6-ro ha kapu. 7-nhîrî po takî tî 7 ro tî mamrikyatkeñe. Ero yinhîrî ñemtaraketkeñe takî tî sowtatu komo ahnoro. Ero yimaw takî tî ewto wacan ñemacaketîkekñe ro makî ahnoro. Wacamra takî tî xakñe ewto pen. Ero ke sowtatu komo takî tî cetkeñe iitono pen komo waihkaxi.



On wara makî tî ka xakñe Xoswe, Xeñko yerasmañenhîrî komo tî nañikyakñe. On wara tî kekñe yîwya so, Etocoko Haabe mîn yaka. Noro takî ehcoko xiya. Ahnoro iyanan komo ehcoko xiya yîmîn yawno kom ha, kekñe tî. Ero ke tî cetkeñe ñexamro Haabe yehso. Ñekyatkeñe takî tî iyanan komo yakro rma. Ero ke Haabe takî tî xakñe Ixaw Yana komo chewno me eroromero. Ero wa tî ñexamro nukurunpetkeñe erasmañenhîrî komo yakronomarî ke Haabe ya. Kaan ponaro tî xakñe noro. Ero ke noro nukurunpekñe iyanan komo yakro rma. Iina makî nai ekatîmto.

KPANATANMETOPO

Ahce kacho Kanan pono pen komo waihka xe takî tî xakñe Kaan ero yimaw? Ahnoro tooto komo xatî Mîkî Kaan. Wara rma pahkî ro makî kicicme ehtopo komo yînmîche ero yimaw takî on wara tî xakñe Kaan. Ñex ha, apînîn yaw so exihra takî wasî, kekñe tî. Etocoko takî wehto imo ywaka, kekñe ham. Ero wa tî xakñe Kaan Kanan pono pen komo poko. Pahkî ro makî kicicme so xatkeñe. 400 cimñipu tî kicicme ehtopo komo nînmîyakñe Kaan. Ero yimaw Exipsiu pen komo yîwîrîmatîkacho ñencetkeñe. Tuuna imo watotoponho marha tî ñencetkeñe Ixaw Yana komo ya watotoponhîrî. Wara rma Kporin komo ponaro cexi xera xatkeñe ham. Anarî ponaro makî tî xatkeñe kica. Tanmero makî nîhtînoyatkeñe okwe. Anarimaw so na kicicitho komo chew rma xatkeñe Kaan ponaro cehsom kom asakî makî. Pahkî exiche exihra ro makî takî na xatkeñe Kaan ponarono komo yîchew so. Ero ke, Ñeexi, wehto imo ywaka takî etocoko ahnoro amyamro, kekñe ham Kaan. Ero ke waihkapono ñirpekñe Ixaw Yana komo ya.

Ahce wa matu amyamro? Emapona mencexe Xesus waihtoponho. Kicicme kehtoponhîrî komo yepemachome waihyakñe Xesus. Ero ke Noro ponaro xa takî esko, kacho na mencetu. Emapona roro na mencetu pahkî ro makî. Ero wa awexitaw so on wara nîike Kaan awya so, Eroromero oponarora ro makî awehtopo komo yînmîra wasî. Orotok na nasî Xesus pona entopo me awya so. Pahkî awexitaw so Noro pona enîhra rma, Ñex ha, kacho me takî

men nasî amê. Wehto imo ywaka mîcexe takî okwe. Ero ke noro pona takî encoko oroto apînîn yaw so rma ka exitaw Kaan. Ero wa makî wîkesî awya so.

- **Kaan nasî ahnoro tooto komo tpona enîne me exi xe so.**
- **Wehto imo cheka tohra kehtome, Xesus pona makî cenpore nasî, tîhtînopore marha nasî Noro ahnoro kicicme kehtoponhîrî komo yepemachonho.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce xakê roowo yosotî Kaan nîmrî Ixaw Yana komo ya? Kanan rowon mîn xakê ero yosotî.
2. Ahce wa iitono komo ciri xe xatkeê Ixaw Yana komo? Iitono komo waihkatiika xe tî xatkeê.
3. Onoke yanme waihkano ciri xe xatkeê? Kaan yanme makî ero wara cexi xe xatkeê.
4. Ahce wece asakî makî kîrkomo nênepekê Xoswe Xefko pona? Iitono komo yerasmaxi tî nêxamro nênepekê.
5. Onoke mîn yaka nêwomyatkeê erasmaê komo? Haabe mîn yaka nêwomyatkeê.
6. Erasîra ro makî xatkeê Kanan pono komo Ixaw Yana komo pona awya so? Nêraswatkeê ro makî nêxamro pona.
7. Ahce wa kekê Haabe erasmaê komo ya tîyanan komo poko? Oyanan komo cma re mîmcesî waihkara oyakro rma, kekê tî yîwya so.
8. Ahce wa erasmaê komo nênemhatakekê tîmîn yai Haabe? Ruupu po tî nêxamro nênhcekê tîmîn yewkanapan yaro rma.
9. Atararo kaamo ewto mamrikyatkeê cewê ro so makî? 6 kaamo po so ewto mamrikyatkeê cewê ro makî.
10. Atararo ewto mamrikyatkeê 7-nhîrî po? 7 ro tî ewto mamrikyatkeê 7-nhîrî po.
11. 7-nhîrî po 7 ro ewto mamritîkache ahce wa takî tî xakê ewto wacan? Nêmacakekê ro makî tî ewto wacan.
12. Ahce wa xatkeê Haabe komo waaca yemacakache, waihyatkeê nêxamro meero awya so? Pîra erasmaênêhîrî komo cetkeê Haabe yukurunpeso. Nêxamro naafatkeê Ixaw Yana komo cheka rma.
13. Ahce wa nai Kaan kicicitho komo poko? Yiixera ro makî nai awya so? Kicicitho komo xe rma nasî Kaan. Pahkî ro makî ehtopo komo nîmîmyasî waihkara rma.
14. Ahna cetu kicicitho komo Xesus pona enîhra ro makî cexitaw so? Wehto imo ywaka cexe okwe Xesus pona enîhra ro makî cexitaw so okwe.

Kehcamhokacho 30

Kicicme Akan Yehtoponho

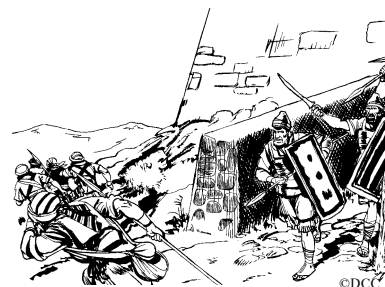
Xoswe 6:17-19, 24, 7:1-26

Tukukmaxmu: Waano 66:18 – On wara nasî Kporin komo, kicicme oyehtoponho yîmçetaw rma oropotaw ketaw ha re omtapotarî yentara nas okwe.

CEKATÎMSOM

Kaan nîmtapowakêne Xoswe yakro Ixaw Yana komo citopo poko Xeŕko ewto yapomritopo poko cewêne kaamo so 6 ro. 7-nhîrî kaamo me takî, Kaan Ixaw Yana komo ñeñepekêne Xeŕko yapomriso 7 ro takî. 7 me takî, Kaan ratî ñecepêkêne tîmsom pokono komo ya, emtarakacoko kekêne takî ahnorono komo ya. Ero wa exiche so, Xeŕko wacan tho takî ñepîrkekêne. Ahnoro ro makî Kaan nakñipekêne tîyanan komo ya ewto pen, ahnoro marha tooto pen komo waihkapekêne, iyokuthîrî pen komo marha. On wara marha kekêne Kaan ooru, prata, bronse komo re ha ahnoro ñexpe tîmsom me Ow ya kekêne. Xoswe, Ixaw Yana komo ñiîfatkeêne ero yaw roro Kaanî mtapotachonho yaw roro.

Xeŕko mîtwo xakêne anarî ewto osofî Ai. Wahrai ciki mîn xakêne ewto, ero ke Xoswe ñeñepekêne asakma makî sowtatu komo afmaxi. Wara rma Ai sowtatun komo tko mokyatkeêne, ñetafmetkeêne takî Ixaw Yana komo Sowtatun yakro 36 yakenon waihketkeêne poyenonhîrî komo.



Ixaw Yana komo ñerahtîmche ro makî. Ero ke Xoswe takî ñepîrkekêne cepatai roowo pona roro, Kaan yakro takî nîmtapowakêne ahce kacho ero wa ñehce okwe kekêne.

Kaan takî on wara kekêne Xoswe ya, Awomko. Kicicme ñehce Ixaw Yana komo kica. Omtapotarî yewetîra ñehce kica kekêne Kaan. Tîhcamnosom, kacho nahsîyatkeêne kica. Ñeñepanatkeêne kica. Cemaronwatkeêne marha kica. Cemyawno komo cheka rma ñiîfatkeêne kica. Ero yanme makî tîxatî pîn komo yopono me exihra takî ñehcow Ixaw Yana komo. Ñemahcicow okwe. Twaihkaumu me thakwa takî naxe ñexamro okwe. Awakronomara so men wasî okwe, tîhcamnosomu kfa mîn ha, kacho yafmatîkara awexitaw so. (Xoswe 7:11-12)

Ero ke Xoswe takî ñenmekyakêne ahnoro Ixaw Yana komo Kaan yepatai. Kaan ñenpekêne Xoswe ya tooto yikicicintaxapu. Noro yosofî xakêne Akan.

Ero ke Xoswe kekêne Akan ya, Esekatîmko Kaan ya ahce wa mehxe, eyamura ro makî esko, kekêne.

Ero ke on wara takî ñeyukyakêne Akan, Yaaro, kicicme wehxe Kaan poko, Ixaw Yana komo Porin poko ha. On wara wehxe, Xeŕko po weêne poono, kiŕwan, Babiroña pono komo nkaputho. Prata marha weêne 200 sikru wicakî okre. Ooru marha weêne. Porin mîn weêne 50 sikru wicakî. Enîrî ke yiixe wehxe. Ero ke wahsîye. Omîn yaw nasî ceyamso ahtoxapu yaw. Pono makataw nasî prata, kekêne. Ero wa cehtoponhîrî ñekatîmyakêne Akan. (Xoswe 7:20, 21)



Ero ke iika tanton komo ñeñepekêne Xoswe yîmîn yaka. Ero ke iina cetkeêne kaŕpe. Iito ñeeñatkeêne yîmîn yaw. Ceyamso xakêne. Prata xakêne poono makataw. Ero ke takî Akan mîn

yai naafatkeñe Xoswe yaka, Ixaw Yana komo yaka marha. Kporin komo yepatai takî panahcetkeñe eñepanmexapunhîrî. Ero yinhîrî Akan takî naafakñe Xoswe, Sera pen yepamutho. Ixaw Yana komo yakro noro naafatkeñe. Prata naafatkeñe, poono, ooru, yumumuru komo, emsîrî komo, iyoh komo paaka, buhu, kahñeru, taa, yîmînthîrî, ahnoro makî naafatkeñe emyawno komo, yîhyawno komo marha. Akoro pona naafatkeñe woskara pona. Ero yinhîrî on wara kekñe Xoswe Akan ya, Ahce poyero amna mîwîrîmai okwe? Orotu takî awîrîmesî hara Kporin komo, kekñe. Ero ke takî noro pen ñetapetkeñe Ixaw Yana komo toh ke, twaihso ro ñetapetkeñe. Yîhyawnonhîrî pen komo marha, iyokuthîrî pen marha. Ero yinhîrî takî okoputhîrî komo nakñiyatkeñe, emyawnonhîrî marha. Ero yinhîrî takî toopu ñenmekyatkeñe okoputhîrî pona tukuhkaw cehso ro. Iito rma nasî oroto. Ero wa ciriche yîwya so ñetîrwoxinkekñe takî tî Kporin komo yîrwonîmxapunhîrî xa. Taa, on wara takî tî nosohcetkeñe iitono woskara, Akoro me nosohcetkeñe. Ero wara rma ñetahcaxe iitono komo oroto. Ero wa ñetahcaxe. (Xoswe 7:22-26)

KPANATANMETOPO

Kicicme kehtopo nasî kicicme xa kiñe me mefpora. Akan ñeñakñe kiñwan komo tîwyanpîn. Noro tko ero yipu xe xakñe. Noro ñeñepanmekyakñe ero yipu komo ñeyamyakñe ewtarî yaka tîmîm yaka rma.

Kaan nîmyakñe tîmtapotarî anwekîn Moises ya. Moises panatanmekno ñiifakñe tîyanan komo tapota anwekîn poku. Ixaw Yana komo rma re ñîhtînoyatkeñe eñepamra ehcoko kacho. Akan ñeñakñe ahce na mko kiñwan, namekyakñe tîwyan me. Ero mko xakñe Kaan kacho. Ero yipu Akan ñeñepanmekyakñe Kaan kacho. Akan kicicme ehtopo ero poku. Noro makî cewñe ero poyero tko ahwokamexpora xakñe, 36 sowtatu Ixaw Yana komo waihyatkekñe kicicme ehtopo yanme. Ero ke Kaan waihkapekñe Akan pen, yihcinhîrî pen, ahnoro yumumuthîrî pen komo, emsîthîrî pen komo marha. Akan kicicme ehtopo ñîwîrîmekñe mefpora tooto pen komo.

Kaan yai eyamnî me ro makî nasî kicicme kehtopo komo. Waano 66:18 kesî, On wara nasî Kporin komo, kicicme oyehtoponho yîmcetaw rma oropotaw ketaw ha re omtapotarî yentara nasî okwe.

Waano 32:1 kesî: On wara wîikesî kehtoponhîrî poku, tîhcamnoso exitaw Kaan yanwechonho kîwya so tawake ro makî taxe, kicicme kehtoponhîrî tahruso exitaw ha. Ero wa kexitaw tawake ro makî taxe.

- **Kaan kîwîrîmesî kikicin poyero.**
- **Kaan xîkrî komo cekatîmpore nasî kicicme cehtopo komo Kaan ya, kicicme ro makî wasî kapore kicicme cehtoponhîrî komo poko.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce kacho anarî komo makî sowtatu komo cetkeñe etaîmaxi ewto Ai pona? Anarî komo makî sowtatu komo cetkeñe etaîmaxi wahra ewto exirî ke.
2. Ahce wa xakñe etaîmetaw so? Kîrî komo ewto Ai pono komo cetkeñe Ixaw Yana sowtatun komo wenari waihketkeñe 36 yakenon.
3. Ahce kacho Kaan akronomara xakñe tîyanan komo? Kaan akronomara so xakñe yîchewno komo kicicme exirî ke.
4. Ahnoro tooto kicicme xatkeñe? Pîra, cewñe makî xakñe.
5. Ahce wai xakñe Akan kicicme ehtopo? Kaan kekñe ahnoro ahce na mko ewto Xefko pono owyan mîkro kekñe. Wara rma Akan ñeeñakñe ooru, prata, poono komo ero ke noro naafakñe.
6. Ahna Akan ñeyamyakñe ahce na mko tînarîtîrî? Akan ñeyamyakñe ewtarî yaka tîmîm yaka rma.
7. Ceyamyatu kicicme kehtopo komo Kaan yai ha? Pîra, Kaan ñeñasî ahnoro ahce na komo poko kehtoponhîrî komo.
8. Onoke ñepemekñe kicicme kehtoponhîrî komo? Xesus ñepemai kicicme kehtoponhîrî komo.

Kehcamhokacho 31

Xoswe Yemîknotoponho Kanan Pono Komo Ya Okwe

Xoswe 9:1-27; Ciaku 1:5-8

Tukukmaxmu: Ciaku 1:5 – Ahce na poko camkî awexitaw so awakîretopo komo poko tak amtapotacoko Kaan yakro. Ero yimaw awakîrexe so takî. Kakîhreñe komo xa Mîk Kaan okre. Ahce kacho camkî mai kica? kañe pînî ro mak Mîk kîwya so.

CEKATÎMSOM

Taa, Kanan po takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Kanan rowon wîmyasî awya so awekenî ro komo me, kekñe Kaan yîwya so, iito takî tî xatkeñe okre ero wa kachonho po. Xeñko pononho pen komo exihra takî tî xatkeñe. Xatkeñe rma tko anarî kom hara, Ixaw Yana xatî pîn komo meîpora okwe. On wara tî kekñe Kaan ñexamro poko hara, Kanan pono pen komo aîmatîkacoko, waihkcacoko marha. Ahnoro waihkcacoko. Waihkatîkara awexitaw so awîrîmañe komo me men naxe okwe. Kaîpe rma re naxe. Wara rma awakro so wasî. Ñexamro wafmapetîkesî awya so oponaro makî awexitaw so kekñe. Ero wa kekñe Kaan Ixaw Yana komo ya.

Ero ke ero wara tî xatkeñe. Poonotho takî tî namruyatkeñe. Pahxantho yaka marha tî ñenkayatkeñe tîhtarî komo. Kumixi yaka cemyawno ñenkayatkeñe pahxantho yaka makî, etawkaxaputho yaka. Kumixitho yaka marha tî ñenkayatkeñe tuuru komo. Pahxantho makî tko tî ñenkayatkeñe, payantaxaputho makî. Ero wara xatkeñe ñexamro mooxe mohxapu wara cesenpotome so Ixaw Yana komo ya. Ero wara cesemîkno xe xatkeñe.

Ero ke takî tî cetkeñe Ixaw Yana komo yaka. Ñexamro cheka cepatakache so on wara tî ketkeñe yîwya so, Ai, Xoswe, Ixaw Yana komo, amna moko ahyaka so. Meyeno amna. Mooxe amna moko awenso so. Awakro so esentaxi amna moko. On wara kesî amna awya so, amna kurunpetopo poko cma re tîmtapotacerî, kaxi amna moko ahyaka so. Kaîpe xa amna ñencekñe Aporin komo Kaan yehtopo. Exitu pono pen komo yîwîrîmañenho Mîkî, kacho amna ñencekñe, anarî pen komo yaîmañenho marha kacho ha. Ero ke amna moko tukurunpetopo poko yîmtapotaxi awakro so, ketkeñe tî kica.

Ero ke Ixaw Yana komo takî tî ñeseresmetkeñe mohxapu komo yakro. Ero yinhîrî takî tî nîmtapowatkeñe Ixaw Yana yantomañe komo Xibeon pono komo yakro, cetkurunpetopo komo poko tî nîmtapowatkeñe okwe. Awaparî komo mokyataw awakronomexe so amna, ketkeñe mehxa mohxapu wara. Towîhnî me ro makî tî ero wa ketkeñe. Yohno tî nîmtapowatkeñe, Kaan yakro yîmtapotara ro makî tî xatkeñe Xoswe komo ero poko okwe.

Ero yinhîrî takî tî osorwaw ro enmapuche Xibeon pono komo yehtopo xa ñencetkeñe Ixaw Yana komo. Meyeno pîn makî mîkyam kica, Xibeon pono komo makî mîkyam kica, kacho tî ñencetkeñe Xoswe komo. Kica, kekñe rma tî Xoswe. Wara rma ñexamro waihkara tî xatkeñe. Yukurunpetopo poko tîmtapotarî ke thakwa waihkara xatkeñe. Iito rma tî xatkeñe Xibeon pono komo Ixaw Yana komo chew rma. Ixaw Yana komo yanton me makî takî tî xatkeñe.

Ero yinhîri takî tî anarî komo tî ñencetkeñe Xibeon yehtoponho. Ixaw Yana komo xatî wara takî natu Xibeon pono komo, kacho ñencetkeñe. Ero ke ñexamro takî tî nîrwonatkeñe Xibeon pono komo poko, mokyatkeñe ñexamro waparî me. Meîpono pîn tî mokyatkeñe kopi. Ero ke Ixaw Yana komo tî cetkeñe Xibeon pono komo yukurunpeso tîmtapotachonhîrî

naw roro rma. Ero ke ñetafmetkeñe Ixaw Yana komo Kanan pono komo yakro. Iyopo so takî tî xatkeñe. Ixaw Yana Komo ñemahcinmekyatkeñe takî tî Kanan pono pen komo mooxe xa. Ñexamro penî rma waihketkeñe emahciyataw so rma.

On wara takî tî xatkeñe, ahnoro Kanan pono komo waihka xe tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Mooxe tko tî ñemahciyatkeñe. Wenari so rma re cetkeñe Ixaw Yana komo. Kanan pono pen komo rma re waihketkeñe Ixaw Yana komo. Meñpora tko xatkeñe okwe. Pahkî tî xatkeñe waihkatîkacho poko. Kokmamrî yaro tî xakñe waihkatîkarî yarohra okwe. Ero ke Kaanî rma Xoswe komo nakronomekñe. Tuuna yewru takî ñiiñakñe Kaan, tuuna mohtome, ceipamxapu. Saraipa, tîtkesî ero yipu poko. Ero ke takî mokyakñe ero yipu Kanan pono komo pona. Porin me so tî ñepîrkekñe mko okyo. Kañpe Kanan pono komo ñetapekñe ero yipu. Meñpora ro makî tî Kanan pono pen komo waihkekñe saraipa rma.

Ero yimaw marha on wara takî tî kekñe hara Xoswe, Ai kaamo, atîtmamko takî ha. Awemicitopo wece tohra ka esko. Nuuñi, atîtmamko marha, awemicitopo wece tohra ka esko, kekñe tî Xoswe. Kaan yanme tî ero wa kekñe. Ero ke iito rma tî xakñe kaamo kamarakataw rma. Kokoñentara ro makî ka xakñe. Nuuñi marha ñecececekñe, tohra ka xakñe. Ero ke pahkî ro makî katpape xakñe Kanan pono pen komo waihkachome Ixaw Yana komo ya. Ero wa tî Ixaw Yana komo nakronomekñe Kaan Kanan pono pen komo waihkachacho poko.

KPANATANMETOPO

On wara wîkesî hara, Kaan yakro yîmtapotara tî xakê Xoswe Xibeon pono komo poko. Ero warahra ro makî cexpore nasî. Camkî kexitaw so ahce na poko kanmero so makî yîhtînopîra ro makî cexpore nasî ero poko. Ero wara xa wîhtînoyasî owî, kahra ro makî cexpore nasî Kaan yakro ka yîmtapotara awexitaw so ero yipu poko. On wara kapore roro nasî, Apa kah yawno, amxîkrî ow ha. Ero ke ow cma re makîhresî ahce wa na oyehtopo poko, kacoko roro Kaan ya yukukmacoko xe. Ero wara Kaan yakro tîmtapotapore nasî mîn hakî poko. Kîmtapotarî yeyukê Mîkî Kaan okre.

- **Kaan Mîkî cewñan makî karitî ro, tîmxîkrî komo mtapotarî nencesî takro yîmtapotacho.**
- **Kaan xîkrî komo nasî taponukpore Kaan yai yîhtînoê me kehtopo tîmtome.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce wa kekêne Kaan Ixaw Yana komo ya Kanan pono komo poko? Kanan pono pen komo aŕmatîkacoko, ahnoro waihkatîkacoko, kekêne Kaan Ixaw Yana komo ya.
2. Ahce wa xatkeêne Xibeon pono komo, erasîra katî xatkeêne ñexamro Ixaw Yana komo pona? Ñeraswatkeêne ro makî Ixaw Yana komo pona.
3. Ero ke ahce wa xatkeêne ñexamro Ixaw Yana komo poko, etaŕmaxi katî mokyatkeêne Ixaw Yana komo yakro? Pîra, Ixaw Yana komo yemîknoso makî tî mokyatkeêne. Meyeno amna, ketkeêne ñexamro meyeno pîn komo rma.
4. Kaan yakro nîmtapowatkeêne Xoswe komo Xibeon pono komo yakro tîmtapotacho poko awya so? Pîra, Kaan yakro yîmtapotara ro makî tî xatkeêne ero poko okwe. Tanmero makî tî nîhtînoyatkeêne ñexamro yakro tîmtapotacho komo poko.
5. Osorwaw ro enmapuche ahce wa takî tî ñencetkeêne Ixaw Yana komo Xibeon pono komo yehtopo? Meyeno pînî ro makî mîkyam, Kanan pono komo rma mîkyam kica, kacho tî ñencetkeêne.
6. Ahce kacho Xibeon pono komo waihkara xatkeêne? Towîhnî me ro makî tî nîmtapowatkeêne Xoswe komo Xibeon pono komo yukurunpetopo poko. Ero ke tîmtapotachonhîrî towîhra ro thakwa makî tî xatkeêne.
7. Anarî komo exihra ro makî xatkeêne Kanan pono komo, Ñexamro pen meero waihkacoko, kacho exihra xakêne? Xatkeêne rma meŕpono pîn komo Kanan pono komo. Ahnoro Kanan pono komo waihkatîkacoko, kekêne Kaan Ixaw Yana komo ya.
8. Anarî komo tî mokyatkeêne Xibeon pono komo yaŕmaxi. Ñexamro yakro tî ñetaŕmetkeêne Ixaw Yana komo Xibeon pono komo yakro. Ahce wa Ixaw Yana komo nakronomekêne Kaan ñexamro waparî me emahciyataw so? Saraipa naŕmekêne ñexamro pen waparî me, Kaamo marha ñecephcekêne kokoŕentara ehtome pahkî.
9. Tîmxîkrî komo yakronomara nai Kaan oroto? Tîmxîkrî komo nakronomesî rma oroto.
10. Ahce warai ke kakronome Kaan? Anarmerpan ke rma tîmxîkrî komo nakronomesî Kaan.
11. Kîrwaêhe tatu kanme ro so makî ahce wa na kehtopo komo yîhtînoyataw? Pîra ro makî. Kîrwaêhe exihra taxe kanme ro makî kehtopo komo yîhtînoyataw. Kicicme cehtîkesî okwe.

Kehcamhokacho 32

Micianita Komo Yaãmachonho Xiteaw Ya

Yukurunpeno Riñe Komo 6:1-24, 7:1-22; Ebrew 12:5-11

Tukukmaxmu: Panatanmetoponho Xa Hara 8:5-6 – Ero ke on wara men yîhtînocoko, tumumuru panaresî yîm ero wa xa marha apanarexe so Aporin komo Kaan. Ero ke Aporin komo Kaanî ya apanatanmetopo komo men ewetîcoko. Noro yehtopo yaw roro mak ehcoko. Noro ponaro xa men ehcoko.

CEKATÏMSOM

Taa, on wara tî xatkeñe Ixaw Yana komo ero yimaw. Kaan ponaro rma tî xatkeñe waipîra exitaw ka Xoswe. Ero ke ñexamro waparî mokuhra ka xakñe. Cerepore xatkeñe Ixaw Yana komo. Pahkî exiche tko waihyakñe takî tî Xoswe pen poritomo me xa cexitaw.



Ero yinhîrî takî tî Kaan ponarora ñehtîketkeñe Ixaw Yana komo. Anarî takî tî ñihtînoyatkeñe ponaro xa cehtopo komo. Kicicitho ponaro tî xatkeñe kica. Kaan amoro ponaro xa oyehtopo, ketkeñe mîkî hakî me enporixapu ya rma kica. Kentañe pînî ro yakro tî ñimtapowatkeñe kica. Ero ke ñexamro yîwîrîmañe komo takî tî ñekpekñe Kporin komo, Micianita komo. Kañpe so tî xatkeñe Ixaw Yana komo yopo okwe. Meñpora ro makî tî xatkeñe kopi. Ixaw Yana komo yokutho pen natîketkeñe paaka pen, opeña pen, buhu pen. Ixaw Yana komo natîrî pen marha tî nakñiyatkeñe okwe. Ero ke

rooma poko xa takî tî xatkeñe Ixaw Yana pen komo okwe. Yînahrî komo cik exitaw rma ñeyamyatkeñe ewtarî yaka so, comota cheka so anarimaw. Ahwora ro makî takî tî xatkeñe okwe. Pahkî tî ero wa xatkeñe 7 cimñipu ha. Ero wa ñexamro panarekñe Kporin komo. Ero ke pahkî exiche so takî tî Kporin komo yakro xa takî tî ñimtapowatkeñe hara. Kicicime amna nasî kica, ketkeñe Kaan ya rma. Ero ke yîpînî yaw so takî tî xakñe Kaan. On wara takî tî Ixaw Yana komo nowyakñe hara Micianita komo yantonîho.

Iito tî xakñe Ixaw Yana, kîîrî. Xiteaw tî mîkî xakñe noro yosotî. Anarî kaamo po ahna na ñeseyamyakñe Xiteaw. Puruma ciki tî xakñe yînatîrî yeperîrî. Aposokacho poko tî xakñe comota chew makî tî. Ero yimaw takî Kaan yancun tî ñesenpekñe yîwya. On wara tî kekñe yîwya, Ai Xiteaw, sowtatu xa amoro karitî. Awakro nasî Kaan. Orotok takî kantomesî Micianita pen komo waparî me awtotopo poko. Ixaw Yana komo takî mowyasî amoro ñexamro mamawnonho. Micianita pen komo mafmesî ro makî, meñepesî marha mokuhnî me ro makî takî ehtome so, kekñe tî Xiteaw ya. Ahce okyo, kekñe takî tî Xiteaw. Ñeserepokekñe ro makî tî ancu mtapotarî poko.

Ero yinhîrî takî tî ancu ya tîmsom ñekyakñe Xiteaw, tooku puntho tî ñekyakñe, kaxara marha, cuure warai marha. Toh pona tî ñiifakñe. Yînekîthîrî apuhra tî xakñe ancu. Tamoyin ke makî teme kekñe ero poko. Ero yimaw ñetahsîyakñe wehto. Ñeçatîkekñe takî tî Xiteaw ñekîtho ahnorok. Eçatîkache, poku ñehcamnoyakñe takî tî ancu. Ero ke ñeraswakñe takî tî Xiteaw. Kopi, Kaan yancun xa wenwo ham. Kwaihya takî ha na kopi, kekñe tî. Pîra, kekñe tî Kaan yîwya. Waipîra masî. Etoko takî sowtatu komo yañihso Micianita komo waparî me tîtosom kom ha, kekñe tî.

Ero ke cekne takî tî Xiteaw, sowtatu me tîtosom komo nañikyakne. Meŋpora mokyatkeŋe yînañikîthîrî komo. Ñexamro takî tî naaŋakne Micianita komo censo ro. Iito cexitaw so on wara tî kekne Kaan Xiteaw ya, Okopuci, meŋpora xa naxe apoko ro mohxapu komo. Ero wicakî exitaw so Micianita komo yaŋmapora wasî awya so. Ero wicakî exitaw so aŋmaŋe komo ñehcoyoponkexe makî takî okwe. Karitî komo xa kîwyam ham. Kanmero so rma Micianita komo taŋmacow okre, kexe kica. Oponarora takî naxe okwe. Ero ke on wara kasko awakro mohxapu komo ya, Ai oyakno komo, kiŋwañhe rma amohtopo komo. Wara rma aweraswataw so tîtopore men nasî amîn komo yaka hara, kasko yîwya so, kekne tî Xiteaw ya. Ero ke ero wa tî kekne Xiteaw yîwya so.

Yîmtapotarî yentache meŋpora ro makî tî cetkeŋe hara tîmîn komo yaka hara. Wara rma on wara tî kekne xa hara Kaan, Ai Xiteaw, meŋpora rma naxe amaywen komo. Ero ke on wara ehcoko hara, tuuna yecitaka takî ñexamro arko. Twokru komo takî ñecowpe tuuna. Eeŋataw yîwya so encoko, anarî komo ñeremexe tosokmuru po. Tuuna ñeeŋaxe xapari wara rma. Anarî komo reha nutupenwaxe makî, tuuna nanîmyaxe tamorî yaw so ciki. Ero wa eeŋe komo cewyaro cirko. Ñexamro makî takî arko Micianita komo waparî me. Anarî komo reha eñepecoko yîmîn komo yaka hara, kekne tî Kaan Xiteaw ya. Ero ke ero wara tî xatkeŋe. Ero ke meŋpora xa hara cetkeŋe tîmîn komo yaka hara. Asakî makî tî xatkeŋe Xiteaw yakrono komo reha, 300 makî tî xatkeŋe. Micianita komo xawyaka ro makî tî xatkeŋe okwe. Meŋpora ro makî tî xatkeŋe Micianita komo, 135.000 kopi.



Ero yinhîrî takî tî kosope cekne Xiteaw Micianita komo yaka. 300 komo naaŋakne tîsowtatun komo me. Raatî ke cemyarke so tî cetkeŋe, parakwe marha tî naaŋatkeŋe. Parakwe yaw so tî xakne weeyu ciki potuhtoxapu. Ero wa tî cetkeŋe yamoro Micianita komo mîtkoso. Iito cexitaw so on wara tî kekne Xiteaw, Kporin komo yanmen amna, Xiteaw yanmen marha amna, ketkeŋe. Kaŋpe xa ketkeŋe. Tuu ketkeŋe marha. Ero ke ero wa xa marha tî ketkeŋe 300 komo noro maywen komo ha. Kaŋpe xa marha tî ketkeŋe. Parakwe mko marha tî nahketkeŋe weeyu yesenpotome takî ha.

Taa, Ixaw Yana komo yemtarakacho yencetaw Micianita komo paketkeŋe, weeyu mko marha ñeeŋatkeŋe. Ñeraswatkeŋe xa takî, camkî marha xatkeŋe. Tîkaciparan komo ke takrononhîrî pen komo rma tî nametkeŋe. Kosope exirî ke kiŋwañhe enîhra xatkeŋe. Meŋpono pîn komo waipuche takî tî waipîn komo ñemahciyatkeŋe kosope rma. Wenari so rma tî cetkeŋe Ixaw Yana komo. Ero yimaw takî tî poyino komo mokyatkeŋe Micianita komo waparî me xa marha. Ero ke meŋpora takî tî xatkeŋe wenari tîtosom komo. Ero ke 120.000 tî waihyatkeŋe Micianita pen komo. Ñexamro kayaritomonînhîrî pen komo marha waihyatkeŋe.



Ero wa Kaan towno ñiiŋakne tîyanan komo, Ixaw Yana komo ha. Ero yinhîrî mokuhra takî tî xatkeŋe Micianita komo Ixaw Yana komo waparî me. Tahwore takî tî xatkeŋe Ixaw Yana komo, Kaan ponaro marha tî xatkeŋe pahkîne ha re, Xiteaw exitaw ha ka waipîra rma. Tîyanan komo panatanmekyakne Kaan ponaro ehtopo komo poko. Noro yanme takî tî Kaan yîhcamnopîra xatkeŋe pahkî, 40 cimñipu ero wa xatkeŋe. Ero ke ero wicakî xa marha ñexamro waparî mokuhra takî tî xatkeŋe. Ero wa tî xatkeŋe.

KPANATANMETOPO

Taa, ahce kacho Ixaw Yana komo yîwîrîmañe komo ñekmexpekñe Kaan? Tîyanan komo xera xakñe Kaan awya so? Pîra, yiixe so rma xakñe. Yiixe so cexirî ke xa matko panarekñe. Cerewrem ke panarekñe enpakachome, kicicitho ponarono pîn me takî ehtome so takî. Toopu enporixapu ponaro makî tî ñehtîketkeñe, toopu, weewe anarimaw, kentañe pînî ro makî kica. Kakiñwanmañe pînî ro makî mîn noro yipu komo. Kaan ponarora rma waihyataw so cetkeñe thakwa okwe wehto imo cheka. Iina toxehra so xakñe Kaan. Ero ke cerewrem ke ñexamro ñenpakekñe.

Ero wa xa marha na tatu Kaan xîkrî komo oroto. Anarî komo Xesus pona takî ñeeñatu. Ero yinhîrî takî Kaan ponarora ñhe takî ñehtîketu hara okwe. Kaan wanorî na naafatu rma re Kaan mîn yaw. Kaan mîn yai cepatakache so cemyawno komo ponaro makî na nat hara. Kicicitho ponaro marha na ñehtîketu hara. Kicicitho poko marha na nîmtapowatu, ero poko marha ñetaporetu anarimaw so. Ero ke noro yipu komo yempaka xe xa nasî Kaan. Ahce ke na kenpake, cerewrem ke ha na anarimaw. Epeña ke ha na, rooma poko kehtopo ke na. Ahce warai ke ha na kenpaketu so?

Ero ke Kaan yakro tîmtapotapore nasî enmañatîxera, Kaan Karitan marha cenpore roro nasî. Kaan wanorî marha tarpore nasî kîmîn yaw so rma, kanawa yaw kîwcetaw so marha anarimaw. On wara marha kapore nasî Kaan ya, Apa kah yawno, axe xa wasî. Wara rma axe xa takî ow ciitîkakî ñhe. Akaritan poko marha ow yîhcamhokakî miya xeñhe. Kicicitho ponarora marha ow cirko. Tahwore xa ow cirko apoko Apa, kapore roro Kaan ya. Ero wa ketaw roro kîwya so Kaan poko eponaroronkara ro makî tasî okre. Ero ke ero wara ceherî.

- **Kaan pexunkesî, panaresî marha tîmxîkrî komo iixe cehtopo cewetîñe me ehtome so takî.**
- **Kaan xîkrî komo Kaan yewetîñe me cexpore nasî.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Xoswe pen waipuche ahce wa takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo, Kaan ponaro xatkeñe, Noro ponarora katî xatkeñe? Kaan ponarora takî tî ñehtîketkeñe okwe.
2. Ahce ke Ixaw Yana komo panarekñe Kaan kicicitho ponaro ehtopo komo yepethome? Micianita komo tî ñekmexpekñe Kaan Ixaw Yana komo yîwîrîmañe me okwe.
3. Ahce wa Ixaw Yana pen komo nîwîrîmetkeñe Micianita komo? Iyokuthîrî komo naaîatkeñe mararînthîrî pen komo tî nakñiyatkeñe. Rooma poko takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo okwe.
4. Ahwora cexitaw so Ixaw Yana komo ahce wa takî tî xatkeñe Kaan poko? Noro yakro takî tî nîmtapowatkeñe takronomacho komo poko.
5. Ahce wa kekñe Kaan yancun Xiteaw ya? Karîtî amoro. Ero ke etoko Ixaw Yana komo yowso Micianita komo yantonîho, kekñe tî yîwya.
6. Ero ke onoke warai komo takî tî nañiyakñe Xiteaw? Tpoyino komo rma tî nañiyakñe Micianita komo waparî me totohme so.
7. Añihxapu komo mohtîkache ahce wa kekñe Kaan Xiteaw ya ñexamro poko? Meîpora ro makî naxe sowtatu me tîtosom komo. Ero ke on wara kasko yîwya so, Aweraswataw so etocoko hara amîn komo yaka, kasko. Ero ke ero wa kekñe. Ero ke cetkeñe takî meîpono pîn komo.
8. Ahce wa takî kekñe xapari wara tuuna yeeñe komo poko hara? Ñexamro marha eñepeko, kekñe.
9. Atararo takî tî xatkeñe Xiteaw maywen komo waapa me tîtosom komo ha? 300 makî tî xatkeñe okwe.
10. Atararo tî xatkeñe Micianita kom hara? 135,000 tî ñexamro xatkeñe kopi.
11. Ahce wa takî tî Micianita komo ñeraspetkeñe Xiteaw yakrono komo? Parakwe mko nahketkeñe weeyu yesenpotome, tuu ketkeñe marha, ñemtaraketkeñe marha.
12. Atararo Micianita pen komo waihyatkeñe ero kaamo po? 120.000 waihyatkeñe.
13. Ero yinhîrî ahce wa takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo? Kaan ponaro tî xatkeñe Xiteaw exitaw rma.
14. Ixaw Yana komo xera takî xakñe Kaan awya so kicicitho ponaro exirî ke so? Yiixe so rma xakñe Kaan. Ñexamro yenpakachome makî wa Micianita komo ñekmexpekñe yîwîrîmañe komo me.
15. Ahce wa cexpore nai kicicitho ponarora ro makî kehtome so kîwyam hara? Kaan Karitan cenpore roro nasî. Kaan yakro tîmtapotapore roro marha nasî yiixe xa kehtopo komo poko.
16. Onoke nai kakronomañe me? Kaan xa nasî kakronomañe me, kaapu yakîhtoñenho rma, roowo yakîhtoñenho marha.

Kehcamhokacho 33

Sansaw Yehtoponho

**Yukurunpeno Riñe Komo 13:1-7, 14:1-10, 20, 15:1-20, 16:1-31;
1 Korintu 6:15-20**

Tukukmaxmu: Xakarias 4:6 – [...] Kañpe awehtopo ke mak ahce na cirihra ro mak masî. Oyekaî ke mak xa yo awemyawno miîfâsî, kes awya Kporin komo, kantomañe ro komo.

CEKATÎMSOM

Taa, on wara tî xatkeñe hara Ixaw Yana komo. Kaan ponarora takî ñehtîketkeñe xa hara okwe. Ero ke Piristew komo takî tî ñekmexpekñe hara Kaan Ixaw Yana komo yîwîrîmañe xa hara. Kañpe xa tî xatkeñe Piristew komo. Ero ke Ixaw Yana komo yopo tî xatkeñe. Ñexamro nantometkeñe tanmero so makî. Kicicitho ponaro tî xatkeñe Piristew komo. Takon tî xakñe ñexamro ponaro ehtopo komo yosotî. Kporin komo ponarora tî xatkeñe okwe. Pahkî tî Ixaw Yana komo yantomañe me xatkeñe 40 cimñipu pahkînon.

Ixaw Yana komo ponaro rma tko tî xakñe Kporin komo. Tîyanan me rma tî ñexamro nîhtînoyakñe. Ero ke ancu ñeñepekñe Kaan woosam yaka. On wara tî kekñe yîwya, Ai aaci, amñe mewruyasî kîrî ciki. Ero ke noro men uva yukun erîhra ñexpe, kawaxiyem marha kekñe, waih xaputho komo pun marha apehra ñexpe, yihpoci marha yîhkatora ro makî esko kekñe. Noro takî ñihciyasî Ixaw Yana komo towtopo Piristew komo yantonîho, kekñe.

Ero ke ancu mtapotarî yaw roro rma ñewruyakñe, kîrî ciki. Sansaw me takî tî nosohcetkeñe yîm komo. Amñe takî noro poñmamtîkache Kaan Yekatî takî tî noro ñiifakñe ceserepokaxmu me Piristew komo poko. Ero wa xakñe.

Taa, ero yimaw takî tî Piristew komo cheka tî cekñe Sansaw. Iito takî tî Piristew wosîn xe xakñe cipici me. Ero ke Sansaw yîm komo takî tî cetkeñe Piristew komo cheka wooku ciiso tahwore ehtome so tooto komo Sansaw pitacho yimaw. Sansaw marha tî cekñe cewyaro makî ha tko. Piristew yewton pahnoke exitaw reaw takî tî mokyakñe Sansaw wece. Reaw pen tko tî nahsîyakñe Sansaw. Yupun tî narixkekñe ro makî poonotho yarixkañe wara rma. Kañpe xa tî xakñe Sansaw Kaan Yekatî yanme rma.



Yaake ro tî ñenmayakñe Sansaw Piristew komo chew wok poko. Ero yinhîrî tî nîrwonakñe Sansaw cipici me tahsîsom poko rma. Ero ke tî tîmîn yaka cekñe hara. Cipici yahsîra rma tî xakñe. Yaake ro enmapuche ñetîrwoxinkekñe tî Sansaw. Ero ke tî cekñe cipici yahsîso hara. Tîm mîn yaw tî xakñe noro. Sansaw takî tî wahkocekñe woosam yîm. Pîra, kekñe tî Sansaw ya, yîhyaka tohra esko. Tan awexitaw kokoñoro mîrwonîmye. Ero ke oyemsîrî wîmye anarî ya yipici me, kekñe woosam yîm. Ero wa kacho yentache nîrwonakñe xa takî Sansaw Piristew komo poko miyan komo poko rma. Ero ke comota cheka cekñe Sansaw rokohci komo yahsîso. Meñpora tî nahsîyakñe. Ñexamro matkîrî poko tî ñimiyakñe poono katî kwaka yukpaxapu. Poono tî nahsîmexpekñe wehto ke. Ero ke miya ro makî tî ñemahciyatkeñe rokohci komo. Piristew komo nafîrî pen ñecakyakñe meñpono pîñî ro makî. Ero yinhîrî takî tî Piristew komo pen waihkekñe Sansaw meñpono pîñî ro makî. Kañpe tî xakñe ñexamro yopo ro makî.

Ero ke Sansaw yahsiso takî tî mokyatkeñe mefpono pîn Piristew komo. Ixaw Yana komo yaka tî mokyatkeñe. Ero ke tî ñeraswatkeñe Ixaw Yana komo. On wara tî ketkeñe yîwya, Ai Sansaw, mohcow mefpora ro makî Piristew komo awece. Amna yopono mîkyam kopi. Ero ke amna amiyasî ruupu ke awatome takî yîhyaka so, ketkeñe. Ero ke Sansaw ñetmipekñe yîwya so. Piristew komo yaka tî naafatkeñe. Afataw rma tko tî ruupu takî nawocekñe ro makî atîhxapu wara rma. Iito rma takî tî buhu yohyatho ñeeñakñe Sansaw. Namekyakñe takî tî Piristew komo waihkekñe Sansaw mefpono pîn okyo. 1000 kîrkomo tî waihkekñe. Ero ke Sansaw yahsira rma tî xatkeñe Piristew komo. Ero wa tî xakñe Sansaw, kaŕpe ro makî tî xakñe. Kaan Yekatî yanme rma tî ero wa xakñe. Pahkî ñhe tî xakñe Sansaw Ixaw Yana komo kurunpeñe me, 20 cimñipu pahkînon.



Ero yinhîrî on wara takî tî xakñe hara Sansaw, Piristew wosîn tî ñeeñakñe xa hara, anarî hara. Tarira tî mîkî xakñe woosam yosotî. Emapona tî Sansaw cekñe noro yenso okwe. Ero ke on wara tî ketkeñe Piristew komo Tarira ya, Sansaw yarîhnaw rma ketkeñe. Ai, okopuci, amoro cma re mencesî ahce wa exirî ke kaŕpe xa nai Sansaw. Ahce wa ciriche kaŕpera takî nai anarî komo wara rma? Ero ke kasko yîwya. Ero yinhîrî ekatîmko amna ya. Noro takî amna ñemetanmekyasî. Amna ya ekatîmîche awepemesî amna puranta ke, mefpono pîn ke, ketkeñe. Ero wa tî ketkeñe Tarira ya.

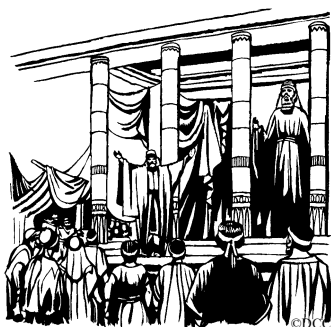


Ero ke on wara tî kekñe Tarira Sansaw ya, Ai, Sansaw ahce wa awexirî ke kaŕpe xa mai okyo, kekñe tî. On wara tî Sansaw ñeyukyakñe, Paaka picho ke omiche kaŕpera wasî, kekñe tî. Cemaronwakñe makî. Ero ke paaka picho ke ñimiyakñe Tarira. Nawocekñe ro makî tî Sansaw. Ero yinhîrî ruupu ke tî ñimiyakñe hara, yaxanî ro ke. Ero marha tî nawocekñe apehceme ro makî. Emapona roro tî kekñe Tarira yîwya ero poko. Ohpoci kahyataw poono wara ero yimaw kaŕpera takî wasî, kekñe hara Sansaw. Ero ke tî yîhpoci kahyakñe Tarira. Wara rma kaŕpe rma tî xakñe. Ero yinhîrî nîwracekñe takî tî Tarira Sansaw wero ro rma. On wara tî kekñe yîwya, Ooxera ro makî mai ham kica. Yaaro kahra masî owya, mîcemaronwasî makî kica, kekñe. Nîwracefîkekñe ro makî takî. Ero ke kekñe takî tî Sansaw, yaaro takî tî kekñe. On wara tî kekñe, Ohpoci awotora ro makî wasî. Mehxa ro oyewrutoponho ñixa ro rma awotora wasî. Kaan yanme makî wasî. Ohpoci yawotoche kaŕpera takî wasî, kekñe tî Sansaw. Yaaro takî tî kekñe.

Ero ke Piristew komo nañikyakñe Tarira. Mokyatkeñe takî yaake. Sansaw takî tî nîwînkrekñe Tarira. Yîwînkîche takî yîhpoci nawocekñe. Yamoro nawocekñe enpakara ehtome. Awotoche kaŕpe takî tî kekñe Tarira. Ai, Sansaw, Piristew komo men mokyaxe awahsiso kopi, kekñe. Yaaro, mokyatkeñe takî tî Piristew komo. Sansaw pen tî nahsîyatkeñe okwe. Kaŕpera takî tî xakñe. Noro pen takî tî naafatkeñe kahrutopo yaka, ñewkanoyatkeñe marha okwe. Noro marha napicketkeñe kahrutopo yaw rma. Ahwora ro makî xakñe Sansaw okwe.

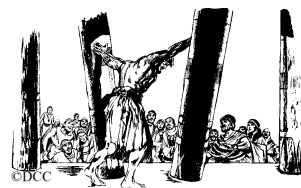


Kahrutopo yaw tî xakñe pahkî ñhe ha re. Ero yimaw nîhpowakñe xa hara Sansaw.



Ero yimaw takî wooku takî tî ñiiŋatkeñe Piristew komo. Ñesenmekyatkeñe takî tî tahwotachome so. Takon poko tî nahwowatkeñe, ponaro cehtopo komo poko kica. Porin me tî xakñe esenmetopo komo, iina tî ñesenmekyatkeñe Piristew komo pen, meŋpono pîn komo okyo. On wara tî ketkeñe ero yimaw. Eei, kaŋpe xa nai ham Takon. Kpoyinonhîrî pen komo wapatho takî nahsîmexpekñe kîwya so, Sansawtho, ketkeñe. Ñewanometkeñe kyam noro poko. Tahwore tî xatkeñe Sansaw yahsîrî ke takî.

Ero yimaw takî tî Sansaw takî ñekyatkeñe tîñenîrî komo me. Noro pen poko takî tî ñewretkeñe. Ahce wa na ketkeñe yîwya. Ayopo takî nasî amna okre. Ponaro amna yehtopo, Takon amna ñiiŋakñe ponaro awehtopo yopo, ketkeñe na. Ero yimaw on wara tî kekñe Sansaw kaŋpamxan ya, taañe ya, Ai ahto nai mîimo mapatan. Ero yahsî xe wasî, kekñe tî. Ero ke naaŋakñe mapata yahsîtome. Asakî tî xakñe mîimo mapatan, iito re tî xakñe. Porinî ro mîn xakñe mîimo mapatan xa. Ero yipu tî nahsîyakñe Sansaw asakno roro rma. Ero yimaw Kaan yakro tî nîmtapowakñe. On wara tî kekñe, Apa kah yawno owî cma re mîkaricesî cewñe ro xa. Piristew komo poko oyese pantome oyewkanoretophonho yepetho ha, kekñe tî Kaan ya. Ero wa kache ciki kekñe takî tî mapatan mko poko. Kaŋpe xa tî kekñe. Ero ke ñemacakekñe takî tî mapata asakno roro rma. Ero ke takî tî mîimo ñepîrkekñe tooto komo po rma oko. Ero ke Piristew komo pen waihyatkeñe meŋpono pîn komo. Ero wa tî xakñe Sansaw.



KPANATANMETOPO

Kaan meñekekñe Sansaw ewrunaw rma ha ka. Kaan xakñe tîyanan komo yukurunpeñe me exi xe Sansaw waparî komo yai. Sansaw poci takî natîkwakñe kaaw ro makî xakñe. Sansaw mîkî xakñe karitî. Sansaw kaŋpe xakñe tîhpoci kaaw ehtopo yanmera. Sansaw xakñe kaŋpe Kaan makî ero wa ñiiŋakñe. Sansaw uupa yukun yerîhra xakñe. Uupa yukun erîhra ehtopo kaŋpe Sansaw cirîhra marha xakñe. Sansaw xakñe kaŋpe Kaan meñekatho me makî exirî ke noro xakñe Kîŋwanî ro Yekatî ke tîropotawnoï xa.

Sansaw ñetaŋmekñe tîyanan komo yukurunpeñe me 20 cimñipu pahkînon. Noro nukurunpekñe tîyanan komo ixatpîn komo yai. Wara rma meŋpono pîn komo xatkeñe kîîrî komo iito, Sansaw kicicme xakñe woosam komo yakro. Kaanî mtapotarî kesî kîîrî ciipici pîn woosam poko ehtopo nasî kicicme ehtopo me. Sansaw xakñe Tarira yakro yipitaxapu wara rma yîmîn yaw tko xakñe noro poko marha xakñe. Tarira marha mîkî xakñe Ixaw Yana pîn. Kaan kekñe on wara kîîrî komo tîyanan komo ya yipitara ro makî men ehcoko ayanan pîn komo wosîn yakro kekñe. Anarî woosîn komo ñiiŋasî kîîrî pen komo anarî tohnawno tho kaan akîhtoxaputho pokono me kekñe.

Ahoro kaamo Tarira ñerepokekñe Sansaw ow ya ekaŋmko ahce yanme xa kaŋpe mai, kekñe. Sansaw takî xakñe tpokaxi yîwrtarî yentacho poko, ero ke takî ñekataŋmyakñe yîwya Kaan meñekatho me cehtopo. Kaan kekñe uupa yukun men erîhra ñexpe kacho, yîhkatora ñexpe tîhpoci kacho marha ñekataŋmyañe.

Piristew komo takî mokyatkeñe Sansaw yaka noro yîwînkîyataw nîhkochetkeñe takî yîhpocithîrî. Sansaw takî nanwekyakñe Kaan, ero ke Kîŋwanî ro Yekatî takî nahsîpînkekñe.

Amêne Kîrwanî ro Yekatî ahsîpînkache, Sansaw kaîpera ro makî takî xakêne. Noro takî xakêne anarî komo kîrî komo wa makî.

Kaîpera exiche noro pen, Piristew komo nêwkanoyatkeêne oko nahruyatkeêne takî kahrutopo yaka. Piristew komo tahwore ro makî xatkeêne Sansaw yahsîche. Ero ke Piristew komo takî nahwotatkeêne Takon poko, tîkanîn komo poko. Amêne takî Piristew komo naaîatkeêne Sansaw Takon mîn cixapu yaka. Nêxamro xatkeêne Sansaw poko cetaporexê so, enpoxe marha xatkeêne ahnoro troyeno komo ya noro kaîpera ehtopo. Mîmo xakêne tooto komo ke tarke meîpora. Ero ke Sansaw nîmtapowakêne Kaan yakro, ow cmare mîkaricesî cewêne ro xa kekêne. Ero ke takî Kaan karihcekêne Sansaw, macakekêne takî mîmo pen ahnoro tooto komo esenmexapu komo pona. Ahnoro tooto komo Takon poko ahwotaxi mohxapu komo, Sansaw poko etaporeso mohxapu komo marha waihyatkeêne. Sansaw marha takî waihyakêne mîmo yemerurkache.

Kaan nasî kicicme kehtopo chew kirihra so. Kaan nêmetanmekyakêne Sansaw pen, noro Kaan yewetîra xakêne. Kaan rma xakêne Sansaw xe. Kaan marha nêncekêne Sansaw mtapotarî nîmyakêne marha kaîpe ehtopo mîmo macakacho me. Ero wa Kaan nênepekêne kaîpe cehtopo ahnoro kaan me akihtoxaputho yopono me cehtopo.

Kaan Mîkî kîrwanî ro. Kaan nîmtapowasî tîmxîkrî komo yakro kîrwanêne ehtopo komo poko. Kîrwanî ro Yekatî nasî Kaan xîkrî komo yakro. Kaan kesî Kaan xîkrî komo naxe Kîrwanî ro Yekatî mîn me (1 Korintu 6:19-20).

➤ **Kaan Mîkî kîrwanî ro.**

➤ **Kaan xîkrî komo Kaan poko
tahwotapore nasî tupun komo ke,
cekatî komo ke marha.**

Tukukmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Ahce wa takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo? Kaan ponarora takî tî ñehtîketkeñe okwe.
2. Ero ke onoke warai komo ñekmexpekñe Kaan Ixaw Yana komo yantomañe me? Piristew komo ñekmexpekñe Kaan Ixaw Yana komo yantomañe me.
3. Ahce wa kekñe Kaan Ixaw wosîn ya? Amñe mewruyasî kîrî ciki. Noro takî ñihciyasî Ixaw Yana komo yowtopo Piristew komo yantonîho.
4. Ahce wa xakñe Sansaw cetîtkache, yupun xakñe ahce wa? Kaŕpe xa takî tî xakñe anarî komo yopo ro makî.
5. Onoke warai komo wosîn xe tî xakñe Sansaw cipici me? Piristew wosîn xe tî xakñe.
6. Ahce poyero nîrwonakñe Sansaw Piristew komo poko? Yipici me cehsom nîmyakñe noro yîm anarî ya yipici me ehtome. Ero ke nîrwonakñe Sansaw.
7. Ahce ke Piristew komo ñemetanmekyakñe ero yimaw? Wehto tî ñimiyakñe rokohci matkîrî poko, meŕpono pîn poko. Rokohci takî tî ñemahciyakñe Piristew komo mararîñ pore akñitome. Meŕpono pîn nakñiyakñe mararî pen.
8. Piristew komo mokuche Sansaw yahsîso ahce ke ñexamro pen waihkekñe noro? Buhu yohyatho ke makî Piristew pen komo waihkekñe.
9. Onoke wosîn xe xa hara tî xakñe Sansaw? Piristew wosîn xe xa hara tî xakñe cipici me. Onoke noro yosotî? Tarira tî mîkî xakñe noro yosotî.
10. Ahce wa tî kekñe Tarira Sansaw ya tîyanan komo yanme? On wara tî kekñe yîwya, Ai, Sansaw, ahce wa awexirî ke kaŕpe xa mai? kekñe tî yîwya.
11. Sansaw poci papuche Tarira ya ahce wa takî tî xakñe Sansaw? Kaŕpera takî tî xakñe okwe.
12. Ahce wa Sansaw ñiiŕatkeñe Piristew komo? Ñewkanoyatkeñe okwe, nahruyatkeñe marha tî, napicketkeñe marha kahrutopo yaw rma.
13. Ahce poko cehtome so ñesenmekyatkeñe Piristew komo meŕpono pîn komo? Ponaro cehtopo komo poko tahwotachome so ñesenmekyatkeñe. Kaŕpe xa nai ham Takon, kaxi ñesenmekyatkeñe kica.
14. Ahce wai ke esenmexapu pen komo waihkekñe Sansaw? Mîmo mapatan tî macakekñe. Piristew komo waihkachome.
15. Ahcemaw waihyakñe Sansaw? Noro pen waihyakñe Piristew pen komo yakro rma.
16. Ahce wa xakñe Sansaw ropotarî? Kaŕpera xakñe yîropotarî okwe.
17. Ahce wa kapore roro nai Kaan ya? Apa kah yawno, kaŕpe xa cirko oropotarî aponaro xa takî oyehtome, kicicitho poko epohkara oyehtome marha, kapore roro nasî Kaan ya.

Kehcamhokacho 34

Samuew Yehtoponho

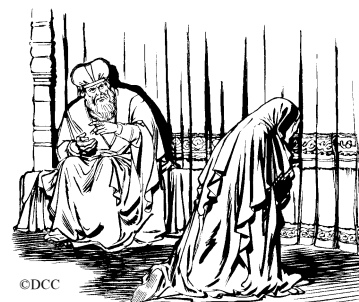
Kaan Yamatan Yaatoponho Piristew Komo Ya

1 Samuew 1:1-11, 19-28, 4:1-11, 5:1-12, 6:1-16

Tukukmaxmu: Isaias 43:11 – Ow mak Ow ha Aporin komo, Ow mak ha. Anarî exihra ro mak nasî akurunpeñe komo.

CEKATÏMSOM

Taa, on wara tî xatkeñe Ixaw Yana komo ero yimaw, ñexamro kayaritomon exihra ro makî tî xakñe. Tanmero makî tî ñihtînoyatkeñe ahce wa na cehtopo komo. Ero yimaw Ixaw Yana komo rowon po xakñe kîrî. Ewkana tî mîkî xakñe noro yosotî. Asakî tî xatkeñe noro picî komo. Ana tî xakñe anarî yosotî, Peñina tî mîkî xakñe anarî yosot hara. Peñina xîkrî komo tî xatkeñe yaake, yîmxîkîra ro makî tî xakñe Ana okwe. On wara tî xatkeñe ñexamro. Ewkana, picî komo, yîmxîkrî komo ahnoro tî cetkeñe Kaan mîn yaka yicimñipuntaxera. Iito cexitaw so Kaan ya tîmsom nakñipetkeñe Kaan mîn yenîñe komo ya. Takñisom raconho ñîyetkeñe tot komo me. Tahwore tî ñeseresmetkeñe iito Kaan mîn mîtwo. Ahwora rma tko tî xakñe Ana. Noro pen tî ñîwîrîyakekñe Peñina kica. Ahce wa na kekñe Ana ya, Kicicitho amoro ham. Enko, amxîkrî tîmîhra ro makî nasî Kaan, kekñe ha na. Ero ke ahwora ro makî tî xakñe Ana. Ceseresmaxera xakñe okwe. Ero ke Ana takî tî nawomyakñe eseremara rma. Kaan mîn yaka tî cekñe. Iito takî tî ñîmtapowakñe Kaan yakro. On wara tî kekñe Kaan ya, Apa kah yawno, omrerî xe cma re wasî. Yiixe ro makî wasî. Omrerî ciki tîmyataw owya noro wîmyasî hara awya awantonî ro me. Eroromero wîmyasî awya, kekñe. Ero wa tî kekñe Ana Kaan ya. Cerewre ro makî tî kekñe. Ero wa kache tahwore takî tî xakñe. Eseresmaxi tî cekñe anarî komo yaka. Ero yinhîrî takî tî yîmrerî ñîmyakñe Kaan. Samuew me takî tî noro ciki nosohcekñe.



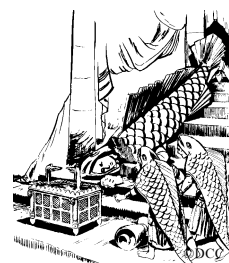
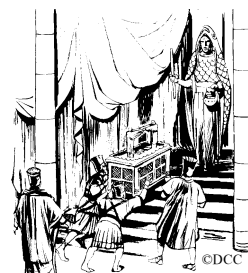
Taa, poñmamyakñe takî tî Samuew ciki. Rikomo me exitaw rma tko noro takî tî naañakñe yîson Kaan mîn yaka. Iito takî tî ñînomyakñe Kaan mîn yenîñe yaw. Eri tî mîkî xakñe Kaan mîn yenîñe yosotî. Poritomo me xa takî tî noro xakñe. Noro yanton me xakñe Samuew mren. On wara tko tî xatkeñe Eri mumuru komo. Asakî tî xatkeñe yumumuru komo. Kaan mîn yenîñe me tî xatkeñe ñexamro. Kicicitho me ro makî tko tî xatkeñe kica. Ñexamro poyero tmoku xera takî tî xatkeñe Ixaw Yana komo Kaan mîn yaka. Ero wa naxe amumuru komo kica, kacho rma re ñencekñe yîm. Wara rma ñexamro panarera tî xakñe yîm okwe. Nîtwermekñe cik ha re wahra makî okwe. Kaan mîn yenîñe mera takî ehcoko, kahra tî xakñe. Ero ke Kaan mîn yenîñe me rma tî xatkeñe okwe.

Ero ke takî tî Piristew komo ñekmexpekñe Kaan Ixaw Yana komo waparî me. Ñetafmetkeñe Ixaw Yana komo sowtatun komo yakro. Kaŕpera tî xatkeñe Ixaw Yana komo. Ñexamro pen waihketkeñe Piristew komo. Meŕpora ro makî tî waihketkeñe okwe. Waipîn komo takî tî ñemahciyatkeñe. Kokmamche takî tî ñesenmekyatkeñe Ixaw Yana komo sowtatun. On wara tî ketkeñe, ahce poyero kaŕpera cehcow oroto? Ahce poyero waihcow kakrononhîrî pen kom okwe? Kaan yamatan xa cekpore nasî oona yohno. Ero exitaw kîchew so kaŕpe takî taxe Piristew komo yopo, ketkeñe tî. Ero ke yohno takî tî cetkeñe sowtatu komo Kaan mîn yenîñe komo yañihso. Kaan yamatan ehcoko oroto rma, ketkeñe. Ero ke cetkeñe Kaan mîn yenîñe komo sowtatu komo cheka. Kaan yamatan naaŕatkeñe iina. Ero ke ñemtaraketkeñe Ixaw Yana komo sowtatun Kaan yamatan yenîche. Kîŕwañhe okre, Piristew komo yopo takî taxe okre Kaan yamatan exirî ke kîchew so, ketkeñe kaŕpe ro makî.



Ñexamro yemtarakarî tî ñencetkeñe Piristew komo. Kporin komo yamatan ñehcow kopi, ketkeñe tî. Ero ke ñeraswatkeñe. Kaŕpe xa Kporin komo yehtopo tî ñencetkeñe. Exipsiu pen komo waihkachonho yîwya, ñencetkeñe. Ero ke ñeraswatkeñe. On wara tko tî ketkeñe, Kaŕpe xa cetaŕmacerî enmapuche. Ixaw Yana komo yopo rma tko cehcerî, ketkeñe. Ero wa tî ketkeñe Piristew komo.

Ero ke enmapuche ñetafmetkeñe xa hara Piristew komo Ixaw Yana komo yakro. Kaŕpera rma tî xatkeñe Ixaw Yana komo okwe. Meŕpora tî waihyatkeñe okwe. Kaŕpe xatkeñe Piristew komo. Kaan mîn yenîñe komo pen waihketkeñe asakno roro rma. Kaan yamatan marha tî nahsîyatkeñe okwe, naaŕatkeñe takî tî cewton komo pona. Astoce pona tî naaŕatkeñe. Piristew yewton tî mîn xakñe Astoce. Iito tî xakñe Takon mîn, ponaro Piristew komo yehtopo mîn ha. Enporixaputho tî mîn xakñe Takon, tooputho makî. Noro mîn yaka tî naaŕatkeñe. Enmapuche hara on wara takî tî xakñe Takon pen, cemokotoso tî xakñe cewnapo ro makî. Tooto exihra ro makî tî xakñe Takon mîn yaw. Kaan yanme makî ñemokocekñe Takon pen. Ero ke Takon nanîmyatkeñe, tîhkaw ñiiŕatkeñe hara. Wara rma enmapuche hara cemokotoso tî xakñe hara. Cepîmkotoso takî tî xakñe, cetamokotoso marha. Ero yimaw marha tî namotoyatkeñe Astoce pono pen komo, waihyatkeñe marha meŕpono pîn kom okwe.



Ero ke anarî ewto pona takî tî Kporin komo yamatan naaŕatkeñe Piristew komo. Kace pona tî naaŕatkeñe. Ero yimaw rma tî namotoyatkeñe ñexamro pen hara, waihyatkeñe marha meŕpono pîn komo okwe. Okwe, ketkeñe Kace pono komo, kîwyam pen hara tîtwaiyaxe okwe. Ero wa tî xatkeñe Piristew komo. Ñeraswatkeñe Kporin komo pona. Ero ke takî tî ñesencetkeñe Kaan yamatan ciitopo poko. Tarpopore nasî Ixaw Yana komo yaka hara, ketkeñe tî. Ero ke tarara nakîhchetkeñe. Ero yaka tî ñiiŕatkeñe ooru Kaan ya tîmsom, kicicme cehtopo komo yepetho ha tî re. Paaka takî tî ñimiyatkeñe tarara poko, asakî paaka woosî re. Yîmxîkrî komo nahruyatkeñe ewto po rma. Kaan yamatan takî tî ñiiŕatkeñe tarara yaka. Ero yinhîrî on wara tî ketkeñe, tanmero makî narpe paaka. Ixaw Yana komo cheka aarataw aañe keñehra on wara takî tîtkexe, Kporin komo xa Mîkî xakñe ham kwaikañe komo me kopi, tîtkexe, ketkeñe Piristew komo. Ero ke paaka nahsîpînketeñe. Tanmero makî tî cekñe pataw Ixaw Yana komo yewton pona, mooxeno pona ha re. Ero ke ñeserepoketeñe takî Piristew komo Kporin komo poko.

Kaan yamatan takî tî naaŕatkeñe Ixaw Yana komo t̄poyino komo mîn yaka. Iina makî tî ñiiŕatkeñe Kaan mîn yenîñe exihtorî ke. Pahkî tî xakñe iito tooto mîn yaw makî, 20 cimñipu

pahkînon. Ahwora tî xatkeñe Ixaw Yana komo Kaan mîn exihtorî ke, Kaan mîn yenîñe exihtorî ke marha. Ero wara tî xatkeñe Ixaw Yana komo.

Taa, poŋmamtîkekeñe takî Samuew. Kaan ponaro xa tî poŋmamyakñe. Cetîtîkache Ixaw Yana komo panatanmekyakñe Kporin komo poko. On wara tî kekñe yîwya so. Kicicitho ponaro makî maxe kica, aŋenporethîrî komo ponaro rma okwe. Kaan pînî ro makî mîn ero yipu, weewe makî mîn ha, toopu marha anarî. Kentañe pîn mîn kica. Erotho mko kŋa aŋmacoko. Kporin komo ponaro xa takî ehcoko hara, kekñe tî yîwya so. Ero ke Samuew ñewehcatkeñe. Kaan ponaro takî tî xatkeñe xa hara okre. Ero wa tî xatkeñe.

KPANATANMETOPO

Taa, ero wara tî xakñe Ana, tîmrerî nîmyakñe Kaan ya Noro yanton me eroromero. Kîrwañhe ero wa xakñe. Tpoŋmamîche takî Kaanî mtapotarî yekatîmñe me xa tî xakñe Samuew. Ero wa kahra na xakñe anocwan komo reha apoko so. Wara rma amyamro rma etîmcoko Kaan ya Noro xe awexitaw so. Kîrwañhe takî awiŋasî ero wa awetîmyataw yîwya. Ero ke on wara kapore nasî oroto, Apa kah yawno, aaxe xa wasî. Ero ke ow ahsîko awantonî ro me. Ahce pokono me oyexi xe na mai. Yihtînomexpoko owya. Ero pokono me takî oyehtome. Apona makî weeŋasî oyakronomacho awya ehñara oyehtome awanmen poko oyexitaw. Ero wara oyexi xe roro wasî etowîn me, kapore nasî Kaan ya. Yaaro xa ero wa kapore nasî.

On wara tî xatkeñe Ixaw Yana komo tooto komo poko pohnatkeñe, Kanan pono komo wara xa marha cexi xe so takî tî ñehtîkeñe. Ponaro ñexamro yehtopo ponaro xa marha cexi xe so tî xatkeñe okwe. Ero ke cehñaxmu me takî xatkeñe. Akronomara so takî tî xakñe Kporin komo Kaan. Ero ke kaŋpera tî xatkeñe. Ero ke marha waihyatkeñe merpora ro makî Ixaw Yana komo Piristew komo yanme ha. Kîwyam marha cehñaxmu me men cehtîkexe ñexamro pen wara xa marha tooto komo poko kpohnataw so. Ero ke Kaan yantonî ro me xa cehcerî.

Kaŋpamxan komo, emasî komo, poritomo komo panatanmetopo:

Ixaw Yana komo ñesehtînoyatkeñe karitme Piristew komo yopono me Kaan yamatan yarataw tîwya so etaŋmaxi. Ñexamro xatkeñe Kaan ya kahra amna ceha etaŋmaxi kahra xatkeñe. Ñexamro marha Kaan yai apunkura xatkeñe takronomacho komo. Ixaw yana komo naaŋatkeñe tukurunpetopo komo me Kaan yamatan etaŋmaxi ahce na tho wa makî.

Kaan ahwora xakñe tîyanan komo poko. Ero ke Kaan nahsîpekñe Piristew komo ya Kaan tîyamatanthîrî. Piristew komo naaŋatkeñe Kaan yamatan pona entopo komo mîn yaka. Pona entopo komo yosotî xakñe Takon. Kaan ñenpekñe kaŋpe cehtopo Takon yopono me cehtopo. Kaan nîwîrîmekñe pona pen entopo yîwya so Takon pen naŋmekñe cewnapo Kaan yamatan yepataka. Piristew komo naaŋatkeñe Kaan yamatan cewton, komo pore ahnoro. Ewto mko pore aŋataw, poyeno komo nokohwatkeñe okwe.

Piristew komo ñeraswatkeñe ro makî takî Kaan yamatan pona, ero ke naŋpetkeñe makî takî hara Ixaw Yana komo roowon pona. Piristew komo xatkeñe Kaan pona enîxera ro makî. Ñexamro marha xatkeñe Kaan yamatan xera tîchew so.

Oroto marha natu tooto komo Kaan pona enîxatpîn komo. Anarî komo tooto komo natu hara Ixaw Yana komo warai. Ñexamro cexe Kaan mîn yaka, Kaan Karitan marha naaŋaxe arîrî me nîhtînoyaxe Kaan ya tahworekñe me, tukurunpeñe me marha nîhtînoyaxe ahce na mko kicicitho yai. Noro yipu komo rma tooto komo Kaan yîhtînopura naxe, Noro yanme cexi xera so naxe.

Kaan nasî tpona enîne me xa kexi xe so. Xesus yahsîche kîwya so kakiwamañe me, Kiîwanî ro Yekatî nasî kakro so. Kiîwanî ro Yekatî marha cesî kakro so ahna na kîwcetaw so. Kiîwanî ro Yekatî nasî kukurunpeñe komo me.

- **Cewêne makî nasî Kaan anarî exihra ro makî.**
- **Karitî ro Mîkî Kaan.**
- **Kaan nasî tpona enêne me kexi xe so.**

kmaxmu yukukmapoko xa hara esenmexapu komo ya.

CEYUHSOM

1. Onoke mîkyam xatkeñe Ewkana pici komo yosotî? Ana, Peñina
2. Onoke tî xakñe ahwora ro makî tîmxîkrî exihra ro makî exirî ke? Ana
3. Ahce wa tî kekñe Ana Kaan ya tîmrerî tîmtopo poko? Omrerî cma re mîmyasî owya Apa. Tîmîche awya takî wîmyasî hara awantonî ro me ehtome eroromero, kekñe tî Ana.
4. Onoke xakñe Ana mrerî yosotî? Samuew
5. Onoke mîkî xakñe Kaan mîn yenîñe me ero yimaw? Eri
6. Ahce pokono me tî xatkeñe Eri mumuru komo? Kaan mîn yenîñe me tî xatkeñe.
7. Ahce wa tî xatkeñe ñexamro, kiñwañhe xatkeñe awya so, kicicme katî xatkeñe? Kicicme tî xatkeñe okwe.
8. Ahce xa ñekpetkeñe Ixaw Yana komo sowtatun Piristew komo yopo cehtome so? Kaan yamatan tî ñekpetkeñe Piristew komo yopo cehtome so.
9. Ahce wa takî xatkeñe Ixaw Yana komo Kaan yamatan exitaw takî tîchew so? Kaŕpera rma tî xatkeñe. Waihyatkeñe rma meŕpono pîn kom okwe.
10. Ahce wa tî xakñe Takon mîn yaw exitaw Kaan yamatan? Ñemokocekñe Takon pen, ñepîmkocokñe, ñetamokocekñe marha.
11. Ahce wa tî xatkeñe Piristew yewton pono komo Kaan yamatan exitaw yîchew so? Waihyatkeñe meŕpono pîn kom okwe.
12. Ahna Kaan yamatan naafakñe paaka? Pataw roro naafakñe Ixaw Yana komo yewton pona.
13. Ahce wa tî kekñe Samuew Ixaw Yana komo ya cetîtkache? Aŕmacoko kŕa ponaro awehtoponhîrî komo kekñe.
14. Ahce wa tî xatkeñe Ixaw Yana komo, Samuew mtapotarî ñewehcatkeñe, ewetîra katî xatkeñe? Ñewehcatkeñe takî tî okre.
15. Kaan xîkrî me awexitaw so ahce wa takî kapore nai Kaan ya? Apa kah yawno, awantonî ro me oyexi xe wasî eroromero, kapore nasî.